

LAPORAN PERSIDANGAN

MESYUARAT PERTAMA PENGAL KEEMPAT

DEWAN UNDANGAN NEGERI PULAU PINANG YANG KETIGA BELAS

Tarikh : 20 MEI 2016 (JUMAAT)
Masa : 9.30 Pagi
Tempat : Dewan Undangan Negeri
Lebuh Light, George Town
Pulau Pinang.

HADIR

Bil.	Nama	Jawatan/Ahli Kawasan
1	Y.A.B. Lim Guan Eng	Ketua Menteri / Air Putih
2	YB. Dato' Law Choo Kiang	Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri
3	YB. Dato' Haji Mohd Rashid Bin Hasnon	Timbalan Ketua Menteri I / Pantai Jerejak
4	YB. Prof. Dr. P. Ramasamy A/L Palanisamy	Timbalan Ketua Menteri II /Perai
5	YB. Chow Kon Yeow	Padang Kota
6	YB. Dato' Haji Abdul Malik Bin Abul Kassim	Batu Maung
7	YB. Chong Eng	Padang Lalang
8	YB. Lim Hock Seng	Bagan Jermal
9	YB. Law Heng Kiang	Batu Lancang
10	YB. Phee Boon Poh	Sungai Puyu
11	YB. Jagdeep Singh Deo A/L Karpal Singh	Datok Keramat
12	YB. Dr. Afif Bin Bahardin	Seberang Jaya
13	YB. Dato' Haji Maktar Bin Haji Shapee	Timbalan Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri/Sungai Bakap
14	YB. Wong Hon Wai	Air Itam
15	YB. Ong Kok Fook	Berapit
16	YB. Dr. Hajah Norlela Binti Ariffin	Penanti
17	YB. Dato' Haji Mohd. Salleh Bin Man	Permatang Pasir
18	YB. Tanasekharan A/L Autherapady	Bagan Dalam
19	YB. Yeoh Soon Hin	Paya Terubong
20	YB. Teh Yee Cheu	Tanjong Bunga
21	YB. Sanisvara Nethaji Rayer A/L Rajaji	Seri Delima
22	YB. Ong Chin Wen	Bukit Tengah
23	YB. Lau Keng Ee	Pengkalan Kota
24	YB. Cheah Kah Peng	Kebun Bunga

Bil.	Nama	Jawatan/Ahli Kawasan
25	YB. Lim Siew Khim	Sungai Pinang
26	YB. Teh Lai Heng	Komtar
27	YB. Yap Soo Huey	Pulau Tikus
28	YB. Soon Lip Chee	Jawi
29	YB. Lee Khai Loon	Machang Bubok
30	YB. Dr. T. Jayabalan A/L A. Thambyappa	Batu Uban
31	YB. Dato' Hajah Jahara Binti Hamid	Telok Ayer Tawar
32	YB. Sr. Haji Muhamad Farid Bin Haji Saad	Pulau Betong
33	YB. Dato' Haji Roslan Bin Saidin	Pinang Tunggal
34	YB. Dato' Haji Mahmud Bin Zakaria	Sungai Acheh
35	YB. Datuk Haji Mohd Zain Bin Ahmad	Penaga
36	YB. Omar Bin Haji Abd Hamid	Permatang Berangan
37	YB. Muhamad Yusoff Bin Mohd Noor	Sungai Dua
38	YB. Nordin Bin Ahmad	Bayan Lepas
39	YB. Datuk Shah Headan Bin Ayoob Hussain Shah	Telok Bahang
40	YB. Haji Shariful Azhar Bin Othman	Bertam

AHLI-AHLI YANG HADIR MENGIKUT BAHAGIAN I BAB 3 PERKARA 6A PERLEMBAGAAN NEGERI PULAU PINANG.

Bil.	Nama	Jawatan
1	YB. Dato' Seri Haji Farizan Bin Darus	Setiausaha Kerajaan Negeri
2	YB. Dato' Hajah Aliza Binti Sulaiman	Penasihat Undang–Undang Negeri
3	YB. Dato' Haji Mokhtar Bin Mohd Jait	Pegawai Kewangan Negeri

TURUT HADIR

Cik Maheswari A/P Malayandy	-	Setiausaha Dewan Undangan Negeri
Encik Mohd Roshidi Bin Azmi	-	Timbalan Setiausaha Dewan Undangan Negeri

Dewan mula bersidang pada jam 9.35 pagi.

Setiausaha:

Ahli-ahli Yang Berhormat, YB. Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri.

Bacaan doa.

Timbalan Setiausaha Dewan:

Bacaan doa.

Setiausaha Dewan:

Soalan lisan.

Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Ahli Kawasan Bagan Dalam.

Ahli Kawasan Bagan Dalam (YB. Tanasekharan A/L Autherapady):

Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri, soalan saya soalan nombor 60.

No. 60. Berapa banyak pendapatan diterima oleh kerajaan dari *medical tourism*. Berapa ramai orang datang ke Negeri Pulau Pinang sebagai *medical tourism*?

Ahli Kawasan Batu Lintang (YB. Law Heng Kiang):

Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri, saya mengambil bahagian menjawab soalan nombor 60. Jumlah pendapatan yang diterima dari sektor pelancongan perubatan di Pulau Pinang bagi tahun 2015 adalah sebanyak RM360,313,941 dengan jumlah pelancongan perubatan seramai 301,810 orang. Jumlah pendapatan tersebut meningkat sebanyak 5.8% berbanding dengan tahun 2014 iaitu RM368,905,434. Semua pendapatan tersebut adalah hasil Persekutuan, dana hospital dan hotel terlibat membayar cukai kepada Kerajaan Persekutuan. Daripada alasan tersebut Kerajaan Negeri telah memperkenalkan *fee* Kerajaan Tempatan untuk membolehkan Kerajaan Negeri menerima pendapatan dan *medical tourism* apabila mereka menyewa hotel dan rumah-rumah tumpangan.

Ahli Kawasan Seri Delima (YB. Sanisvara Nethaji Rayer A/L Rajaji):

Soalan tambahan.

Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Sila.

Ahli Kawasan Seri Delima (YB. Sanisvara Nethaji Rayer A/L Rajaji):

Terima kasih Yang di-Pertua Dewan. Terima kasih YB. Batu Lintang. Saya ingin tanya, baru-baru ini atau sejak kebelakangan ada aduan daripada penduduk di Pulau Pinang bahawa terdapat peningkatan dalam bayaran-bayaran yang dikenakan oleh hospital swasta. Ini menunjukkan ataupun kecenderungan hospital swasta untuk memberi layanan yang lebih istimewa kepada orang-orang ataupun pesakit yang datang dari luar negara terutamanya dari Indonesia. Jadi, adakah apa-apa kebenaran dalam perkara ini? Sama ada terdapat Kerajaan Negeri ada menerima apa-apa aduan rasmi daripada mana-mana pesakit bahawa caj yang dikenakan bagi rawatan-rawatan di hospital bagi penduduk di Pulau

Pinang atau daripada Malaysia dari Negeri Perlis, Kedah atau Perak berbanding dengan caj perkhidmatan bagi rawatan yang dikenakan untuk warganegara asing? Adakah kebenaran dalam perkara ini? Sama ada bayaran yang dikenakan untuk warganegara Malaysia lebih tinggi daripada yang dikenakan untuk rakyat luar negara. Terima kasih.

Ahli Kawasan Batu Lintang (YB. Law Heng Kiang):

YB. Seri Delima, saya rasa memang tidak betul bahawa pesakit di Malaysia bayar lebih daripada orang asing. Walau bagaimana pun memang daripada tahun ke tahun, barang daripada hospital memang meningkat kerana mereka membeli alat-alat atau mesin-mesin yang lebih canggih dari dunia kerana kita mempunyai *equipment* ...(dengan izin) dengan terkini. Di mana banyak dari Medan atau Indonesia suka datang ke Pulau Pinang kerana alat-alat mereka di Indonesia tidak canggih berbanding dengan Pulau Pinang. Pulau Pinang *contribute*...(dengan izin) lebih kurang 60% kepada seluruh Malaysia. Ini bermakna Kuala Lumpur, Melaka atau Johor Bharu bercampur hanya *contribute* 40% sahaja. Walau bagaimanapun, kalau *fees* hospital di Pulau Pinang berbanding dengan *fees charge* di Singapura atau negara-negara seperti Australia, Thailand, Hong Kong, Eropah kita masih munasabah dan kurang lagi kalau berbanding dengan Eropah mungkin lebih lima kali ganda atau Australia pun sama seperti *crowd* digi lima kali ganda. Jadi, sini masih murah dan di bandar-bandar raya di Negara China pun sama *fees* di sana pun masih mahal dan itu kita sekarang hendak *open out*(dengan izin) *new market* di Vietnam, Myanmar, China, Hong Kong dan sebagainya.

Ahli Kawasan Seri Delima (YB. Sanisvara Nethaji Rayer A/L Rajaji):

Soalan tambahan. Terima kasih Yang di-Pertua Dewan. Dua (2) perkara yang ingin saya tanya, adakah Kerajaan Negeri ingin bersama-sama dengan Kementerian Kesihatan melaksanakan apa-apa tindakan untuk kita memantau supaya hospital-hospital ini tidak menaikkan caj perkhidmatan bagi perkhidmatan-perkhidmatan. Juga terdapat rugutan bahawa kemungkinan dalam masa lima (5) atau enam (6) tahun lagi warganegara Pulau Pinang yang tinggal di sini mungkin tidak dapat membiayai bayaran ataupun bayar untuk bayaran-bayaran di hospital swasta kerana kita lihat terdapat kenaikan mendadak dalam perkhidmatan-perkhidmatan asas disebabkan oleh perkara-perkara yang telah diberitahu oleh YB. Batu Lintang disebabkan penyediaan banyak lagi alat-alat. Kita mendapati bahawa hospital-hospital swasta menaikkan lagi caj dan disebabkan kemasukan pesakit-pesakit dari luar negara yang datang menerima rawatan di sini, kita dapati bahawa hospital menaikkan bayaran semuanya sama rata. Adakah Kerajaan Negeri mempunyai apa-apa tindakan langkah yang difikirkan untuk kita mengawal perkara ini supaya warganegara yang tinggal di Pulau Pinang dapat menikmati rawatan-rawatan dari hospital swasta dengan bayaran yang munasabah? Terima kasih.

Ahli Kawasan Batu Lintang (YB. Law Heng Kiang):

Satu lagi saya ingin menambah bahawa kalau rakyat Pulau Pinang atau orang tempatan tidak mampu membayar hospital swasta ini juga ada satu bahagian di mana boleh memohon kebajikan daripada hospital ini seperti *advantage*, BPMC semua ini. Saya rasa dengan adanya *equipment* atau alat-alat yang begitu moden atau canggih di mana orang tempatan pun dapat perkhidmatan yang lebih baik, tidak perlu kita pegi ke Singapura. Kalau pada masa 10 atau 20 tahun, apa-apa sakit jantung kita perlu pergi ke Singapura dan bayar lebih mahal. Di sini kita boleh dapat rawatan yang sama dengan di Singapura. Saya rasa ini adalah keuntungan untuk rakyat tempatan.

Ahli Kawasan Batu Uban (YB. Dr. T. Jayabalan A/L A.Thambyappa):

Dengan izin saya tanya soalan dalam Bahasa Inggeris. Keuntungan *the private hospital huge profit they make, they make huge profit access to local patient denied because of cost*. Contoh untuk pembedahan *adventist cost is about RM9,000 per patient. So even welfare arrangement that you said the attend to getting this welfare arrangement it is not easy. You have to proof that you deserved this welfare arrangement...(gangguan)*.

Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Soalan?

Ahli Kawasan Batu Uban (YB. Dr. T. Jayabalan A/L A.Thambyappa):

The question is, this actually denied access to local so is there it is good to encourage medical tourism especially for this thing?

Ahli Kawasan Batu Lintang (YB. Law Heng Kiang):

Saya beri satu contoh kenapa Kerajaan Negeri dapat keuntungan yang banyak daripada *medical tourism* iaitu pelancong yang banyak sekali datang ke Pulau Pinang adalah pelancong asing adalah Indonesia dan berganda-ganda berbanding dengan negara lain. Di mana kebanyakan 90% datang sini adalah pergi melawat hospital. Kelmarin saya sudah bagi angka di mana Indonesia adalah paling tinggi 268,892 orang. 200,000 lebih berbanding dengan negara yang ke bawah semua di bawah 10,000, ada yang ke sepuluh dari negara hanya tidak sampai 7,000. Jadi memang ini adalah perlu untuk kita seperti tadi saya kata, kita tidak perlu pergi ke Singapura untuk rawatan yang rumit di mana sini walaupun sedikit mahal tetapi masih juga murah berbanding dengan kita pergi ke Singapura. Kalau betul-betul tidak mampu memang kita galakan pergi ke *general hospital* kerajaan di mana dalam sekarang ini, kita pun ada perubatan seperti *operation* sakit jantung, mata, *heart*, saya rasa ada rawatan di hospital kerajaan ini. Saya rasa kita ada kemudahan di sana.

Ahli Kawasan Seri Delima (YB. Sanisvara Nethaji Rayer A/L Rajaji):

Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri, atas isu ini boleh tanya satu soalan?

Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Sudah. Sesi soalan sudah habis. Seterusnya soalan daripada Yang Berhormat Jawi, soalan 61 kebetulan soalan ini telah pun di jawab oleh EXCO bersama dengan soalan 6. Saya mempersilakan soalan 62. YB. Machang Bubuk.

Ahli Kawasan Machang Bubuk (YB. Lee Khai Loon):

Terima kasih Dato' Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri. Soalan saya soalan 62.

- No. 62. Senaraikan kada kekosongan unit perumahan bagi apartmen/pangsapuri di seluruh Negeri Pulau Pinang mengikut lokasi dan jumlah unit perumahan.
- (a) Apakah punca-punca kekosongan unit perumahan tersebut?
 - (b) Adakah Kerajaan Negeri akan memperkenalkan cukai kekosongan unit perumahan ke atas pemilik rumah yang mempunyai lebih satu rumah yang tidak dihuni/sewa?

Ahli Kawasan Datok Keramat (YB. Jagdeep Singh Deo A/L Karpal Singh):

Terima kasih Dato' Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri. Rakan saya daripada Machang Bubuk berkenaan soalan yang memohon untuk disenaraikan kadar kekosongan unit-unit perumahan apartment pangsapuri di Negeri Pulau Pinang dan apakah punca-puncanya? Sama ada Kerajaan Negeri hendak memperkenalkan cukai kekosongan unit rumah perumahan?

YB. Dato' Speaker, Kerajaan Negeri tiada sebarang kajian atau maklumat berkenaan kadar kekosongan apartment atau pangsapuri di seluruh Pulau Pinang. Walaubagaimana pun, semakan ke atas rekod 14,886 unit kediaman di bawah seliaan Kerajaan Negeri iaitu termasuk rumah sewa dan projek perumahan rakyat mendapati hanya 701 unit sahaja yang kosong iaitu 4.7% dan kebanyakannya adalah disebabkan urusan pusaka yang tidak diselesaikan ataupun pemilik atau penyewa asal yang berpindah tanpa memaklumkan Pejabat Rancangan Perumahan yang berkenaan. YB. Dato' Speaker, pada masa ini kerajaan ini tidak bercadang untuk memperkenalkan cukai kekosongan untuk dikenakan ke atas pemilik rumah yang mempunyai lebih dari satu rumah yang tidak dihuni ataupun disewa.

Ahli Kawasan Machang Bubuk (YB. Lee Khai Loon):

Mohon penjelasan. Rasionalnya soalan saya ini adalah sebab kebelakangan ini kita nampak banyak kondo dan apartment yang mewah ini tidak ada orang untuk duduk di dalam. Banyak kekosongan ini secara langsung menyebabkan nilai hartanah di Pulau Pinang dinaikan kerana spekulasi hartanah yang dilakukan oleh pihak-pihak yang mempunyai pendapatan yang tinggi atau orang-orang kaya sahaja. Oleh itu, saya hendak tanya kepada YB. Datok Keramat, perlukan Kerajaan Negeri untuk membuat satu kajian? Berapa unit yang ada sekarang kerana rumah-rumah tersebut di letak di sana tunggu nilai hartanah naik kemudian ia boleh dijual. Ini menyebabkan lebih ramai lagi rakyat Pulau Pinang yang tidak dapat memiliki rumah kerana hartanah tinggi. Ini rasa kita ada peluang untuk mendapatkan maklumat tersebut supaya kita boleh menangani spekulasi hartanah yang berlaku semakin serius pada hari ini. Pandangan Datok Keramat.

Ahli Kawasan Datok Keramat (YB. Jagdeep Singh Deo A/L Karpal Singh):

Terima kasih YB. Machang Bubuk. Negara ini kita ada hak berpelembagaan untuk memiliki hartanah yang tidak boleh dinafikan kepada rakyat Malaysia. Jadi berkenaan pemilikan lebih daripada satu hartanah itu memang kita tidak boleh halang sekiranya seseorang itu mempunyai kemampuan untuk membeli, kita tidak boleh menghalang daripada membeli lebih dari satu unit hartanah. *I think the issue is* seperti mana YB. Machang Bubuk kata di Negeri Pulau Pinang kita lihat ada banyak kondo pangsapuri yang kita lihat tidak di huni majoritinya macam kosong *especially* bila malam kita lihat *you can see a lot*. Ini memang satu hakikat saya tidak nafikan tapi *coming back to owner ship* tidak boleh halang mereka. *I think the issue here* kita kluatir tentang pembelian unit-unit ini berdasarkan spekulasi. Di mana mereka membeli dan harap harga naik. Itu pun satu perkara yang memang kita tidak dapat kawal cuma dari segi perumahan mampu milik yang kita mempunyai rancangan di Negeri Pulau Pinang walaupun di peringkat Kerajaan Negeri ataupun pihak swasta kita sudah melihat kepada senario ini mungkin berlaku oleh yang demikian kita telah mengkehendaki beberapa langkah di ambil untuk mengawal spekulasi.

Pertama YB. Dato' Speaker, berkenaan rumah mampu milik ada monotorian iaitu lima tahun daripada perjanjian ditandatangani, perjanjian jual beli ditandatangani tidak boleh dijual untuk rumah mampu milik. Rumah PR1MA di Negeri Pulau Pinang mengkehendaki 10 tahun monotorian so ini akan mengawal spekulasi dari berlaku *of course* lagi satu kita cuba kawal ialah rumah-rumah mampu milik A dan B iaitu kos rendah, kos sederhana rendah juga ada monotorian iaitu 10 tahun. Ini adalah langkah-langkah yang kita boleh buat untuk mengawal.

Berkenaan mengambil langkah-langkah untuk menghalang mereka ataupun seperti mana dicadangkan cukai kekosongan unit ini memang saya ingat dari segi perundangan adalah satu perkara yang mustahil untuk kita lakukan. Itu pandangan saya.

Ahli Kawasan Machang Bubuk (YB. Lee Khai Loon):

Minta penjelasan, YB. Datok Keramat. Setujukah YB. Datok Keramat bahawa sekarang memang tidak ada satu halangan iaitu kepada orang untuk memiliki rumah mewah ini tetapi Kerajaan sebenarnya ada hak dan kuasa untuk menetapkan atau mengubah undang-undang seperti ini. Walaupun mungkin ini di bawah kuasa Pusat tetapi saya rasa Kerajaan Negeri mungkin boleh memikirkan atau mempertimbangkan supaya cukai sedemikian untuk mengurangkan spekulasi itu di mana sesiapa yang memiliki rumah tetapi tidak menghuni di sana untuk suatu tempoh katakan enam (6) bulan atau satu (1) tahun dia tidak datang duduk di sana atau tidak disewakan maka Kerajaan boleh mengenakan cukai ke atas mereka kerana itu sudah pasti mereka adalah spekulasi dan tidak ada apa-apa rugi untuk kerajaan untuk mendapatkan cukai ini kerana mereka pun orang kaya.

Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Soalan tambahan?

Ahli Kawasan Machang Bubuk (YB. Lee Khai Loon):

So saya hendak mencadangkan sebab YB. Datok Keramat pun adalah seorang peguam. Adakah kita boleh mencari satu jalan untuk masuk cukai ini atau penggubalan cukai ini ke atas lebih baik daripada buat GST? Kita boleh pertimbangkan ini sumber baru untuk Kerajaan.

Ahli Kawasan Datok Keramat (YB. Jagdeep Singh Deo A/L Karpal Singh):

Isu pengenalan cukai saya percaya adalah satu isu sepertimana dinyatakan boleh di buat di peringkat Pusat tetapi pada pandangan saya memang sukar kerana kita di mana saya nyatakan semalam *we are open economic* kita merupakan pasaran terbuka *capitalistic market*. Saya telah nyatakan tadi, saya tidak mahu ulang tapi pandangan saya mungkin sukar untuk perundangan untuk memperkenalkan cukai ke atas unit-unit yang kosong tetapi saya akan ambil perhatian terhadap apa yang dinyatakan oleh Machang Bubuk.

Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Sila, soalan seterusnya YB. Bertam.

Ahli Kawasan Bertam (YB. Haji Shariful Azhar Bin Othman):

Soalan 63, soalan saya.

No. 63. Penambakan laut di persisiran Permatang Damar Laut:

- (a) Sila terangkan secara terpentinci projek ini dan berapakah tempoh disiapkan?
- (b) Difahami projek ini akan melibatkan pengwujudan tiga (3) pulau baru, adakah ianya dibangunkan disebabkan rancangan Pelan Induk Pengangkutan? Huraikan secara terperinci.
- (c) Apakah ada menerima bantahan? Jika ada, bagaimana penyelesaiannya?

Ahli Kawasan Padang Kota (YB. Chow Kon Yeow):

Terima kasih YB. Dato' Speaker. Terima kasih YB. Bertam yang telah kemukakan soalan berhubung dengan penambakan laut di bahagian selatan Pulau Pinang. Sebenarnya telah pun dijelaskan dalam penggulungan kelmarin tetapi untuk menjelaskan tambakan laut memang menjadi modal pembiayaan untuk membiayai *Penang Transport Master Plan*. Dalam rancangan tiga (3) buah pulau akan ditambah dengan lebih kurang keluasan 4,500 ekar. Tambakan tanah hasil daripada tambakan laut ini adalah menjadi milikan Kerajaan Negeri hasil jualan tanah ini akan digunakan untuk membiayai projek-projek. Tempoh tambakan laut bagi fasa 1 yang melibatkan dua (2) pulau adalah kira-kira lapan (8) tahun. Sehingga kini, Kerajaan Negeri telah mengadakan sebanyak 18 sesi penerangan dan penglibatan awam. Cuma dalam satu sesi khas untuk golongan dan wakil-wakil persatuan nelayan mereka kemukakan pandangan dan bantahan terhadap cadangan ini. Sehubungan dengan itu, Kerajaan Negeri telah menubuhkan task force nelayan dan bersama dengan SRS Consortium dan konsultan mereka telah mengadakan sesi-sesi pertemuan susulan dengan golongan nelayan sama ada secara kelompok kecil atau pun dengan persatuan-persatuan bagi menerima lagi banyak pandangan dan maklum balas daripada golongan nelayan. Ini akan membolehkan SRS Consortium serta perunding mereka melihat isu dan mencari penyelesaian. Setakat ini untuk memudahkan golongan nelayan ataupun komuniti di bahagian Selatan Pulau Pinang untuk mengikuti perkembangan satu pusat penerangan untuk nelayan telah pun siap sedia di Permatang Damar Laut untuk menyampaikan maklumat-maklumat kepada golongan-golongan nelayan membuat pendaftaran dan mengikuti perkembangan terkini sebab kalau ada apa-apa perkembangan, maklumat-maklumat itu akan dipaparkan di pusat penerangan yang disediakan itu. Sekian.

Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Sila, soalan seterusnya, YB. Penaga.

Ahli Kawasan Penaga (YB. Datuk Haji Mohd Zain Bin Ahmad):

Terima kasih YB. Dato' Speaker. Soalan saya, soalan nombor 64. Terima kasih.

- No. 64. Mengenai tanah Taman Manggis, kenapa Kerajaan Negeri memberi alasan tanah tersebut terlalu kecil untuk membina 17 tingkat projek perumahan flat kos rendah untuk rakyat Negeri Pulau Pinang yang miskin dan pendapatan rendah tetapi tanah yang sama boleh dibina 30 tingkat hotel/*service apartment complex* dan pusat perubatan selepas *request for proposal* diberi kepada KLIDC?

Ahli Kawasan Datok Keramat (YB. Jagdeep Singh Deo A/L Karpal Singh):

Terima kasih YB. Dato' Speaker dan rakan saya daripada Penaga. Soalan berkenaan Taman Manggis yang sememangnya telah pun di jawab terlebih dahulu tetapi saya akan cuba menjawab. Baki tanah Taman Manggis selepas bangunan PPR Taman Manggis adalah 1.003 ekar sahaja. Kerajaan Negeri terdahulu pernah memohon peruntukan di bawah RMKe-8 dan 9 bagi pembinaan satu blok PPR di atas tapak tersebut. Namun, ia tidak diluluskan oleh KPKT maka cadangan pembinaan PPR terpaksa ditangguhkan disebabkan pada 2001 kelulusan awal KM (Kebenaran Merancang) jelas menunjukkan tapak tersebut adalah untuk kemajuan masa hadapan. Walau bagaimana pun, pada tahun 2005, Ketua Menteri pada waktu itu Tan Sri Koh Tsu Koon bersetuju dengan cadangan EXCO Teng Chang Yow untuk membina rumah kedai dan kuarters Kerajaan dalam apa keadaan jua Kerajaan Negeri Pulau Pinang tetap dulu sememangnya tiada hasrat untuk membina Projek Rumah Rakyat (PPR) di atas baki tanah tersebut.

Kerajaan Negeri Pulau Pinang sekarang sedang menunggu Kerajaan Persekutuan membangunkan Perumahan Mampu Milik untuk semua warga Pulau Pinang termasuk penjawat awam di bawah Program Perumahan Mampu Milik di bawah Kerajaan Persekutuan seumpamanya Perumahan Rakyat 1 Malaysia (PRIMA) dan Perumahan Penjawat Awam 1 Malaysia (PPA1M). Walaupun diperkenalkan sejak lama dan terdahulu namun sehingga sekarang satu (1) unit perumahan awam sebegitu rupa pun masih belum dibina di Pulau Pinang.

Perlu diingat bahawa *density* perumahan adalah berlainan dengan komersil kerana komersial yang lebih tinggi. Daripada itu, Kerajaan Negeri telah menerima cadangan dari satu syarikat bagi cadangan pembinaan hospital swasta di atas tanah tersebut. Justeru, satu kajian telah dikajian bagi membandingkan nilai ekonomi bagi tempat letak kereta bertingkat dan Pusat Perubatan Pakar. Kerajaan Negeri telah kemudiannya memutuskan untuk penjualan tanah bagi projek pembangunan PPP ataupun Pusat Perubatan Pakar dan tender terbuka dipanggil untuk tujuan tersebut. Cadangan pembangunan PPP ataupun Pusat Perubatan Pakar ini juga selaras dengan hasrat Kerajaan Negeri untuk membangunkan industri pelancongan perubatan ataupun *medical tourism* di Negeri Pulau Pinang yang kian mendapat sambutan dari pesakit luar negara. *Medical tourism* di Pulau Pinang telah menyumbang lebih daripada 50% daripada jumlah pelancong yang melawat Malaysia bagi tujuan perubatan sambil pelancongan. Justeru, bagi tujuan tersebut, Kerajaan Negeri telah membuat keputusan untuk membangun baki tanah Taman Manggis dengan Pusat Perubatan Pakar.

Ahli Kawasan Penaga (YB. Datuk Haji Mohd Zain Bin Ahmad):

Soalan tambahan. Saya nak tanya soalan tambahan saya berkaitan dengan pengeluaran hak milik berasingan untuk tanah tersebut setelah dijual kepada KLIDC. Saya nak tanya kenapa hampir empat (4) tahun ataupun lima (5) tahun baru hak milik tanah tersebut dikeluarkan oleh pihak berkuasa dan adakah tempoh empat (4), lima (5) tahun itu adalah tempoh yang lazimnya diperlukan untuk mengeluarkan hak milik setelah tanah kerajaan dijual kepada mana-mana syarikat. Terima kasih.

Ahli Kawasan Datok Keramat (YB. Jagdeep Singh Deo A/L Karpal Singh):

Terima kasih Penaga. Sebenarnya soalan ini telah ditanya dan dijawab dengan panjang lebar oleh Y.A.B. Ketua Menteri. Ianya telah ditanya oleh YB. Telok Ayer Tawar, saya cuma ringkaskan sebab yang diberikan kos walaupun bayaran dibuat secara penuh pada 2011 dan hak milik ataupun *title* dikeluarkan 2014, *gap* empat (4) tahun ini, ia adalah disebabkan keperluan menurut syarat untuk memenuhi lesen hospital penuh tapi dia tidak dapat memperolehi lesen tersebut cuma diberi *niche* hospital lesen dan oleh yang demikian ada satu kelewatan dan oleh itu maka ada kelewatan empat (4) tahun hak milik dikeluarkan itu secara ringkas.

Ahli Kawasan Penaga (YB. Datuk Haji Mohd Zain Bin Ahmad):

Saya sebagai peguam setelah perjanjian jual beli ditandatangani dan kelulusan *State EXCO* pun diperolehi, saya percaya tanah ini memang perlu dapatkan kelulusan pihak Kerajaan Negeri dan saya percaya kelulusan telah diperolehi dan bayaran telah dibuat selamanya, persoalannya bagi saya kenapa lama sangat untuk keluaran *title* itu kerana bayaran telah dibuat. Itu sebab saya tanya adakah itu *normal prosedur* maknanya setelah di bayar? Ini bukan pertama kali saya rasa Kerajaan Negeri menjual tanah jadi saya nak tahu adakah ini *normal prosedur*, empat (4), lima tahun baru keluar ataupun setelah dibayar hari ini mungkin dalam tempoh enam (6) bulan kemudian geran diisu atau dikeluarkan. Itu soalan yang saya nak tahu sebab saya tidak tahu prosedur atau proses yang dijalankan di Pejabat Tanah. Itu soalan saya, terima kasih.

Ahli Kawasan Datok Keramat (YB. Jagdeep Singh Deo A/L Karpal Singh):

Itu adalah soalan yang mengulang. Berulang-ulang, empat (4) tahun sebabnya *it is because* dalam tender ada syarat mesti ada lesen hospital. Kerajaan Pusat tidak mahu keluaran lesen hospital jadi kita tak bagi, sudah berapa kali saya nak ulang itu. Senang sahaja peguam kan, *it is the condition of the tender and the RFP . We need the hospital license. It was not issued for four years (4) that is why we didn't issue how difficult is that to understand to comprehend ...*(dengan izin) Dato' Speaker.

Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Ingin saya persilakan Batu Uban.

Ahli Kawasan Batu Uban (YB. Dr. T. Jayabalan A/L A. Thambyappa):

Soalan saya ialah Soalan 65.

No. 65. Pembinaan LRT di bawah *Transport Master Plan* telah menimbulkan kebimbangan daripada penduduk di Bayan Baru kerana terlalu dekat pintu pagar sekolah. Mengapakah kerajaan memilih LRT sedangkan cadangan asal adalah pembinaan sistem tram yang jauh lebih murah? Apakah rasional pemilihan LRT sedangkan kemudahan monorel di beberapa buah negara termasuk Melaka terbukti gagal?

Ahli Kawasan Padang Kota (YB. Chow Kon Yeow):

Terima kasih, Dato' Yang di-Pertua, terima kasih YB. Batu Uban yang kemukakan soalan berhubung dengan kebimbangan penduduk di Bayan Baru kerana tidak pasti jajaran LRT terlalu dekat dengan sekolah dan apakah rasional LRT dipilih?

Mengikut kajian Halcrow melalui dokumen Pelan Induk Pengangkutan, mod pengangkutan yang dicadangkan adalah tram bagi jajaran George Town dan Bayan Lepas. Walau bagaimanapun, Kerajaan Negeri melalui Jawatankuasa Penilaian Teknikal dan Kewangan, tender RFP bagi melantik *Project Delivery Partner* (PDP) yang dipengerusikan oleh YB. Pegawai Kewangan Negeri telah bersetuju untuk memilih cadangan alternatif yang dikemukakan oleh SRS Consortium yang mana mencadangkan agar tram dinaiktaraf kepada sistem *Light Rail Transit* (LRT). Sebenarnya *tram, shuttle bus*, LRT semua merupakan satu jenis *light rail transit* berbanding dengan *mass rail transit* dari segi kapasiti. Jadi Tram pun boleh dielevated, ada pelbagai tetapi semua jenis ini digolongkan sebagai *light rail transit* kerana kapasiti

dan kelajuan. Apakah *rasional* dipilih LRT? Pertamanya kapasiti LRT penumpang yang lebih tinggi berbanding dengan sistem tram. Kedua mengurangkan impak penggunaan dan kalau LRT kalau dipilih melibatkan pembinaan tiang LRT di sepanjang jajaran. Sekiranya tram dipilih, seluruh jalan perlu ditutup untuk kerja-kerja pembinaan. Ketiga, mengurangkan proses pengambilan balik tanah di sepanjang jajaran LRT yang dipilih sebab sudah dijawab kelmarin kalau tiang-tiang itu boleh didirikan ditengah-tengah jalan atau medium, maka tidak terlibat pengambilan tanah sedangkan kalau tram dibina atas alang yang sedia ada kalau nak kekalkan lorang yang sedia ada kita perlu memperluaskan lagi dan ini akan masuk ke tanah-tanah persendirian dan pengambilan tanah dan ini akan melibatkan kos.

Di samping itu, sepertimana yang diterangkan kelmarin utiliti-utiliti pun perlu dialih daripada jajaran tram. Dan keempat, mengurangkan impak kepada peniaga di sepanjang jajaran LRT dengan meminimalkan kerja-kerja pembinaan dan penutupan jalan. Mengenai isu yang dibangkitkan di kawasan Sungai Nibong, sesi taklimat dianjurkan oleh Ahli Parlimen bersama dengan Ahli-ahli Dewan kawasan itu dan penemuan pun diadakan dengan pasukan saya dan SRS sedang meneliti cadangan *option* untuk dikemukakan. Ianya akan dimaklumkan kepada Wakil Rakyat setelah *option* ini diteliti.

Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Seterusnya silakan Permatang Pasir.

Ahli Kawasan Permatang Pasir (YB. Dato' Haji Mohd. Salleh Bin Man):

Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri, soalan saya nombor 66.

- No. 66. Nyatakan jumlah pusat hiburan awam yang melanggar syarat pusat hiburan serta tindakan yang telah diambil oleh Kerajaan Negeri. Polis DiRaja Malaysia Pulau Pinang telah memberikan sijil pengiktirafan kepada pusat hiburan yang bebas daripada gejala tidak sihat dan tidak bermoral yang mengiktiraf pusat itu selamat untuk dikunjungi. Nyatakan dimanakah premis tersebut?

Ahli Kawasan Padang Kota (YB. Chow Kon Yeow):

Terima kasih Dato' Yang di-Pertua, terima kasih Ahli Permatang Pasir atas soalan berhubung dengan pusat hiburan awam. Untuk makluman Dewan yang mulia ini, sebanyak 153 premis Pusat Hiburan Awam telah melanggar syarat pelesenan di Pulau Pinang iaitu 20 premis di kawasan Majlis Bandaraya Pulau Pinang dan 133 di kawasan Majlis Perbandaran Seberang Perai. Antara tindakan yang diambil terhadap premis-premis tersebut adalah seperti berikut:-

- i. Mengeluarkan tawaran kompaun dan mengambil tindakan rampasan.
- ii. Mengeluarkan surat amaran kepada pemilik lesen untuk mematuhi syarat-syarat yang ditetapkan oleh Pihak Berkuasa Tempatan.
- lii. Membatalkan lesen premis dan lesen hiburan jika pemilik lesen masih gagal mematuhi syarat-syarat pelesenan.
- iv. Menjalankan operasi bersama Polis Di Raja Malaysia dan agensi-agensi berkaitan sekiranya melibatkan aktiviti perjudian dan kesalahan di bawah bidangkuasa jabatan berkenaan.
- v. Menyita premis setelah didapati bersalah oleh Mahkamah.

PDRM Kontinjen Pulau Pinang tidak pernah mengeluarkan sebarang surat pengiktirafan kepada mana-mana pusat hiburan yang menyatakan pusat hiburan tersebut selamat untuk dikunjungi. Walau bagaimanapun PDRM merupakan salah satu daripada jabatan teknikal yang dirujuk apabila pemohon kemukakan permohonan kepada Pihak Berkuasa Tempatan dan pandangan ataupun ulasan dari PDRM akan diberi perhatian oleh Jawatankuasa yang meneliti permohonan-permohonan sedemikian.

Ahli Kawasan Permatang Pasir (YB. Dato' Haji Mohd. Salleh Bin Man):

Soalan tambahan. Soalan ini pernah saya kemukakan, dalam penggal yang lepas dan jawapan oleh pihak Polis Di Raja Malaysia dia menyatakan pengeluaran sijil pengiktirafan yang menjelaskan bahawa pusat hiburan bebas daripada gejala tidak sihat ini dan tidak bermoral dan selamat dikunjungi. Jadi jawapan pada hari ini tidak dikeluarkan. Dulu dia kata akan keluar jadi agak bercanggah dengan jawapan yang dulu.

Ahli Kawasan Padang Kota (YB. Chow Kon Yeow):

Terima kasih YB. Permatang Pasir. Sepertimana saya terangkan, apabila permohonan dirujuk kepada jabatan teknikal, lazimnya jabatan teknikal akan mengeluarkan ulasan dalam bentuk surat yang dihantar balik kepada Majlis dalam surat lazimnya ada dua (2), tiga (3) *respond*. Satunya tiada halangan jika didapati premis itu sesuai. Lagi satu jenis ulasan adalah tidak disokong kemungkinan kawasan itu sudah pun ada premis-premis hiburan, ataupun terlalu dekat tempat-tempat ibadat, tempat-tempat sekolah dan sebagainya. Tetapi ulasan-ulasan ini akan diteliti oleh jawatankuasa dan keputusan akan dibuat oleh jawatankuasa itu berpandu kepada ulasan-ulasan pelbagai agensi yang mengemukakan ulasan itu.

Ahli Kawasan Seri Delima (YB. Sanisvara Nethaji Rayer A/L Rajaji):

Soalan tambahan. Terima kasih Dato' Speaker. Baru-baru ini kita dalam sebulan ini kita telah dikejutkan dengan satu berita yang telah menjadi viral, mengenai sebuah panggung wayang di Pulau Pinang yang telah menghidangkan minuman keras atau menjual minuman keras dan pendapat saya sepatutnya ini tidak berlaku kerana kita pergi ke sana panggung wayang bersama-sama dengan keluarga untuk menonton dan boleh berlaku kejadian-kejadian yang tidak diingini bila ada di antara yang datang ke situ akan menjadi mabuk dan menyebabkan keadaan yang tidak tenteram dan sebagainya. Jadi perkara ini juga telah menimbulkan banyak persoalan tentang polisi Kerajaan Negeri Pulau Pinang. Saya ingin tahu pada Pihak Berkuasa Tempatan sedia maklum tentang perkara ini dan apa permohonan dibuat bagi mendapatkan lesen secara khusus untuk menjual minuman keras di panggung wayang dan adakah ini tindakan akan diambil dan apakah Kerajaan Negeri akan terus membenarkan panggung-panggung wayang di Pulau Pinang. Kerana perkara ini adalah sesuatu perkara yang *unprecedented*(dengan izin) kalau boleh saya nyatakan dan tidak disambut baik oleh rakyat di Pulau Pinang secara amnya. Jadi soalan saya adalah adakah tindakan telah diambil dan adakah Kerajaan Negeri akan terus membenarkan panggung wayang-panggung wayang di Pulau Pinang untuk menjual minuman keras secara terbuka sekian terima kasih.

Ahli Kawasan Padang Kota (YB. Chow Kon Yeow):

Terima kasih YB. Dato' Yang Di Pertua. Terima kasih ADUN Seri Delima di atas soalan berhubung dengan insiden penjualan minuman keras di panggung wayang penjualan arak atau minuman arak adalah tertakluk kepada satu lesen yang berlainan yang tidak kena mengena dengan lesen hiburan. Mungkin panggung wayang memerlukan lesen hiburan tetapi penjualan arak memerlukan lesen yang dikeluarkan oleh Lembaga Eksais Kerajaan Negeri. Jadi setahu saya memang tidak ada kes-kes di mana lesen dikeluarkan untuk tujuan sedemikian dan Yang Berhormat boleh memberikan maklumat lanjut dan saya percaya Kerajaan Negeri bersama agensi-agensi teknikal yang lain termasuk Jabatan Kastam, Jabatan Polis DiRaja Malaysia akan menjalankan siasatan dan mengambil tindakan sewajarnya.

Ahli Kawasan Telok Ayer Tawar (YB. Dato' Hajah Jahara Binti Hamid):

Soalan tambahan, terima YB. Dato' Speaker dan Padang Kota. Kita dimaklumkan, saya dimaklumkan jawapan melalui soalan saya bahawa di Pulau Pinang ini terdapat sekarang lebih daripada 600 lesen dikeluarkan untuk pusat hiburan dan keluarga. Jadi untuk lesen yang telah dikeluarkan dan permohonan lesen untuk pusat hiburan dan sebagainya ini boleh dibuat pemantauan dan di lihat tentang pelaksanaan aktiviti mereka. Soalan saya adalah bagaimana lagi dengan banyak pusat-pusat hiburan *snooker center* dan sebagainya yang beroperasi secara haram yang tidak pernah mohon lesen tetapi menjalankan aktiviti yang ini juga saya percaya jumlah yang besar. Adakah Kerajaan Negeri memantau kewujudan pusat-pusat hiburan ini dan adakah dibuat operasi untuk membanteras mereka-mereka yang menjalankan aktiviti tanpa lesen tanpa kelulusan?

Ahli Kawasan Padang Kota (YB. Chow Kon Yeow):

Terima kasih Dato' Yang di-Pertua. Terima kasih Ketua Pembangkang dan kemungkinan ADUN Sungai Acheh yang ada soalan yang sama mengenai pusat hiburan. Untuk makluman Dewan ini kedua-dua Pihak Berkuasa Tempatan ini sedang meneliti dan akan mengambil ketetapan mengetatkan lagi pengeluaran lesen hiburan termasuk membekukan pengeluaran lesen bagi jenis-jenis kegiatan tertentu. Misalnya di bawah Majlis Bandaraya Pulau Pinang sudahpun dilaksanakan dasar yang baharu di mana lesen-lesen baharu cuma ataupun premis-premis terletak di dalam pusat-pusat membeli belah dan zon-zon tertentu baru dipertimbangkan untuk mendapatkan lesen. Permohonan dari premis yang luar kawasan yang ditetapkan tidak akan diberikan lesen hiburan dan di MPSP pun akan meneliti perkara yang sama dan akan mengetatkan pengeluaran lesen sehingga akan membeku kategori lesen-lesen tertentu ini adalah salah satu usaha untuk mengurangkan atau menghadkan jumlah premis-premis yang digunakan untuk tujuan hiburan awam yang kita tahu bahawa setengah-setengah premis ini terlibat dengan aktiviti-aktiviti yang luar syarat lesen yang dibenarkan penguatkuasaan bersama agensi lain adalah khususnya Polis dan Imigresen adalah dijalankan secara berskala dan juga berdasarkan kepada aduan-aduan ini adalah usaha berterusan untuk memastikan premis-premis yang ada lesen tetapi melanggar syarat-syarat dan premis-premis yang tidak ada lesen akan diambil tindakan termasuk tindakan-tindakan yang saya senaraikan tadi, sekian.

Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Silakan YB. Sungai Dua.

Ahli Kawasan Sungai Dua (YB. Muhamad Yusoff Bin Mohd N oor):

Soalan saya soalan No. 67.

- No. 67. (a) Senaraikan aktiviti Briged Wanita Pulau Pinang (BWPP) bagi membantu wanita di luar bandar selain daripada pemeriksaan payudara dan pendaftaran program ibu emas?
- (b) Apakah BWPP terlibat dalam aktiviti ekonomi dan menambah pendapatan wanita/ibu tunggal di luar bandar?
- (c) Beapa buakkah BWPP yang ditubuhkan dan berapakah peruntukan yang disalurkan hingga kini?

Ahli Kawasan Padang Lalang (YB. Choong Eng):

Terima kasih Dato' Yang Di Pertua dan juga Kawasan Sungai Dua atas soalan mengenai Briged wanita itulah teras aktiviti Briged Wanita Pulau Pinang adalah mendaftar wanita setempat di semua kawasan di Pulau Pinang sama ada di bandar dan dikawasan luar bandar. Untuk Program Sumbangan Ibu Tunggal, Program Sumbangan Ibu Emas Program Memo Penang ataupun pemeriksaan payudara dan bantuan *micro credit* di bawah Projek Titian Saksama Rakyat atau pun *in short* TTSR. Aktiviti-aktiviti ekonomi bukan merupakan tugas teras Briged Wanita Pulau Pinang. Walau bagaimana pun terdapat beberapa kumpulan bridget wanita telah mengambil inisiatif sendiri untuk membantu wanita setempat umpamanya Briged Wanita Kawasan Penanti yang berkerjasama erat dengan Korperasi Ibu Tunggal Dan Wanita Seberang Perai Tengah telah menganjurkan latihan percuma untuk wanita setempat termasuk kursus jahitan beg daripada kain terpakai, membuat sabun mesra dan baja kompos dan sebagainya. Briged Wanita Pulau Betong pula telah menubuhkan sebuah koperasi tertumpu kepada catering makanan dan lain-lain perkhidmatan yang serupa. Selain itu Bridget Wanita juga membantu wanita setempat dari segi membangunkan pembangunan sosial ekonomi dengan menghebahkan sebarang program agensi Kerajaan Negeri termasuk program usahawan Perbadanan Pembangunan Pulau Pinang atau PDC atau pun Jabatan Pertanian dan pihak swasta dan juga bukan kerajaan Briged Wanita Pulau Pinang terletak di bawah struktur pentabiran Jawatankuasa Keselamatan dan Kemajuan Komuniti ataupun JKKK iaitu di bawah Biro Pembangunan Wanita JKKK. Sehingga kini terdapat 194 buah kumpulan yang terdiri daripada seramai 2,761 orang ahli Briged Wanita di kesemua 40 buah KADUN di Pulau Pinang. Sebelum ini mereka tidak pernah salurkan apa-apa peruntukan tetapi mulai tahun ini iaitu 2016 kerajaan setelah

menimbangkan semua pihak semua permintaan telah pun memberikan peruntukan khas sebanyak RM30,000.00 setiap KADUN untuk program-program Bridget Wanita Pulau Pinang.

Ahli Kawasan Sungai Dua (YB. Muhamad Yusoff Bin Mohd Noor):

Soalan tambahan, saya tidak nampak aktiviti yang agak aktif di Kawasan DUN Sungai Dua. Adakah Briged Wanita tidak diwujudkan di Sungai Dua ataupun tidak aktif di kawasan Sungai Dua, soalan pertama. Kedua saya nampak banyak ibu tunggal dan wanita di luar bandar yang terlibat dengan aktiviti ekonomi kecil-kecilan buat kuih dan sebagainya. Adakah pihak Kerajaan Negeri mempunyai senarai ibu-ibu tunggal berserta dengan aktiviti ekonomi membuat pendaftaran sertempat tadi ada tidak *database* tentang aktiviti ekonomi wanita, ibu tunggal dan adakah sebarang perancangan untuk dimasukkan sebarang aktiviti ini selain daripada Titian Saksama untuk membantu wanita-wanita ibu tunggal yang terlibat dengan ekonomi untuk meningkatkan pengeluaran tambah pendapatan dan sebagainya terima kasih.

Ahli Kawasan Padang Lalang (YB. Choong Eng):

Terima kasih YB. Sungai Dua. Setakat ini kita belum ada semua data mengenai ibu tunggal kita ada hanya ada data ibu tunggal yang menerima penghargaan RM100.00 satu tahun itu. Selain daripada itu kita belum mula data-data umpamanya ibu tunggal dan yang menceburi dalam perniagaan kecil. Saya rasa ada banyak pihak yang boleh membantu satu pihak yang penting ialah Kerajaan Pusat di bawah Kementerian Pembangunan Wanita. Jadi di semua daerah di semua KADUN memang kita menggalakan tetapi ini merupakan satu aktiviti *volunteers* tidak ada pekerja hanya ada PWDC yang mencari *secretariat* jadi mungkin dia di masa hadapan kita mungkin boleh menambah baik supaya ia lebih aktif di semua kawasan terima kasih.

Ahli Kawasan Seri Delima (YB. Sanisvara Nethaji Reyer A/L Rajaji):

Soalan tambahan, terima kasih. Saya hendak tanya soalan tambahan daripada YB. Sungai Dua di kawasan saya Briged Wanita memang sangat membantu dan pusat khidmat saya juga telah membantu saya berterima kasih kepada YB. Chong Eng dalam memberi bantuan kepada kaum waniita di kawasan saya. Kelmarin saya telah menyatakan kepada Yang Berhormat semasa penggulungan di atas beberapa isu pemberian warga emas , ibu emas anak emas dan sebagainya saya telah tanya sama ada pusat khidmat-pusat khidmat daripada ADUN-ADUN Barisan Nasional telah turut membantu dalam melaksanakan program-program kebajikan rakyat. Jadi saya ingin tanya sama ada YB. Padang Lalang telah menerima apa-apa permintaan khusus daripada Yang Berhormat-Yang Berhormat Barisan Nasional atau pusat khidmat mereka atau YB. Sungai Dua yang telah tanya tadi borang-borang untuk mendaftarkan pasukan-pasukan bridget wanita untuk memberi bantuan-bantuan dalam segala program kerana kita lihat dalam sidang Dewan Undangan Negeri selalu sangat rungutan dibuat oleh Yang Berhormat-Yang Berhormat daripada Barisan Nasional tentang tak cukup itu, tak cukup ini, tak terima bantuan itu dan sebagainya.

Jadi soalan saya ialah adakah mereka pergi berjumpa dengan Yang Berhormat untuk minta bantuan mendaftarkan lagi banyak pasukan Briged Wanita di kawasan-kawasan masing-masing dari pusat khidmat masing-masing untuk memberi bantuan dan soalan kedua saya mugkinkah terdapat apa-apa pengaruh tidak baik oleh mereka kerana terdapat juga aduan di mana daripada sana ada juga yang ingin mendekati program-program ini turut serta dalam program-program ini mendapat manfaat seperti pemeriksaan payudara dan sebagainya tetapi telah dinasihatkan oleh mereka supaya tidak kerana ini mungkin membawa kepada masalah-masalah lain dan sebagainya. Adakah benar perkara ini Yang Berhormat? Terima kasih.

Ahli Kawasan Padang Lalang (YB. Chong Eng):

Soalan tambahan yang pertama adalah saya rasa setakat ini belum ada terima, ya langsung tiada tapi saya rasa mereka ada cara sendiri kerana mereka ada Kerajaan Pusat dan juga ada pejabat wanita di Pulau Pinang dari pusat punya memang ada tapi tidak pernah berkerjasamalah di sini kalau boleh, bolehlah jadi saya rasa pun faham persaingan tapi kalau pihak di sana boleh buat yang lebih baik saya pun terima kasih jua kerana ini untuk pembangunan wanita. Kedua, memang ada soalan tambahan kedua ada di tempat-tempat di mana ada wanita diugut jangan masuk Briged Wanita. Kalau masuk, awak tidak

akan boleh la...(gangguan). Saya bukan nak cakap siapa-siapa, *no mention names*. Ada kata kalau masuk Briged Wanita, *you* tak dapat ..(gangguan).

Ahli Kawasan Seri Delima (YB. Sanisvara Nethaji Rayer A/L Rajaji):

Ini buktikan Barisan Nasional selalu menghasut....(gangguan).

Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Duduk...(gangguan). Kalau tak ada, semua di minta keluar. Sudah...(gangguan). Ini biar Padang Lalang jelaskan.

Ahli Kawasan Padang Lalang (YB.Chong Eng):

Let me finish. Dia diugut kalau masuk Briged Wanita, tidak akan menerima bantuan-bantuan yang satu (1) pihak yang akan beri. Jadi, saya pun tak tuduh mana-mana...(gangguan), jadi jangan makan cili rasa pedas. Terima kasih.

Ahli Kawasan Sungai Dua (YB. Muhamad Yusoff Bin Mohd Noor)

YB. Dato' Speaker, saya minta apa yang dijelaskan ini minta buktilah. Saya rasa kita tak pernah. Kita nak semua wanita ini dapat...(gangguan)

Ahli Kawasan Padang Lalang (YB. Chong Eng):

YB. Sungai Dua. Saya pun tak cakap pihak YB. Sungai Dua, jangan macam tu. Saya cakap ada pihak. Jadi jangan...(gangguan). Jangan sensitif sangatlah. Kalau orang Cina cakap, mungkin *you* tak faham...(gangguan). Ini yang cakap makan cili rasa pedas...(gangguan).

Ahli Kawasan Seri Delima (YB. Sanisvara Nethaji Rayer A/L Rajaji):

Ini selalu Barisan Nasional macam tu lah...(gangguan).

Ahli Kawasan Telok Bahang (YB. Datuk Shah Headan Bin Ayoob Hussain Shah):

Ini tuduhan, tak ada bukti.

Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Yang lain semua duduk. Sudah. Sudah. Sila Yang Berhormat Bayan Lepas. Dah habis la. Dok kacau la. Tak dengar dengan soalan tambahan. Sudah habis empat (4). Sila. Semua tak fokus.

Ahli Kawasan Bayan Lepas (YB. Nordin Bin Ahmad):

Dato' Speaker, soalan saya soalan No. 68.

No. 68. Benarkah Jajaran Projek LRT yang akan dibina akan melalui kampung-kampung tradisional Melayu di Sungai Ara, Bayan Lepas, Kg. Seronok, Kg. Binjai, Permatang Damar Laut, Sungai Batu, Teluk Kumbar dan Gertak Sanggul. Jika ya, berapa banyakkah jumlah perpindahan akan berlaku? Dan kemanakah mereka ini akan ditempatkan?

Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Saya nak minta AED lah.

Ahli Kawasan Padang Kota (YB. Chow Kon Yeow):

Dato' Yang di-Pertua, *Project Transport Master Plan* yang begitu hangat pun tak sehangat macam ini. Untuk menjawab soalan yang dibangkitkan oleh YB. Bayan Lepas tentang kemungkinan beberapa kampung tradisional terlibat dengan jajaran projek LRT yang disebutkan dalam soalan. Sungai Ara, Bayan Lepas, Kampung Seronok, Kampung Binjai, Permatang Damar Laut, Sungai Batu, Teluk Kumbar, Gertak Sanggul. Boleh dikatakan dari jajaran yang sudah pun dipaparkan di dalam *website*. Saya dapati bahawa bukan semua kampung-kampung yang dinyatakan terlibat. Dari senarai ini kemungkinan Kampung Binjai dan Permatang Damar Laut sebab tepi Laut sebab LRT akan sampai ke Lapangan Terbang Antarabangsa Bayan Lepas dan sekiranya pulau-pulau itu ditambak, LRT akan sambung ke pulau-pulau itu. Jadi, kemungkinan ada dua (2) kampung yang terlibat tetapi arahan Kerajaan Negeri kepada SRS apabila menetapkan mana-mana jajaran, adalah untuk mencari jajaran yang membawa impak yang kurang sekali. Kalau elok, tak sentuh rumah, tak sentuh institusi sekolah dan sebagainya dan kita akan cuba mengelakkan bangunan-bangunan yang perlu dipindahkan. Kalau diperlukan pun, *keep it to the minimum level*. Jadi, cadangan itu pun sudah dihantar kepada SPAD dan sekiranya lampu hijau diberikan oleh SPAD, sesi pendengaran awam akan diadakan, akan dipamerkan jajaran lot-lot yang akan terlibat, maka pada masa itu Yang Berhormat boleh memberi pandangan, menjemput penduduk kemungkinan ada yang terlibat, memberi pandangan terhadap jajaran yang ditetapkan. Selain itu sememangnya masjid-masjid, tempat ibadat, kubur kalau ada, kita elakkan.

Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Seterusnya, silakan Sungai Pinang.

Ahli Kawasan Sungai Pinang (YB. Lim Siew Khim):

Dato' Speaker, soalan saya soalan No.69.

- No. 69. Mengikut rancangan Induk Pengangkutan Awam Negeri Pulau Pinang, LRT dan monorel dicadangkan. Akan tetapi difahamkan kos perbelanjaan kedua-dua jenis pengangkutan adalah amat tinggi. Adakah perlu untuk Kerajaan Negeri mengkaji semula pengguna jenis pengangkutan yang lebih kos efektif seperti sistem tram

Ahli Kawasan Padang Kota (YB. Chow Kon Yeow):

Terima kasih, Dato' Yang di-Pertua, soalan ini adalah soalan terakhir yang perlu saya jawab sebab sudah habislah. Khususnya bagi topik *Transport Master Plan* yang telah diutarakan oleh YB. Sungai Pinang. Kerajaan Negeri bersama dengan SRS Consortium telah bersetuju untuk membina sistem rel yang terdiri daripada LRT, Monorail dan Trem. Bagi pelaksanaan fasa 1, LRT dari Komtar ke Bayan Lepas akan dibina LRT dan kajian menunjukkan bagi satu (1) kilometer LRT, dianggarkan RM220 juta. Harga monorel pula dianggarkan RM170 juta. Manakala tram itu bergantung kepada sama tram dibina atas jalan ataupun di *elevated structure* sebab dengan panjang lebar saya sudah jelaskan ada perbezaan yang banyak sekiranya tram dibina atas jalan berbanding dengan *trem* dibina atas *wire duct* yang dibinakan khusus. Jadi, berdasarkan kajian yang telah dijalankan, pembinaan tram akan dibina di sekitar *heritage* George Town. Mengikut cadangan di pulau-pulau yang baru, sistem tram itu boleh dibina di atas jalan sebab ianya adalah suatu pembangunan yang baru. Kita boleh khususkan koridor untuk tram dibina atas muka bumi. Tak perlu bina atas *wire duct*. Memandangkan perkara ini masih dalam pertimbangan, kita akan melihat perbagai *option* dari segi kos. Ianya tidak boleh dikatakan tram, semestinya lebih murah. Kalau mengambil kira pengalihan utiliti bawah tanah khususnya apabila ia melibatkan jalan-jalan utama. Kita semua tahu bahawa banyak projek dilewatkan oleh kerana isu utiliti di bawah jalan. Contohnya di Australia, pembinaan tram adalah RM549 juta bagi satu (1) kilometer. Itulah jauh lebih tinggi berbanding dengan LRT dan monorel.

Selain dari itu, saya pun sudah jelaskan. Isu keselamatan pengguna jalan raya adalah satu (1) isu yang perlu kita teliti supaya tidak menambahkan kesesakan di jalan-jalan utama. Jadi, kita berharap SRS Consortium akan menerima segala pandangan berhubung dengan isu ini. Pemilihan sama ada membina LRT, membina *trem* di atas jalan atau pun monorail dan sebagainya. Isu-isu ini akan dimuktamadkan pada tahun 2025 seperti mana saya jelaskan, kita cuma melaksanakan fasa 1 LRT Bayan Lepas George Town sahaja. Yang lain pada masa lebih dekat, kita perlu kaji kesesuaian penggunaan mana-mana sistem pada ketika itu. Jadi isu-isu ini saya percaya akan diambil kira.

Ahli Kawasan Penanti (YB. Dr. Hajah Norlela Binti Ariffin):

Soalan tambahan. Berkenaan dengan pengalihan utiliti kalau di tengok di Kuala Lumpur, di beberapa jalan besar dengan penggunaan sebut harga, kosnya boleh turun sehingga ke RM200,000 sahaja. Kalau guna *micro trenching*. Jadi, saya rasa mungkin disebabkan oleh projek ini sahaja pun, jalan biasa untuk masalah banjir atau apa pun, kos pengalihan utiliti boleh dikurangkan tak sampai berjuta pun. Lagi satu, saya rasa mungkin Kerajaan Negeri juga boleh melihat kepada tram di Yangsong, Taiwan dan juga baru-baru ini bukan hanya di Australia yang kos mahal. Lagi satu, berkenaan dengan *turning ratio* bagi LRT adalah lebih menggunakan pakai tanah yang lebih besar iaitu 100 hingga 135 meter berbanding tram, *which is only 20 meter*. Terima kasih.

Ahli Kawasan Padang Kota (YB. Chow Kon Yeow):

Saya telah bangkitkan isu-isu ini, kita sememangnya selalu meneliti pandangan-pandangan umum. Saya dengan SRS Consortium sememangnya meneliti setiap pandangan dan melihat apakah setiap *basis* pandangan-pandangan tersebut dan mengambil sikap terbuka terhadap mana-mana sistem yang lebih baik, lebih *cost efficient* dan sebagainya. Tapi pada peringkat ini, kita dapat kelulusan jajaran dululah. Lepas itu kita boleh meneliti perkara-perkara teknikal. Seperti mana dinyatakan banyak kali, kos yang kita gunakan sekarang cuma anggaran sahaja. Kos yang muktamad adalah berdasarkan kepada kontrak apabila ditawarkan untuk pakej-pakej. Itulah kos yang muktamad. Cuma apa yang kita gunakan sebagai rujukan, perbincangan dan perbandingan sahaja dan saya percaya pada peringkat ini, kita masih meneliti apa-apa juga cadangan dengan satu (1) prinsip kalau lebih baik, kalau lebih efisien memang kita akan memberi pertimbangan yang sewajarnya.

Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Saya persilakan Bukit Tengah.

Ahli Kawasan Bukit Tengah (YB. Ong Chin Wen):

YB. Dato' Speaker, soalan saya soalan No.70.

No. 70. Sila nyatakan syarikat-syarikat yang akan bertapak di Penang Science Park – North Park serta butiran lot tanah untuk setiap syarikat tersebut.

Timbalan Ketua Menteri I:

Terima kasih YB. Bukit Tengah. Soalannya adalah mengenai “Syarikat yang akan bertapak di Penang Science Park serta butiran lot tanah untuk setiap syarikat tersebut”. Sejak tahun 2015, Kerajaan Negeri melalui Penang Development Corporation (PDC) telah menjual sejumlah lebih kurang 29.6 ekar tanah perindustrian di North Penang Science Park (NPSP) kepada syarikat yang terlibat dalam industri-industri makanan, minuman dan kategori *frozen food* dan sebagainya. Bilangan syarikat yang terlibat berjumlah 14 buah dan syarikat-syarikat tersebut terlibat dalam bidang-bidang yang saya sebutkan tadi. Untuk maklumat Yang Berhormat, 14 syarikat tersebut memang ada dalam senarai saya tapi saya tidak dibolehkan menyebut *exactly* nama-nama mereka. Tapi mereka ini terdiri daripada kesemuanya sendirian berhad. Dari segi keluasan ekar pun ada di sini. Ada yang 2.1 ekar, ada yang 4.0 ekar, 1.5 ekar, jadi puratanya jumlah kesemuanya adalah 29.6 ekar. Jika Yang Berhormat perlukan senarai nama tersebut, kita boleh berikan kepada Yang Berhormat. Terima kasih.

Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Sila, YB. Sungai Acheh.

Ahli Kawasan Sungai Acheh (YB. Dato' Haji Mahmud bin Zakaria):

YB. Dato' Speaker, soalan saya soalan No. 71.

No. 71. Pada 4 April 2016, Y.A.B. Ketua Menteri Pulau Pinang memasuki kawasan tanah persendirian di Tok Keramat.

- (a) Apakah tujuan Y.A.B. Ketua Menteri memasuki kawasan tanah tersebut?
- (b) Adakah Y.A.B. Ketua Menteri dapat kebenaran dan tuan tanah memasuki kawasan tersebut?
- (c) Tidakkah menjadi kesalahan seseorang memasuki kawasan tanah milik persendirian tanpa kebenaran?

Y.A.B. Ketua Menteri:

Terima kasih Tuan Yang di-Pertua dan terima kasih kepada Ahli Kawasan Sungai Acheh atas soalan yang dibangkitkan oleh beliau. Berkaitan dengan Projek PERDA yang dijual dengan harga kurang daripada harga pasaran. Tujuan saya melawat kawasan tersebut ialah untuk membongkarkan satu skandal penjualan tanah oleh PERDA. Di mana PERDA telah menjual 8.6 ekar tanah di Nibong Tebal pada tahun 2015 dengan harga RM1.4 juta. Sungguh pun nilai oleh Lembaga Hasil Dalam Negeri adalah RM16.6 juta. Penjualan juga tidak melalui proses tender terbuka, pencerahan tanah juga tidak melalui Proses Tender Terbuka dan PERDA juga telah menjualnya dengan kerugian sehingga RM15.2 juta ini. Perlu diingatkan tanah itu adalah tanah milikan awal dan bukanlah tanah peribadi.

Yang Berhormat berkaitan dengan soalan kedua, saya ingin menyatakan bahawa apabila saya melawat kawasan itu saya lihat daripada tepi jalan. Saya tidak memasuki tanah tersebut tetapi berada di pinggir. Oleh sebab itu isu pencerobohan tidak bangkit langsung. Untuk soalan ketiga, soalan tentu tidak bangkit kerana seperti yang saya sebut tadi saya tidak masuk ke kawasan itu hanya di pinggir dan tujuan adalah untuk melihat dengan mata sendiri mengapa tanah ini yang dikatakan hampir seperti tanah jerlus yang memerlukan rawatan supaya dapat membina bangunan-bangunan dan struktur itu adakah benar-benar seperti yang didakwa dan selepas kita meninjau kawasan itu bukanlah sebegitu teruk seperti yang dinyatakan tidak ada paya dan sebagainya.

Oleh itu kosnya tidak begitu tinggi lebih-lebih pun dianggarkan Jurutera Kerajaan Negeri lebih-lebih pun tidak akan mencecah RM5 juta bukanlah RM15 juta seperti yang didakwa oleh pihak PERDA. So itu ia adalah sesuatu untuk melihat atau membongkar isu skandal tanah yang melibatkan kepentingan awam.

Macam mana tanah PERDA yang diambil untuk perumahan awam PERDA boleh dijual sehingga kerugian RM15.2 juta dan ini hanya satu keping tanah dan tidak tahu sama ada ada keping tanah lain tak. Kerugian ini bukan sahaja membelakangkan tujuan PERDA ditubuhkan, tetapi pihak Pengerusi telah mengkhianati tugasnya beliau sebagai pemegang amanah PERDA menjalankan projek perumahan ke atas tanah ini. Pada 28 Mac 2019 pembeli tanah baru telah memohon kepada MPSP untuk membina 27 buah rumah kedai dan tidak ada satu pun rumah awam baik rumah kos rendah atau pun kos sederhana rendah dicadangkan untuk dibina. Sekian, terima kasih.

Ahli Kawasan Sungai Acheh (YB. Dato' Haji Mahmud bin Zakaria):

Terima kasih Ahli Kawasan Air Putih kerana memberi jawapan atas soalan tadi. Yang pertama Dato' Speaker, isu Ahli Kawasan Air Putih melawat kawasan itu sebab kebetulan kawasan itu adalah di bawah KADUN Sungai Acheh. Jadi lazimnya kalau pemimpin besar datang di kawasan kena tabik kepada Ahli Kawasan Sungai Acheh. Okeylah. Ahli Kawasan Air Putih Ketua Menteri yang telah dipilih oleh rakyat. So dia juga Ketua Menteri saya, saya pembayar cukai. Begitu juga dengan Dato' Sri Najib Tun Razak dia juga dipilih juga oleh rakyat dia Perdana Menteri kita semua.

Jadi pemimpin sana tanya saya, jadi kebetulan hari itu Hari Pusat Khidmat saya di Sungai Aceh so saya keluar pergi sana. Maka pemimpin tempatan bertanya saya. Dato' tahu tak Ketua Menteri kita melawat kawasan kita? Saya tak tahu barulah saya jawab patutlah saya lalu tadi nampak ramai.

Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Soalan? Teruskan.

Ahli Kawasan Sungai Aceh (YB. Dato' Haji Mahmud bin Zakaria):

Berilah saya peluang.... (gangguan). Jadi ada pengundi saya datang datang ke Pusat Khidmat hari itu juga bertanya betulkah ini soalan nak atur ayat susah dia kalau tanda objektif betulkah dia kata. Ketua Menteri yang kita sayang ini depa kata datang melawat hari ini kerana nak meninjau keadaan tanah PERDA dengan niat yang baik kerana Ahli Kawasan Seberang Jaya dia tak ada Ahli Kawasan Seberang Jaya pandai orang bercakap apa dia tahu niat. Dato' Jahara cakap sikit dia tahu niat dia bomoh niat. Ini betul tak walau saya *joke* tetapi depa tanya betulkah datangnya Ketua Menteri ke tempat tanah PERDA itu kerana selepas YB. Dato' Shabudin timbul isu saya kena sebut sikit sahaja pasal rumah Ahli Kawasan Air Putih tak mahu panjang-panjang dan Kampung Manggis. Selepas itu... (gangguan), saya ingat Dato' Speaker, Peraturan 46...(gangguan),

Ahli Kawasan Seri Delima (YB. Sanisvara Nethaji Rayer A/L Rajaji):

Peraturan apakah itu? Tiada kena mengena YB. Dato' Speaker, apa kena mengena isu banglo? ...(gangguan),

Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Sudahlah jelas. Cukuplah.

Ahli Kawasan Seri Delima (YB. Sanisvara Nethaji Rayer A/L Rajaji):

Kalau tidak ada soalan duduklah. Ahli Kawasan Sungai Aceh jangan buang masa.

Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Beri Ahli Kawasan Sungai Aceh habiskan dahulu jawapan dia.

Ahli Kawasan Sungai Aceh (YB. Dato' Haji Mahmud bin Zakaria):

Terima kasih, benarkah datang ke kawasan tersebut semata-mata nak membongkarkan kesilapan Pengerusi PERDA kerana Pengerusi PERDA timbulkan isu Kampung Manggis rumah... (gangguan), tak bantu pun.

Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Okey jelas, ... (gangguan),

Ahli Kawasan Sungai Aceh (YB. Dato' Haji Mahmud bin Zakaria):

Ada satu lagi yang kedua, bila saya tanya dapat kebenaran dia kata Y.A.B. Air Putih kata dia dok tepi jalan saya minta maaf saya cari-cari cucu saya ambil gambar. Gambar ini memang (CM) *Chief Minister* ni duduk atas tanah situ saya dok ingat lagi. Jadi tak betul dah kata dok atas jalan itu saya tanya itu. Pasal pemimpin tempatan tanya bolehkah Ketua Menteri masuk tanah persendirian?. Dia pun bukan kebal dari segi undang-undang saya kata.

Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Okey. soalan, sila. Habis ya.

Ahli Kawasan Sungai Aceh (YB. Dato' Haji Mahmud bin Zakaria):

Saya dok marah kat Ahli Kawasan Seri Delima nak buat macam mana.

Y.A.B. Ketua Menteri:

Terima kasih Dato' Yang di-Pertua, saya ingin memberitahu kepada Ahli Kawasan Sungai Aceh yang tadi cakap panjang lebar bahawa beliau tidak dimaklumkan untuk melawat tanah. Memang saya tak maklumkan kepada YB. Sungai Aceh saya ingat YB. Sungai Aceh tak berminat tentang kes skandal tanah PERDA. Tetapi sekiranya YB. Sungai Aceh minat kita boleh lawat sekali lagi. Tak jadi hal. Bolehkah saya habis dulu tak? Jika saya habis dulu janganlah tergesa-gesa sabarlah sikit. Sekiranya Yang Berhormat minat tentulah kita boleh pergi sekali lagi saya rasa agak kecewa ialah sebagai ADUN tempatan mengapa tak ambil minat tentang satu skandal tanah yang berlaku di atas kawasan Yang Berhormat sendiri RM15.2 juta untuk satu KADUN besar. Bukanlah satu jumlah yang kecil tetapi Yang Berhormat nampaknya... (gangguan).

Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Yang lain sila dengar.

Ahli Kawasan Seri Delima (YB. Sanisvara Nethaji Rayer A/L Rajaji):

Ahli Kawasan Telok Ayer Tawar *you want to say something* Telok Ayer Tawar *you repeat that I bet you to repeat it now, don't say* kurang ajar. *You* kurang ajar *you know that(gangguan), I am watching you just now I am watching...*(gangguan).

Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Seri Delima sila duduk, Sudah ... (gangguan),

Ahli Kawasan Seri Delima (YB. Sanisvara Nethaji Rayer A/L Rajaji):

I am watching you mind your words

Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Ahli Kawasan Air Putih sila.

Y.A.B. Ketua Menteri:

Sekiranya Yang Berhormat memang minat tak jadi masalah tetapi mengapa nak panjang lebar nak cakap sama ada saya dekat masuk tanah itu atau tidak. Saya tahu saya dekat mana. Kalau Yang Behormat tidak setuju PERDA tak setuju boleh ambil saman atas tanah PERDA. Saya tahu di mana tempat PERDA atau tidak. Saya tidak mengenal pasti itu papan tanda di situ. Tetapi perkara pokoknya bukanlah perkara kecil dan remeh temeh sama ada satu langkah masuk ke tanah PERDA.

Perkara penting ialah sama ada ini adalah satu skandal tanah adakah penjualan ini berkepentingan awam? Ini saya nak tanya nak jual tak ada tender terbuka dan selalu sebut juga kalau nak jual, jual kepada orang diri sendiri. Syarikat ini syarikat mana? Boleh tanya tak saudara cakap mengapa jual kepada syarikat-syarikat asing mengapa tak jual kepada Syarikat Bumiputera? Saya nak tanya PERDA jual kepada Syarikat Bumiputera tak? Boleh jawab tak? Berani tak? Bermaruah tak? Mana ada maruah lagi. Itulah perkara pokok, kalau Yang Berhormat sebut tentang niat saya pergi boleh tanya kepada YB. Sungai Aceh niat Yang Berhormat untuk tanya soalan ini baik tak? Tuhan sahaja yang tahu.

Dan saya boleh cakap bahawa niat Yang Berhormat bukanlah baik kerana hanya tanya saya sama ada menceroob tanah bila tidak tanya sama ada menceroob kepentingan awam. Tentu akan sebut bahawa kerana yang Pengerusi PERDA membangkitkan isu berkaitan dengan saya. Kalau saya nak balas balik saya boleh tanya rumah Yang Berhormat Pengerusi?. Rumah Yang Berhormat Pengerusi jauh lebih besar tetapi saya tak sebut langsung. Saya tak sebut serangan peribadi yang dibuat ke atas saya. Saya tak sebut tentang serangan yang peribadi yang bermotifkan politik tidak lain tidak bukan adalah serangan peribadi, serangan politik kalau saya nak sebut tentang dimiliki oleh Yang Berhormat, saya tak sebut saya hanya sebut tentang tugasnya menjalankan kepentingan awam. Saya tak sebut tentang YB. Shabudin punya rumah kita tahu mana rumah dia. Tak sebut. Kita sebut tentang penjualan awam kita *gentleman* kita tak buat serangan peribadi dan bermotifkan politik.

Ini saya harap YB. Sungai Aceh kena ingat baik-baik jangan main-main perkara ini, ini adalah isu kepentingan awam dan kalau Yang Berhormat berminat mari kita bersama tengok sekali lagi sehingga sekarang tak boleh jawab. Sekiranya benar RM1.4 juta dijual rugi RM15.2 juta sebab apa? Kerana nak pastikan rumah kos rendah boleh dibina, tak boleh tanggung kos rawatan tanah. Ini semua bohong dan karut. Satu penipuan terang-terang cakap satu penipuan. Berani nafi tak?. Dan mengapa sekiranya tanah sebegitu luas bila buat permohonan baru mengapa tak ada satu unit pun rumah kos rendah dan kos sederhana rendah? Yang sekarang ini masih tak boleh dijawab hanya bina 27 buah rumah kedai. Bukankah ini satu penipuan?. Yang ini Yang Berhormat Sungai Aceh tak ambil minat tak ambil kisah sama ada kos rendah dan rumah kos sederhana rendah YB. Sungai Aceh minat sama ada saya ada satu langkah masuk ke tanah PERDA tanpa persetujuan PERDA tetapi ini bukan tanah PERDA Tuan Yang di-Pertua. Tanah ini pun telah dijual dan bukan tanah PERDA. Ini tanah syarikat swasta betul tak YB. Sungai Aceh?

Betul tidak, so soalan ini tidak betul, nanti boleh jawab lagi tidak apa, tapi yang penting ialah kalau hendak melawat kita boleh pergi bersama sekali lagi, tidak jadi masalah. Tetapi kalau Yang Berhormat benar-benar faham mengapa tidak bertanya apakah kebaikan kepentingan awam, jual dengan harga begitu murah yang merugikan rakyat, ini secara langsung merugikan rakyat atas tugas awamnya mengapa tidak dipertanyakan dan yang ketiga mana rumah kos rendah, rumah kos sederhana rendah selain daripada rumah kedai. Yang keempat mengapa tidak ada tender terbuka, itulah soalan penting yang tidak berani dijawab sampai ke hari ini.

Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Ahli-ahli Yang Berhormat, satu jam tiga puluh minit ...(gangguan).

Ahli Kawasan Sungai Aceh (YB. Dato' Haji Mahmud bin Zakaria):

Dato' Speaker, Air Putih air muka dia dah merah, dia dah langgar peraturan. Tun pesan jangan emosional, dia dah emosional, bagi lah peluang kat saya.

Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Speaker pun kena ikut peraturan. Ahli-ahli Yang Berhormat, satu jam tiga puluh minit untuk soalan lisan telah tamat, bagi soalan-soalan seterusnya saya minta Y.A.B. Ketua Menteri menjawab

Y.A.B. Ketua Menteri:

Dato' Yang di-Pertua jawapan untuk soalan-soalan lisan yang telah dijawab sebentar tadi akan diletakan di atas meja ahli yang akan bertanya sebentar lagi dan akan dimasukkan di dalam Penyata Rasmi. Pada masa yang sama Dato' Yang di-Pertua untuk mohon mencadangkan bahawa walau apa pun peruntukan Peraturan 6, Peraturan-peraturan Majlis Mesyuarat Dewan Undangan Negeri Pulau Pinang, Mesyuarat Dewan Undangan Negeri tidak akan ditangguhkan sehingga selesai semua urusan yang tertera di dalam Peraturan Mesyuarat bagi Mesyuarat Pertama Penggal Keempat Dewan Undangan Negeri Ketiga Belas.

Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Sokongan?

YB. Timbalan Ketua Menteri I:

Yang di-Pertua Dewan saya ingin menyokong.

Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Ahli-ahli Yang Berhormat, Y.A.B. Ketua Menteri telah mengemukakan usul bahawa walau apa pun peruntukan peraturan ke enam, Peraturan-peraturan Mesyuarat Dewan Undangan Negeri Pulau Pinang, Mesyuarat Dewan Undangan Negeri tidak akan ditangguhkan sehingga selesai semua urusan yang tertera dalam aturan urusan mesyuarat bagi Mesyuarat Pertama Penggal Keempat Dewan Undangan Negeri Yang Ke Tiga Belas, Ahli-ahli Yang Berhormat yang bersetuju katakan "Ya".

Ahli-ahli Yang Berhormat:

"Ya".

Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Ahli-ahli Yang Berhormat yang tidak bersetuju katakan "Tidak". Lebih suara bersetuju, usul dipersetujui. Ahli-ahli Yang Berhormat kita berada di dalam sesi penggulungan, saya ingin menjemput YB. Bagan Jermal untuk sambungkan ucapan penggulungan, Silakan.

Ahli Kawasan Seri Delima (YB. Sanisvara Nethaji Rayer A/L Rajaji):

YB. Dato' Speaker, semalam soalan saya belum habis lagi, mula-mula berkenaan *sky cab*. Saya ingin mulakan persoalan saya dengan merakamkan ucapan takziah kepada lebih kurang enam puluh lebih penumpang dalam Kapal Terbang Egypt Air yang terhempas ke dalam lautan dan soalan saya juga berkisar kepada apa yang saya dengar di dalam laporan berita radio semasa datang ke Dewan Undangan Negeri. Penyiasatan awal ini mungkin melibatkan pengganas, persoalan saya berbalik kepada *sky cab* adakah ia juga akan melibatkan pembinaan itu, ciri-ciri yang boleh memastikan apa-apa perkara yang tidak diingini berlaku pertamanya serangan pengganas, satu. Kedua juga melibatkan terowong saya juga ingin bertanya sama ada terowong yang akan dibina juga akan dilengkapi dengan ciri-ciri yang akan memastikan bahawa ia terselamat daripada serangan pengganas.

Untuk Yang Berhormat di dalam Dewan yang mulia ini, baru-baru ini dewasa ini kita telah dimaklumkan bahawa Malaysia menjadi sasaran pengganas an bila kita membina pengangkutan-pengangkutan awam ini seperti *sky cab*, *under sea tunnel* ia adalah....(dengan izin) terlalu terbuka kepada serangan-serangan pengganas, jadi saya ingin bertanya sama ada didalam merancang dan membina pengangkutan-pengangkutan awam ini adakah perkara ini diberi penelitian untuk memastikan bahawa tidak ada sebarang kejadian yang tidak diingini berlaku selepas *sky cab* dan *under sea tunnel* ini dibina, terima kasih.

Ahli Kawasan Bagan Jermal (YB. Lim Hock Seng):

YB. Dato' Yang di-Pertua, mengenai keselamatan berbagai jenis pengangkutan atau bangunan atau dimana-mana pun, serangan pengganas ini mungkin Kerajaan Pusat melalui Kementerian Dalam Negeri mereka sentiasa berwaspada dan mengambil langkah-langkah tertentu untuk mencegah berlakunya serangan pengganas ini. Mengenai *sky cab* semalam saya telah menjawab bahawa kalaulah berlakunya *mechanical false* atau terputusnya bekalan elektrik maka ada mekanismanya untuk menyelamatkan penumpang-penumpang yang tergantung di atas langit atau di atas laut iaitu adalah satu ciri-ciri keselamatan yang diambil. Mengenai terowong ia masih dalam peringkat *feasibility study* dan reka bentuk terperinci belum lagi dimulakan tetapi daripada *briefing* atau apa-apa yang sedia ada di negara lain memang terowong dia ada laluan untuk *escape*, laluan untuk kecemasan. Jadi ini akan diambil kira dalam reka bentuk mereka.

Ahli Kawasan Seri Delima (YB. Sanisvara Nethaji Rayer A/L Rajaji):

Persoalan saya adalah seperti ini Yang Berhormat, Yang Berhormat sedia maklum bila kita menaiki kapal terbang kita terpaksa melalui satu *security check* di mana terdapat *scanner* yang akan memeriksa kita dan memastikan kita tidak membawa apa-apa bom atau pisau dan sebagainya. Adakah ciri-ciri ini juga akan dilaksanakan dipasang *scanner* bagi *sky cab* bagi penumpang-penumpang yang ingin memasuki atau menggunakan *sky cab* ini bagi menjalani pemeriksaan yang sama, itu soalan pertama saya. Kedua dalam *under sea tunnel* kita bercakap tentang kenderaan-kenderaan berat. Umum juga mengetahui bahawa kejadian-kejadian seperti di Iraq...(dengan izin) seperti di Timur Tengah kenderaan-kenderaan ini dipasang dengan bom jadi ini adalah perkara yang wajib dan wajar perlu diberi perhatian, persoalan saya pada tahap ini juga permulaan adakah kita memikirkan cara-cara untuk mengesan apa-apa alat-alat letupan yang akan dibawa dalam kenderaan yang akan menggunakan *under sea tunnel* ini...(dengan izin). Adakah syarikat yang mengambil tanggungjawab untuk membina terowong itu juga mempunyai kepakaran untuk membina...(dengan izin) *equipment* untuk mengesan kenderaan-kenderaan ini yang memasuki terowong itu, terima kasih.

Ahli Kawasan Bagan Jermal (YB. Lim Hock Seng):

YB. Dato' Yang di-Pertua buat masa sekarang tentang bila terowong ini boleh dilaksanakan mungkin pada tahun 2025, jadi buat masa sekarang seperti saya kata dia belum dalam peringkat reka bentuk. Kita ambil misalannya Jambatan satu, Jambatan dua di mana dalam satu hari jambatan lama ada lebih kurang lapan puluh ribu kereta dari seberang pergi ke pulau dan dari pulau pergi ke seberang kerana dia tidak melalui tol susahlah kita hendak hitung berapa jumlah kenderaan yang melepasi jambatan satu dan dua. Di Jambatan Kedua lebih kurang 8,000 sehala jadi dia hanya 10% daripada *volum*. Jadi buat masa sekarang walaupun kita menghadapi ancaman keganasan seperti yang dilaporkan dalam surat khabar. Pihak keselamatan masih belum menjalankan langkah-langkah untuk membuat *screening* atau untuk memeriksa setiap kenderaan yang hendak melalui infra-infra yang mega ini. Seperti jambatan atau feri pun ia, lah kita pasti kita tahu sesiapa yang menaiki Kapal Terbang mereka perlu melalui kawalan yang ketat dua tiga kali kawalan, tetapi buat masa sekarang setahu kami naik keretapi pun bukan ada *screening* pun, naik bas pun bukan ada *screening*, feri tidak ada semua belum sampai tahap itu. Jadi cadangan Yang Berhormat itu adalah di luar bidang kuasa Kerajaan Negeri tetapi saya mungkin ada pegawai-pegawai daripada keselamatan bolehlah mereka mengambil perhatian dan disampaikan kepada pihak atasan.

Dato' Yang di-Pertua, semalam saya tidak habis penggulungan saya sambung cuma ada satu tajuk iaitu daripada YB. Pulau Betong. Perbandingan kos yang dibuat oleh YB. Pulau Betong antara *Storm water Management and Tunnel* iaitu (SMART Tunnel) di Kuala Lumpur dengan Terowong Link Ketiga Pulau Pinang adalah tidak tepat berikutan darjah kompleksiti, *level of complexity* untuk kajian kebolehlaksanaan, reka bentuk, kajian impak alam sekitar dan juga pembinaan di antara kedua-dua struktur tersebut adalah sangat berbeza. Pembinaan struktur di bawah laut lebih rumit serta mencabar termasuk memerlukan kepakaran kejuruteraan yang sangat tinggi yang tidak dimiliki oleh mana-mana syarikat di dalam negara ini termasuk kontraktor yang membina *SMART Tunnel*. Adalah lebih tepat jika YB. Pulau Betong membandingkan kos pembinaan Terowong Link Ketiga dengan kos terowong-terowong dasar laut yang lain di dunia, seperti Negara Singapura yang telah membina terowong *Marina Coastal Expressway* sepanjang 3.5 kilometer dengan kos sebanyak Dollar Singapura 4.1 bilion itu pun pada tahun 2013. Pun begitu perbandingan kos tidak dapat dibuat dengan tepat antara sebuah terowong dasar laut dengan sebuah terowong dasar laut yang lain berikutan tahap *complexity* yang berbeza serta memiliki reka bentuk yang tersendiri. Keadaan tanah iaitu *quality of soil* khususnya amat mempengaruhi reka bentuk sesebuah terowong termasuklah kaedah pembinaannya, dalam kaedah pembinaannya dia ada pelbagai-bagai.

Sebagai makluman YB. Pulau Betong, tiada pihak ketiga yang menentukan sama ada kos pembinaan projek jalan-jalan utama dan Terowong Link Ketiga adalah munasabah atau tidak. Namun, ianya merupakan kos yang diperolehi melalui bidang terendah yang dibuat melalui proses *request for proposal* (RFP) terbuka yang disertai oleh syarikat-syarikat lain. Sepertimana yang dimaklumkan dalam kenyataan balas rasmi Kerajaan Negeri terhadap dakwaan YB. Datuk Abdul Rahman bin Dahlan, Menteri Kesejahteraan Bandar, Perumahan dan Kerajaan Tempatan, sebanyak 60 syarikat telah hadir ke sesi taklimat pra-kelayakan RFP dan 17 buah syarikat daripadanya adalah merupakan syarikat antarabangsa. Seterusnya, sebanyak 11 syarikat telah mengemukakan tawaran setelah proses pra-kelayakan ditutup pada 14 Januari 2012. Kemudian, lapan buah syarikat telah disenarai pendek untuk proses RFP dan lima (5) buah syarikat telah menyertai RFP yang telah ditutup pada 15 Oktober 2012.

Melalui proses pra kelayakan dan RFP yang terbuka serta terus ini, Kerajaan Negeri percaya bahawa telah menerima tawaran yang paling rendah dan munasabah bagi melaksanakan tiga (3) buah jalan-jalan utama dan terowong. Sekiranya terdapat syarikat yang boleh melaksanakan projek-projek tersebut dengan kos yang lebih rendah, maka sudah pastilah syarikat tersebut akan menyertai proses RFP dan seterusnya memenangnya. Kerajaan Negeri ingin mendapat maklumat daripada YB. Pulau Betong berkaitan projek-projek mega Kerajaan Persekutuan seperti projek MRT, Jambatan Sultan Abdul Halim Muadzam Shah iaitu Jambatan Kedua, Lebuhraya Pan-Borneo atau Landasan Berkembar Keretapi Elektrik (Ipoh - Padang Besar) sama ada kos bagi semua projek-projek ini dinilai semula oleh pihak-pihak ketiga selepas daripada proses tender terbuka dijalankan atau rundingan terus telah dijalankan. Jika ada, tolong memberi butiran penilaian kos bagi projek-projek tersebut.

Ahli Kawasan Pulau Betong (YB. Sr. Haji Muhamad Farid bin Haji Saad):

Terima kasih YB. Bagan Jermal. Untuk menjawab soalan yang telah tadi saya tidak ada maklumat dan saya tidak boleh serahkan kepada YB. Bagan Jermal dan mungkin YB. Bagan Jermal boleh mendapatkan daripada pihak yang disebutkan nama tadi. Cuma saya nak bagitahu macam ini, saya sudah *qualify* sejak daripada awal lagi, saya kata bahawasanya cara penyelesaian ini boleh *diargue*, bermakna saya tahu bahawasanya itu adalah *re-off*, adalah satu angka yang akan *diargue* kerana asas binaannya lain, pengiraannya lain, *construction*nya lain, *sub-construction*nya lain, dia punya *function* dan sebagainya. Saya tahu sebab itu saya sudah cakap dari awal-awal cara pengiraan saya itu boleh *diargue*. Saya *check* balik hansard saya memang, sebab itu saya ingin *qualify* bahawasanya saya tidak meletakkan *figure* tu *figure* yang tepat, yang pertama.

Yang kedua, tujuan dalam perkara asas sebenarnya saya tanya ada ada atau tidak perunding-perunding pakar yang terlibat dalam menganalisa harga yang *disubmit* oleh pembida-pembida itu? Sebab ini adalah sebuah kerja yang melibatkan kepakaran yang tinggi. Penilaian kita disebabkan kita setiap pembida ada andaian yang tersendiri. Dia punya *specification*nya besar dan sebagainya ada andaian yang tersendiri tentulah kita memerlukan seorang yang pakar ataupun syarikat yang pakar untuk menasihati Kerajaan Negeri sama ada pembida ini adalah pembida yang terbaik sekali. Itu yang saya tanya. Yang kedua adalah kita akan membayar dengan *in-kind* dengan tanah. Lagi besar projek itu bermakna lebih tanah kita terpaksa beri kepada mereka. Lebih rendah harga kos pembinaan maka lebih kurangnya tanah yang kita berikan. Sebab itulah kita memerlukan angka yang munasabah untuk pembinaan terowong itu. Itu yang saya sebutkan dalam ucapan saya, YB. Bagan Jermal.

Ahli Kawasan Bagan Jermal (YB. Lim Hock Seng):

Dato' Yang di-Pertua, saya akan sampai ke jawapan tersebut. YB. Pulau Betong haruslah faham bahawa pembiayaan projek secara *in-kind* tadi yakni, pemberian tanah tidak boleh disamakan dengan pembiayaan projek secara tunai. Melalui pembiayaan secara *in-kind*, syarikat pelaksanaan projek itu perlu mendapat sumber kewangan bagi melaksanakan projek dan dalam masa yang sama mendapat sumber kewangan bagi pembangunan di atas tanah yang diserahkan oleh Kerajaan. Pihak syarikat memerlukan tempoh tiga (3) hingga empat (4) tahun untuk memperolehi keuntungan mereka dan turut menghadapi dengan risiko ketidakpastian keadaan ekonomi dan pasaran hartanah di masa depan. Dalam situasi ini, pihak syarikat perlu menanggung semua kos kewangan sebelum memperolehi kewangan. Justeru itu perbandingan dengan kos MRT, dengan kos projek *Smart Tunnel* yang dibiayai secara tunai adalah tidak berdasarkan *apple to apple basis*...(dengan izin). Penilaian terhadap tawaran-tawaran melalui proses RFP pula dilaksanakan secara *in-house* oleh pegawai-pegawai kanan Kerajaan Negeri daripada pelbagai jabatan dan juga pelbagai agensi. Penilaian ke atas tawaran RFP adalah tidak rumit kerana tidak melibatkan penilaian teknikal yang memerlukan kepakaran kejuruteraan yang tinggi berikutan semua tawaran pada masa tersebut adalah berbentuk *conceptual* dan berpandukan keperluan teknikal yang telah ditetapkan oleh Kerajaan Negeri seperti cadangan jajaran dan spesifikasi umum di jalan atau di terowong yang hendak dibina. Justeru itu, tidak timbul isu penilaian tawaran tidak dibuat berdasarkan *apple to apple basis*.

Penilaian dijalankan ke atas bidaan yakni aspek pembiayaan projek termasuk keluasan tanah yang dipohon, pengalaman syarikat dan kemampuan kewangan bagi melaksanakan projek. Justeru itu, Kerajaan Negeri berpandangan bahawa pegawai-pegawai kerajaan daripada pelbagai jabatan dan juga agensi berkemampuan untuk membuat penilaian ke atas tawaran-tawaran RFP dan tidak memerlukan bantuan pihak ketiga. Bantuan pihak ketiga hanya diperlukan selepas proses RFP diselesaikan iaitu

ketiga proses penyediaan kajian kebolehlaksanaan, reka bentuk terperinci, kajian impak alam sekitar, penyediaan perjanjian pembinaan dan juga pemantauan pelaksanaan projek. Oleh yang demikian, Kerajaan Negeri telah pun melantik Syarikat HSS Integrated Sdn Bhd untuk menyemak dan memperakukan kerja-kerja yang dilaksanakan oleh Konsortium Zenith BUCG Sdn. Bhd. termasuk menasihati Kerajaan Negeri. HSSI merupakan syarikat perunding terkemuka di Malaysia dan terlibat dengan pembinaan projek-projek besar seperti MRT Lembah Klang dan Jambatan Sultan Abdul Halim Muadzam Shah iaitu Jambatan Kedua. Berdasarkan kepada perjanjian awal, yang ini kita masuk bayaran, ada apa?

Ahli Kawasan Pulau Betong (YB. Sr. Haji Muhamad Farid Bin Haji Saad):

Yang Berhormat, Yang Berhormat kena faham soalan saya itu. Saya berpandangan bahawasanya projek ini adalah projek yang menelan ber*billion* ringgit. Apa sahaja yang dipersetujui antara Kerajaan Negeri dengan pembida yang berjaya Zenith itu, kesannya adalah kesan jangka masa panjang sebab ia melibatkan sampai RM6 *billion*. So *whatever figure* yang kita setuju dengan mereka itu akan menambat Kerajaan Negeri sampai bila-bila. Saya tidak mahu patah balik bagaimana bagi pandangan saya tetapi telah dijelaskan oleh Yang Berhormat daripada Bagan Jermal bahawa yuran yang dikenakan itu adalah sebanyak RM305 juta yang itu pun dipertikaikan oleh beberapa pihak. Saya cuma hendak mengatakan bahawasanya saya berpandangan sepatutnya harus ada yang pakar membuat penilaian di situ. Semasa keputusan dibuat kerana keputusan inilah yang akan mengikat Kerajaan Negeri dengan membida dan ini akan berterusan dan melibatkan perkara-perkara lain ekoran daripada apa yang kita perersetujui. Itu yang saya hendak *forward* kepada Bagan Jermal.

Ahli Kawasan Bagan Jermal (YB. Lim Hock Seng):

Dato' Yang di-Pertua. Seperti tadi saya ada kata semua ini melalui tender terbuka atau RFP terbuka dan ramai atau banyak syarikat-syarikat telah mengambil bahagian dalam ini. Mereka memberi satu konsep dan juga harga dan selepas dinilai oleh *in-house*, ketua-ketua jabatan semua, mereka memperakui bahawa syarikat ini adalah sangat munasabah untuk dipertimbangkan maka kitalah menimbangkan semua aspek dan telah mencapai satu keputusan di mana syarikat inilah ditawarkan projek itu.

Ahli Kawasan Pulau Betong (YB. Sr. Haji Muhamad Farid Bin Haji Saad):

Okey, YB. Bagan Jermal, saya menerima baik dan jika inilah keputusan yang dipersetujui bersama oleh ketua-ketua jabatan yang menganggotai pada masa itu, ini yang terbaik untuk Negeri Pulau Pinang, saya menerimanya YB. Bagan Jermal. Cuma teguran saya yang saya katakan tadi itu.

Ahli Kawasan Bagan Jermal (YB. Lim Hock Seng):

Apa yang kita boleh memberi jaminan di sini adalah projek ini dijalankan secara terbuka, terus dan tidak ada apa-apa selindungan. Siapa-siapa kalau hendak menyemak apa-apa, data-data atau butiran-butiran, kita sedia terima. Khasnya dengan adanya FOI (*Freedom Of Information*), boleh datang, kita boleh buka dokumen-dokumen ini untuk disemak.

Ahli Kawasan Pulau Betong (YB. Sr. Haji Muhamad Farid Bin Haji Saad):

Sehubungan dengan ini Yang Berhormat, saya minta juga, saya sebut tadi dalam ucapan saya tentang PAC sebab ini sudah pun berlangsung selama sudah lebih enam (6) bulan. Kita tidak mahu ia jadi satu tahun. Saya berharap pihak PAC dapat bersidang memanggil semua dan mendapatkan semua bukti untuk menutup ataupun mengenal pasti sejujurnya, seterusnya tentang perjalanan projek ini. Terima kasih.

Ahli Kawasan Bagan Jermal (YB. Lim Hock Seng):

Saya boleh memberi jaminan bahawa sekiranya diminta oleh pihak PAC, pegawai baik dari pelbagai jabatan dan juga saya sendiri, kita pasti akan memberikan kerjasama yang sepenuhnya ke atas permintaan.

Dato' Yang di-Pertua, berdasarkan kepada perjanjian awal yang ditandatangani pada 6 Oktober 2013, kos keseluruhan kajian kebolehlaksanaan, reka bentuk terperinci dan kajian impak alam sekitar bagi tiga projek jalan-jalan utama dan terowong ketiga adalah sebanyak RM305 juta. Setakat Disember 2014, jumlah keseluruhan tuntutan pihak Zenith BUCG adalah sebanyak RM138,971,572.61 bagi tiga projek jalan-jalan utama. Sebagai bayaran, Kerajaan Negeri setakat ini hanya telah meluluskan pemberimilikan tanah di lot 702, Seksyen 1, Bandar Tanjung Pinang, Daerah Timur Laut yang bernilai RM135,086,094.00 berbanding nilai kerja RM138,971,572.61. Pemberimilikan tanah telah disempurnakan pada Februari 2015. Walaupun nilai kerja terlaksana sehingga 15 Februari 2015 telah mencecah RM209,032,127.93. Namun Kerajaan Negeri masih belum membuat apa-apa bayaran kepada pihak BUCG bagi bayaran baki Kerajaan Negeri telah mengenalpasti sebidang tanah iaitu lot 713, Seksyen 1, Bandar Tanjung Pinang untuk diserahkan kepada Konsortium selepas semua kerja-kerja kajian kebolehlaksanaan reka bentuk terperinci dan kajian impak alam sekitar selesai.

Sepertimana yang telah dimaklumkan dalam kenyataan rasmi Kerajaan Negeri terhadap dakwaan yang dibuat oleh YB. Dato' Abdul Rahman bin Dahlan, Menteri Kesejahteraan Bandar, Perumahan dan Kerajaan Tempatan, kos kajian kebolehlaksanaan reka bentuk terperinci dan kajian impak alam sekitar bagi tiga projek jalan-jalan utama dan terowong link ketiga, sebanyak RM305 juta tidak akan diperoleh semula oleh Kerajaan Negeri setelah kerja-kerja diselesaikan oleh Zenith BUCG. Namun isu sama ada projek akan terus atau tidak adalah tidak timbul kerana hasil kajian kebolehlaksanaan bagi tiga projek jalan-jalan utama telah pun mengesyorkan pelaksanaan projek ini. Selain itu, Kerajaan Negeri turut percaya bahawa kajian impak alam sekitar iaitu EIA bagi tiga projek jalan-jalan utama yang disyarat sebelum pelaksanaan akan diluluskan dengan cara pematuhan kepada kaedah mitigasi semasa pembinaan projek dan perlu dipatuhi sepenuhnya. Sekiranya kajian EIA bagi projek Lebuhraya Pan-Borneo sepanjang 2,083 kilometer melintasi kawasan hijau dari Sarawak hingga ke Sabah dengan 18 kilometer rizabnya melalui kawasan *Samun Sam World Life Sanctuary* boleh diluluskan, maka sudah pasti Kerajaan Negeri juga berkeyakinan bahawa kajian EIA bagi tiga projek jalan utama juga boleh diluluskan. Begitu juga dengan DEIA bagi Terowong Link Ketiga, YB. Pulau Betong perlu tahu bahawa terdapat lebih daripada 15 buah terowong dasar laut atau dasar tasik besar di serata dunia. Sekiranya kesan pembinaan terowong dasar laut adalah terlalu besar, maka sudah pastilah tiada sebuah terowong pun akan dibina di negara-negara lain.

Ahli Kawasan Pulau Betong (YB. Sr. Haji Muhamad Farid Bin Haji Saad):

Penjelasan. Saya tidak sempat nak tangkap apa yang Bagan Jermal cakap untuk membayar RM305 juta, kajian dan penyediaan lukisan lebih terperinci. Boleh saya tahu nombor-nombor lot yang telah pun di *identified* untuk membayar dengan duit itu semua. Sekali lagi.

Ahli Kawasan Bagan Jermal (YB. Lim Hock Seng):

Tadi saya ada kata, keseluruhannya RM305 juta. Tetapi kerja-kerja yang telah selesai dan bayaran yang dituntut, adalah RM138 juta kan. Jadi kita buat masa sekarang, sudah bayar kepada Zenith, RM135 juta iaitu dengan tanah lot 702, dan masih ada baki lagi. Kita hanya bayar RM135 so, lagi ada baki. Jadi baki dia, adalah kita akan ambil tanah Lot 713. 713 yang sudah sedia ada di Tanjong Pinang.

Ahli Kawasan Pulau Betong (YB. Sr. Haji Muhamad Farid Bin Haji Saad):

Ulasan.

Ahli Kawasan Bagan Jermal (YB. Lim Hock Seng):

Ulasan, nanti saya bagi okey. lot 713 keluasanya adalah 5.73 ekar. Dengan nilai RM157,907,178.00. Okay. RM157,907,178.00, ini nilai lot 713 yang bakal diberi kepada Zenith. Yang kami bagi buat masa sekarang adalah 702, dengan keluasan 3.67 ekar. Nilainya adalah RM135,086,094.00 dan kedua-dua bidang tanah ini, jumlah harganya adalah RM292,993,272.00.

Jadi, ambil kira harga tanah dan *feasibility study*, reka bentuk terperinci dan juga alam sekitar, RM305 juta kita masih kekurangan bayaran RM12 juta. Dan ini kita akan cari satu (1) tanah yang harganya lebih kurang bersamaan dengan RM12 juta ini untuk diberi milik kepada Zenith. Jadi ini tiga (3) keping tanah, dua (2) telah dikenal pasti, satu (1) belum diketahui lagi mungkin itu agak kecil la RM12 juta sahaja. Kalau diambil kira satu kaki persegi RM1,300, maka mungkin *area* untuk tanah yang akan kecil tapi kita selesaikan RM305 juta untuk *fee consultant* mereka ini.

Dato' Yang di-Pertua, mengenai perbezaan kaedah persetujuan bayaran terhadap kajian kebolehlaksanaan antara Consortium Zenith BUCG dengan SRS Consortium dimana, BUCG dibayar bagi kerja-kerja yang disempurnakan. Manakala SRS tidak dibayar adalah kerana Kerajaan Negeri mendapati kaedah yang dipersetujui dengan BUCG, telah mendapat teguran dan komen. Yang itu, *their asking* SRS mengapa tidak dibayar, mengapa BUCG dibayar?

Sebagai penambahbaikan, Kerajaan Negeri memberi surat tawaran bersyarat kepada SRS dan dipersetujui bahawa klaus kajian kebolehlaksanaan boleh dituntut sekiranya pelaksanaan projek diluluskan oleh Kerajaan Persekutuan kelak. Walau bagaimanapun, isu tiga (3) projek jalan utama, tidak boleh dilaksanakan adalah tidak timbul kerana kajian kebolehlaksanaan telah mengesyorkan perlaksanaannya dan kini hanya menunggu kelulusan laporan EIA di mana *Consultant EIA* ini, adalah dilantik oleh Kerajaan Negeri sendiri. Dan *Consultant* ini mungkin Yang Berhormat pun kenal, dia adalah sebuah *Consultant* di Pulau Pinang iaitu *Yes Enviro Services Sdn. Bhd.* Sekian sahaja, Yang Berhormat.

Ahli Kawasan Pulau Betong (YB. Sr. Haji Muhamad Farid Bin Haji Saad):

Yang Berhormat, habis dah?

Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Terima kasih Bagan Jermal. Saya persilakan Air Putih.

Y.A.B. Ketua Menteri:

Terima kasih kepada Tuan Yang di-Pertua. Terlebih dahulu saya ingin merakamkan ucapan terima kasih dan setinggi-tinggi tahniah kepada semua Ahli Yang Berhormat kerana telah turut serta mengambil bahagian dalam Sesi Perbahasan ke atas ucapan Tuan Yang Terutama Yang di-Pertua Negeri Pulau Pinang sempena Perasmian Mesyuarat Pertama Penggal Keempat Dewan Undangan Yang Ketiga Belas Negeri Pulau Pinang dengan hati dan minda yang terbuka.

Kerajaan Negeri bertegas untuk menjadikan Pulau Pinang sebagai pilihan utama bagi pelabur, pelancong dan juga Bandaraya berdaya huni di Malaysia. Kerajaan Negeri memberikan penekanan kepada tiga (3) bidang utama iaitu, Tata kelola Kerajaan yang baik; Membina modal insan; serta Membangunkan infrastruktur dan *digital connectivity*. Dalam usaha ini, Kerajaan Negeri telah melaksanakan urus tadbir CAT (Cekap, Akauntabel dan Telus) sebagai teras pentadbiran untuk menghadapi tiga (3) cabaran utama yang digariskan sebaik Kerajaan Negeri memenangi tampuk pemerintahan dalam Pilihan Raya Umum (PRU) 2008.

Cabaran yang kita gelarkan sebagai Cabaran 3C, adalah Cabaran *Cleanliness* (Kebersihan), *Crime* (Jenayah) dan *Congestion* (Kesesakan Lalu lintas). Kemudian timbul pula cabaran membekalkan perumahan awam dan mampu milik. Secara keseluruhan Dato' Yang di-Pertua, semua cabaran ini ditangani kecuali masalah kesesakan trafik. Pulau Pinang kini lebih bersih dan selamat atas kerjasama rakyat, Pihak Berkuasa Tempatan MBPP dan MPSP, pihak polis dan juga sektor swasta. Ini adalah satu *partnership* apa yang kita sebut sebagai *Public Private Partnership*.

Dan aspek pembekalan rumah awam, rumah mampu milik, Kerajaan Negeri telah menubuhkan satu (1) Tabung Perumahan sebanyak RM500 juta. Jumlah yang paling besar oleh mana-mana Kerajaan Negeri di Malaysia, yang membolehkan PDC bersama dengan pihak swasta membuat cadangan membina lebih daripada 45,000 unit rumah awam dan rumah mampu milik demi memenuhi aspirasi 'Satu Keluarga Satu Rumah' di Pulau Pinang.

Berkaitan dengan masalah trafik pula. Masalah trafik memang membelenggu pembangunan ekonomi yang mampan bagi Pulau Pinang. Pulau Pinang sebenarnya mangsa kejayaan sendirinya, dengan kejayaannya menarik pelabur, pelancong dan menjadi Bandaraya berdaya huni sehingga jumlah kenderaan yang masuk ke Pulau Pinang bertambah besar setiap tahun. Penyelesaiannya adakah satu sistem pengangkutan awam yang berkesan, efisien dan diyakini. Buat masa kini Pulau Pinang disenaraikan oleh *Knight Frank*, sebuah syarikat perunding hartanah antarabangsa sebagai tapak pelaburan yang paling baik di Malaysia. Buat pertama kalinya mendahului Kuala Lumpur. Kuala Lumpur mendapat tempat kedua dengan undi 56% sedangkan Pulau Pinang memeranjatkan semua pihak dengan memperolehi 67% undi, satu kelebihan yang amat ketara sekali dan juga diluar jangkaan. Cuba kita semua bayangkan tanpa satu (1) sistem pengangkutan awam sepertimana yang dinikmati oleh Kuala Lumpur, Pulau Pinang masih boleh mendahului Kuala Lumpur. Sekiranya mempunyai sistem pengangkutan awam yang lengkap, pastilah iklim ekonomi Pulau Pinang akan memecut ke langit seperti roket!

Itulah sebabnya Kerajaan Negeri memberikan penekanan yang besar kepada pembangunan infrastruktur yang bertaraf antarabangsa. Khususnya, infrastruktur pengangkutan awam. Kaedah paling utama dalam pembangunan infrastruktur adalah Tender Terbuka dan (*RFP*) *Request for Proposal*. Penggunaan kaedah ini buat pertama kali dalam sejarah Malaysia telah menarik perhatian, dan menerima pujian daripada *Transparency International*. Penjimatan daripada pelaksanaan tender terbuka membolehkan Kerajaan Negeri menunaikan janji tidak mengenakan tol untuk lebuhraya atau jambatan yang dibina, bukan seperti mana yang dilaksanakan oleh Kerajaan Barisan Nasional. Hanya sistem pengangkutan awam seperti LRT / Monorel / Tram atau kereta kabel dan terowong bawah dasar laut yang pertama di Malaysia akan dikenakan tol.

Saya rasa kecewa, apabila ada Menteri Barisan Nasional yang mengkritik Kerajaan Negeri mengenakan tol untuk terowong bawah dasar laut daripada Persiaran Gurney ke Bagan Ajam apabila mereka sebenarnya adalah jaguh tol di Malaysia. Saya ingin nyatakan bahawa Kerajaan Negeri tidak mempunyai pilihan, melainkan membina terowong bawah dasar laut kerana sukar untuk mendapat kelulusan Kerajaan Persekutuan Barisan Nasional untuk membina jambatan. Seperti yang dimaklum semua oleh pihak lawan, parti lawan di bawah perjanjian yang ditandatangani oleh Kerajaan Negeri Barisan Nasional dahulu, persetujuan oleh Kerajaan Persekutuan mestilah diperolehi terlebih dahulu untuk membina jambatan di antara Pulau dan Seberang Perai, tetapi ia tidak merangkumi pembinaan terowong bawah dasar laut. Itulah sebabnya kita bina terowong bawah dasar laut. Kerana susah dapat kelulusan, dan tol dikenakan untuk terowong bawah dasar laut agar tidak melawan atau mencabar tol yang dikutip oleh Jambatan Pertama dan Kedua iaitu Sultan Abdul Halim Mu'adzam Shah kerana kosnya hampir tiga (3) kali ganda lebih tinggi daripada membina jambatan.

Saya ingin mengutarakan satu cadangan, satu permintaan atau satu cabaran. Sekiranya Kerajaan Persekutuan, boleh memberikan kelulusan kepada Kerajaan Negeri untuk membina jambatan bagi menggantikan terowong bawah dasar laut maka, Kerajaan Negeri bersedia menimbang untuk tidak mengenakan tol untuk Jambatan Ketiga di antara Persiaran Gurney dan Bagan Ajam. Adakah Kerajaan Persekutuan rela memberikan kelulusan? Supaya kita boleh jimat wang, tidak perlu bina terowong bawah dasar laut, sebaliknya membina Jambatan Ketiga dan tengok macam mana *CAT* membolehkan Jambatan Ketiga dibina tanpa dikenakan tol. Kita tunjuk itulah akibat sebuah Pentadbiran Bersih boleh jimatkan wang untuk rakyat boleh dikecualikan daripada bayaran tol. Beranikah terima cabaran ini? Adakah Kerajaan Persekutuan rela buat demikian?

Ahli Kawasan Telok Ayer Tawar (YB. Dato' Hajah Jahara Binti Hamid):

Penjelasan.

Y.A.B. Ketua Menteri:

Silakan.

Ahli Kawasan Telok Ayer Tawar (YB. Dato' Hajah Jahara Binti Hamid):

Saya nak tanya Air Putih, ada pernah buat permohonan untuk Jambatan Ketiga itu yang tadi cabar. lalah, ada pernah Kerajaan Negeri Pulau Pinang membuat permohonan untuk Jambatan Ketiga? Soalan kedua. Boleh jawab sekali. Sebelum di bina Jambatan Kedua yang dah siap sekarang, memang ada kajian dibuat dan cadangan untuk membina Jambatan Kedua itu di utara juga. Tetapi ada masalah, yang timbul oleh kerana laluan kapal untuk *North Port* pelabuhan kita dan oleh sebab beberapa perkara, cadangan untuk membina laluan Jambatan Kedua itu dipindah ke Selatan juga untuk membuka peluanglah kepada kawasan Selatan membangun di Batu Kawan dan juga di Daerah Barat Daya. Jadi?

Y.A.B. Ketua Menteri:

Terima kasih, YB. Ketua Pembangkang. Saya rasa pihak Kerajaan Negeri hanya nak harapkan Kerajaan Persekutuan tunaikan janji pun mereka tidak buat. Macam mana nak minta lebih lagi? Macam mana LRT, LRT kita harap Perdana Menteri boleh tunaikan janji yang dia buat tiga (3) kali. Tiga (3) janji dia janji, tiga (3) janji dia mungkir janji. Lagipun, apabila kita pohon untuk buat LRT dengan dibiayai oleh diri sendiri, tidak ada jawapan. Dengan kita terpaksa menggunakan kaedah RFP menerusi itu (*PDP Projek Delivery Partner* dimana Gamuda memenangi tender terbuka ini. Dan untuk terowong dasar laut kita pun menghadapi beberapa masalah, beberapa tentangan. Sekiranya Jambatan Kedua dibina selalu sebut mengapa kita perlu membina terowong bawah dasar laut bila Jambatan Kedua baru siap dibina sunguhpun kita sebut bahawa ia akan siap 10 tahun kemudian, tapi menghadapi tentangan. Tapi kami rela itulah sebabnya kita utarakan cabaran ini. Sekiranya boleh berikan kelulusan untuk bina Jambatan Ketiga. Tadi Yang Berhormat sebut tentang masalah teknikal, ini memang ada masalah teknikal. Tapi, Dato' Yang di-Pertua, sekarang dari segi teknologi kita boleh hantar orang ke bulan. Kita boleh bina itu jambatan ataupun terowong berpuluh-puluh batu. Tak jadi masalah. Teknikal ini semua boleh di atasi sekiranya kita lihat pelabuhan-pelabuhan yang sibuk. Lagi sibuk daripada Pulau Pinang. Mereka pun ada jambatan. Tak jadi masalah. Pergilah tengok dekat negara-negara maju yang ada infrastruktur seperti ini.

So, saya rasa ini tidak ada masalah. Kami sekarang sampaikanlah kepada orang atas sekiranya mereka boleh berikan kelulusan Jambatan Pertama daripada Persiaran Gurney terus kepada Bagan Ajam. Lagi dekat. Ini pun bantu sama YB. Telok Ayer Tawar kerana kawasan anda. Berikan kelulusan kita bagi tol percuma kerana daripada penjimatan kos sekarang bina terowong pada dasar laut, kosnya hampir tiga (3) kali ganda, dan dari segi penjimatan, ini tentu kita boleh berikan tol percuma. Tapi, Jambatan Kedua dan Jambatan Pertama saya tak tahu bagaimanalah. So, saya rasa itulah Keputusan Kerajaan Persekutuan kena buat. Tetapi kerana kita tidak yakin kita boelh dapat sebarang jawapan pun. Itulah sebabnya kita mulakan terowong bawah dasar laut seperti yang saya sebut. Kerajaan Negeri tunaikan janji kita cakap serupa bikin. Kata kita kota. Dan kita bangga bahawa Jambatan yang kita bina, lebu raya yang kita bina, tidak dikenakan tol. Tak kira dekat Pulau ataupun Seberang. Bukan macam Kerajaan BN.

Kerajaan Negeri memperkenalkan model pembangunan yang bersih, telus dan *accountable*. Dan yang paling penting sekali cekap dan bijak membuat kerja. Saya merasa kesal bahawa ada pihak NGO yang senada dengan UMNO dan Barisan Nasional yang memperkotak-katikkan Pelan Induk Pengangkutan bernilai RM 27 billion ini. Sebagai gajah putih sunguhpun ia masih belum menerima kelulusan daripada Kerajaan Persekutuan. YB. Padang Kota telah cerita panjang lebar. Saya tak mahu bagi secara terperinci tapi saya kena sebut. Janganlah buat kritikan ini kerana ini adalah satu isu penting untuk rakyat Pulau Pinang. Saya masih ingat kritikan yang sama dilemparkan kepada Kerajaan Negeri. Semasa SPICE dicadangkan pada 2011. Sehingga ada soalan janggal dan jahil dan jahil seperti "*why do you need an exhibition centre?*" Mengapa Pulau Pinang perlukan satu pusat pameran, *exhibition hall and convention centre*. Macam mana soalan janggal seperti ini boleh datang daripada pihak-pihak yang semata-mata nak menentang Kerajaan Negeri menentang semua cadangan yang dibuat.

Kini keberanian dan ketegasan Kerajaan Negeri Pulau Pinang terbukti apabila SPICE berjaya menarik lebih ramai pelancong dan mengukuhkan kedudukan Pulau Pinang sebagai pilihan utama apabila SEMICON ASIA iaitu pameran semikonduktor ang paling besar di Asia Tenggara. Sekarang bertapa kdi Pulau Pinang. Kita berjaya memujuk dia berhijrah daripada Singapura ke Pulau Pinang tahun kedua diadakan di sini. Tahun ketiga akan balik lagi. Ini sangat penting sampai Tok Pa, Menteri Perdagangan Antarabangsa sendiri datang. Ini begitu penting di peringkat anatarabangsa. Macam *world economic forum* untuk ekonomi, ini Semicon adalah pameran yang mempunyai tahap dan juga prestij

yang sama. Dan mereka ada di sini kerana SPICE siap tahun depan 1 Januari nyata ada cukup ruang dan tempat untuk mereka berkembang. Dan baru-baru ini ada satu *convention*. 15,000 orang. Di Pulau Pinang, hotel semua penuh. Kalau tidak kerana SPICE saya rasa tidak mungkin kita boleh menarik satu segmen yang amat penting iaitu MICE, *Meeting Incentive convention and Exhibition* yang boleh mencergaskan atau menggerakkan pembangunan industri pelancongan.

Sekarang tidak ada mana-mana pihak yang boleh mengkritik SPICE sebaliknya hanya dapat memujinya sebagai projek pemangkin ekonomi. *Game changer*. Tentu mereka yang mengkritik Kerajaan Negeri pada masa itu termasuk menyaman saya dan Ahli-ahli EXCO. Ini orang-orang BN yang buat punya. Yang menyaman Ketua Menteri dan Ahli EXCO khususnya dari Parti Pembangkang dan NGO tidak mahu mengakui kesilapan mereka sekarang. Ini tidak menjadi masalah tapi janganlah menggadaikan masa depan anak-anak kita semata-mata mahu melepaskan geram terhadap Kerajaan Negeri. Menentang semua projek yang baik secara hentam keromo. Saya tidak faham dimanakah konsistensi dan logiknya apabila Parti Pembangkang dan juga setengah NGO menggunakan maklumat dan kajian Halcrow. Itu sebuah perunding antarabangsa bagi pengangkutan awam. Untuk mengkritik Kerajaan Negeri tetapi selepas itu mempersoalkan kesahihan data dan maklumat kajian Halcrow. *You cannot have your cake and eat it*. Kalau gunakan Halcrow, gunakan habis-habis. Kalau nak sokong Halcrow sokong habis-habis. Kalau nak mempersoalkan Halcrow, mempersoalkannya habis-habis. Tak boleh bila memihak kepada kita, kita gunakan Halcrow. Bila tak memihak kepada kita, kita pula menentang Halcrow. Tidak boleh buat macam ni. Sebab itulah perlu dinyatakan supaya PIP adalah sangat penting kepada pihak Pulau Pinang.

Dalam tempoh 50 tahun yang akan datang sekiranya SPICE adalah satu *game changer* untuk pelancongan mempromosikan MICE, PIP bukan sekadar *game changer*, PIP *Penang Transportation Master Plan*. Pelan Induk Pengangkutan. PIP adalah *life changer* yang membolehkan kita merubahkan hidup dan nasib rakyat Pulau Pinang bukan sahaja sekarang, tetapi untuk generasi akan datang, Generasi Z. PIP tidak akan merompak masa depan anak-anak kita sebaliknya menjamin masa depan mereka agar hidup lebih baik dan selesa daripada ibu bapa mereka.

Kepada semua yang menentang ini PIP, adakah anda aka menghalang anak-anak anda untuk naik dan menggunakan LRT apabila mereka besar nanti? Saya rasa tidak. Pasti akan guna juga. Dan kita mengalu-alukan semua untuk menggunakan kemudahan ini. Janganlah semata-mata untuk melepas geram ataupun mempersoalkan kaedah kita sedia menerima pandangan-pandangan. Tapi biarlah ia membina, membantu, bukan untuk menggagalkan projek PIP yang merupakan nadi masa depan Negeri Pulau Pinang.

Ahli Kawasan Penanti (YB. Dr. Hajah Norlela Binti Ariffin):

Mohon laluan sikit. Saya *just* nak beritahu yang rasanya NGO semua tidak mengkritik laporan Pelan Induk Pengangkutan Halcrow. Tidak ada. Jadinya, yang mungkin yang sekarang ni ramai orang tanya berkenaan pelan induk yang SRS sebab banyak maklumat rasanya baru dibuka. Jadi itu yang persoalan-persoalan yang ditimbulkan.

Y.A.B. Ketua Menteri:

Terima kasih. Untuk NGO ia bukan. Saya tidak sebut semua Ngo. Ada NGO yang bergantung kepada data yang kita berikan. Tapi ada setengah NGO, mereka tidak ada konsistensi. Tak tuntas langsung. Suatu masa gunakan Halcrow untuk kutuk Kerajaan Negeri kenapa tak gunakan Halcrow tapi pada masa yang lain pulak sebut bahawa itu Halcrow tidak benar. Tidak berasas.

So, itulah yang kita sebut tentang NGO-NGO tertentu ini seperti apabila mereka menentang projek SPICE. Sama juga mereka hanya menentang untuk menentang sahaja. Bukannya secara bernas dan juga berasas.

Ahli Kawasan Telok Ayer Tawar (YB. Dato' Hajah Jahara Binti Hamid):

Penjelasan. Saya nak guna balik perkataan Air Putih. Menentang hanya untuk menentang. Saya nak imbas kembali sedikit sebab Air Putih sebut tadi tentang SPICE. Saya nak imbas kembali Jambatan Pulau Pinang yang pertama dulu semasa dibina zaman Tun Mahathir dulu. Bertapanya DAP membangkang pembinaan Jambatan Pertama itu sehingga ada di kalangan pemimpin DAP mengatakan nak terjun Jambatan Pulau Pinang kalau dibuat. Tetapi lepas itu, bila Kerajaan DAP ambil alih menggesa supaya disegerakan Jambatan Kedua dan sekarang nak bina pulak Jambatan Ketiga. Kita tak bolehlah nak mengatakan di sini semua pihak kerana pepatah Melayu ada kata “Mengata dulang paku serpih, Mengata orang kita pun lebih”.

Ahli Kawasan Padang Kota (YB. Chow kon Yeow):

Minta laluan. Walaupun orang yang disebutkan oleh Ketua Pembangkang sudah lama meninggal dunia, tetapi *to set the record straight*. Orang itu pun bukan kawan saya. Kita hidup dalam zaman yang berbeza. Kalau lihat isu ini, mengikut rekod, dia bantah sebab Barisan Nasional atau Kerajaan pada masa itu menggunakan isu itu sebagai isu pilihan raya dan papan makluman 6 projek itu pun letak di Padang Kota Lama. Sedangkan projek di Batu Uban. Dan dia kata dia akan terjun sekiranya jambatan itu siap dalam tempoh itu di mana dia merasakan tak mungkin siap dalam tempoh yang dinyatakan itu dan menyifatkannya sebagai isu kempen pilihan raya saja. Benar itu tak disiap dalam tempoh yang dijanjikan. Jadi walaupun begitu Barisan Nasional tak habis-habis menggunakan isu yang orang mati pun tak peluang nak jawablah.

Y.A.B. Ketua Menteri:

Itulah fitnah yang selalu dicangang-canangkan oleh BN. So, biasalah tak payah jawab tapi saya haraplah kalau nak balas pepatah pun boleh balas pepatah. Janganlah meludah ke langit, akhirnya akan kena ke muka sendiri juga. So, itulah yang penting. Saya rasa kita kenalah menjadi wakil rakyat yang bertanggungjawab. Janganlah menjadi wakil rakyat Mat Jenin. Kalaulah jadi wakil rakyat Mat Jenin, semua tak akan jadi dan itulah perbezaan antara Kerajaan ini dan Kerajaan lama kerana kita mahu menjalankan dasar-dasar. *We want to be an action oriented government...*(dengan izin). Itulah kita selalu berani menghadapi semua kritikan supaya Pulau Pinang boleh melangkah ke depan dengan beraninya.

Dan saya haraplah janganlah cuba untuk menggagalkan atau mensabotajkan usaha ini kerana saya tahu sukar kadang-kadang untuk meyakinkan orang ramai kerana mereka hanya fikir untuk kepentingan diri saja. Itu tidak salah. Itu memang biasa tabiat manusia. Tapi sukar untuk sebuah Kerajaan bila kita mengambil satu langkah jangka panjang yang berani memikirkan masa depan anak-anak kita khususnya mereka yang masih belum dilahirkan lagi. Sukar kerana mereka masih belum dilahirkan. Mereka tak ada undi untuk sokong pihak Kerajaan Negeri. Tapi sekiranya kita tidak buat sedemikian, macam mana kita boleh jamin masa depan anak-anak kita. Hanya boleh sebut tiada esok bagimu dan kita tak mahu sebut tiada esok bagimu. Kita nak sebut keesokan hari lagi cerah dan penuh berharapan. Itulah sebabnya kita adalah Kerajaan Negeri Pakatan Harapan.

Berkaitan dengan warisan, Kerajaan Negeri melalui Perbadanan Ketua Menteri Pulau Pinang, CMI, *Think City* akan adakan *Aga Khan Cultural Services* telah menubuhkan satu *Special Purpose Vehicle*, ia dikenali sebagai *Georgetown Conservation & Development Corporation (GTCD)* bagi memantau dan melaksanakan Pelan Induk Strategik Bagi Pembangunan Bandaraya George Town, *George Town Strategic Management Plan*. Yang juga akan bekerjasama dengan MBPP dan GTWHI bagi memastikan pembangunan yang seimbang dan memberi peluang kepada penduduk tempatan untuk libat sama di dalam pembangunan yang akan dilaksanakan di kawasan Bandaraya George Town yang diiktiraf sebagai kawasan warisan dunia, UNESCO.

Kerajaan Negeri telah menandatangani perjanjian kerjasama melalui perjanjian kolaborasi antara *Think City Aga Khan* pada 16 Oktober 2015 beberapa program dan projek telah dirancang untuk menghidupkan semula Bandar George Town melalui usaha sama ini iaitu projek dan aktiviti yang telah digariskan di dalam *George Town Strategic Master Plan* merangkumi lima (5) zon iaitu Zon A North Seafront seluas 51 ekar, Zon B East Seafront seluas 60 ekar, Zon C Pengkalan Jeti seluas 39 ekar, Zon D Lebuh Acheh dan Lebuh Armenian seluas 34 ekar dan Zon E *Street Of Harmony* seluas 18 ekar.

Saya sekali lagi ingin meminta YB. Ketua Pembangkang menarik balik ucapan beliau dalam Dewan yang mulia tidak mahu bubuh tokong kecil di taman kecil Lebuh Armenian yang baharu dinaiktarafkan. Kini pihak konservasi setempat pun menerimanya tak kira penduduk Islam atau bukan Islam, sebagai kedudukan status quo kerana ia telah berada di sini hampir 70 tahun kegagalan beliau berbuat demikian hanya akan menggambarkan pendirian Barisan Nasional sebagai sebuah parti yang sempit dan mainkan sentimen ekstrimis untuk kepentingan diri sendiri. Sungguhpun Yang Berhormat masih enggan tapi saya harap tarik balik dan tutup isu ini terpulang kepada Yang Berhormat.

Ahli Kawasan Telok Ayer Tawar (YB. Dato' Hajah Jahara Binti Hamid) :

Boleh saya *respond* kepada Air Putih, terima kasih Air Putih. Saya rasa Air Putih ini dah pusing habis dah cerita ini ya, heboh sekali benda yang tidak sepatutnya diheboh-hebohkan. Pada prinsipnya ingin saya nyatakan sekali lagi apa yang saya ingin bangkitkan adalah tentang perancangan taman-taman, memang tokong ini kecil dan dah wujud lama dan saya pun tak kata suruh pergi roboh, kalau nak pindah ke satu sudut *let it be*, tidak ada masalah kalau sudah disalah faham...(gangguan).

Y.A.B. Ketua Menteri :

Tarik balik lah.

Ahli Kawasan Telok Ayer Tawar (YB. Dato' Hajah Jahara Binti Hamid) :

Jadi di sini bukan saya perlu tarik balik apa kalau dah disalah faham dan diputar belitkan saya kesal, saya amat kesal perkara itu berlaku kerana ia telah digunakan oleh Air Putih dan lain-lain pihak untuk *political mileage* dan mengalihkan pandangan kepada isu-isu lain yang besar yang harus kita difikirkan dan saya rasa meminta saya memohon maaf ini tidak sesuai dan tidak kena kerana saya tak pernah kata suruh diroboh dan bukan pada tempatnya untuk minta maaf kalau tidak ada kenyataan sebegitu yang saya buat, tetapi saya ingin menyatakan kekesalan saya kalau perkara-perkara ini telah diputar belit dan disalah anggapkan oleh banyak pihak.

Y.A.B. Ketua Menteri :

Tarik baliklah senang. Saya sebut sekali lagi kalau kita baca hansard memang tak bubuh di situ jelas sekali dan bila kita jelaskan masa itu Yang Berhormat tak mahu dengar kita cakap adalah peninggalan warisan juga lama. Sekarang masih sekarang terima selepas dapat itu reaksi selepas saya pun dikritik oleh MCA pengecut tapi saya tak tau macam mana saya pengecut tapi pula dikritik. Yang Berhormat tak dikritik saya pula dikritik. Itu sebab kita nak tutup tapak. Saya kena kritik tak apa asalkan kita boleh tutup selesai masalah ini dan kita boleh mencerminkan Pulau Pinang adalah negeri harmoni. Semua pihak terima sekarang dia tahu ini lama tak kira Islam bukan Islam kawasan setempat terima. Saya harap Yang Berhormat pun boleh terimalah tarik balik ucapan tak perlu bubuh di sana saya rasa ini memang menyakitkan hati penduduk setempat tapi ini peluang Yang Berhormat kalau Yang Berhormat masih berdegil tak mau menarik balik saya tak boleh buat apa-apa tapi pendirian Kerajaan Negeri adalah tegas kita hormati semua pihak.

CAT, C.A.T pada setiap tahun Laporan Ketua Audit Negara terhadap Jabatan-Jabatan negeri telah memberikan pandangan yang positif terhadap pencapaian yang diperolehi. *Audit Accountability Index* 2015 melibatkan 10 Jabatan iaitu tujuh (7) jabatan negeri dan tiga (3) agensi negeri dan lapan (8) jabatan agensi telah mendapat lima (5) bintang dan dua (2) jabatan memuaskan. Selain itu tindakan mengamalkan integriti dalam memerangi rasuah iaitu pengistiharan harta secara terbuka, pelaksanaan tender terbuka, melarang ahli-ahli keluarga daripada berurus niaga dengan Kerajaan, melindungi *wistle blower*, menggugurkan pemimpin-pemimpin yang hidup mewah yang lebih dari pendapatannya dan bersikap telus dalam sokongan politik yang telah mendapat pengiktirafan dan pujian juga seperti saya sebutkan tadi *Transparency International*.

Kita boleh lihat hasilnya lebih belanjawan adalah sebanyak RM570 juta daripada tujuh (7) tahun 2008 hingga 2014 berbanding dengan lebih belanjawan yang lebih untuk 50 tahun sebelum ini daripada 1957 hingga 2007, 30 tahun lebih belanjawan RM373 juta. Tujuh (7) tahun lebih dari 50 tahun tujuh (7) tahun RM570 juta lebih belanjawan 50 tahun RM373 juta. Itulah sebabnya memang

pentadbiran bersih boleh buat jauh lebih baik daripada sebuah pentadbiran yang rasuah dan makan wang. Rizab Kerajaan Negeri telah pun naik daripada RM800 juta pada 2008 kepada RM1.5 billion pada 2014. Hutang Kerajaan Negeri telah pun berkurangan sebanyak 90% daripada lebih RM680 juta kepada RM69 juta pada tahun 2015 iaitu jumlah hutang yang terendah di antara semua negeri di seluruh Malaysia.

Dakwaan oleh pihak tertentu bahawa Kerajaan Persekutuanlah yang membolehkannya saya rasa tidak tepat bila Kerajaan Persekutuan melangsaikan hutang mereka dapat tanah yang kita amat tak sanggup untuk lepaskan kerana kita tahu harga tanah, nilai tanah akan naik pada tahun-tahun yang di kemudian tapi kerana kita terpaksa menerimanya kerana kita mahu Empangan Air Mengkuang disiapkan dengan cepat, tiga kali ganda lebih besar untuk memastikan bekalan air yang mencukupi. Itu sebabnya kita menerima tapi selepas kita melangsaikan hutang ini kita bukan macam negeri lain. Mereka pun diberi layanan yang sama. Hutang mereka turun tapi lepas itu cepat-cepat naik balik tapi bukan macam Pulau Pinang kita tidak. Sebelum ini kita adalah bukanlah negeri yang berhutang paling kurang tidak ada tapi sekarang atas Pentadbiran CAT berhemah, Kerajaan Negeri Pulau Pinang berjaya mencapai prestasi negeri yang paling kurang hutang di seluruh Malaysia yang tak pernah dicapai oleh Kerajaan Pulau Pinang sebelum ini. Inilah hakikat yang tidak boleh dinafikan.

Untuk maklumam Ahli-ahli Yang Berhormat, yang begitu prihatin dengan Bangunan DUN yang baru. Pembinaan Dewan Undangan Negeri baru masih di peringkat kajian bagi mengenalpasti lokasi yang strategik dan sesuai serta kemudahan yang diperlukan pada masa kini dan masa depan. Keperluan-keperluan sedang diteliti bagi memastikan supaya Dewan Undangan Negeri yang baru kelak lengkap dapat memenuhi keperluan semua pihak dan tentu kita akan bincang dengan Dato' Speaker tentang bangunan Dewan Undangan Negeri yang baru dan memang ia adalah di antara program-program yang diambil berat oleh pihak Kerajaan Negeri. Untuk makluman...(gangguan).

Ahli Kawasan Sungai Aceh (YB. Dato' Haji Mahmud Bin Zakaria):

Terima kasih Air Putih, saya berterima kasih bila Air Putih sebut soal nak segerakan bangunan Dewan Undangan Negeri. Ramai kawan-kawan berhajat sangat bila berdiri dalam keadaan Speaker masih berspeaker. Jadi Dato' Speaker, kan Dato' Speaker saya juga nak dapat pandangan Air Putih sebab dalam soalan saya saya tanya apa pandangan Kerajaan Negeri...(gangguan) mungkin macam itulah Dewan ini bolehlah nak buat di Batu Kawan? Jadi saya nak minta pandangan Air Putih boleh atau tidak saya tak mahu jawab susah cerita lain cerita *yes or no*...(gangguan).

Y.A.B. Ketua Menteri :

Ini tentulah kalau Batu Kawan dekat dengan Sungai Acehlah....(gangguan) saya faham....(gangguan).

Ahli Kawasan Sungai Aceh (YB. Dato' Haji Mahmud Bin Zakaria):

Bila Dato' Speaker dah tua nanti dia tau ada sumbangan dari Air Putih, dia kenang jasa baik...(gangguan).

Y.A.B. Ketua Menteri :

Wah ini betul-betul dahsyatlah. Sungai Aceh ini dahsyat harus dikagumi. Kalau PERDA boleh sumbangkan tanah itu lebih baiklah...(gangguan). Kalau boleh sumbangkan tanah mungkin ini kita boleh pertimbangkan tapi jual dengan harga RM1.4 juta bagi kepada Kerajaan Negeri lebih elok.

Ahli Kawasan Sungai Aceh (YB. Dato' Haji Mahmud Bin Zakaria):

Saya hanya tanya boleh atau tidak toksah cerita lain...(gangguan). Saya cuma tanya itu sahaja...(gangguan).

Y.A.B. Ketua Menteri :

Boleh boleh saya terima cadangan tapi saya pun cadangkan kalau tanah ini boleh diberikan kepada Kerajaan Negeri haiya RM1.4 juta jual ini buat apa bagi kepada Kerajaan Negeri...(gangguan). Kita boleh bina situ serta merta di situ bila ada tanah.

Ahli Kawasan Sungai Aceh (YB. Dato' Haji Mahmud Bin Zakaria):

Tak Dato' Speaker soalan saya boleh tak itu sahaja *simple*...(gangguan).

Y.A.B. Ketua Menteri :

Kita akan kaji, kita akan kajilah.

Ahli Kawasan Sungai Aceh (YB. Dato' Haji Mahmud Bin Zakaria):

Kaji lagi.

Y.A.B. Ketua Menteri :

Tapi diantara yang kita akan kaji ialah kalau ada mana-mana tawaran untuk memberi tanah macam PERDA itu memang bagus.

Ahli Kawasan Sungai Aceh (YB. Dato' Haji Mahmud Bin Zakaria):

Tengok Dato' Speaker.

Y.A.B. Ketua Menteri :

Untuk maklumat Ahli-ahli Yang Berhormat Kerajaan Negeri telah juga meluluskan permohonan Persatuan Kebajikan Kanak-Kanak Terencat Akal Pulau Pinang atau kita tak mahu terencat akal itu Sekolah Istimewa untuk tanah seluas 1.373 ekar. Permohonan ini adalah disebabkan sekolah khas di Dato' Keramat yang seluas 20,000 kaki persegi kini mempunyai seramai 60 pelajar. Walau bagaimanapun, sekolah ini telah tidak mampu memberikan keselesaan kepada pelajar memandangkan sekolah ini telah uzur dan juga tidak memiliki kemudahan yang diperlukan.

Satu bidang tanah telah dicadangkan oleh seorang pemaju dan atas persetujuan Kerajaan Negeri, majlis penyerahan surat kelulusan tanah telah diadakan pada 16 Mei tahun ini dan nilai tanah yang diberikan adalah dianggarkan sebanyak RM15 juta. Bangunan dua tingkat dengan keluasan 50,000 kaki persegi akan dibina oleh Pemaju sebagai CSR, saya ingin mengucapkan terima kasih kepada IDEAL Properties dan juga Koperasi Tunas Muda kerana telah dengan usaha pihak Kerajaan Negeri telah bersetuju untuk menyumbangkan tanah untuk kanak-kanak istimewa ini yang bangunan sebanyak RM7 juta akan dibiayai oleh mereka sebagai CSR dan kita harap akan siap selepas dalam masa 18 bulan selepas pelan bangunan diluluskan oleh MBPP. Ini merupakan salah satu inisiatif Kerajaan Negeri untuk menunjukkan bahawa Kerajaan Negeri amat prihatin dalam menjaga kebajikan semua lapisan masyarakat termasuk golongan yang kurang bernasib baik. Ini adalah sumbangan daripada Kerajaan Negeri untuk golongan OKU.

Di samping itu satu lagi projek yang saya hendak sebut ialah projek 3.9 ekar tanah Kerajaan Negeri di kawasan Batu Gantung yang didermakan oleh Kerajaan Negeri untuk projek Ibu Pejabat Kompleks Mahkamah Tinggi Syariah Negeri Pulau Pinang Kerajaan Persekutuan telah membiayai peruntukan berjumlah RM27 juta. Tanah yang didermakan oleh Kerajaan Negeri adalah RM80 juta iaitu jauh lebih besar daripada sumbangan daripada Kerajaan Persekutuan dan kerana ini projek Kerajaan Persekutuan mereka melantik kontraktor IHS Construction dan sungguhpun awalnya dijangka siap 1hb Oktober 2014 tapi sehingga sekarang belum siap lagi. Kita harap ia boleh siap pada 30 Jun tahun ini iaitu dua tahun lebih lewat dan tentu saya ingin melahirkan perasaan kesal kerana ini adalah tanah Kerajaan Negeri. Kelewatan ini saya rasa sesuatu yang amat menghampakan pihak Kerajaan Negeri kerana

sungguhpun itu bukan projek Kerajaan Persekutuan tapi sering kali Kerajaan Negeri dikritik kerana ramai orang anggap ini projek Kerajaan Persekutuan kerana tanah adalah tanah Kerajaan Negeri. Walau bagaimanapun kita harap bahawa pada 30 Jun jangan lambat-lambat lagi kerana macam tunggu buah yang tak turun langsung. Saya rasa itu yang amat mendukacitakan dan saya harap bahawa pihak kontraktor dapat menghabiskan projek ini dengan cepat dan saya rasa apa yang disebut menunjukkan bahawa di semua projek yang dilaksanakan oleh pihak Kerajaan Negeri bukan semuanya hanya bersifat keuntungan bukan semua untuk labur, tapi yang penting ialah pulangan yang diperolehi Kerajaan Negeri dapat dinikmati oleh rakyat Pulau Pinang dan ini adalah diantara dua projek yang dibuat oleh Kerajaan Negeri yang saya rasa ramai orang tidak ambil perhatian.

Untuk makluman YB. Machang Bubuk dan juga YB. Ahli Parlimen Bukit Mertajam serta YB. Chong Eng yang juga mengambil berat tentang Tok Subuh. Tentu masalah ini dibentangkan kepada pihak Kerajaan Negeri dan ada cadangan untuk menempatkan mereka semula di Sungai Lembu. Tapi ia tidak dipersetujui oleh YB. ADUN Penanti dan juga JKKK Sungai Lembu sungguhpun rayuan dibuat sendiri saya difahamkan oleh Machang Bubuk. Oleh itu, permohonan ini tidak dululuskan dan kita sedang kaji kawasan lain. Saya rasa ini kita akan bincang lagi dengan YB. Machang Bubuk macam mana kita boleh menyelesaikan masalah ini. Secara amnya atas usaha YB. Bukit Mertajam dan secara amnya akhirnya pemaju telah bersetuju untuk membayar pampasan dan itupun telah diterima oleh penduduk yang kita harap bahawa kita boleh tempatkan dikawasan lain, kawasan berhampiran. Tapi ia masih dibincangkan dengan semua pihak. Dan saya rasa Kerajaan ini menunjukkan bahawa memang Kerajaan Negeri prihatin tentang masalah-masalah penduduk khususnya mereka yang diambil tindakan untuk dipaksa pindah oleh pihak pemaju....(gangguan).

Ahli Kawasan Penanti (YB. Dr. Hajah Norlela Binti Ariffin):

Mohon laluan. Fasal Sungai Lembu.

Y.A.B Ketua Menteri:

Tidak ada kaitan.

Ahli Kawasan Penanti (YB. Dr. Hajah Norlela Binti Ariffin):

Ada kaitan sebab saya pun tanya soalan. Saya hendak tanya Air Putih, sebab tadi Air Putih kata Penanti dan JKKK tidak menyokong. Saya mula-mula hantar surat sokongan tetapi telah ditegur oleh Ahli Parlimen Permatang Pauh masa itu, iaitu Dato' Seri Anwar Ibrahim disebabkan di situ bantahan JKKK dan penduduk. Jadi kami, saya dan JKKK telah membuat cadangan dan saya juga tanya soalan bertulis membuat tetapi tidak dijawab. Dalam surat itu saya tanya cadangannya adalah bolehkah Kerajaan Negeri dari memberi tanah kepada penduduk yang diusir dari Kampung Tok Subuh *instead of that* buat perumahan kos rendah, sederhana rendah ataupun mampu milik yang boleh digunakan untuk penduduk-penduduk yang diusir dan penduduk-penduduk di Sungai Lembu. Itu cadangan yang telah dibuat pada 2013 dan rasanya baru-baru ini juga apabila isu ini timbul untuk mesyuarat SPC. Jadi dan saya juga telah membuat soalan bertulis tetapi soalan bertulis berkenaan cadangan itu tidak dijawab. Jadi saya harap juga Kerajaan Negeri juga boleh membina supaya ia boleh dimanfaatkan sebab perumahan Tanah Liat itu telah ditunda.

Y.A.B Ketua Menteri:

Saya rasa tidak sedar tentang pandangan Dato' Seri Anwar Ibrahim. Dato Seri sekarang dekat penjara, tapi inilah maklumat yang saya terima daripada YB. Machang Bubuk, kita sedang kaji tentang alternatif untuk menempatkan penduduk dekat Kampung Tok Subuh, seperti yang saya sebut tadi YB. Machang Bubuk pun ada tanya dan dengar YB. Penanti selepas YB. Penanti tidak bersetuju, Kerajaan Negeri hormati pandangan YB. Penanti itu sebab dia tidak meneruskan rancangan untuk menempatkan mereka di Sungai Lembu, itu saja....(gangguan).

Ahli Kawasan Penanti (YB. Dr. Hajah Norlela Binti Ariffin):

Pada mulanya memang saya menghantar surat sokongan tetapi apabila JKKK Sungai Lembu membuat bantahan kepada Ahli Parlimen, jadi saya ditegur sebab itu saya buat surat lain. Itu saya hendak *explain*.

Y.A.B Ketua Menteri:

Saya tidak salahkan apa Yang Berhormat buat, so tentu ini adalah terserah kepada Yang Berhormat. Yang penting ialah kita hormati keputusan Yang Berhormat dan kita setuju menerima perubahan pandangan. Itulah sebabnya kita sekarang cari alternatif lain. Sebab itu saya akan berbincang dengan YB. Machang Bubuk.

Berkaitan dengan Sekolah Agama Rakyat (SAR). Adalah amat tidak benar dakwaan bahawa peruntukan Kerajaan Negeri kepada Sekolah Agama Islam hanya RM1.75 juta. Ini tidak benar sama sekali, kalau kita lihat peruntukan yang kita berikan RM1.75 juta adalah tambahan daripada apa yang diperuntukkan secara tahunan. Kalau kita lihat dari segi wang yang telah diberikan sejak 2008. Untuk semua sekolah dan pendidikan Agama adalah sebanyak RM41.6 juta dan bukan RM1.75 juta seperti yang didakwa oleh pihak yang tidak bertanggungjawab. Saya ada angka-angka ini saya rasa saya boleh berikan secara terperinci kerana kita hendak habiskan untuk Solat Jumaat. Tapi di sini saya perlu tegaskan sekiranya jumlah ini merangkumi atau mengambilkira kos pengambilan tanah untuk sekolah-sekolah agama ia boleh mencecah RM50 juta. So saya harap untuk pihak-pihak tersebut jangan cuba untuk mainkan sentimen yang menyatakan hanya RM1.75 juta. Bila sebenarnya ia hampir mencecah RM50 juta sejak 2008.

Isu pembalakkan di Ulu Muda yang mengancam bekalan air 2 juta penduduk dan beribu-ribu perniagaan serta keperluan pengairan di Pulau Pinang dan selatan Kedah. Dato' yang di-Pertua, itu satu isu yang penting. Pulau Pinang amat bangga dengan dasar "Tidak Nak Catuan Air". Pulau Pinang adalah satu-satu negeri di Malaysia yang tidak pernah jalankan catuan air. Pulau Pinang mengambil satu tindakan tegas kepada pengurusan sekiranya catuan air dilaksanakan apabila Kerajaan Negeri telah bersetuju dengan semua langkah-langkah yang telah dicadangkan dipersetujui oleh pihak pengurusan *its will roots*. Kita benar-benar akan pantas. Itulah sebabnya bila kita lihat usahakan yang dijalankan oleh pihak pengurusan amat baik. Sehingga tidak ada catuan air, mana negeri yang boleh cakap mereka tiada catuan air kecuali Pulau Pinang sahaja. Ini kerana daripada pengurusan kita mainkan peranan penting. Pengurusan adalah dalam dua (2) aspek. Satu ialah pengurusan permintaan air yang pengurusan perbekalan air, *water demand management and water supply management*. Kedua-dua ini mestilah diseimbangkan. Kedua-dua ini mestilah dikawal. Sekarang kita bimbang sungguhpun dari segi *water demand management* kita buat baik, *water supply management* kita buat baik sekarang sekiranya berlaku pembalakkan yang bermaharajalela diteruskan di Kedah. Ini akan memotong bekalan air dan tidak mungkin kita boleh kekalkan dasar "Tidak Nak Catuan Air".

Dato' Yang di-Pertua, Kerajaan Negeri telah meminta Kerajaan Pusat untuk menghentikan semua aktiviti pembalakkan di hutan simpan Ulu Muda. Seperti dilaporkan di muka depan The Star pada 16 Mei, kerana ia menjadi kawasan tadahan air bukan sahaja di Sungai Muda, tetapi untuk sumber air mentah bagi utama bagi Pulau Pinang dan selatan Kedah, 84% dari sumber belakan air mentah datangnya daripada Sungai Muda. Dan itulah sebabnya Empangan Air Mengkuang begitu penting. Dan itulah sebabnya Kerajaan Negeri bersetuju di antara negeri yang paling awal menandatangani surat perjanjian dengan PAP. Dan tentu ini untuk memastikan bekalan air yang mencukupi supaya tidak ada kesusahan dan kesukaran bukan sahaja pengguna-pengguna tetapi juga kepada peniaga. Semua usaha "Tidak Nak Catuan Air" akan gagal sekiranya hutan simpan itu dirosakkan atau dimusnahkan. Kesannya adalah kekurangan air mentah dari Sungai Muda. Secara keseluruhan Pulau Pinang dan Kedah mengabstrak lebih kurang 1.6 billion liter air dari Sungai Muda setiap hari. Dan ini adalah untuk menampung keperluan bukan sahaja rakyat tapi perniagaan. Dan pada tahun 2014, Pulau Pinang menyumbang hampir 7% kepada GDP negara, 88 bilion adalah GDP Pulau Pinang. Tahun 2014. Manakala untuk Kedah 3.4% atau 47 bilion GDP. Kedua-dua ini adalah RM1,136.5 bilion GDP. Ini bermakna kedua-dua mengimbang 10% kepada GDP negara sebanyak RM135.3 bilion pada tahun 2014. Ke semua perniagaan yang beroperasi di Pulau Pinang dan selatan Kedah bergantung kepada bekalan air kerana dalam sektor pembuatan tidak boleh tiada air, air adalah sumber yang paling penting. Jika berlaku krisis bekalan air tolong bayangkan kerugian boleh mencecah berbilion ringgit.

Selain itu reputasi Pulau Pinang, Kedah dan Malaysia sebagai hub antarabangsa bagi sektor pembuatan khususnya E&E (Elektrik & Elektronik), sektor perkhidmatan, pelancongan dan pembangunan hartanah akan terus terjejas dengan teruk untuk tahun-tahun akan datang. Sektor elektronik merupakan sektor yang paling menarik kerana ia sektor paling penting di dalam jumlah eksport Malaysia selepas penurunan harga komoditi. Sekarang eksport pembuatan paling penting....(gangguan).

Ahli Kawasan Pulau Betong (YB. Sr. Haji Muhamad Farid Bin Haji Saad):

Isu air habis dah?

Y.A.B. Ketua Menteri:

Belum lagi, masih air. Iaitu penyumbang 24.5% pada tahun 2012 dan daripada jumlah ini 33% adalah datang daripada eksport pembuatan tapi pada 2015 akta eksport E&E telah meningkat kepada 44% daripada 25% naik kepada 44% yang bernilai RM278 bilion. Ini kerana seperti yang saya sebut sebab kejatuhan teruk, kejatuhan mendatar harga eksport komoditi seperti minyak dan gas dan juga getah, kelapa sawit menjadikan eksport komoditi elektronik meningkat begitu penting hampir 50% dan ini dinyatakan berkali-kali oleh Tok Pa. Bahawa penting untuk mengekalkan industri pembuatan dan itulah sebabnya isu air itu yang paling utama.

Dan pada masa yang sama dari segi pesawah penting juga untuk memastikan air yang mencukupi, pam daripada JPS dan SADA harus diturunkan kepada bawah sungai iaitu enam (6) muka sauh pengairan di Kedah dan dua (2) muka sauh di Pulau Pinang harus diturunkan supaya boleh dapat lebih banyak air khususnya dalam musim kemarau. Kita kena ingat bahawa dengan perubahan cuaca, El Nino adalah kesan besar untuk dua (2) bulan kebelakangan ini. Hujan yang turun hanya 30% daripada penurunan hujan bulanan secara purata. So kita hanya dapat 30% daripada hujan sekarang. Kalau kita letakkan pam air di paras sungai, tidak dibawah dasar sungai, bila paras air sungai turun tidak boleh angkat air. So, rasa-rasa ini perkara mudah, turunkan pam air sungai supaya tidak ada sebarang pembaziran tetapi yang paling penting ialah tentu kita mesti pastikan dari segi sumbernya tidak terjejas tidak diganggu. Supaya alam sekitar tidak membalas dendam kepada manusia. Haramkan pembalakan di hutan simpan. Di Pulau Pinang rasa bangga kerana tidak ada seinci pun hutan simpan kekal di Pulau Pinang diganggu. Masih kekal semua dari 2008 hingga sekarang. Hutan simpan kekal di Pulau Pinang tidak kurang pun seinci dan dalam tempoh tujuh (7) tahun kita telah tanam 271,000 pokok di Pulau Pinang. 271,000 pokok ditanam oleh pihak Kerajaan Negeri. Dan itulah sebabnya kita selalu sebut selepas usaha inisiatif tak mau beg plastik percuma, perasingan sisa di punca dan juga penanam pokok Kerajaan Negeri komited serius untuk menjadi Pulau Pinang sebagai sebuah negeri hijau dan itulah kita harap....(gangguan) tolonglah, nanti saya habis sekejap saja....(gangguan) belum tamat, ada lagi, saya nak tamat sebelum 12.45. Pastikan bahawa cukup air untuk generasi akan datang, kalau kita tak buat tindakan sampai sekarang, kita tak akan lihat kesan dalam 4 dan 5 tahun tapi selepas ini kesan akan menimpa anak-anak kita. Ini semua bukan untuk generasi sekarang, generasi kami tapi untuk generasi anak-anak kita khususnya yang masih belum lahir. Saya nak ucapkan terima kasih kepada, tahniah kepada Yang Berhormat kerana anak nak kahwin, inilah yang saya sebut tadi, kita berjuang untuk masa depan anak-anak, cucu-cicit YB. Pulau Betong, pastikan harapkan mereka punyai air yang mencukupi, pastikan kita dapat haramkan pembalakan di Kedah, setuju tak? Setuju, sila.

Ahli Kawasan Pulau Betong (YB. Sr. Haji Muhamad Farid Bin Haji Saad):

Terima kasih, semua yang dengar tadi dijemput ke Majlis Perkahwinan anak saya pada 16 Julai, semua dijemput seisi keluarga di Balik Pulau. Dua soalan, satu benar, hutan simpan kekal tidak dikurangkan walaupun seinci pun tetapi bukit yang tidak kekal itu milik swasta itu yang digondolkan dibotakkan, itu juga adalah *catchment area* yang saya rasa perlu diberi perhatian oleh Yang Berhormat Air Putih. Yang kedua, semasa kemarau baru-baru ini kita cuba nak mencari *alternative solve of using water* tak mahu mengharap pada paip kita cari *source* yang lain, kita nak ambil daripada sungai, tapi sungai *no longer suitable* air nya *no longer drinkable* dan *useable* kerana apa? Tercemar dan banyak sampah dan sebagainya, ikan pun tak ada dah. Ini juga sebenarnya kalau Y.A.B. Air Putih kata nak gazet akan datang ini juga kerana pokok, ini berlaku disekeliling kita tapi bukan di luar kawalan kita jadi saya rasa Kerajaan Negeri perlu mengambil perhatian.

Y.A.B. Ketua Menteri:

Ya, memang saya setuju untuk mereka yang gondolkan bukit secara haram tindakan tegas akan di ambil tapi kalau kita bandingkan Pulau Pinang dengan negeri-negeri lain, saya rasa apa yang berlaku di negeri-negeri lain jauh lebih teruk tapi ini tidak menyatakan bahawa kita tidak ambil tindakan kita memang akan ambil tindakan kerana Pihak Berkuasa Negeri tidak memberikan sebarang kelulusan. Tentu kita akan lihat macam mana kita boleh pastikan semua agensi berkaitan atau berkenaan dapat meningkatkan pemantauan dan penguatkuasaan mereka. Dan satu lagi tentang keadaan sungai saya rasa YB. Padang Kota pun telah jelaskan, usaha kita untuk membersihkan sungai kita, tentu proses ini akan diteruskan tapi seperti yang saya sebut, ini bukan hanya di Pulau Pinang saja, ia juga berlaku di negeri-negeri lain kita harap boleh dapat peruntukan yang lebih daripada pihak Kerajaan Pusat untuk membantu kita dalam usaha ini...(gangguan).

Ahli Kawasan Pulau Betong (YB. Sr. Haji Muhamad Farid Bin Haji Saad):

Yang Berhormat tentulah barang yang rosak kita nak baiki memang mahal, membersihkan itu tindakan yang kita kena buat selepas melalui pencemaran. Saya juga minta kalau boleh ada faktor lain sebelum ia jadi kotor, kita *prevent* daripada menjadi kotor dan kita perlu belanjakan untuk membersihkan pula....(gangguan).

Y.A.B. Ketua Menteri:

Ya, maksud YB. Pulau Betong kita mulakan di punca, *ad source*, saya rasa itulah kita nak buat pengasingan sisa di punca, ini pun salah satu kita akan teruskan tapi YB. Pulau Betong kena bantu pihak Kerajaan Negeri, kerana yang penting ialah... (gangguan).

Ahli Kawasan Pulau Betong (YB. Sr. Haji Muhamad Farid Bin Haji Saad):

kalau kita menegur, kita membantu ni...(gangguan).

Y.A.B. Ketua Menteri:

Bila saya cakap, selain daripada menegur tak akan kita tak tahu, kita tahu, yang penting ialah kita bagi, kita bagi pendidikan kepada rakyat kerana biasanya masalah dia rakyat adalah faktor yang paling penting kalau mereka menghayati dan menginsafi alam sekitar ataupun langkah-langkah mesra alam sekitar ini akan memudahkan kerja kita. Kalau semua Ahli Yang Berhormat boleh menyakinkan rakyat untuk mengamalkan langkah-langkah sihat mesra alam sekitar saya rasa ini akan memudahkan kerja kita, terima kasih.

Ahli Kawasan Telok Ayer Tawar (YB. Dato' Hajah Jahara Binti Hamid):

Penjelasan sikit, tadi tak bagi peluang. Air Putih mengatakan tadi demi anak cucu kita, Kerajaan Negeri sekarang memberi komitmen untuk menghijaukan negeri, menghijaukan Pulau Pinang. Saya ingin minta penjelasan tentang kenapa Kerajaan Negeri enggan untuk mengazetkan Rang Undang-Undang yang telah diluluskan pada tahun 2007 Sidang Dewan 29 Mei yang mana ianya adalah untuk mengwujudkan dua (2) Taman Negeri, di Pulau Jerejak dan Bukit Panchor, jadi boleh jelaskan?

Y.A.B. Ketua Menteri:

Saya rasa YB. Sungai Puyu telah jelaskan panjang lebar, saya tak mahu ulang lagi apa yang beliau jelaskan tapi itu bukan isu baru, itu isu yang selalu dibangkit-bangkitkan oleh pihak YB. Telok Ayer Tawar, saya hanya sebut untuk YB. Pulau Jerejak bahawa kita dalam peringkat akhir berbincang dengan UDA atas projek mereka dan sekiranya ia berjalan lancar, saya harap bahawa semua dijalankan secara teratur maka kita boleh menimbang untuk buat pewartaan sepertimana yang disebutkan kerana sebelum perkara ini dibincangkan kita mau ia mengikuti syarat-syarat yang diterima oleh kedua-dua pihak. So saya harap kita kena sabar sikit. Tapi sekarang tidak ada sebarang pencerobohan ataupun pembangunan haram yang dijalankan di sana, maka bila YB. Telok Ayer Tawar membuat aduan tentang *Machu* ingat tak? Kita ambil tindakan, betul tak? So saya rasa itu menunjukkan kita walau sungguhpun ia datang dari

YB. Telok Ayer Tawar kita ambil tindakan juga. So ini menunjukkan bahawa pihak Kerajaan Negeri tidak main-main, tapi apabila kita buat macam itu, tak ada pujian daripada YB. Telok Ayer Tawar pula pergi Lebih Armenian, so itulah sebabnya saya itu memang tak patut kalau macam ni, saya ingat YB. Sungai Dua ada...(gangguan).

Ahli Kawasan Sungai Dua (YB. Muhamad Yusoff Bin Mohd Noor):

Terima kasih, cuma saya nak minta penjelasan ataupun pandangan daripada pihak Kerajaan Negeri tadi disebutkan tentang menurunkan *pump* SADA dan sebagainya. Adakah pihak Kerajaan Negeri sanggup untuk bersama-sama dalam kita membincangkan perkara ini memberi penekanan kepada pihak SADA dan sebagainya untuk menurunkan *pump*, dan yang kedua dari segi jangka pendek, dari segi jangka panjang adakah Kerajaan Negeri akan meneruskan kajian untuk kita memperbaiki struktur di Ampang Jajar.

Y.A.B. Ketua Menteri:

Ya, memang kita setuju kerjasama dengan pihak Kerajaan Pusat malah saya pun telah menulis surat perkara ini kepada dua (2) Menteri iaitu Tan Sri Wan Junaidi dan juga Tan Sri Maximus John Ongkili, berkaitan dengan cadangan sedemikian, kalau tentang struktur ini memang Kerajaan Negeri dan PBAPP bersedia bila-bila masa untuk berbincang bersama.

Untuk perkara terakhir tinggal lima (5) minit lagi, YB. Dato' Speaker, Kerajaan Negeri mendapati bahawa perkhidmatan awam Negeri Pulau Pinang kini telah jauh mengorak langkah transformasi dengan melakukan beberapa penambahbaikan serta pembaharuan dalam pelaksanaan dan penyampaian perkhidmatannya dalam urusan harian kerajaan.

Justeru sebagai menghargai sumbangan dan tanda penghargaan Kerajaan Negeri kepada Perkhidmatan Awam Negeri serta mengambil kira kos inflasi dan peningkatan kos hidup yang begitu ketara kerana GST, Kerajaan Negeri bersetuju dan ingin mendapat kelulusan memberi Bantuan Khas Kewangan atau bonus raya sebanyak 0.75 bulan atau gaji minima RM700.00 kepada seramai 4,178 anggota Perkhidmatan Awam Negeri. Bantuan Khas Kewangan ini juga dipanjangkan kepada seramai 1,486 penyelia dan guru KAFA, 192 Guru Sekolah Rendah Agama Rakyat, 166 Guru Sekolah Menengah Agama Rakyat serta 522 Guru dan staf Sekolah Persendirian Cina sebanyak RM300.00 seorang dan RM200.00 seorang kepada seramai 215 Guru Tahfiz, Guru Pondok, Guru Tadika Islam Tahdis Negeri Pulau Pinang. Dan bonus khas istimewa ini akan dibayar sebelum Hari Raya Aidilfitri akan datang, keseluruhan perbelanjaan untuk pemberian terlibat adalah dianggarkan berjumlah RM7.95 juta atau RM8 juta. Pemberian bantuan khas kewangan ini juga turut dipanjangkan kepada kedua-dua Pihak Berkuasa Tempatan dan Badan-badan Berkanun Kerajaan Negeri. Pada tahun 2015, bantuan khas kewangan yang telah diberi oleh Kerajaan Negeri adalah sebanyak separuh bulan gaji atau minima RM600.00 pada semua anggota Perkhidmatan Awam dan *quantum* yang sama RM300.00 hingga RM200.00 pada penerima-penerima lainnya. Pemberian tahun lepas adalah RM5.22 juta, so tahun ini kita tambah 0.25 bulan, iaitu jumlah yang paling besar untuk bonus raya untuk tahun ini.

YB. Dato' Yang di-Pertua, marilah kita bersama-sama berusaha gigih menjalankan transformasi ke atas Pulau Pinang yang bertaraf antarabangsa dan pintar dalam sebuah bandar raya berdaya huni, bersih, hijau, sihat dan selamat, dengan ini Dato' Yang di-Pertua saya mohon menyokong.

Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Terima kasih, Y.A.B. Air Putih, Ahli-ahli Yang Berhormat Dewan berhenti rehat, Dewan akan bersidang semula pada jam 3.00 petang nanti.

Dewan ditangguhkan pada jam 12.45 petang.

Dewan bersidang semula pada jam 3.00 petang.

Setiausaha Dewan:

Ahli-ahli Yang Berhormat, YB. Timbalan Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri.

Timbalan Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Ahli-ahli Yang Berhormat, Dewan bersidang semula. YB. Padang Lalang.

Ahli Kawasan Padang Lalang (YB. Chong Eng):

Terima kasih Timbalan Yang di-Pertua. Terlebih dahulu saya ingin merakamkan penghargaan dan ucapan terima kasih di atas kesempatan yang diberikan kepada saya untuk menggulung perbincangan ke atas ucapan perasmian yang disampaikan oleh Tuan Yang Terutama Yang di-Pertua Negeri Pulau Pinang pada 10 Mei 2016 terutama sekali mengenai perkara-perkara yang menyentuh tanggungjawab di bawah potfolio saya.

Saya hendak jawab kepada YB. Machang Bubok. YB. Machang Bubok yang telah membangkitkan isu perbezaan antara Kerajaan Negeri Barisan Nasional dan Pakatan Harapan sekarang, dahulu dan sekarang. Jelas sekali perbandingan antara Kerajaan Barisan Nasional dan Kerajaan Pakatan Harapan mengutamakan penyertaan atau *participation* segenap lapisan rakyat dalam proses tadbir urus termasuk golongan yang sering terpinggir seperti wanita, warga emas, kanak-kanak dan OKU. Tanpa pendekatan ini, tidak mungkin YB. Machang Bubok sendiri dapat melaksanakan dengan begitu jayanya Projek “Duit Kita, Hak Kita” di kawasan Machang Bubok dengan kerjasama Ahli Parlimen Bukit Mertajam. Untuk makluman Dewan yang mulia ini, Projek “Duit Kita, Hak Kita” adalah satu projek yang disokong oleh Program *Budget Responsive and Participatory Gender or Gender Responsive and Participatory Budgeting or in short GRPB* di bawah Perbadanan Pembangunan Wanita Pulau Pinang (PWDC) dan juga telah dibangkitkan oleh YB. Berapit. Projek “Duit Kita, Hak Kita” ini menggunakan model GRBP 4 fasa iaitu banci demographi, kumpulan tumpu bincang, *focal point discussions*, undian projek komuniti dan pelaksanaan projek yang menang undi di mana penduduk setempat di Machang Bubok diberi peluang bersuara dalam proses membuat keputusan yang akan memanfaatkan komuniti secara keseluruhan.

Pendek kata Projek “Duit Kita, Hak Kita” yang dipelopori oleh YB. Machang Bubok sendiri telah membawa revolusi dalam pendekatan penggunaan peruntukan ADUN dan Ahli Parlimen, sebuah revolusi yang hanya dibolehkan oleh pendirian progresif dan inovatif Kerajaan Pakatan Harapan dalam mendahulukan rakyat. Ini sekali lagi *Penang Leads*. Program-program seperti GRTB yang dibangkitkan oleh YB. Berapit adalah sebahagian daripada usaha Kerajaan Negeri untuk mengarusperdanakan gender dalam pelbagai dasar dan program. Salah satu cara untuk mengarusperdanakan gender dapat dilihat melalui penginstitusian GRTB di peringkat Pihak Berkuasa Tempatan. PWDC telah bekerjasama dengan MPSP untuk Dialog Bajet 2016 dengan input dan perspektif gender dalam kajian kaji selidik Bajet. PWDC juga telah meng*facilitate* topik gender dalam Dialog Bajet tersebut. Pada Dialog Bajet 2017, MPSP baru-baru ini gender tidak menjadi tajuk yang berasingan tetapi ia menjadi isu *cross cutting* dalam semua tajuk perbincangan, dalam perancangan dan Bajet program di MPSP. Model GRTB juga diguna pakai dalam perancangan projek, kemudahan awam PBT di Pasar Awam Lebuh Campbell, Flat Taman Sri Pinang, Taman Kejiranan Kenari Sungai Ara dan Taman Tunku di Seberang Jaya, di kawasan Rumah Pangsa Flat Taman Telok Indah Blok E1 dan E2, Seberang Jaya untuk menangani isu kebersihan di sana. Dalam konteks komuniti, program pembersihan PPR di Jalan Sungai dan PPR Ampangan. Dengan kerjasama MBPP dan MPSP di mana penduduk setempat diberi peluang pekerjaan sambil pengurusan kesejahteraan kawasan persekitaran kediaman mereka. Transformasi yang dilihat di kedua-dua PPR tersebut sangat positif. Kawasan rumah pangsa yang(gangguan).

Ahli Kawasan Telok Ayer Tawar (YB. Dato' Hajah Jahara Binti Hamid):

Penjelasan.

Ahli Kawasan Padang Lalang (YB. Chong Eng):

Biar saya habis dulu.... yang dahulunya tidak terurus dan kotor kini menjadi begitu bersih dan selesa. Kita juga dimaklumkan oleh pihak PBT bahawa tunggakan sewa telah menurun dengan ketara, kontrak komuniti juga dilakukan untuk program keselamatan di PPR Jalan Sungai. Ya, sila YB. Telok Ayer Tawar.

Ahli Kawasan Telok Ayer Tawar (YB. Dato' Hajah Jahara Binti Hamid):

Terima kasih. Boleh saya tahu apa mekanismanya yang dikatakan tadi penglibatan dari segi *budgeting*, apa perancangan, apa bentuk kezhahirannya, *how is it manifested?* Keduanya, apa bezanya daripada dahulu, bila dipanggil penduduk, persatuan penduduk, kumpulan-kumpulan dalam taman dan sebagainya atau kampung yang terlibat dalam apa kita panggil musyawarah atau perbincangan, apa beza dengan kaedah yang baru ini?

Ahli Kawasan Padang Lalang (YB. Chong Eng):

Terima kasih YB. Ketua Pembangkang. Saya beri satu contoh di PPR Sungai Pinang, dahulu kontrak pembersihan itu di *out source* kepada satu syarikat untuk menjalankan kerja-kerja pembersihan. Setelah kaedah baru ini dipakai, kita turun ke padang, kita ada satu pasukan, pergi ke rumah pangsa tersebut, *buat survey demographic*, jadi kita tahu siapa yang duduk di situ. Selepas itu kita minta mereka fokus supaya mereka beritahu apa yang mereka mahu, umpamanya, ianya dibahagi kepada lelaki dan perempuan serta mengikut umur, umur 12 tahun ke atas juga boleh mengundi. Jadi mereka diberikan pandangan mereka, apa yang penting kepada mereka, umpamanya, golongan kanak-kanak, mereka mahu taman permainan tetapi ada penduduk yang lain mereka mahu mengecatkan bangunan mereka semula dan juga mahukan keadaan di situ lebih bersih. Jadi mereka pun mengundi dan selepas pengundian dan yang paling banyak undian itu projek akan dilaksanakan.

Umpamanya PPR di Sungai Pinang, kita telah mengecatkan semula bangunan mereka, mereka juga diberi peluang untuk pilih warna yang mereka hendak, kita panggil mereka yang *expert* dalam gabungan warna untuk mengundi dan selepas itu yang warna paling banyak dapat undi, kita pilih. Sekarang, selepas itu, pembersihan juga, kontrak itu telah diurus supaya ianya diberi kepada penduduk di situ, penduduk di situ menubuhkan satu jawatankuasa dan mengambil alih kontrak pembersihan. Kerana mereka terlibat secara langsung jadi mereka rasa ini tanggungjawab mereka, *ownership of the programme*, jadi sekarang kawasan mereka sangat bersih. Kita pun memberi syarat sesiapa yang mahu duduk dalam jawatankuasa ini, mereka semua mesti bayar sewa mereka dan juga mereka yang lain dinasihatkan untuk bayar sewa supaya boleh memberi perkhidmatan yang lebih baik nanti. Ini cara yang kita dapati bahawa sangat berkesan, ia juga dibuat oleh MPSP di Ampang Jajar. Projek-projek yang saya sebut itu kita memang pakai prosedur dan pendekatan yang sama, ini *participation*. Dalam cara *participation* ini kita kata kalau ada dalam 10 orang dalam satu kumpulan ianya mesti ada lima (5) orang perempuan dan lima (5) orang lelaki dan mungkin dalam umur yang sama, *same age*. Jadi saya harap saya telah dapat terangkan.

Pendekatan yang sama ini akan dipakai dalam beberapa bidang seperti perumahan pangsa yang lain kerana saya rasa Yang Berhormat di pihak sana pun tahu pengurusan rumah-rumah pangsa khasnya kos rendah bukan senang, banyak masalah. Kita harap untuk menggunakan kaedah ini GRTB ini dapat menambahbaik keadaan semua rumah-rumah pangsa.

Sukacita juga saya berkongsi bahawa ke arah mengarusperdanakan gender ini PWDC telah menjemput penyertaan 6 buah SMK Kerajaan Negeri untuk memastikan bahawa gender dan kepentingan wanita diambil kira dalam pembuatan keputusan, *of course*, MMK Pembangunan Wanita, Keluarga dan Komuniti. Ini adalah satu yang sangat ketara, tidak sama, pada waktu dahulu, saya rasa YB. Telok Ayer Tawar pun pernah menjadi EXCO Wanita, pada waktu itu tidak ada PWDC di mana Kerajaan Negeri memberi dana peruntukan RM200,000.00. Sekarang Kerajaan Negeri memberi RM800,000.00 kepada MMK Wanita, tambahan RM1.5 milion kepada PWDC. Ini adalah sangat ketara bahawa Pembangunan Wanita, Keluarga dan Komuniti diberi kepentingan yang sepatutnya diterima.

PWDC juga dijemput duduk di dalam MMK Kerajaan Tempatan di mana PWDC sedang mengorak langkah ke arah penginstitutionan GRTB di peringkat Kerajaan Tempatan secara intensif melalui pelan tindakan strategi penginstitutionan di PBT Pulau Pinang 2016 sampai 2018 yang memfokus kepada tiga aspek utama iaitu satu, struktur dan mekanisme. Kedua, pusingan bajet dan data pecahan jantina dan pembinaan kapasiti untuk kakitangan PBT dan juga komuniti. Kalau PBT iaitu MBPP & MPSP akan menjadi contoh kepada PBT yang lain sebagai model yang melaksanakan GRPB di tempat masing-masing. Kejayaan ini telah menyediakan PWDC untuk mengorak langkah untuk menginstitutionkan GRPB di Kerajaan Negeri. Tahun ini, dengan kerjasama penyelidik Universiti Sains Malaysia (USM), PWDC akan membawa GRPB dengan lebih lanjut untuk melaksanakan kajian mengenai data pecahan jantina (*sex disaggregated data*) di jabatan dan agensi kerajaan untuk memantapkan lagi data asas perancangan program untuk manfaat rakyat yang selaras dengan pendekatan *Outcome Based Budgeting* (OBB) yang sedang dilakukan di peringkat negeri.

Sejak awal 2016 bilangan ahli majlis wanita di kedua-dua MPSP dan MBPP telah meningkat sebanyak 8% berbanding tahun sebelumnya. Walaupun, ini peningkatan tapi kita sama-sama tahu ia belum sampai tahap 30% lagi. Kami akan berusaha lagi supaya mencapai peringkat sekurang-kurangnya 30%. Di dalam MMK Perhubungan Masyarakat kita sudah tetapkan bahawa di peringkat JKKK sekurang-kurangnya 30% penyertaan wanita. Jadi dalam Jawatankuasa JKKK mesti ada 30% wanita. Masalah sekarang ialah wanita kurang tampil ke depan. Tidak dapat pemimpin wanita mahu duduk di dalam JKKK. Itu yang kita mesti atasi yang sekarang yang kita mahu atasi. Saya harap semua Ahli Yang Berhormat akan membantu dalam menggalakkan wanita-wanita khasnya mereka pemimpin-pemimpin di komuniti supaya berani tampil ke depan menduduki tempat yang boleh membuat keputusan seperti dalam JKKK.

MMK Kesihatan di mana tumpuan khas diberikan kepada program Mammo Penang saringan mammogram percuma Kerajaan Negeri yang di bantu oleh Briged Wanita Pulau Pinang. Ini sedikit progres pembangunan terkini mengenai PWDC. Di mana dari projek perintis di PBR Sungai Pinang sekarang sudah masuk ke banyak peringkat ke banyak *department* dan juga MMK.

Saya mengambil kesempatan ini mengucapkan syabas dan ribuan terima kasih kepada semua Ahli EXCO MMK di atas serta kepada kedua-dua PBT iaitu MBPP dan MPSP atas kerjasama dan sokongan padu yang diberikan ke arah mengarus perdana gender dan membudayakan wanita dan komuniti di Pulau Pinang.

Saya menghargai perhatian YB. Permatang Pasir dalam membangkitkan isu keganasan terhadap wanita yang merupakan isu yang penting. Pada hari Ahad yang lepas iaitu 15 Mei 2016, 17 orang menteri dan mantan menteri wanita di Negara Perancis telah mengeluarkan satu kenyataan bersama mengecam gangguan seksual di tempat kerja berikutan beberapa tuduhan terhadap mantan Timbalan Speaker Parlimen Perancis, Denis Baupin. Isu gangguan seksual adalah isu yang mempunyai impak bukan sahaja ke atas bangsa atau selalunya wanita tetapi sekarang juga ada mangsa lelaki. Lelaki yang menghargai dan menghormati isteri, anak perempuan, kakak atau adik perempuan mereka dan sebagainya sudah semestinya bersetuju bahawa kelakuan gangguan seksual ke atas wanita tidak dapat di terima sama sekali. Oleh itu walaupun tidak ada menteri lelaki Perancis yang menyertai kenyataan bersama menteri-menteri wanita tersebut. Kita di Kerajaan Negeri Pulau Pinang berbangga kerana ada antara ahli-ahli lelaki dalam Dewan yang mulia ini, seperti YB. Permatang Pasir yang bangkit bersuara untuk isu yang penting ini. Syabas juga kepada YB. Permatang Pasir atas komitmen yang ditujukan ke arah kesaksamaan gender secara *substantive* untuk memastikan bahawa wanita di beri peluang dan manfaat yang saksama dalam pembangunan masyarakat. Terdapat kaitan langsung antara kedua-dua konsep ini ketidaksamaan gender adalah punca keganasan terhadap wanita. Keganasan terhadap wanita, termasuk keganasan rumahtangga sama ada dalam bentuk fizikal, mental, emosi, seksual, sosial dan sebagainya bukan sahaja membinasakan wanita tetapi keluarga dan masyarakat. Kes keganasan sebegini begitu berat sekali termasuk kehilangan nyawa, kecederaan fizikal, trauma mental-emosi, keruntuhan rumahtangga, penjejasan prestasi kerja, beban kos rawatan hospital, yuran guaman dan kos mahkamah yang tinggi dan banyak lagi.

Secara amnya, semua orang dewasa yang berkeupayaan, tidak kira wanita atau lelaki, mempunyai tanggungjawab untuk memastikan diri sendiri selamat. Walau bagaimanapun, masyarakat tidak harus meletak beban keselamatan daripada jenayah keganasan berasaskan gender misalnya rogol, gangguan seksual dan sebagainya ini atas bahu wanita semata-mata.

Keganasan terhadap wanita merupakan satu bentuk jenayah. Apabila jenayah seperti kecurian, pecah rumah atau ragut berlaku, kita tidak menyalahkan mangsa dan kita akan menyalahkan pesalah laku. Begitu juga dengan keganasan berasaskan gender di mana seringkali wanita menjadi mangsa.

Kerajaan Negeri Pulau Pinang mengecam sepenuhnya segala bentuk keganasan dalam perhubungan kekeluargaan, sama ada keganasan rumahtangga dilakukan ke atas wanita atau lelaki.

Sebagai respons kepada soalan YB. Pulau Betong, statistik dari segi bilangan mangsa keganasan rumahtangga lelaki di Malaysia bagi tahun 2015 (sehingga November), di petik dari Kementerian Pembangunan Wanita, Keluarga dan Komuniti adalah 33 orang lelaki berbanding dengan 557 orang wanita menjadi mangsa, iaitu kira-kira 5% daripada keseluruhan kes. Adalah jelas bahawa walaupun lelaki turut mengalami masalah ini, bilangan mangsa wanita jauh lebih tinggi. Oleh itu, isu ini mempunyai impak yang lebih serius ke atas wanita.

Punca keganasan berasaskan gender, termasuk keganasan rumahtangga, adalah perbezaan atau ketidaksamaan kuasa sedia ada antara wanita dan lelaki....(gangguan).

Ahli Kawasan Bertam (YB. Haji Shariful Azhar Bin Othman):

Minta laluan.

Ahli Kawasan Padang Lalang (YB. Chong Eng):

Okey.

Ahli Kawasan Bertam (YB. Haji Shariful Azhar Bin Othman):

Tadi Yang Berhormat merujuk kepada laporan oleh Kementerian Pembangunan Wanita yang mengatakan terdapat 33 kes keganasan rumahtangga. Saya cuma hendak merujuk kepada statistik PDRM yang telah pun saya maklumkan di dalam Dewan di mana statistik Polis DiRaja Malaysia menunjukkan peningkatan kes keganasan membabitkan mangsa lelaki iaitu sebanyak 1,270. Kes lelaki menjadi mangsa keganasan rumahtangga dilaporkan untuk 2014 dan 1,262 untuk tahun 2015 dan antara punca keganasan paling tinggi direkodkan adalah selisih faham, ugutan, disusuli masalah kewangan suami isteri. Jadi mungkin statistik ini lebih banyak cuma saya hendak tanya kepada Yang Berhormat bagaimana di Pulau Pinang? Di Pulau Pinang sahaja kalau boleh.

Ahli Kawasan Padang Lalang (YB. Chong Eng):

Untuk dapat statistik seperti ini kita perlukan notis supaya kita dapat daripada pihak polis juga.

Ahli Kawasan Bertam (YB. Haji Shariful Azhar Bin Othman)::

Yang Berhormat boleh jawab maksudnya secara bertulis.

Ahli Kawasan Padang Lalang (YB. Chong Eng):

Ya, okey. Terima kasih. Tidak kira keganasan ini adalah jenayah terhadap wanita atau lelaki ia salah dari sisi undang-undang tapi yang hendak dikatakan di sini ialah lebih ramai wanita yang menjadi mangsa.

Dalam perhubungan keluarga, punca keganasan ini ialah kerana perbezaan kuasa di antara wanita dan lelaki. Umpamanya, bagi satu contoh dalam perhubungan keluarga hasil daripada proses sosialisasi. Dalam keluarga yang dikatakan umpamanya berkenaan isu HIV/AIDS yang dibangkitkan oleh YB Bertam, hakikatnya, lebih ramai isteri rumahtangga yang terjebak dengan virus HIV/AIDS akibat hubungan seks dengan suami sendiri, berbanding dengan pekerja seks. Ini kerana si isteri seringkali tidak berkedudukan untuk menuntut agar suami mereka mengamalkan *safe sex* dengan menggunakan kondom dan sebagainya. Ini adalah satu hakikat. Jadi ini menunjukkan bahawa kerana kelemahan wanita dalam *negotiation* tidak dapat buat *negotiation*. Jadi mereka selalunya di dalam *position*, kedudukan yang *variable*.

Menurut laporan Malaysian Aids Council (MAC) tahun 2013, suri rumah membentuk 10% daripada kes jangkitan HIV baru dalam lima (5) tahun sebelum itu. Berdasarkan penyelidikan oleh Koh Kwee Choy dari Universiti Perubatan Antarabangsa (International Medical University) bertajuk "Kajian Penyelidikan HIV/AIDS di Malaysia", peratusan wanita yang dijangkiti dengan virus HIV yang dilaporkan telah meningkat daripada 4% kes pada tahun 1995 kepada 12% pada tahun 2005 dan 18% pada tahun 2010. Pada tahun 2010, nisbah suri rumah dan pekerja seks yang diuji HIV *positive* adalah 13:1. *That means every thirteen housewife, full time housewife contacted with HIV one sex worker.* Ini adalah implikasinya bila HIV sudah masuk *pada house wife*, ia akan hasil lebih ramai bayi yang lahir dengan HIV *positif*. Jadi inilah *trend* yang bahaya dan saya harap Yang Berhormat-Yang Berhormat sama-sama menyedarkan semua suami dan isteri supaya jangan membawa balik rumah dengan menggunakan amalan *safe sex*.

YB. Seri Delima telah membangkitkan isu hubungan sulit dengan GRO wanita asing di kelab malam hiburan dan sebagainya, iaitu pada dasarnya isu akhlak atau moral. Sekali lagi, wanita dalam situasi ini, wanita asing GRO dipersalahkan kerana masyarakat kita lebih cenderung memantau kaum wanita berbanding lelaki apabila datang ke soal akhlak atau moral. Padahal, banyak masalah sosial salahnya dipuncanya ialah kaum lelaki yang kurang bertanggungjawab. Bukan semualah, sebilangan umpamanya mengapa ibu buang bayinya kerana bapa tidak bertanggungjawab, bapa tak mahu bertanggungjawab. Jadi saya rasa kita sama-sama sedari adalah penting kaum bapa memang sangat penting bukan sahaja mencari rezeki sahaja dalam memastikan anak-anak dijaga dengan baik. Keluarga itu diberi pembelaan yang sewajarnya.

YB. Teluk Ayer Tawar menimbulkan isu nafkah. Saya menerima baik kenyataan YB. Teluk Ayer Tawar yang memperjuangkan nasib ibu-ibu tunggal beragama Islam yang menghadapi pelbagai masalah mendapatkan akses kepada nafkah di bawah sistem syariah. Saya ingin mengambil kesempatan ini untuk memohon keprihatinan YB. Teluk Ayer Tawar dan Kerajaan Persekutuan Barisan Nasional untuk turut meluaskan perhatian beliau dan juga Kerajaan Pusat kepada situasi wanita ibu tunggal bukan Islam yang juga menghadapi masalah yang serupa di bawah sistem Mahkamah Sivil. Ini nafkah selalu ada masalah. Kaum lelaki lagi, kaum bapa yang cerai, yang kahwin lagi ke yang tidak mahu beri nafkah kepada anak-anak daripada *previous marriage*. Saya menyerulah supaya kaum bapa lebih bertanggungjawab kita tak bantah kalau nak kahwin dua (2) ke tiga (3) atau empat (4) tapi mesti semua secara sama rata itu memang hukum Islam kan.

Mungkin, serupa juga dengan sistem Jabatan Kehakiman Syariah, sebagai permulaan, Kerajaan Persekutuan dapat menubuhkan sebuah Bahagian Sokongan Keluarga untuk ibu-ibu tunggal yang masih belum diwujudkan di bawah sistem sivil, sekarang sistem sivil tidak ada harap boleh kita sama-sama berusaha supaya sistem yang sama diwujudkan juga dibawah sistem sivil untuk menjalankan fungsi sokongan kritikal termasuk menyalurkan bantuan sara hidup atau dana kepada isteri dan anak-anak serta pelaksanaan perintah atau penghakiman yang dikeluarkan oleh Mahkamah Sivil.

Negara-negara lain yang telahpun mewujudkan agensi sokongan khas yang mengendalikan isu-isu nafkah untuk anak dan pasangan di bawah sistem perundangan sivil termasuk negara Singapura, United Kingdom, Australia, Sweden dan Kanada.

Agensi khas sedemikian sangat membantu wanita yang menuntut pelaksanaan perintah nafkah kerana agensi tersebut merupakan sebuah titik rujukan *one stop*, di mana nasihat yang diberi adalah percuma, dan agensi tersebut boleh juga bertindak bagi pihak wanita tersebut. Berbanding itu, wanita di Malaysia kerap kali tiada pilihan lain, selain daripada mendapatkan bantuan guaman sendiri untuk mengendalikan isu nafkah. Ini menambahkan lagi beban kos guaman yang perlu ditanggung oleh mereka, terutamanya jika kes melibatkan fakta yang rumit.

Pertimbangan Kerajaan Pusat tentang isu ini amat dialu-alukan ke arah membentuk sebuah masyarakat yang lebih peka dan adil mempertahankan hak wanita dan kanak-kanak di peringkat undang-undang keluarga sivil. Jadi saya mohon kita sama-sama berusaha apabila saya di Parlimen, memang pihak pembangkang banyak kali menyuruh menyediakan langkah-langkah seperti ini tapi sampai hari ini tidak dilaksanakan. Jika kita prihatin kepada ibu tunggal saya rasa inilah yang terpenting sekali kerana susah untuk mereka dan selalunya mahkamah yang memberi perintah pun si suami itu tidak mahu bayar walaupun mampu. Si suami seperti ini harus dipenjarakan. Dia memang boleh dipenjarakan kerana dalam *content in court* kerana tidak mematuhi perintah mahkamah, bukan kerana dia tak bayar, dia tak bayar

kerana ingkar perintah mahkamah. Saya rasa kalau kita lebih kerap hantar mereka ke lokap, ramai suami seperti ini akan bayar. Saya tahu satu kes isterinya lawan sampai sepuluh tahun nak dapat nafkah, akhirnya hakim memang masuk dia ke penjara sebelum Hari Raya dan dia *immediately* dia bayar. Segalanya dia bayar sebelum raya.

Jadi saya rasa undang-undang dalam aspek ini patut lebih ketat lagi. Jangan bagi si suami yang tidak bertanggungjawab khasnya mereka yang mampu bayar tapi tak mahu bayar supaya mereka tahu tanggungjawab mereka.

Ahli Kawasan Penanti (YB. Dr. Hajah Norlela Binti Ariffin):

Mohon laluan sikit. Perkara berkenaan ini jadi saya sangat setuju sangat apa yang YB. Padang Lalang sebut sebab *its better*, lebih baik kita mencegah masalah yang dihadapi oleh wanita daripada lepas dia berkahwin dan *all that*. Saya ucap berterima kasih juga kepada jawapan yang saya terima daripada pihak Kerajaan yang di Pulau Pinang terdapat Seksyen 61 Enakmen Keluarga Islam dan juga *civil law* pun ada 2004 yang menyebut mahkamah boleh memerintahkan akan mana-mana orang yang bertanggung tentang hal itu mengikut hukum Syarak, membayar nafkah kepada seorang lain jika dia tak upaya sepenuhnya atau sebahagiannya. *The point is* soalan saya maknya kalau si suami tu tidak memberi nafkah kepada isteri atau ahli keluarga yang bapanya tidak mampu *and so on*, Enakmen Negeri Pulau Pinang terdapat Seksyen 61 yang memang mahkamah boleh memerintah orang-orang yang bertanggungjawab. Kalau mengikut syarak dia ada susunannya dan ini dapat membantu sekurang-kurangnya dari segi orang-orang Islam dan di *civil law* juga ada paksaan untuk memotong gaji. *Its that in civil law* saya tidak tahu dia punya syarat-syarat tapi *according* jawapan yang saya terima mengikut syarak maknanya waris-waris yang bertanggungjawab kepada wanita yang berkahwin, ibu tunggal yang bercerai atau janda dan wanita yang tidak berkahwin yang tidak mendapat nafkah cukup boleh mendapat pembelaan. Kalau dikuatkuasakan saya harap pihak Kerajaan akan mewar-warkan pada peguam-peguam dan di kampung-kampung hak-hak wanita ini. Terima kasih.

Ahli Kawasan Telok Ayer Tawar (YB. Dato' Hajah Jahara Binti Hamid):

Padang Lalang boleh saya sambung sikit. Saya rasa peruntukan-peruntukan dibawah perundangan sedia ada memang cukup. Tinggalkan masalah dia penguatkuasaan. Pelaksanaan undang-undang dan kehakiman yang dibuat. Saya setuju dengan Padang Lalang dengan desakan untuk memperkemaskan sistem kehakiman ini dan pelaksanaan hukuman-hukuman perlu diperbaiki dan kita amat sokong supaya sokongan keluarga, tabung untuk sokongan keluarga tadi membantu ibu-ibu tunggal semasa menunggu perintah itu dilaksanakan juga diwujudkan untuk bukan Islam. Dan mungkin Kerajaan Negeri di bawah AES boleh *initiate* tabung ini untuk menunjukkan kesungguhan Kerajaan Negeri Pulau Pinang untuk membantu wanita. Terima kasih.

Ahli Kawasan Padang Lalang (YB. Chong Eng):

Terima kasih. Memang Kerajaan Negeri Pulau Pinang sangat sungguh nak bantu wanita. *Thats why* ada PWDC dan ada banyak program seperti ini. Tadi katakan undang-undang semua ada tapi kekurangan adalah pelaksanaan dan penghakiman. Dan disini kita melihat bahawa gender memainkan peranan yang penting. Banyaknya lelaki. Dan juga *enforcement officer* mereka ulamak-ulamak mereka yang menjalankan pelaksanaannya mereka juga lelaki. Jadi mereka kurang faham kesusahan kaum wanita. Tapi mereka sangat peka kalau dikatakan ibu tunggal. Mereka sangat peka tapi dalam *action*nya tidak dilaksana. Jadi yang penting kita mesti kita mahu menyerahkan kesedaran gender mesti ditingkatkan lagi di semua peringkat yang buat keputusan supaya mereka betul-betul faham ibu tunggal yang tidak dapat nafkah yang susah bukan ibu tunggal sahaja anak-anaknya. Anak-anak sekiranya tidak dibela akan menjadi masalah sosial. Dan masalah sosial ini akan memerlukan peruntukan yang banyak lagi pada masa depan. Kita terpaksa mungkin bina penjara yang lebih banyak dan pusat-pusat untuk remaja-remaja yang bermasalah ini. Jadi lebih baik kita dari sekarang membetulkan apa yang perlu dibetulkan. Jadi lebih baik dari sekarang kita membetulkan apa yang perlu dibetulkan.

YB. Tanjung Bunga tidak ada di sini. Jadi saya skip isu *transgender*. Untuk pembangunan belia ini adalah tidak sama dengan Kerajaan Negeri dahulu. Sekarang kita ada satu badan panggil PYDC (*Penang Youth Development Corporation*). Ini untuk melaksanakan dasar-dasar yang diwujudkan oleh Kerajaan Negeri dan program-program yang kita gubalkan nanti. PYDC sedang merangka satu Pelan

Tindakan Belia Pulau Pinang, untuk belia-belia di negeri ini. Memandang Dasar Belia Malaysia yang akan dilaksanakan mulai 2018 bagi menggantikan Dasar Pembangunan Belia Negara 1997, Negeri Pulau Pinang berhasrat mengadakan dasar dan polisi yang sesuai kepada golongan belia dalam negeri supaya merangkumi semua sektor termasuk ekonomi, *social activity*, pendidikan, sukan, alam sekitar dan kebudayaan oleh itu pelan tindakan Pembangunan Belia Pulau Pinang merupakan satu inisiatif yang akan menumpukan kepada keperluan-keperluan dan usaha untuk membangun dan memperkasa pembangunan dan peranan belia-belia dalam masyarakat. Pelan Tindakan Belia Pulau Pinang adalah bertujuan untuk memastikan pemeraksanaan belia sebagai pelan yang akan menggalakan kemajuan sosial ekonomi dan pertumbuhan politik bagi Negeri Pulau Pinang. Pelan ini akan mengenalpasti isu utama belia Negeri Pulau Pinang dari aspek sosial ekonomi dan politik dan menggubal dasar yang boleh dilaksanakan oleh Kerajaan Negeri Pulau Pinang.

Ada beberapa orang Yang Berhormat menyentuh tentang sukan khasnya yang sangat minat bola sepak, bola sepak merupakan satu sukan yang sangat mahal ia lebih mahal daripada semua sukan yang lain campur *all the sum of all the sport* pun tidak boleh tanding dengan bola sepak ini.

Saya hendak jawab kepada YB. Pengkalan Kota sebagaimana yang dimaklumkan. Sememangnya pasukan bola sepak Liga Super Malaysia kini berada ditingkat 12 tangga 13 lah yang *last* 13, malah melalui keputusan pertandingan semalam Pasukan Pulau Pinang telah tewas kepada FELDA UNITED dengan kiraan gol 2 - 1 dan ini telah menutup pintu Pulau Pinang untuk beraksi di kejohanan Piala Malaysia. Jadi samalah begitu saja *that all ends for the game over for* Pulau Pinang. Sehubungan itu saya akan memohon agar pihak Persatuan Bola Sepak Pulau Pinang dan semua agensi sukan negeri untuk turut sama bersama mengkaji segala kelemahan dan mengkaji strategi yang digunapakai dari semua sudut dari sekarang untuk menaik kembali taraf prestasi Pasukan Pulau Pinang kita akan usaha....(gangguan).

Ahli Kawasan Permatang Pasir (YB. Dato' Haji Mohd Salleh Bin Man):

Minta laluan, saya pun tertarik dengan apa yang telah dibincangkan berkenaan dengan sukan. Khususnya bola sepak dan menjadi satu *trend* masyarakat khususnya di Pulau Pinang menjadi satu kebanggaan satu ketika dahulu. Bola sepak menjadi rakyat Malaysia menjulang setiap kali adakan pertandingan. Pulau Pinang menjadi di antara perhatian Malaysia dalam pasukan bola sepak, cuma saya ingin apa yang disebutkan oleh YB. Padang Lalang pertandingan mutakhirnya apabila setiap kali ada pertandingan itu tercorotlah, tangga ke berapa tadi ke 12. Jadi saya ingin bertanyalah adakah Kerajaan Negeri bercadang mengikut langkah Pasukan Bola Sepak JDT dengan pembelian pemain tempatan ataupun import dan jurulatih yang berkaliber dan berpotensi tinggi untuk membantu nak lagi taraf khususnya pemain bola sepak dari Pulau Pinang ke tahap yang lebih membanggakan.

Ahli kawasan Seri Delima (YB.Sanisvara Nethaji Rayer A/L Rajaji);

Soalan saya mungkin Yang Berhormat boleh jawab sekali, terima kasih. Saya pun tertarik dengan soalan ini, saya tidak bersetuju dengan YB. Permatang Pasir cuma pandangan saya adalah kita tidak boleh memberi perhatian dengan hanya membeli pemain-pemain import kalau kita hanya membeli pemain-pemain import menang kalah apa juga yang berlaku kepada kepada Pasukan Pulau Pinang gaji akan dibayar kalau dulu. Kita lihat Pasukan Pulau Pinang unggul kita ada pemain-pemain seperti *the Bakar brothers*, Isa Bakar dan lain-lain pemain yang asal dari Pulau Pinang dan saya difahamkan bahawa banyak juga pemain daripada Pulau Pinang yang berkebolehan kalau bukan setanding lebih baik daripada pemain-pemain import, tetapi mereka tidak diberikan peluang. Jadi saya cadangan supaya kita mengadakan satu akademi kalau tidak ada, mungkin ada di mana kita boleh memilih pemain-pemain daripada situ yang asalnya daripada Pulau Pinang, kerana kalau mereka asal daripada Pulau Pinang mereka bangga untuk menyarung jersi Pulau Pinang, main untuk Pulau Pinang dan keinginan untuk menang perlawanan itu ada. Kalau JDT umpamanya kebanyakan pemain-pemain daripada JDT adalah daripada Johor, kebanyakan walaupun ada pemain-pemain yang diimport tetapi kita kena ada kita kena menanam sikap bahawa kita perlu bangga untuk bermain untuk Pulau Pinang. Jadi memilih saya sarankan kita memilih pemain-pemain daripada Pulau Pinang yang berkebolehan dan bangga dengan kejayaan negeri Pulau Pinang ini adalah permintaan daripada saya, terima kasih.

Ahli Kawasan Pengkalan Kota (YB. Lau Keng Ee):

Terima kasih YB. Padang Lalang, bukannya hanya beli *football* memang satu sukan yang perlu banyak menggunakan wang dan sangat mahal, tetapi walaupun *football* merupakan salah satu sukan yang terbanyak peminat di dalam dunia ini dan untuk memastikan satu pasukan boleh *sustain* dalam jangkamasa yang lebih panjang bukannya membeli pemain-pemain yang handal sahaja. Macam mana *spend money* untuk beli pun pemain itu 2-3 *season* sahaja dan jika kita terlalu bergantung kepada *foreign player* satu pasukan ada 25 orang *foreign player* hanya boleh empat (4) orang dan bukannya semua set dalam 11 dan kita hanya *foreign player* berlari diatas padang sahaja....(gangguan), so maksud saya jika kita nak *football* di Pulau Pinang *sustainable* kita kena cari satu jalan supaya mengadakan satu akademi *start from the* umur 12 kita *train* lagi ada satu tangga untuk supaya satu hari mereka akan memproseskan lebih banyak bintang-bintang *football* lebih baik daripada kita guna wang untuk beli. Kita sepatutnya guna wang melatih mereka dan menghasilkan lebih banyak pemain(gangguan).

Ahli kawasan Seri Delima (YB.Sanisvara Nethaji Rayer A/L Rajaji);

YB. Chong Eng sebentar, saya cuma, *just two minute* kalau dulu kita lihat ada pemain-pemain ikonik Syukur Salleh, Isa Bakar itu pemain daripada Pulau Pinang sekarang Rahman Abdullah. Saya pun tidak tahu cuma Saffi Sali, *is he a footballer I dont know* anak saya pernah sebutlah *there's no iconic footballer in Penang* yang boleh membawa keunggulan ataupun mempunyai *individual skill* yang boleh mengelecek, berlari dengan pantas, rembat dan sebagainya tidak ada *none*...(gangguan).

Ahli kawasan Seberang Perai (YB. Dr Afif Bin Bahardin):

Saya ingat YB. Seri Delima jangan lupa kita ada Faiz Subri yang terkenal satu dunia ni , itu ikon....(gangguan).

Ahli kawasan Seri Delima (YB. Sanisvara Nethaji Rayer A/L Rajaji):

Kita minta kalau boleh lebih lagilah kalau boleh daripada Pulau Pinang.....(gangguan).

Ahli Kawasan Padang Lalang (YB. Chong Eng):

Terima kasih kepada semua yang ramai minat dalam bola sepak tapi kita cakap-cakap di sini tidak akan menaikan taraf permainan dia memerlukan peruntukan yang banyak, memang ada akademi di Pulau Pinang sahaja ada beberapa buah akademi dan ini memang ada, tapi bola sepak saya rasa kerana Eropah dan *western world* mereka sudah cari satu *sport commercial*, jadi bukan mereka membayar pemain dengan mahal bukan dari duit kerajaan, tapi duit kelab dan duit kelab itu daripada mana ialah daripada menjual produk-produk t-shirt, kasut dan lain-lain lagi *advertisement*. Jadi kita bukan dalam tahap itu kita panggil tanya, kalau dari pandangan saya, saya rasa kita tidak boleh main seperti mereka kerana dana kita adalah terhad dan kita perlu jaga semua sukan, bukan sukan bola sepak sahaja dan bola sepak ini tahukah kita mahu jadi macam Johor. Johor *team*, *you* tahu dia punya bayaran pemain sebulan gaji berapa, *you* tekalah USD50.000 sehingga USD80,000 satu bulan *anytime more than* Ketua Menteri punya gaji.....(gangguan), dalam ringgit lah. Perdana Menteri pun kalah dengan ini main bola. Jadi saya rasa kita mesti tahu keadaan kita diri sendiri umpamanya bukan bola sepak sahaja tapi untuk Pusat Jagaan Kanak-kanak *standard* itu kita ambil dari mana satu (1) penjaga jaga (3) orang baby(gangguan) nanti dia mesti ada ruang. Satu ruang ada berapa kalau kita ikut semua ini ia jadi mahal lah ibu bapa tidak mampu hendak bayar. Jadi kita mesti lihat bahawa pembangunan ekonomi kita ketahap mana jadi kita tetapkan mengikut pembangunan ekonomi kita diri sendiri jangan ikut-ikutan sahaja boleh ikutlah tetapi sebagai *guide line* sahaja(gangguan). Okey sekarang YB. Seberang Jaya dia tolong jaga bola sepak, okey.

Ahli kawasan Seberang Perai (YB. Dr. Afif Bin Bahardin):

Terima kasih YB. Padang Lalang kerana memberi laluan untuk makluman semua Ahli Dewan. Saya percaya semua *concern* tentang salah satu (1) sukan yang paling popular di Negeri Pulau Pinang. Walaupun saya bukan berasal daripada Pulau Pinang, tapi saya tahu kehebatan bola sepak Pulau Pinang dahulu. Lahir di Selangor tapi sekarang kesetiaan kepada Negeri Pulau Pinang tapi Pulau Pinang menjadi

juara Liga Super tahun 2000 kemudian terumbang ambing sehinggalah pada tahun 2013 yang mana Pasukan Pulau Pinang bermain dalam Liga FAM sehinggalah selepas tahun 2013 Kerajaan Negeri mengambil keputusan untuk mengambil alih pengurusan FAP ini dengan meletakkan orang yang selayaknya dan selepas itu barulah daripada Liga FAM kita dapat naik kepada Liga Perdana 2 season, di Liga Perdana dan kemudian Liga Super. Tahun ini kali pertama kita bertanding dalam Liga Super. Duit yang dibelanjakan RM18 juta itu bukanlah untuk pemain 20 orang lebih ini. RM18 juta itu termasuk juga liga-liga belia termasuk juga kelab-kelab penaung yang bernaung di bawah *Penang Football Association* dan duit itu juga digunakan untuk memastikan gaji pemain dibayar sejak tiga tahun lepas sehingga sekarang. Kita tak ada dengar pun masalah bahawa pemain-pemain Pulau Pinang, pasukan Pulau Pinang, *coach* tidak dibayar gaji. Semuanya dibayar gaji oleh persatuan. Dan itu transformasi atau perubahan yang dah berlaku dalam FAP. Cuma tahun ini mungkin kerana persediaan yang tidak begitu rapi, kita berada di kedudukan ke-12. Tetapi tidak mengapa, bulan 6 ni, bulan 7 ni akan ada *transfer window* yang mana kita boleh membawa masuk pemain-pemain baru dan akan ada perubahan dilakukan. Sebab apa, Ahli Yang Berhormat semua, bola ni bulat, macam-macam boleh jadi. Kita boleh lihat, contoh paling dekat Leicester City. Tahun sebelum ini mereka *almost relegated*. Claudio Ranieri masuk, naik balik Leicester City. Ni pencatat tahu tak nak tulis nama semua ni? Leicester masuk tahun ni, jadi *champion*. Manchester United, belanja banyak. Liverpool pun kalah baru ni. Manchester United walaupun belanja banyak tapi tidak dapat masuk *Champion League*, duduk no.5. Jadi, bola ni bulat. Yang penting yang telah Kerajaan Negeri berjaya lakukan dengan FAP ialah pasukan bola yang paling bersih, yang tak ada rasuah, yang cekap akauntabiliti dan telus adalah pasukan bola sepak Pulau Pinang.

Ahli Kawasan Permatang Pasir (YB. Dato' Haji Mohd. Salleh Bin Man):

Saya cuma tadi tanya sahaja Yang Berhormat. Tapi dia orang kata tak setuju...(gangguan).

Ahli Kawasan Pengkalan Kota (YB. Lau Keng Ee):

Saya memang setuju dengan contoh yang telah diberi oleh YB. Seberang Jaya. Tidak semestinya berbanding dengan *how much is JDT*. *JDT* memang mereka kaya tapi kita kena tengok semangat. Memang Leicester *is very good example*. Dari *last season* hampir-hampir jatuh ke *Division 1* tapi kekalkan. Tapi *this season* menjadi *champion*. Ini tidak ada siapa pun boleh fikir. Jadi, maksud saya ialah kita kena pentingkan semangat dan pada masa sekarang yang terpenting adalah macam mana kita boleh membolehkan pemain-pemain kita pasukan ini ada semangat balik. Semua orang tau bola memang bulat. Jikalau bola tak bulat, tak boleh main...(gangguan). Kita perlu memastikan semangat pasukan tersebut.

Ahli Kawasan Padang Lalang (YB. Chong Eng):

Itulah kita hantar Dr. Afif untuk beri semangat...(gangguan). Saya tahu, YB. Telok Bahang, bola sepak punya. Okey.

Ahli Kawasan Telok Bahang (YB. Datuk Shah Headan Bin Ayoob Hussain Shah):

Yang Berhormat, saya minat pasal bola sepak ini sebab Pulau Pinang merosot kan. Saya selaku Presiden Bola Sepak di Barat Daya. Jadi apa yang kita buat, saya libatkan Datuk Shukor Salleh, Rahman Maina, dua tiga orang jadi penasihat saya di sana. Barat Daya daripada tidak ada *league*, kita sudah ada 40 pasukan main *league*. Jadi kita belanja pun memang duit banyak lah. Tapi saya cari peruntukan *personal*. Kita belanja lebih kurang RM60,000 setahun untuk buat *league* sahaja. Tapi setakat ini, Barat Daya yang boleh dikatakan *team 17* terbaik dalam Malaysia, Liga Bola Rakyat. Kita hanya baru ni kalah ke jaringan dengan FA Cup Champion Perak.

Jadi apa yang saya nak kata di sini, kita sebagai wakil rakyat kawasan, kita kena ada minat pertama sekali. Kita kena libatkan diri kita secara *total*. Di Balik Pulau, seminggu empat (4) kali perlawanan dan YB. Soon pun tau kan, jadi menunjukkan kalau kita tak menunjukkan minat, kita tidak berusaha ke arah itu, kita tak akan dapat cetuskan semangat. Sebenarnya apabila kita pemimpin, kita terlibat terus dengan anak muda ini, mereka automatik akan libatkan dan akan semangat. Ada *player-player* kita pun di minta oleh negeri-negeri lain di Barat Daya. Apa yang saya nak sarankan, kita jangan politikkan bola sepak di Pulau Pinang ini. Kita libatkan semua orang. Tak kira daripada ideologi parti atau apa. Macam di Balik Pulau, saya libatkan *coach* dia pemimpin PAS di kawasan saya. Kadang-kadang Dato' Halim pun terlibat sama dengan saya dalam membantu pasukan-pasukan bola sepak ini. Kalau kita letak politik, maka kita akan pisah semua ini.

Ahli Kawasan Padang Lalang (YB. Chong Eng):

Memang tak ada politik. Itulah selalunya...(gangguan).

Ahli Kawasan Telok Bahang (YB. Datuk Shah Headan Bin Ayoob Hussain Shah):

Apa yang saya nak cakap di sini, kita kena fokus betul-betul. Kalau kita nak naikkan martabat bola sepak, saya minta Padang Lalang kena bagi sedikit peruntukan kepada saya lah. Saya akan mohon sedikit peruntukan untuk persatuan bola sepak sebanyak RM20,000 ka RM30,000...(gangguan).

Timbalan Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Sila teruskan Padang Lalang.

Ahli Kawasan Padang Lalang (YB. Chong Eng):

Ini memang politik. Itulah Kerajaan Negeri Pulau Pinang, tak ada orang politik dalam persatuan bola sepak ataupun dalam mana-mana persatuan, kita tak ada politik. Kita nak orang yang tahu sukan untuk memimpin persatuan sukan. Tapi sukan bukan sahaja tentang menang dan kalah sahaja, yang penting adalah kita mahu mempromosikan sukan sebagai suatu cara hidup yang sihat untuk mempromosikan *exercise for your own good*. Jadi Kerajaan Negeri Pulau Pinang telah berusaha untuk membina banyak kemudahan-kemudahan sukan supaya kita boleh memberi peluang kepada lebih ramai lagi rakyat, penduduk Pulau Pinang untuk bersukan utamanya. Kita akan membina kompleks sukan moden bertaraf antarabangsa yang mengandungi sebuah *velodrome*, kolam renang, tiga (3) gelanggang bola keranjang dan sebuah padang bola sepak di Persiaran Queensbay. Kita akan bina kolam renang antarabangsa di Ampang Jajar. PDC sudah berbelanja banyak juta untuk menaiktaraf Stadium Batu Kawan dan juga untuk membina, menaiktaraf Kolam Renang Awam di Seberang Jaya. Kita juga merancang projek pembinaan laluan basikal "*Green Road Sharing Concept*" di bahagian pulau oleh MBPP sejumlah RM3.06 juta. Ini basikal bukan sahaja sukan tetapi juga kalau boleh menggunakan sebagai suatu cara pengangkutan pergi kerja. Juga merancang membina laluan basikal sepanjang 200 kilometer untuk penumpang di kedua-dua kawasan Pulau dan Seberang Perai. Kita juga sudah melaksanakan "1 KADUN 1 Gelang Futsal" dan lain-lain lagi. Jadi ini saya rasa sukan bukan sahaja untuk bersaing, bertanding, untuk memenangi pingat sahaja tapi sukan juga untuk kesihatan semua. Tadi siapa yang mahu penjelasan?

Ahli Kawasan Seri Delima (YB. Sanisvara Nethaji Rayer A/L Rajaji):

Saya akan ringkaskan. Saya cuma ingin tanya, adakah kita mempunyai *talent spotters*...(dengan izin) maksudnya iaitu pegawai-pegawai yang telah ditugaskan untuk pergi ke sekolah-sekolah ataupun untuk menyaksikan pertandingan-pertandingan umpamanya seperti di Barat Daya dan sebagainya untuk kita mengesan pemain-pemain yang mempunyai kelebihan dalam permainan bola sepak ini untuk kita menyerap mereka masuk. Ini merupakan satu perkara yang saya percaya Yang Berhormat perlu memberi perhatian kerana di luar negara, kita mendapati bahawa kebanyakan pemain yang bermain dalam kelab-kelab terkemuka ini asalnya dari negara-negara lain telah pun dikesan oleh the *talent spotters*....(dengan izin) daripada kelab-kelab tersebut dan dipanggil masuk. Di Pulau Pinang, di pertandingan sekolah-sekolah rendah, sekolah menengah dan sebagainya ada banyak murid-murid yang boleh bermain dengan kebolehan yang luar biasa. Jadi, apakah tindakan yang akan diambil oleh Kerajaan Negeri untuk mengesan dan menyerap mereka. Terima kasih.

Ahli Kawasan Padang Lalang (YB. Chong Eng):

Terima kasih YB. Seri Delima. Saya rasa kita perlu faham struktur dalam mencungkil bakat kerana di *primary and secondary school*, ini semua di bawah Kementerian Pendidikan. Kementerian Pendidikan memang ada mekanismanya. Ada MSSM. Tapi *how effective it is* ialah soalnya lah. Harap mereka boleh meningkatkan lagi keberkesannya untuk mengenal pasti bakat-bakat ini. Tapi pada waktu sekarang yang saya nampak semua bakatnya ialah usaha ibu-bapa. Kalau kita tengok atlet terjun kita yang sudah *qualified* untuk pergi ke Olimpik iaitu Yang Zhi Liang, bapanya yang melatih dia. Asasnya ialah daripada keluarga ibu-bapa. Selepas dia naik ke satu peringkat negeri, negeri yang *take over*.

Selepas naik ke satu peringkat negara dan kebangsaan, negara akan *take over*. Jadi, semuanya yang saya nampak seperti Goh Jin Wei, *the youth single women badminton champion* iaitu sekarang ibu bapa ikut dia pergi ke semua tempat dan lain-lain lagi seperti Nicol David, bapa yang latih dia. Sekali lagi ini menunjukkan pada tahap pembangunan ekonomi kita, kita tak mampu untuk buat seperti apa yang dibuat oleh negara maju seperti Amerika Syarikat, Australia, China. *We can only do what we can*, berusaha.

YB. Pinang Tunggal, hari itu Yang Berhormat kata gelanggang hoki sudah siap diperbaiki tetapi ini hampir 13 Mei belum lagi. Jadi...(gangguan).

Ahli Kawasan Pinang Tunggal (YB. Dato' Haji Roslan Bin Saidin):

Boleh saya jawab?

Ahli Kawasan Padang Lalang (YB. Chong Eng):

Nanti. Nanti, kerana Yang Berhormat pada sidang yang lalu, sudah kata akan sampaikan. Kata sudah okey. Hari itu pun sudah okey, sudah *repair*. Jadi belum lagi macam mana?

Ahli Kawasan Pinang Tunggal (YB. Dato' Haji Roslan Bin Saidin):

Ini Pinang Tunggal jawab. Yang pertama saya nak sebut Yang Berhormat tak bagi bangun tadi. YB. Air Putih namakan YB. Padang Lalang untuk jadi EXCO Sukan, tak betul. Kena Seberang Jaya, satu...(gangguan). Yang kedua, pasal Gelanggang Hoki Bertam. Dalam Dewan yang mulia ini, saya berjanji nak membantu YB. Padang Lalang dan saya balik pergi ke kawasan melalui Pusat Khidmat Parlimen, saya arahkan pembantu pusat khidmat parlimen membantu buat surat dan YB. Ahli Parlimen Dato' Seri Rezal Merican turun tandatangan, segerakan kepada Menteri Belia dan Sukan, KJ, Yang Berhormat Khairy. Surat hantar. Selepas dua (2) bulan, untuk maklumat Dato' Timbalan Speaker dan semua Ahli-ahli Yang Berhormat, ada satu (1) Program Fit di Bertam. Saya ambil kesempatan sebab YB. Menteri Belia turun. Saya ambil kesempatan tanya YB. Menteri Belia akan surat yang dah hantar dua (2) bulan sebelum. Dia kata ok, dah lulus. Apabila dah lulus, saya dah tanya dengan Pengarah Belia, lulus? Pengarah Belia kata lulus. Jadi saya setakat itu sajalah kerja saya. Takkan saya nak turun pergi kompleks sukan, saya nak pergi tangkap gambar lagi bawa datang sini. Bukan kerja saya dah. Nak keluar *tender*, bukan kerja saya dah. Tadi YB. Padang Lalang sebut kata YB. Pinang Tunggal kata dah siap, saya tak kata pun. Saya tak kata pun dah siap. Saya tak pi tengok, macam mana saya nak kata siap. Saya kata saya nak bantu Padang Lalang, saya dah usahakan. Jadi YB. Padang Lalang boleh rujuk dengan Pengarah Belia dan Sukan Negeri. Terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Padang Lalang, sila ringkaskan.

Ahli Kawasan Padang Lalang (YB. Chong Eng):

Ini sudah ada. Ini verbatim 13 Mei. *Page 89* yang Pinang Tunggal kata "saya akan cuba bantu dan kerana sudah okey. Saya dimaklumkan sudah okey". Okey ya, okey bukan kerana *repair* ya, ok kerana sampaikan tetapi tak apa... (gangguan),

Ahli Kawasan Pinang Tunggal (YB. Dato' Haji Roslan Bin Saidin):

Yang Berhormat saya pun tahu kata Yang Berhormat akan bangkit isu ini di awal tempoh hari tersebut saya sebut kalau Yang Berhormat saya sudah rujuk kepada Pengarah katanya dah ada kelulusan RM500,000 setengah juta.

Ahli Kawasan Padang Lalang (YB. Chong Eng):

RM500,000 mana mungkin tak cukup tak apa kalau ada pun.

Ahli Kawasan Pinang Tunggal (YB. Dato' Haji Roslan Bin Saidin):

RM500,000 banyak la Yang Berhormat *local* ADUN boleh bagi Ahli Kawasan Padang Lalang. Cukup sahaja... (gangguan), Ahli Kawasan Padang Lalang tak bantu kami pun.

Timbalan Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Ahli Kawasan Padang Lalang tamatkan.

Ahli Kawasan Padang Lalang (YB. Chong Eng):

Akan ditamatkan. Ini kerana memang sudah janji ini janji yang belum dikotakan ini memang sebelum 2013 atau lebih awal lagi sudah janji akan *repair* sudah peruntukan telah diberi tapi ditarik balik. Saya pun hari itu di Langkawi basikal Menteri pun datang sini kan. Saya pun ada tanya dia dia pun kata okey. Jadi saya haraplah betul-betul okey. Terima kasih. Yang akhirnya.... (gangguan),

Ahli Kawasan Telok Bahang (YB. Datuk Shah Headan Bin Ayoob Hussain Shah):

RM20,000 macam mana, RM20,000 sahaja.

Ahli Kawasan Padang Lalang (YB. Chong Eng):

Kami hanya boleh bagi peruntukan untuk program. Dan untuk pertandingan di Balik Pulau itu peruntukan saya dari MMK saya, sudah adakan?... (gangguan),

Ahli Kawasan Telok Bahang (YB. Datuk Shah Headan Bin Ayoob Hussain Shah):

RM20,000 sahaja dapat RM500,000 ni...(gangguan). Berilah.

Ahli Kawasan Padang Lalang (YB. Chong Eng):

Akhir kata saya ucapkan ribuan terima kasih kepada semua pihak termasuk jabatan, agensi-agensi kerajaan termasuk NGO-NGO serta komuniti dan institusi-institusi swasta yang telah memabntu Kerajaan Negeri untuk melaksanakan Program-program Belia dan Sukan Pembangunan Wanita, Keluarga dan Komuniti demi kesejahteraan dan kemakmuran rakyat Negeri Pulau Pinang semoga antara kerajaan dan masyarakat semua akan sentiasa membantu Kerajaan Negeri dalam membaiki perkhidmatannya kepada *shareholder* terbesar iaitu rakyat Negeri Pulau Pinang. Sekian terima kasih saya mohon menyokong.

Timbalan Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Seterusnya dipersilakan Ahli Kawasan Batu Maung.

Ahli Kawasan Batu Maung (YB. Dato' Haji Abdul Malik Bin Abul Kasim):

Assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh, terlebih dahulu izinkan saya merakamkan penghargaan saya dan terima kasih di atas kesempatan diberi kepada saya untuk menggulung perbahasan sempena Mesyuarat Yang Pertama Bagi Penggal Yang Keempat Dewan Undangan Negeri Pulau Pinang Yang Ketiga Belas terutama sekali membincangkan isu-isu yang menyentuh tanggungjawab di bawah Portfolio saya iaitu MMK Hal Ehwal Agama Islam, Hal Ehwal Perdagangan Dalam Negeri dan Hal Ehwal dan Kepenggunaan. Ribuan terima kasih juga kepada Yang Berhormat-Yang Berhormat yang telah mengambil bahagian dalam perbahasan terutama sekali melibatkan portfolio saya. Saya menyambut baik ucapan Tuan Terutama Tun Yang di-Pertua Negeri Pulau Pinang sempena Perasmian Penggal Keempat Dewan Undangan Negeri Yang Ketiga Belas Dewan Undangan Negeri Pulau Pinang pada 10 haribulan Mei yang lalu.

Jika kita mendengar ucapan Tuan Yang Terutama Yang Dipertua kita dapati meskipun Kerajaan Negeri Pulau Pinang belum lagi mencapai usia 10 tahun namun mencapai beberapa aspek jauh lebih baik berbanding dengan Barisan Nasional yang mentadbir lebih 50 tahun. Sepertimana dalam ucapan Tuan Yang Terutama Tun, Pulau Pinang telah mengekalkan prestasi termasuk mengemukakan Penyata Kewangan selama 8 tahun berturut-turut sebagai negeri yang pertama mengekalkan prestasi lebihan bajet, mengekalkan juga mengenai peningkatan Bajet 2016 daripada 2015 juga tentang penurunan hutang. Kita juga berbangga dengan pelaburan yang telah kita terima selama enam, tujuh, lapan tahun ini.

Kerajaan Negeri Pulau Pinang juga berjaya dengan meningkatkan peluang-peluang pekerjaan. Tuan Yang Terutama Tun juga telah menyentuh tentang pembinaan masjid dan surau-surau. *Alhamdulillah* pada 19 Jun ini pada bersamaan dengan 14 Ramadhan akan dirasmikan oleh Tun Yang Terutama Tun di Masjid Batu Maung yang telah saban lama telah dijanjikan Barisan Nasional tetapi dapat kita selesaikan pada dalam pemerintahan kita.

Di samping itu juga kita dapat melihat bagaimana Ibu Pejabat Mahkamah Syariah dapat dibina sungguh pun dalam Ucapan Penggugungan Yang Amat Berhormat tadi kita dapati terlewat sudah hampir dua tahun lebih lewat.

Timbalan Yang di-Pertua dan Ahli-ahli Dewan yang dihormati sekalian, Kerajaan Negeri Pulau Pinang melalui kerajaan yang Cekap, Akauntabiliti, Telus mendukung prinsip kewangan berhemah menjadikan ekonomi semakin sihat dan mampan. Ekonomi yang sihat sekaligus membolehkan Kerajaan Negeri mempertingkatkan peruntukan kewangan Hal Ehwal Agama Islam Negeri Pulau Pinang bagi mendukung Islam sebagai Agama Rasmi, Agama Persekutuan di Malaysia.

Meskipun penduduknya adalah kurang daripada 50%. Berdasarkan Jabatan Perangkaan 2015 jumlah penduduk Negeri Pulau Pinang penduduk Islam di Negeri Pulau Pinang sekitar 681,000 dengan berbanding dengan keseluruhan 1.6 juta penduduk. Buat sekian lama Bajet Hal Ehwal Agama Islam telah dinaik dari satu tahap ke satu tahap iaitu bermula dengan 2008 peruntukan yang telah diluluskan oleh Kerajaan Negeri dahulu iaitu pada 2007 RM29.98 juta telah dinaikkan saban tahun sehingga pada 2016 ini kita telah mencecah RM56.53 juta.

Berbagai kejayaan dan pencapaian yang membanggakan telah terlakar oleh institusi-institusi agama di Negeri Pulau Pinang seperti Majlis Agama Islam Negeri Pulau Pinang, Jabatan Agama Islam Negeri Pulau Pinang, Jabatan Mufti, Jabatan Kehakiman dan program-program di bawah MMK. Berbagai program telah dilaksanakan secara seimbang dari aspek pembangunan fizikal, modal insan bagi maksud mempertabatkan Islam. Sekilas pandang izinkan saya menyingkap beberapa kejayaan perkembangan Islam di Pulau Pinang, seperti pembangunan Institusi-institusi Islam. Penubuhan Yayasan Islam Negeri Pulau Pinang pada 11 Julai 2011 dengan berobjektifkan memfokuskan empat fokus utama iaitu Pembangunan Kesihatan, Pendidikan Dakwah, Pelancongan Islam, Pembangunan Hartanah yang diPegerusikan oleh bekas Timbalan Ketua Menteri I iaitu Ahli Parlimen Nibong Tebal sekarang.

Sekolah Agama Rakyat (KAFA), Maahad Tahfiz, Sekolah Pondok dan TADIS Pulau Pinang kita mempunyai 11 buah Sekolah Agama Bantuan Kerajaan (SABK), 7 buah Sekolah Menengah Agama (SMAR), 7 buah Sekolah Rendah Agama (SRA) sepenuh masa, 109 SAR iaitu KAFA Integrasi. 148 SAR KAFA tulen. 27 buah Maahad Tahfiz 6 buah sekolah pondok dan 14 buah Tadika Islam TADIS. Kerajaan Negeri Pulau Pinang juga membuat pengambilan tanah untuk pembinaan sekolah-sekolah baru dan pembesaran sekolah-sekolah sedia ada. Setiap tahun kerajaan Negeri Pulau Pinang memperuntukkan selain daripada pengambilan tanah dan juga bantuan pembangunan dan *maintenance*. Kerajaan Negeri Pulau Pinang juga memperuntukkan RM1.75 juta kepada institusi-institusi, sebagai bayaran saguhati dan saguhati guru pengurusan dan pembangunan. Jumlah ini tidak termasuk bonus raya, bonus tahunan untuk kakitangan.

Pemantapan pengurusan KITAB di bawah pentadbiran Rektor dan Ahli Lembaga Pengarah yang baru Kolej Islam Teknologi Antarabangsa (KITAB) sedang berusaha untuk dinaiktarafkan sebagai Kolej Universiti InsyaAllah. Untuk tujuan itu Kerajaan Negeri telah mengenalpasti untuk pembinaan kampus tetap kita kini sedang beroperasi di Masjid Negeri sahaja. Sehingga Mei 2016 pelajar KITAB adalah seramai 256 pelajar. Bagi anak-anak Pulau Pinang yang layak, yuran pengajian dan yuran asrama akan ditanggung oleh Zakat Pulau Pinang. Ditubuhkan 12 Mei 2004 KITAB adalah sebuah Institusi Pendidikan

Agama Islam milik Majlis Agama Islam Pulau Pinang. Ia menawarkan Pengajian Tahfiz dan Syariah yang integrasi dengan mata pelajaran Undang-Undang Dakwah, Kewangan, Perbankan, yang menemui keperluan masyarakat dalam konteks pembangunan ummah sekarang.

Sekarang kita mempunyai tujuh (7) program utama iaitu Ijazah Sarjana Muda, Diploma Tahfiz, Diploma Syariah, Diploma Kewangan, Sijil Tahfiz, Sijil Integrasi, Sijil Intensif Bahasa dan Diploma Qiraati. Bermula tahun 2009 KITAB menawarkan Diploma Syariah dalam Bahasa Melayu dan untuk orang-orang awam pekerja-pekerja menjalankan diujung minggu. Dan InsyaAllah KITAB juga berusaha untuk mempunyai jaringan dengan beberapa universiti-universiti di rantau ini dan juga di dunia. Pengikhtirafan Para Huffaz, Para Huffaz adalah produk-produk Islam yang berpotensi mempertingkatkan syiar Islam di Negeri Pulau Pinang.

Justeru itu, bermula tahun 2008, Kerajaan Negeri memulakan pengikhtirafan Para-Para Huffaz dengan Tema “Sebuah Keluarga Sebuah Hafiz” dengan disusuli dengan Ijtima’ Al-Huffaz tiap tahun dijalankan selama tiga (3) hari. Kerajaan Negeri memperkenalkan Anugerah-Anugerah Khas seperti Anugerah Khas Al-Huffaz, Tokoh Huffaz, Keluarga Huffaz, Guru Huffaz, Huffaz Termuda dan lain-lain. Para Huffaz menerima sumbangan daripada mula Huffaz menerima sumbangan RM300 pada tahun 2008 dan meningkat RM200 setahun pada tahun berikutnya dan bilangan Huffaz meningkat saban tahun. Pada tahun 2008 berjumlah hanya 103 orang yang telah dan telah meningkat kepada 502 pada tahun 2015 dan InsyaAllah kita jangkakan pada 2015 akan bertambah lagi Para Huffaz akan menerima Anugerah Kerajaan Negeri.

Pembinaan sekolah Islam Antarabangsa, Kerajaan Negeri melalui Yayasan Islam Negeri Pulau Pinang merancang membina sebuah Sekolah Islam Antarabangsa di negeri ini. InsyaAllah projek ini bakal menempatkan Pulau Pinang sebagai pusat tumpuan utama pendidikan dan ilmu pengetahuan di rantau ini *Insya-Allah*. Sekolah ini dijangka dapat memberi peluang kepada masyarakat Islam untuk menikmati pendidikan Islam yang berkualiti dan mampan yang bakal melahirkan ilmuan yang ulul albab. Projek yang terletak di Sungai Ara Bayan Baru, adalah dengan kerjasama Yayasan Islam Negeri Pinang dan pihak swasta melalui kaedah *Public Private Partnership*. Sehingga kini pengendalinya operatornya telah dipilih dan masih dalam proses memohon kebenaran penubuhannya daripada Institusi Pendidikan Swasta penubuhannya Institusi Swasta daripada Kementerian Pendidikan Malaysia *Insya-Allah*.

Rancangan pembinaan Hospital Islam, Projek Pembangunan Hospital Islam merupakan satu lagi Pelan Pembangunan Hartanah di Negeri Pulau Pinang. Projek ini dijangka meningkatkan hasil ekonomi negeri melalui pendapatan pelancong kesihatan iaitu *medical tourism* secara tidak langsung meletakkan Pulau Pinang sebagai sebuah negeri yang bertaraf antarabangsa. Hospital ini juga akan dilengkapi dengan teknologi terkini patuh syariah, mesra ibadat. Model Pembangunan Hospital ini diambil daripada Hospital Islam di negara termasuk di Jordan dan bakal menjadi hospital berkonsepkan wakaf pertama di Malaysia, *Insya-Allah*. Sehingga kini tender untuk *request for quotation*(RFP) telah ditutup, laporan binaan sedang disiapkan, rundingan seterusnya akan dilaksanakan masa terdekat. Proses membuat penilaian tapak tanah hospital seperti yang dikehendaki oleh Majlis Agama Islam Pulau Pinang (MAIPP) masih berjalan. Permohonan merancang telah dihantar pada 4 Mei 2016 dan sedang menunggu prosesnya oleh Majlis Bandaraya Pulau Pinang (MBPP).

Perancangan pembinaan kompleks baru ibu pejabat syariah ini sepertimana yang telah dinyatakan dalam pengumuman Yang Amat Berhormat Peratusan kemajuannya hampir mencapai sembilan puluh peratus ke atas. Pengurusan Masjid dan Surau kaedah pemilihan Jawatankuasa Masjid selepas tertangguh pada tahun 2009 akhirnya pada tahun 2012. Majlis Agama Islam mendapat perkenan dari Duli Yang Maha Mulia Yang di-Pertuan Agong dan untuk melantik Pentadbir Masjid melalui Mesyuarat Agong Kariah sekali gus menolak amalan sebelum itu yang melantik Jawatankuasa Kariah melalui merit politik. Pemilihan Jawatankuasa Kariah telah berlangsung secara harmoni, impak aktiviti, keimaranan masjid telah berkembang dengan beberapa program. Saya ingin memberi sedikit angka iaitu pada tahun 2013 pemilihan yang pertama, yang gagal mengadakan Mesyuarat Agong ialah 27 daripada 191 buah masjid iaitu 14.14 peratus, *Alhamdulillah*. Pada tahun 2016 kita hanya mempunyai tiga buah masjid sahaja yang gagal mengadakan Mesyuarat Agong sehingga bulan lepas iaitu 1.56% dan tiga (3) buah masjid ini juga dalam proses untuk mengadakan Mesyuarat Agong seperti mana Masjid Sungai Acheh, yang mana pihak Jabatan Agama Islam Pulau Pinang (JAIPP) telah pun merancang untuk mengadakan mesyuarat agong mengikut prosedur-prosedur yang telah ditetapkan di dalam kaedah-kaedah pemilihan, *insya-Allah*. Mengwujudkan Masjid Madani...(gangguan).

Ahli Kawasan Sungai Acheh (YB. Dato' Haji Mahmud Bin Zakaria):

Saya ingin mendapatkan penjelasan dari YB. Batu Maung, yang pertama dari segi pelantikan jawatankuasa pengerusi, setiausaha jawatankuasa kariah yang pertama kalau dalam Mesyuarat Agong kalau bukan anak kariah tidak boleh dilantik, yang saya difahamkan, kemudian yang kedua ada satu peraturan yang membenarkan pelantikan itu dibuat oleh pihak majlis di bawah satu jawatankuasa, jadi kalau jawatankuasa di bawah majlis ini dia bolehkah melantik yang bukan anak kariah. Ada satu lagi soalan YB. Dato' Timbalan Speaker, saya baru terima pesanan ini saya hendak minta rekod elok ini berlaku di Masjid Sungai Kecil, jadi kawan saya bertanya Mesyuarat Agong telah dijalankan dan lima (5) orang telah dicantas itu bahasa dia, saya sebagai Timbalan Pengerusi juga dicantas, seorang lagi kawan saya Rezduan tidak hadir mesyuarat, Zabidin mungkin usia sudah lanjut, Haji Fakrul Razi, talam dua muka dan Haji Abdullah Kemboja tidak hadir mesyuarat, jadi Timbalan Pengerusi ini sebenarnya dahulu dia juga pengerusi menang, tetapi majlis tidak melantik juga, pada kali ini dia bertanding Timbalan Pengerusi, dia sahabat dengan Pengerusi, pengerusi menang dapat 51 undi dia pun menang Timbalan Pengerusi 50 undi, jadi yang menang Pengerusi, dia juga jadi Pengerusi, dia tidak jadi pengerusi, dia pun bukan koman juga, dia ini ada Diploma Pengajian Syariah Elektif Undang-undang KITAB Pulau Pinang yang Batu Maung sebut tadi, produk yang YB. Batu Maung buat itu, nantilah sabar ini tidak habis, ini amanah sabarlah, yang mana kami tak tanya dok cerita, kemudian dia juga Ijazah Sarjana Muda Syariah Kekeluargaan dan Ilmu Hukum UIA Medan, jadi dia hairanlah, dia hendak tahu apa yang sebenar, mengapa dia tidak boleh, untuk pengetahuan YB. Dato' Timbalan Speaker, dia cuma Ketua Cawangan situlah, Ketua Cawangan UMNO, terima kasih sekejap saya tanya lagi.

Ahli Kawasan Batu Maung (YB. Dato' Haji Abdul Malik Bin Abul Kassim):

Soalan-soalan ini secara *detail* saya tidak boleh hendak jawab di sini, oleh sebab spesifik, tetapi apa yang saya ingin katakan ialah sepertimana jawapan lisan atau pun jawapan bertulis yang telah saya jawab sebelum ini telah menunjukkan yang beberapa pemegang-pemegang jawatan yang dipilih tetapi tidak mendapat persetujuan dari Majlis Agama Islam adalah di atas sebab-sebab kaedah pemilihan dan juga peraturan termasuk saya akan cuba dapatkan faktanya nanti, ialah macam tidak hadir mesyuarat, macam lebih umur, macam ada isu pentadbiran yang lepas, katalah seseorang itu telah ada laporan Suruhanjaya Pencegahan Rasuah Malaysia (SPRM) berhubung dengan pengendalian kewangan atau pun dia mempunyai sesuatu kes jenayah dan sebagainya. So, memang kali ini dan juga kali yang lepas pihak MAIPP tidak mengira parti, kalau Yang Berhormat-Yang Berhormat yang duduk di sebelah sana, hendak menganalisa boleh, saya dapat tahu kata bahawa ada seorang Yang Berhormat sendiri menjadi Pengerusi Kariah, macam mana pula itu. So, kita tidak kira parti yang mustahak satu, dia mengikut kaedah, dua dia tidak menyalahi peraturan dalam segi-segi yang saya sebutkan tadi. So, untuk Sungai Kecil ini saya akan semak nanti apakah sebab-sebab tertentu. Jawapan soalan yang pertama, iaitu bolehkah MAIPP memilih selain daripada anak kariah, jikalau MAIPP hendak membuat keputusan, jawapan saya ialah kita akan rujuk kepada Pegawai Agama Daerah, kita juga kali ini kita rujuk juga katalah dalam Masjid Sungai Kecil kita hendak *drop* satu (1) orang, dua (2) atau tiga (3) orang kita juga akan rujuk kepada Ahli Jawatankuasa yang lain itu, cadangan-cadangan mereka sebelum MAIPP membuat keputusan dan saya ada jawapan-jawapan dari soalan-soalan yang dibangkitkan dalam ucapan Yang Berhormat-Yang Berhormat dalam penggulungan saya nanti, saya minta bersabar dahulu.

Ahli Kawasan Sungai Acheh (YB. Dato' Haji Mahmud Bin Zakaria):

Bolehkah YB. Batu Maung, saya hendak dapat betul-betul sebab yang sipolan tadi?

Ahli Kawasan Batu Maung (YB. Dato' Haji Abdul Malik Bin Abul Kassim):

Untuk Masjid Kecil saya boleh semak.

Ahli Kawasan Sungai Acheh (YB. Dato' Haji Mahmud Bin Zakaria):

Okey, saya boleh beritahu kata akan dapat jawapan segeralah, terima kasih YB. Batu Maung.

Ahli Kawasan Penaga (YB. Datuk Haji Mohd Zain Bin Ahmad):

Penjelasan, terima kasih YB. Dato' Timbalan Speaker. Sebenarnya saya hendak bertanya berkaitan sama ada dalam pemilihan yang lepas, pemilihan Jawatankuasa dalam Mesyuarat Agung pemilihan masjid yang lepas, adakah masjid-masjid yang tidak mengadakan Mesyuarat Jawatankuasa Pemilihan dan satu lagi soalan saya apakah tindakan-tindakan yang telah diambil terhadap masjid-masjid yang tidak menjalankan Mesyuarat Agung Pemilihan untuk memilih Ahli Jawatankuasa baru. Apakah tindakan yang diambil? Terima kasih.

Ahli Kawasan Batu Maung (YB. Dato' Haji Abdul Malik Bin Abul Kassim):

Menjawab persoalan YB. Penaga, apa yang kita buat, kita telah menubuhkan satu jawatankuasa yang dipengerusikan oleh saya sendiri yang bermesyuarat setiap minggu semasa pemilihan. Jikalau terdapat masjid-masjid yang tidak menunjukkan progres kerana dia punya prosesnya ialah bila setiap kariah dia mesti buka untuk pendaftaran anak kariah, setelah dia membuka dia hendaklah mempamerkan tarikh tutup pendaftaran, setelah ditutup tarikhnya, maka dia hendaklah mempamerkan senarai anak kariah dan dia kena memberi dua (2) minggu untuk masa bantahan, setelah masa bantahan, maka pihak Jawatankuasa Kariah, jika bantahan itu pergi kepada Pegawai Agama Daerah dan sebagainya mestilah selesai, setelah selesai maka tarikh Mesyuarat Agung mesti diumumkan semasa Solat Jumaat dan mesyuarat akan diadakan. Apabila kita membuat macam itu, kita melihat jikalau ada masjid-masjid yang lambat, belum menjalankan lagi. So, kita akan menghantar pegawai-pegawai untuk meminta jawatankuasa *move forward* sebab itulah akhir-akhir sekali hanya ada tiga buah masjid yang tidak melaksanakan Mesyuarat Agung termasuk Sungai Acheh, maka Sungai Acheh sekarang ini sudah selesai, 19 Mei kita telah hantar surat kepada masjid menetapkan tarikh-tarikh yang mesti dipatuhi. Untuk pihak masjid patuhi dan akhir sekali iaitu pada 19 Jun pemilihan akan diadakan Sungai Acheh, begitu juga Masjid Taman Sardon, mereka juga mempunyai masalah oleh sebab salah seorang, saya tidak mahu sebut, salah seorang pegawai yang memegang jawatan di dalam kariah itu telah merajuk bawa fail-fail semua sekali. So, apabila berlaku macam itu, kita terpaksa pergi berunding, bercakap, nasihat dan akhirnya sekali kita berjaya melaksanakan. Sekarang ini hanya tinggal sebuah masjid sahaja lagi belum mengadakan Mesyuarat Agung dan kita sedang melihat usaha-usaha untuk mengadakan Mesyuarat Agung atau pun mengambil sesuatu tindakan yang seterusnya. Ini adalah menjawab soalan YB. Penaga.

Ahli Kawasan Penaga (YB. Datuk Haji Mohd Zain Bin Ahmad):

Terima kasih, YB. Batu Maung di atas jawapan yang diberi, saya ingin katakanlah, dalam kawasan saya memang mesyuarat diadakan, tetapi ada juga rungutan dan aduan, mengatakan bahawa selepas pendaftaran, saya tahu dia ada jadual, tarikh telah pun ditetapkan oleh MAIPP dan saya percaya MAIPP cuba mengadakan mesyuarat mengikut peraturan dan cara yang baik, tetapi apa yang berlaku di bawah, kadang-kadang tidak semacam apa yang dihasratkan, sebagai contoh nama-nama ahli yang berdaftar itu kadang-kadang tidak dipamerkan, saya bukan hendak tuduh, tapi ini yang sampai kepada saya, saya tahu MAIPP cuba hendak melakukan dengan terbaik.

Ini disebabkan ahli jawatankuasa yang sedia ada pada masa itu mungkin tidak menjalankan amanah dan tugas yang diberikan jadi sampailah ahli-ahli lain terpaksa pergi tanya untuk dipamerkan dan sebagainya. Itu satu, yang kedua, saya dapati perjalanan mesyuarat di Masjid Penaga. Saya ada tanya dan jawapan ada diberikan kepada saya memang jawapan itu mungkin ada aduan disebabkan dihantar nama secara ramai. Saya terimalah pelanggaran yang dimaksudkan tetapi bagi saya sebab kita ada jadual bantahan selepas nama didaftarkan, dalam kes Masjid Penaga saya dapati sudah hampir, sudah lebih tempohnya itu daripada tarikh bantahan dan orang kata mungkin dalam seminggu dua hendak diadakan mesyuarat agong. Baru timbul isu kena daftar semula, jadi ini kadang-kadang bagi saya sepatutnya ia berlaku awal, selepas pendaftaran ada tempoh bantahan. Masa itulah sepatutnya jawatankuasa yang sedia ada patutnya tolak ataupun tidak boleh terima nama-nama yang didaftarkan secara terkumpul itu. Jadi saya percaya Majlis Agama Islam cuba melakukan yang terbaik dan saya haraplah mungkin pada mesyuarat yang akan datang kita cuba lagi.

Lagi satu saya hendak minta tolong kalau boleh sebab ini berkaitan dengan kalau tidak salah saya dalam 24 anak kariah Masjid Tok Labu yang telah dipindahkan ke Masjid Sungai Kedak. Tok Labu padahal mereka ini sudah lama turun menurun memang anak kariah Masjid Tok Labu ini. Tidak pernah pun pergi ke Masjid Sungai Kedak ini, jauh dari tempat mereka pun. Jadi saya harap kalau boleh kita masukkan balik dalam Masjid Tok Labu untuk mereka boleh senang pergi ke Masjid.

Ahli Kawasan Batu Maung (YB. Dato' Haji Abdul Malik Bin Abul Kassim):

Untuk menjawab persoalan tadi itu, satu ialah sebaik mungkin YB. Penaga pun terima hakikat yang kita telah melakukan sebaik mungkin. Kita hendak lakukan sebaik mungkin tetapi bila timbul Masjid Penaga hari itu ialah di mana kita mendapat komplek, kita mendapat aduan dan kita terpaksa mengendalikan aduan itu. Oleh sebab itu kita terpaksa menanggung mesyuarat agong itu supaya kita dapat adakan pada satu tarikh yang kemudian. Ini adalah satu perkara kita terpaksa menghadapi dan saya terima pandangan YB. Penaga yang kita mesti pada setiap masa menambahbaik prosedur dan kaedah pemilihan. Sebab inilah saya menekan kepada pegawai-pegawai di Bahagian Pembangunan Masjid dan Kariah untuk mereka senantiasa memikirkan adakah kita hendak *computerized*, adakah kita hendak melihat bagaimanakah macam-macam masalah yang timbul yang macam saya sentuh, siapa anak kariah, adakah dalam kaedah kata tiga (3) bulan bermastautin. Siapa yang hendak *monitor* tiga (3) bulan itu? Katalah kalau macam, siapa tadi yang hari itu kata ada dua isteri, Sungai Acheh, ada dua isteri, dia spend ikut time dengan isteri pertama, dengan isteri kedua, di manakah dia punya kariah dia? Contoh sendiri. Itulah yang saya kata. So inilah adalah perkara yang berlaku dan kita sentiasa memikirkan untuk menambahbaik. Yang kedua, yang dibangkitkan ialah, itu sahaja kan? Dua (2) benda itu kan?

Ahli Kawasan Penaga (YB. Datuk Haji Mohd Zain Bin Ahmad):

Soalan kedua tadi, yang buat orang tidak seronok sikit, dekat-dekat mesyuarat, baru hendak tukar tarikh itu. Padahal dia ada jadualnya, selepas pendaftaran...(gangguan).

Ahli Kawasan Batu Maung (YB. Dato' Haji Abdul Malik Bin Abul Kassim):

Sebab kita aduan, kita terpaksa menjalankan tanggungjawab kita.

Ahli Kawasan Penaga (YB. Datuk Haji Mohd Zain Bin Ahmad):

Saya faham tetapi maksud saya, bila diberi tempoh bantahan, kalau *you* tidak boleh bantah dalam masa itu, maka *outlah* maknanya. *You have to accept* apa the *listlah*. *And the list has been endorsed by The Jabatan Agama Islam*.

Ahli Kawasan Batu Maung (YB. Dato' Haji Abdul Malik Bin Abul Kassim):

Insyallah kita akan menambahbaik prosedur ini. Tentang masalah Masjid Tok Labu dan Sungai Kedak ini. Ini tidak patut berlaku oleh sebab kita bukan macam SPR. SPR kalau terima kawan-kawan punya borang, dia boleh tukar orang itu sendiri tidak tukar, bila pergi hendak mengundi, kata nama dia kena undi di Telok Intan. Yang itu SPR buat tetapi kita tidak buat. Oleh sebab tiada siapa yang boleh menukar. Hak diri dia sendiri. Katalah saya hendak tukar kariah, saya sendiri yang kena isi borang, tidak mungkin atau pun tidak berlaku saya akan siasat macam mana berlaku. Pemindahan anak kariah ini kerana kita bukan SPR. SPR saya kata terus terang di sini, SPR terima kira kalau kami hendak tukar pengundi kena ada kad pengenalan, orang itu kena pergi sendiri tetapi lain-lain orang boleh tukar terus macam itu.

Ahli Kawasan Penaga (YB. Datuk Haji Mohd Zain Bin Ahmad):

Saya hendak penjelasan dari segi itu. Saya difahamkan dari penjelasan YB. Batu Maung bahawa sekiranya seorang itu ingin memohon barulah dia sendiri, maknanya kena isi boranglah? Kalau benda ini berlaku tanpa dia mengetahui dan isi borang sepatutnya tidak boleh berlakulah? *Alhamdulillah*, sebab ada kes-kes ini berlaku sebab bila dekat-dekat nak mesyuarat, tiba-tiba hilang, *ditransfer* ke masjid lain. Jadi bukan orang kata apa, saja saya hendak bawa tetapi perkara ini berlaku dan saya harap mungkin pihak Batu Maung tolong siasat dan kita cuba perbetulkanlah. Tetapi ada juga berlaku di kawasan saya, dulu mereka anak kariah Masjid Bakar Kapur, lepas itu sudah dipindah ke Masjid Penaga. Jadi macam mana?

Ahli Kawasan Batu Maung (YB. Dato' Haji Abdul Malik Bin Abul Kassim):

Satu kemungkinannya adalah persempadanan kariah. Itu satu *possibility*. Kemungkinannya bila ada persempadanan. Dahulu memang tidak ada persempadanan. Bila lepas 2013 punya pemilihan, kita

mula proses dengan pihak Pejabat Daerah dan juga kita mula memproses persempadanan kariah. Yang itu, yang *mapping* ini kita buat untuk kita tetapkan kerana kadang-kadang masjid dekat-dekat. Yang itu mungkin boleh jadi oleh sebab persempadanan kariah.

Ahli Kawasan Penaga (YB. Datuk Haji Mohd Zain Bin Ahmad):

Mungkin juga ini yang lebih kurang 20 orang anak kariah Masjid Tok Labu yang tiba-tiba dipindahkan ke Masjid Sungai Kedak. Saya rasa mungkin disebabkan oleh persempadanan. Tetapi sebab persoalannya sekarang sebab mereka duduk dekat-dekat Masjid Tok Labu, hendak kena pergi ke masjid lain pula, Masjid Sungai Kedak ini jauh dari rumah mereka. Jadi peliklah sikit. Saya harap mereka dimasukkan balik. Terima kasih.

Ahli Kawasan Batu Maung (YB. Dato' Haji Abdul Malik Bin Abul Kassim):

Saya akan siasat. Berhubung dengan masjid ini oleh sebab kita melihat masjid sebagai pusat pembangunan ummah. Sebab itu pada tahun 2011, Kerajaan Negeri Pulau Pinang telah memulakan Konsep Model Masjid Madani. Konsep Model Masjid Madani ini bermula dengan tujuh (7) buah masjid dan sekarang ini sudah meningkat kepada 11 buah masjid. Dan ini adalah yang merangkumi masjid-masjid daerah dan beberapa masjid yang lain. Kerajaan Negeri juga telah memulakan *standard* penarafan surau awam. Ini adalah kerana masyarakat telah banyak menimbulkan masalah tentang keadaan surau-sarau awam. Untuk kita melihat satu penjagaan surau yang baik, kita telah memulakan *standard* penarafan surau awam ini pada tahun 2014 dan *Alhamdulillah* kita telah berjaya untuk mengkategorikan surau-sarau ini kepada surau lima (5) bintang, empat (4) bintang dan sebagainya. Kita juga telah memulakan proses ini di masjid-masjid kariah kerana kita hendak melihat masjid ini berlumba-lumba untuk menjadi masjid yang terbaik, masjid yang terbersih dan sebagainya dan melihat Masjid Bertam Indah ataupun di Bertam, sebagai masjid yang berjaya mendapat di peringkat Nasional, tempat ketiga. Dan kenaikan elau bilal dan siak juga telah kita adakan bermula dengan tahun 2012. Sumbangan lhya' Ramadhan, kita memulakan pada tahun 2009 iaitu memberi sumbangan kepada masjid-masjid di seluruh Negeri Pulau Pinang. Memperkukuhkan mekanisma dakwah. Tahun...(gangguan).

Ahli Kawasan Penanti (YB. Dr. Hajah Norlela Binti Ariffin):

Mohon laluan. Saya hendak tanya, adakah ataupun bilakah yang pihak YB. Batu Maung akan memperkembangkan polisi yang masjid-masjid itu sepatutnya mesra gender atau mesra wanita sebab selalunya masjid, wanita, dia punya tempat itu tinggi, kena naik tangga dan sangat menyusahkan.

Ahli Kawasan Batu Maung (YB. Dato' Haji Abdul Malik Bin Abul Kassim):

Usaha ini YB. Penanti memang kita telah bermula sejak beberapa tahun yang lepas dan kita melihat perkara ini semasa pembangunan masjid baru ataupun penambahbaikan masjid. Saya bagi contoh macam satu masjid di Sungai Tiram. Sungguhpun bukan pembiayaan kita, pembiayaan pihak swasta tetapi pihak pejabat saya dan juga JAIPP telah *stop* prosesnya sehingga mereka dapat membuktikan yang *universal values* ini termasuk mesra gender dan juga OKU dan sebagainya dan melihat beberapa perubahan tentang tempat ibadah kaum wanita dan saya boleh kepastian ataupun *guarantee* yang *Insyaa-Allah*, kaum wanita selalu diletakkan pada tahap yang tertinggi. *Insyaa-Allah*.

Mengukuhkan mekanisma dakwah ini, di antara perkara-perkara yang telah Kerajaan Negeri jalankan sejak tahun 2010 adalah memperkenalkan bulan-bulan Al-Quran. Sepertimana yang sekarang ini dilaksanakan, Bulan Rejab, Syaaban dan Ramadhan. Ini kita telah mulakan pada tahun 2010 dan *Alhamdulillah*, usaha ini adalah untuk kita mendekatkan umat Islam di Pulau Pinang dengan Al-Quran dan As-Sunnah mengambil sempena bulan-bulan mulia ini iaitu Bulan Rejab, Syaaban dan Ramadhan. Kita berharap supaya semua Yang Berhormat-Yang Berhormat akan hadir dan cuba membawa rakyat, pengundi kita, kaum keluarga kita untuk hadir ke program-program yang kita belanja begitu banyak oleh Kerajaan Negeri Pulau Pinang. Pada tahun ini hampir RM500,000.00 dibelanjakan untuk program-program yang kita akan adakan dan saya ingin menjemput semua kalau dapat hadir esok Seminar Al-Quran di Seri Malaysia Kepala Batas.

Hospital mesra ibadah. *Alhamdulillah*, kita telah memikirkan setiap kali, setiap tahun, setiap masa, kita memikirkan bagaimanakah kita hendak menambahbaik institusi dakwah kita. Kita menambahbaik perkhidmatan kita kepada ummah dan kita terfikir pada tahun lepas iaitu untuk kita mewujudkan hospital-hospital kita sebagai mesra ibadah. *Alhamdulillah* pihak Kerajaan Persekutuan di bawah Kementerian Kesihatan telah melaksanakan program ini di dua (2) buah hospital iaitu Hospital Sungai Buloh, Selangor dan Hospital Tawau, Sabah. Dan Tuan Yang Terutama Tun telah merasmikan program ini semasa Sambutan Ma'al Hijrah dan di Pulau Pinang ini kita akan usahakan yang semua hospital-hospital kerajaan akan menjadi hospital mesra ibadah. Dan baru-baru ini kita telah mengadakan satu program 10 April, Seminar Hospital Mesra Ibadah di mana setiap hospital awam hadir. *Alhamdulillah*, saya juga ingin melaporkan disini iaitu hospital swasta sungguhpun kita belum lagi membukanya kepada hospital swasta, tetapi hospital swasta telah mula bertanya dan mereka ingin mengambil bahagian didalam Program Hospital Mesra Ibadah ini.

Program Pembudayaan Ilmu, dalam usaha ini Kerajaan Negeri juga telah menerajui perkara ini sejak 2010, iaitu kita telah menerbitkan beberapa buah kitab sehingga sekarang sudah 13 buah kitab yang kita telah menterjemah dalam Bahasa Melayu dan mengadakan program-program di masjid-masjid.

Penubuhan Majlis Syura, ini juga satu (1) usaha Kerajaan Negeri supaya kita dapat *in put* dari orang ramai, *in put* dari cerdik pandai dan *in put* dari *Stake Holders* tentang usaha-usaha kita di Negeri Pulau Pinang.

Muzakharah Pembangunan Saudara kita, ini juga perkara yang telah kita laksanakan dan in shaa allah, dalam Muzakharah itu kita telah menerima 12 usul, dan usul ini sedang dilaksanakan termasuk penubuhan Jawatankuasa Saudara kita.

Konvensyen Islam Rahmatul IL Alameen telah dilaksanakan pada bulan November lepas, dan ini juga telah kita berjaya mengadakan satu Jawatankuasa tetap untuk kita melihat bagaimanakah kita dapat melaksanakan program-program yang dapat mempamerkan Islam sebagai rahmat kepada alam.

Pemantapan Pengurusan Halal. Penubuhan Bahagian Pengurusan Halal di Jabatan Hal Ehwal Agama Islam Negeri Pulau Pinang pada tahun 2010, JAIPP telah mewujudkan sistem permohonan *online* yang diikuti oleh semua negeri-negeri pada tahun 2012. Dan pada tahun 2015, Bahagian Pengurusan Halal telah menjadi sebuah Bahagian di Jabatan Hal Ehwal Agama Islam Negeri Pulau Pinang. Peningkatan premis-premis Halal di Pulau Pinang, banyak persoalan yang telah ditimbulkan berhubung dengan premis-premis halal. *Alhamdulillah*, kita telah berjaya mempertingkatkan daripada 55 syarikat 2008, hinggalah kepada 897 syarikat ataupun *establishment* makanan dan juga *factory* pada tahun 2016.

Penubuhan Penang *International Halal Hub Development* Sdn. Bhd. ataupun Halal Penang pada 11 Ogos 2008 juga telah berjaya mempertingkatkan usaha industri halal di Pulau Pinang dengan pewujudan Taman Industri Halal. Sekarang sudah pergi kepada fasa kedua, fasa pertama di Selatan *Science Park* dan sekarang ini fasa kedua di Utara *Science Park*.

Ahli Kawasan Sungai Dua (YB. Muhamad Yusoff Bin Mohd Noor):

Penjelasan. Tentang Halal Gelatin. Saya bangkitkan dulu tentang gelatin halal yang masih lagi kurang ataupun sedikit dalam pasaran untuk kegunaan industri makanan dan sebagainya. Tadi saya nampak di dalam jawapan bertulis, di sains itu di tapak industri itu cuma ada satu (1) syarikat sahaja yang buat gelatin itu. Kalau boleh kita cuba pertingkatkan dari segi itu.

Dari segi bulan puasa ini, soalan kedua. Berkaitan dengan penguatkuasaan kedai-kedai makan, restoran dan sebagainya walaupun sudah ada 800 premis yang okey. Tapi perlu di *check*, disemak kembali kerana premis yang cuma ada satu dapur untuk masak, itu perlu diambil tindakan ditarik balik. Dia akan masak semua makanan yang disitu, menggunakan satu periuk untuk masak. Ini kita kena *check* balik. Perlu diambil tindakan.

Ahli Kawasan Batu Maung (YB. Dato' Haji Abdul Malik Bin Abul Kassim):

Okey, terima kasih. Berhubungan dengan gelatin halal, memanglah Kerajaan Negeri sejak 2009, 2010 sedang berusaha untuk mengadakan untuk mengeluarkan gelatin halal di Pulau Pinang. Tapi kekangan-kekangan yang telah timbul, sehingga setakat ini kita belum lagi berjaya untuk mewujudkan kilang gelatin halal ini. Tapi, walau bagaimana pun sejak lima (5) bulan yang lepas terdapat dua (2), tiga (3) pelabur-pelabur asing termasuk daripada Arab Saudi, juga Timur Tengah dan Negara China yang sedang melihat pembangunan pengeluaran gelatin halal di Taman Industri Halal di Seberang.

Berhubung dengan penguatkuasaan dalam bulan Ramadhan, kita bukan sahaja untuk halal di premis-premis halal, kita tidak hanya menguatkuasanya dalam bulan Ramadhan. Tapi sepanjang waktu kerana, Integriti Pensijilan Halal Malaysia ini adalah yang terbaik di dunia boleh kita katakan yang terbaik di dunia. Oleh sebab itu, pihak bahagian pengurusan halal di Jabatan Hal Ehwal Agama Islam Negeri Pulau Pinang dibawah naungan Majlis Agama Islam, kita sangat-sangat mementingkan perkara-perkara ini dan *InshaAallah* menjelang bulan Ramadhan nanti lebih lagi penguatkuasaan akan diadakan dan Pulau Pinanglah negeri yang pertama yang tidak membenarkan tiga (3) tahun, empat (4) tahun yang lepas tidak membenarkan *establishment* makanan, mempromosikan Buka Puasa ataupun *Buffet* Ramadhan tanpa mempunyai sijil halal. Selepas itu, baru pihak pusat, JAKIM menggunakan kaedah yang sama iaitu kalau hotel-hotel mana-mana, restoran-restoran mana-mana yang mempromosikan Buka Puasa ini, mestilah mempunyai pensijilan yang halal.

Dan pada tahun ini bermula pada tahun yang sudah, kita tambah lagi nilai. Iaitu saya akan mengadakan perjumpaan 23, 24 dan 25 ini dengan pengusaha-pengusaha makanan di Pulau Pinang. Mereka juga mesti selain daripada mereka mempunyai sijil halal, kalau mereka nak buat Program Buka Puasa, mereka mestilah mempunyai tempat-tempat solat yang sempurna. Kita tahu buka puasa 7.30, 8.40 dah masuk Isyak. Orang pergi makan *Buffet* ini, maklum sahajalah. So, kita akan memastikan yang *environmentnya* adalah juga *Islamic, Insha-Allah*.

Saya ingin teruskan apa YB. Dato' Yang di-Pertua, penganjuran Penang *International Halal EXCO and Conference* iaitu PIHEC sejak 2010, alhamdulillah sudah masuk tahun yang ke tujuh (7) baru-baru ini dan in shaa allah pada tahun depan adalah tahun yang ke lapan (8). Dan setiap tahun kita telah dapat mencapai peningkatan dengan penglibatan syarikat-syarikat, penglibatan Antarabangsa dan juga pengunjung-pengunjungnya. Dan selain daripada itu, kita juga telah menyediakan beberapa tarikan-tarikan seperti tiga (3) tahun lepas kita memulakan *Battle Of The Halal Chef*, tahun sudah kita memulakan *World Curry Festival* dan pada tahun ini, 2016 kita telah memulakan *Fashion, Islamic Fashion* dengan PIHEC.

Ahli Kawasan Pulau Betong (YB. Sr. Haji Muhamad Farid Bin Haji Saad):

Penjelasan daripada Batu Maung. Boleh saya tahu perkembangan mutakhir tentang Halal *Port*? Cerita lama yang dibangunkan penggal lepas, tapi sampai ke hari ini saya tidak nampak perkembangan apa-apa dilaporkan dan juga yang dimaklumkan yang telah pergi ke *Port Rotterdam* untuk melihat Port Dickson di sana dan sebagainya. Boleh saya tahu YB. Batu Maung? Terima kasih.

Ahli Kawasan Batu Maung (YB. Dato' Haji Abdul Malik Bin Abul Kassim):

Terima kasih banyak-banyak, Pulau Betong kerana membangkitkan isu yang satu isu yang sangat-sangat saya sakit sebabnya ialah dengan izin Yang di-Pertua. '*We can bring the horse to the water, but we can't force the horse to drink the water*'. Okay. Apa jadi ialah *Rotterdam Port, Captain Keith* saya masih ingat lagi. *Captain Keith, Rotterdam Port* memandangkan Port Syariah *Compliance Halal Port* di *Rotterdam Port*, kita pergi melihat *very excited*. Balik jumpa Penang *Port*, Penang *Port* kata okay. Nak memulakan, kita bawa bahagian pengurusan halal, bagi *advised* bawa syarikat daripada Kuala Lumpur. *Advised* dapat di MIHAS semasa *World Halal Forum* bagi *certificate* kepada Penang *Port*.

Ahli Kawasan Pinang Tunggal (YB. Dato Haji Roslan Bin Saidin):

Jangan tempik, cakap elok-elok.

Ahli Kawasan Batu Maung (YB. Dato' Haji Abdul Malik Bin Abul Kassim):

Tidak, saya cakap. Ini *mic...*(gangguan) Saya bukan marah, saya cakap *with full of excitement*. Okay...(gangguan) Eh, apa pula. Apa ini Pinang Tunggal?.. (gangguan).

So, kita dapat sijil. Selesai semua. Tetapi, Penang *Port* tempat itu telah sedia, gudang lama lah. Telah sedia, tetapi bila kita minta Penang *Port* pada masa itu untuk naiktaraf tempat itu kepada *food grade* kerana halal ini yang pertama, *first* sekali adalah *food* (makanan) betul tak? So, *Rotterdam Port* nak bagi *free* iaitu *the first few shipment, gonna be free*. Tapi, Penang *Port* minta supaya syarikat yang hendak mengeksport *upgrade the facility*.

Saya bawa *craft, craft* yang begitu besar syarikat, ya mereka kata mereka nak eksport. *You get to get your facility upgraded*, sampai akhirnya tidak jadi apa dan Penang *Port* pun telah dijual. Setelah Penang *Port* dijual, sekarang ini lagi masalah. Sebagai EXCO Perdagangan Dalam Negeri, sekarang lagi masalah. Kita tidak tahu *direction of Penang Port* nak jadi *Freedom Port* ka nak jadi *Internantional Port* ka, *Wallahuallam*.

Tapi setakat ini, dibawah pengerusi yang baru Dato' Syed Mohamad Aidid, Penang *Port* sekarang ini sudah mula datang kepada Kerajaan untuk berbincang berhubung dengan Penang *Port* bukan kerana Halal. Okay. Sehingga *Captain Keith*, dia tidak mahu bercakap lagi tentang halal dengan Penang *Port*. So, inilah masalahnya. Kita berusaha sedaya upaya tetapi, *Penang Port the owner* itu, iaitu *the stake holder*. Serupa juga dengan USM, diantara klaster halal di Pulau Pinang adalah *Global R&D Centre*. Kita cakap dengan USM kerana USM lah satu-satunya institusi yang besar yang ada di Pulau Pinang. Takkan kita nak pergi cari institusi kecil, pergi cari USM. Cakap dengan USM semua setuju, semua setuju. Chua Lam Kong *University, Prince Of Klient University, UPM* semua setuju nak jadikan USM sebagai *Global Halal Centre*, dia kata minta *budget* berjuta-juta untuk *set up*. Saya kata tidak apa, buat dulu kerana USM mempunyai *facility*, daripada *Vice Cancellor* versi dahulu sehingga versi sekarang. So, masih lagi belum berjaya. So, saya masih lagi berusaha untuk mengujudkan kerana *Penang Port* punya *certification* masih lagi *InshaaAllah* masih lagi *effective*. So, *Insyaa-Allah*. saya berharap owner Penang *Port* sekarang dapat untuk bersama-sama dengan Halal Penang untuk mewujudkan *Halal Port* di *Penang*.

Ahli Kawasan Pulau Betong (YB. Sr. Haji Muhamad Farid Bin Haji Saad):

Certificate Halal Port itu *certification* apa itu?

Ahli Kawasan Batu Maung (YB. Dato' Haji Abdul Malik Bin Abul Kassim):

Halal *Port* ini MS Standard

Ahli Kawasan Pulau Betong (YB. Sr. Haji Muhamad Farid Bin Haji Saad):

(gangguan) Kalau mereka tidak ada *facilities*, macam mana boleh dapat... (gangguan)

Ahli Kawasan Batu Maung (YB. Dato' Haji Abdul Malik Bin Abul Kassim):

Tidak, bukan. *You see*, masalah MS Standard ini, dia *standard...*(gangguan)

Ahli Kawasan Pulau Betong (YB. Sr. Haji Muhamad Farid Bin Haji Saad):

The place is not ready, macam mana boleh dapat MS Standard? (gangguan)

Ahli Kawasan Batu Maung (YB. Dato' Haji Abdul Malik Bin Abul Kassim):

The place is ready, bila nak upgrade (gangguan) Itu saya minta Pulau Betong tanya MS la, tanya MS...(gangguan) Kerana bukan bahagian pengurusan halal yang buat ini MS.

Ahli Kawasan Pulau Betong (YB. Sr. Haji Muhamad Farid Bin Haji Saad):

Ya tapi, kalau kata *facilities* belum ada lagi, macam mana? Belum siap lagi, belum sempurna lagi macam mana boleh dapat *Standard*?

Ahli Kawasan Batu Maung (YB. Dato' Haji Abdul Malik Bin Abul Kassim):

Bukan *facilities* tidak siap, memang itu *designated* untuk halal.

Ahli Kawasan Pulau Betong (YB. Sr. Haji Muhamad Farid Bin Haji Saad):

I know...(gangguan).

Ahli Kawasan Batu Maung (YB. Dato' Haji Abdul Malik Bin Abul Kassim):

Minta maaf Yang di-Pertua, itu tidak boleh tanya pada saya kerana saya bukan *authority* Penang Port, bukan saya apa *Malaysian Standard*. Saya cuma *facilitate*.

Ahli Kawasan Pulau Betong (YB. Sr. Haji Muhamad Farid Bin Haji Saad):

Kalau kata *MS Standard* untuk *Port operation*, okay. But, tapi kalau kata *certificate* untuk nak halal *place to*, kot apa ini *godown to* belum sempurna. You mana boleh dapat *certificate*? Saya tidak faham. (gangguan) Saya juga pergi ke *Rotterdam*, saya tengok apa yang bercakap itu, saya pergi statik tengok juga tempat itu. Apa yang dikata Halal *Port* itu, saya pergi tengok sendiri. Okay? So, tempat tidak *ready* lagi *certificate* apa?

Ahli Kawasan Batu Maung (YB. Dato' Haji Abdul Malik Bin Abul Kassim):

Okaylah you tanya Penang *Port* la. Jangan tanya saya.

Ahli Kawasan Pulau Betong (YB. Sr. Haji Muhamad Farid Bin Haji Saad):

Yang Berhormat kata *certificate* dah *ready*, *certificate* apa? *Ready* apa?

Ahli Kawasan Batu Maung (YB. Dato' Haji Abdul Malik Bin Abul Kassim):

Itu adalah anugerah yang diberi oleh *Malaysian Standard*. Okay?

Ahli Kawasan Pulau Betong (YB. Sr. Haji Muhamad Farid Bin Haji Saad):

Untuk apa itu? Untuk Halal *Port operation* ka?

Ahli Kawasan Batu Maung (YB. Dato' Haji Abdul Malik Bin Abul Kassim):

Untuk Syariah *Compliance*. Syariah *Compliance*. Okay?

Ahli Kawasan Pulau Betong (YB. Sr. Haji Muhamad Farid Bin Haji Saad):

Tadi kata tidak *ready* lagi.

Ahli Kawasan Batu Maung (YB. Dato' Haji Abdul Malik Bin Abul Kassim):

Itu you tanya dia orang. Jangan tanya saya. Okay? Kalaulah sekarang Penang *Port* boleh *upgrade facility* dia, maka kita telah boleh pun *start* boleh eksport barangan halal ke *Rotterdam* dan ke seluruh dunia. Tapi, mereka tidak melakukan itu dan...(gangguan).

Ahli Kawasan Pulau Betong (YB. Sr. Haji Muhamad Farid Bin Haji Saad):

Apakah selama ini tidak boleh eskport halal produk?

Ahli Kawasan Batu Maung (YB. Dato' Haji Abdul Malik Bin Abul Kassim):

Boleh.

Ahli Kawasan Pulau Betong (YB. Sr. Haji Muhamad Farid Bin Haji Saad):

Dah itu?

Ahli Kawasan Batu Maung (YB. Dato' Haji Abdul Malik Bin Abul Kassim):

Tapi, bila. Kita kena faham, *logistic* dia ada *traysible* dia kena dia punya *traysibility* kena *completed*. Iaitu daripada *factory from farm to fault*, daripada *factory*, dia kena atas menggunakan *logistic transport* yang Syariah *Compliance* ataupun halal. Dan dia kena masuk kepada *Port*, ataupun tempat-tempat area yang mana tidak ada *contamination*. Okay? Dan ini yang sebab *Rotterdam* nak ini, adalah kerana *from Halal Port to Halal Port*, dia atas dia punya *built of leading* boleh disebut halal. Ini *traysible system* dia, lebih dari itu saya tidak mungkin mahir dalam perkara ini., So, itu adalah perkara yang saya tahu dan saya minta lah kalau Pulau Betong, Sungai Dua, dan semua *very interested* dalam usaha halal ini, mari kita buat sekali. Mari kita usahakan, agar boleh menjayakan apa ini Penang Port sebagai Halal *Port* dan kalau *Penang Port* berjaya sebagai Halal *Port*, Kerajaan Negeri tidak dapat nama tahu. Kerajaan Pusat yang dapat nama. Haha, *okay?* Tapi yang mustahak itu adalah untuk Ummah.

Penerbitan buku *Experience Penang Muslim Travel Guide*. Ini adalah usaha Halal Penang dan juga Pulau Pinang mempromosikan Pulau Pinang sebagai destinasi kepada pelancong-pelancong muslim. Dan kita telah *guide* yang pertama ataupun *Muslim Travel Guide* yang pertama telah dilancarkan pada tahun 2012 di Pulau Pinang. Dan *Alhamdulillah* tahun 2014 edisi kedua di *Arab Travel Mart* di Dubai oleh Menteri Pelancongan sendiri dan baru-baru ini 2016, edisi ketiga yang telah dilancarkan oleh wakil Menteri Pelancongan keranan Menteri Pelancongan tidak dapat hadir pada masa ATF di Dubai baru-baru ini.

Pemantapan Institusi Keluarga kita telah mewujudkan e-Munakahat pada 1 Mac 2009 dan kita telah mula mengeluarkan kad nikah pintar 2010. Dan kita telah mngambil alih kursus pra-perkahwinan untuk menambahbaik modul-modul. Dan sekarang saya sedang bekerja sama dengan PWDC untuk melihat modul-modl yang sedang dijalankan sekarang agar dia lebih efektif dalam kursus-kursus pra-perkahwinan. Dan *Alhamdulillah* kita juga telah memikirkan pasca-perkahwinan. Ini saya rasa paada persidangan yang lepas, YB. Telok Ayer Tawar timbul *problem* tentang masalah lepas berkahwin dan sebagainya. Dan ini kita sedang berurusan untuk mengadakan kursus-kursus dan baru-baru ini pihak JAKIM telah memulakan empat (4) modul. Iaitu modul fasa bulan madu iaitu mula kahwin sehingga lima (5) tahun. Modul kedua adalah modul sehati sejiwa iaitu tahun ke enam (6) kahwin hingga tahun ke 10 kahwin. Dan modul ketiga adalah modul semarak kasih 11 tahun perkahwinan hingga 20 tahun perkahwinan. Dan modul keempat adalah modul syurga cinta. Ini adalah selepas 21 tahun kahwin. So, *Insyah-Allah*, akan mengendalikan program-program ini, semoga kita dapat menyemarakkan lagi perkahwinan dan menurunkan kadar perceraian yang menjadi objektif Kerajaan Negeri Pulau Pinang. Kita juga telah mewujudkan pengkalan data perkahwinan. Ini dalam proses pembinaan agar kita dapat menganalisa masalah-masalah dan dapat pergi kepada kawasan-kawasan tumpuan dan kumpulan-kumpulan tumpuan yang mana banyak perceraian. Pusat Kaunseling Keluarga di Masjid Madani sedang kita fikirkan untuk kita adakan. Tentang usaha penambahan tanah wakaf...(gangguan).

Ahli Kawasan Penanti (YB. Dr. Hajah Norlela Binti Ariffin):

Minta laluan, nak tanya daripada YB. Batu Maung kalau boleh dibuat bersama sekali mungkin dengan mahkamah supaya kes-kes saya faham yang Pejabat Agama kalau boleh Pejabat Agama nak cuba mengurangkan kadar perceraian. Tetapi untuk kes-kes keganasan rumah tangga terhadap isteri dan anak-anak, saya harap pihak Batu Maung dan pihak mahkamah boleh mengadakan sesuatu *standard* di mana kes-kes ini diberi laluan hijau ataupun supaya si isteri itu tidak berada dalam keadaan yang terlalu

tertekan. Apabila pergi ke proses perceraian dan mengambil masa yang terlalu lama. Bagi kes-kes yang memang dah ada *police report* dan *medical report* perkara ini sentiasa berulang. Dalam Islam yang paling penting ialah keselamatan diri. Jadi saya harap pihak Batu Maung dan bersama dengan mahkamah akan berusaha membantu wanita-wanita dan kanak-kanak untuk mempercepatkan proses perceraian tersebut sebab kalau memang sah.

Lagi satu jika pihak mahkamah dapat membantu mengeluarkan surat kepada Jabatan Pendidikan Negeri supaya kes-kes di mana anak-anak hendak diselamatkan untuk diberi surat *at lease temporary* hak supaya anak-anak itu dapat dipindahkan ke sekolah lain demi keselamatan mereka.

Ahli Kawasan Batu Maung (YB. Dato' Haji Abdul Malik Bin Abul Kassim):

Okey, perkara-perkara ini pihak saya dan pihak jabatan dan pihak mahkamah akan mengambil perhatian dan menambah baikkan apa-apa yang sedang kita dilakukan agar dapat pembelaan kepada isteri-isteri yang mempunyai masalah di rumah, okey. *Insha-Allah*.

Untuk penambahan tanah wakaf 2007 hingga 2013 sebanyak 1303 lot dengan keluasan 1238.329 ekar telah ditambah. Dan pada tahun 2015 kita telah mendapat penambahan sebanyak 22.33 ekar sebanyak 36 lot. Dan usaha-usaha ini adalah dengan pembelian ataupun penerima daripada pewakaf, pemberian milik tanah kerajaan ataupun daripada serahan pemaju. Saya telah menjawab dalam jawapan bertulis saya, projek-projek yang sedang dimajukan oleh MAINPP. Yang penting sekarang tentang adalah banyak yang dibangkitkan berhubung dengan pengurusan tanah-tanah wakaf yang juga disentuh dalam *Audit Report*. Ini adalah perkara *in old problem*...(dengan izin), masalah yang lama. Masalah ini timbul adalah kurangnya jentera ataupun kurangnya pegawai-pegawai maksudnya jentera lah, mekanisme dan sebagainya. Kita kerajaan dahulu di bawah Barisan Nasional dan juga kerajaan sekarang telah berkali-kali membuat permohonan untuk *re-opp* MAINPP untuk mempertingkatkan usaha menambahkan pegawai dan memperbaiki perkhidmatan supaya kita dapat melantik pegawai-pegawai yang berwibawa, pegawai-pegawai yang mempunyai *back ground* dalam hartanah dan sebagainya. Tetapi malangnya tidak dapat kelulusan daripada Suruhanjaya Perkhidmatan Awam.

Oleh yang demikian MAINPP pada tahun 2013 telah memikirkan cara keluar daripada masalah ini dan kita telah memutuskan untuk menubuhkan satu badan wakaf di Pulau Pinang. Pada tahun 2014, kita telah mengambil satu konsultan untuk membuat kajian badan-badan wakaf di seluruh negara kerana saya tahu di seluruh negara, Selangor dan beberapa negeri ada badan-badan wakaf yang bersendirian iaitu dia sebagai *separate entity*. *Alhamdulillah*, pada 2016, tahun ini kita telah mendapat kelulusan daripada pelbagai pihak untuk menubuhkan satu badan wakaf dan badan wakaf ini akan dianggotai oleh Lembaga Pengarah yang dilantik oleh pihak MAINPP baru-baru ini MAINPP telah bersidang untuk melantik Lembaga Pengarahnya untuk mengendalikan, mentadbir tanah-tanah wakaf bagi pihak MAINPP.

Satu lagi perkara adalah perkembangan terbaru JAWHAR. JAWHAR telah pun...(gangguan).

Ahli Kawasan Penanti (YB. Dr. Hajah Norlela Binti Ariffin):

Mohon laluan tentang tanah wakaf. Saya nak buat satu cadangan kalau boleh tanah-tanah wakaf sebab kita kekurangan tanah-tanah kerajaan, bolehkah tanah-tanah wakaf ini digunakan untuk membuat perumahan untuk orang-orang miskin?

Ahli Kawasan Batu Maung (YB. Dato' Haji Abdul Malik Bin Abul Kassim):

Tentang pembangunan tanah-tanah wakaf ini, ini sepertimana YB. Telok Ayer Tawar bangkitkan dan beberapa Yang Berhormat bangkitkan tentang masalah kampung juga YB. Air Itam bangkitkan. Ini adalah satu *predicament* iaitu adakah kampung tradisi dia *super seat*, keperluan sepertimana yang dibangkitkan oleh YB. Penanti dan juga YB. Telok Ayer Tawar sendiri iaitu keperluan masyarakat. Katakan lah sekarang satu kampung dia ada 100 biji rumah, kalau nak tinggal dia sebagai kampung tradisi ia dok tang kampung tu sahaja dengan dia pun *drainage* nya tak betul, dengan cara kehidupan yang tidak baik dan sebagainya. Tetapi apabila kita nak membangunkan kampung itu maka kita terpaksa membangunkan dengan rumah pangsa dan rumah pangsa ini akan didiami beratus-ratus seperti di Jalan Mengkuang yang dibangkitkan oleh YB. Telok Ayer Tawar. Lebih 30 orang lebih, 15, 16 orang telah

keluar tiga (3) tahun lepas, 14 orang tak nak keluar, duduk situ. Bawa kes hingga ke Mahkamah Persekutuan. Rugi masa, rugi RM1.5 juta Majlis Agama telah mengeluarkan perbelanjaan dan sebagainya. So sekarang ini akhirnya mereka kalah dan terpaksa dikeluarkan mereka, so akan ada orang-orang yang hendak mempertahankan kampung-kampung Melayu.

Kalau 14 orang ini keluar ataupun 30 yang duduk di Jalan Mengkuang keluar, maka kita boleh menempatkan 540 tak salah saya, 540 lebih keluarga dengan apartment 900 ke 1000 kaki persegi, besar. Adakah kita nak *maintain* di kampung ini dengan keadaan yang begitu daif, adakah kita hendak membangunkan. Menjawab persoalan YB. Penanti, memang Majlis Agama Islam kita mempunyai banyak projek-projek yang kita hendak majukan supaya kita dapat menempatkan banyak lagi orang-orang Islam, orang-orang miskin di tanah-tanah wakaf ini setelah dimajukan. Tapi kalau sebelum dimajukan dia hanya akan tinggal di rumah-rumah yang daif, keadaan *cementary* yang daif dan sebagainya. Ini adalah menjawab persoalan Penanti memang banyak program-program kita, usaha-usaha kita yang sedang dijalankan dan pertama *Insyah-Allah* di Telok Ayer Tawar, nasib baik di Telok Ayer Tawar tanah itu kosong, kita dapat bina rumah pangsa di situ dan 15, 16 orang yang keluar daripada Jalan Mengkuang ini kita *offer* mereka di situ. Selepas siap di Jalan Mengkuang, kalau mereka nak, mereka boleh patah balik.

Alhamdulillah kerana tanah itu tanpa ada halangan atau incumbent dan *Insyah-Allah* banyak lagi yang usaha sedang kita lakukan dan cara kita lakukan bukan kita hanya apa bagi syarikat, panggil ketua bahagian ka, ketua manakah bagi tak kita tak buat macam itu kita buat RFP (*Request For Proposal*) dan kita membuat masa ini adalah atur cara ataupun apa protokol yang dijalankan oleh Majlis Agama Islam mengikut aturcara Kerajaan Negeri apabila untuk melihat *transparency* dan *accountability*, *Insyah-Allah*. Produk-produk baru wakaf yang telah dicadangkan oleh pihak JAWHAR iaitu Wakaf Bangunan Komersial, Wakaf Kesihatan, Wakaf Peladangan, Wakaf Perindustrian, Wakaf Hospitality dan Wakaf Prihatin. *Insyah-Allah* kita akan berkerjasama dengan JAWHAR untuk mengendalikan program-program wakaf ini.

Menjawab persoalan YB. Telok Ayer Tawar tentang nafkah, ini pun tadi ada dibangkitkan tentang masalah nafkah, masalah nafkah ini adalah satu perkara yang juga menjadi satu perkara yang berterusan. Dia ini berpusing ataupun berlegar dalam masalah kerana masyarakat Melayu masyarakat Islam, wanita dia perkara penceraian ini bukan perkara yang mudah oleh sebab itu prosesnya dan juga masalahnya berlipat kali ganda. Saya sedang berusaha dengan pihak PWDC dan juga NGO-NGO wanita dan *Alhamdulillah* konvensyen Islam Rahmatun Lil Alamin yang kita ada bulan November baru ini kita telah bagi satu hari suntuk iaitu hari pertamanya untuk membincangkan persepsi wanita dalam Islam dan konvensyen ataupun satu (1) hari yang kita adakan baru-baru ini telah banyak berbincang tentang usaha Mahkamah apa ini *to empower* NGO dan sebagainya dan *it was down now* kepada *education* ataupun khidmat nasihat, okey dan pihak Jabatan Agama Islam sedang berkerjasama dengan Peguam-peguam Syarie dan *Alhamdulillah* Jabatan Kehakiman untuk kita memperbaiki usaha ini semua ada berita baik mungkin adalah kita sedang *move forward* dengan pelantikan Hakim-Hakim Wanita dalam Mahkamah Syariah.

Fatwa kebangsaan telah pun meluluskan dan negeri-negeri akan mula melihat fatwa kebangsaan ini untuk memutuskan fatwa ini dan saya telah berbincang dengan Ketua Hakim Mahkamah Syarie dan Ketua Hakim Mahkamah Syarie, Jabatan Kehakiman sedang menyiapkan satu kertas untuk dibentangkan kepada Majlis Fatwa Negeri Pulau Pinang kerana Fatwa Kebangsaan dia punya *enforcementnya* kena balik kepada negeri-negeri untuk berbincang dan memutuskan fatwanya dan *Insyah-Allah* kalau Majlis Fatwa jawatankuasa Fatwa Negeri Pulau Pinang memutuskan yang membolehkan wanita dilantik hakim maka insyaallah Jabatan Kehakiman seperti dua tiga negeri di Malaysia ini sudah pun mula melantik hakim-hakim syariah wanita maka kita berharaplah masalah bukan saya nak kata hakim-hakim itu *male-centric* dan sebagainya tetapi mempunyai wanita sebagai hakim mungkin dapat melihat masalah-masalah penceraian dan masalah keluarga ini lebih rapat dengan naluri sebagai wanita.

Timbalan Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Boleh ringkas-ringkas tak?

Ahli Kawasan Batu Maung (YB. Dato' Haji Abdul Malik Bin Abul Kassim):

Tak boleh, menjawab persoalan Sungai Acheh.

Ahli Kawasan Telok Ayer Tawar (YB. Dato' Hajah Jahara Binti Hamid) :

Sebelum pergi ke tajuk yang lain, ada dua tiga isu yang saya bangkitkan yang belum dijawab oleh YB. Batu Maung. Yang pertamanya penguatkuasa di Jabatan Kehakiman itu ada enam (6) orang untuk seluruh Pulau Pinang untuk 600,000 masyarakat Islam jadi itu memang tidak cukup saya diakui memang tak cukup saya mohon supaya ada kontrak Penjawat Kontrak yang ditambah untuk memenuhi keperluan penguatkuasa itu satu (1), nombor dua (2) tabung di bawah tabung sokongan keluarga ini yang diperuntukkan oleh Pulau Pinang sebanyak RM100,000.00 kepada tambahan tabung yang diperuntukkan oleh *Federal* sebanyak RM200,000.00, saya minta kalau boleh tabung ini dua (2) aspek satunya ditambah nombor dua (2) dikekalkan bawah tabung amanah maknanya kepada keluarga yang miskin yang tidak berupaya untuk bayar balik penguatkuasa pun nak dapat cari suami untuk membayar balik jadi biarlah diberikan sebagai bentuk bantuan tak payah bayar balik.

Ahli Kawasan Batu Maung (YB. Dato' Haji Abdul Malik Bin Abul Kassim):

Saya memang nak sentuh perkara itu iaitu tentang penguatkuasaan perintah mahkamah ini ini ada juga perkara yang sedang kita lihat untuk menambahbaik pasukan penguatkuasaan di peringkat mahkamah tapi apa yang dibangkitkan tadi oleh Yang Berhormat Padang Lalang berhubung dengan penguatkuasaan ini so kemarin saya bermesyuarat di Kuala Lumpur dan kita telah melihat untuk mahkamah-mahkamah ini untuk bagi hukum penjara kepada suami-suami yang enggan bayar nafkah ini, yang ini saya akan bincang dengan Pejabat Kehakiman kemarin EXCO-EXCO Agama negeri-negeri kita bincang tentang usaha ini supaya menjadi satu punishable yang orang takut yang suami-suami akan takut so ini adalah perbincangan dan persetujuan telah diambil iaitu kita akan berbincang dengan Jabatan Kehakiman supaya lebih *strict* lagi lebih kuat dengan perintah penjara ini dilaksanakan, yang kedua jawapan kepada soalan bertulis Penanti berhubung dengan penguatkuasaan enakmen di mana waris diperintahkan untuk membayar nafkah. Ini kita telah *explain* dalam beberapa ini ini terletak kepada si isteri itu untuk membawa kes itu untuk mendapat perintah mahkamah ini adalah satu perkara yang sedang usaha dengan Peguam-peguam Syarie agar mereka dapat membantu mereka yang memerlukan ini.

Tentang tabung ini betul perkara ini adalah perkara yang satu orang kata memusing sedikit sebabnya kalau dia tu dah mampu dia boleh bayar lagi enam bulan perkara itu tak lah *problem* sangat, tapi masalahnya itu kalau suaminya atau bekas suaminya masuk penjara di pusat sehenti dan sebagainya sebab bila benda macam itu tabung ini tak boleh digunakan sebab dia tabung pusingan maka saya akan melihat pihak Kerajaan Negeri akan melihat dengan MAIPP bagaimanakah perkara ini dapat bantu berhubung dengan sokongan keluarga ini kepada mereka-mereka yang tidak berkemampuan dan tidak ada peluang untuk tabung ini dapat balik duit mungkin tabung lain ka apa ka yang mungkin kita lihat dan saya juga akan bincang dengan Zakat Pulau Pinang dan beberapa agensi yang lain termasuk agensi di Pusat bagaimanakah kita dapat mengendalikan mereka yang tidak berkemampuan untuk membayar nafkah.

Menjawab persoalan Permatang Berangan dan Sungai Aceh berhubung dengan tanah wakaf kutipan sehingga ini adalah kutipan wakaf adalah RM6.5 juta digunakan untuk pembelian aset dalam bentuk kekal dengan pembangunan ini adalah dana wakaf kita telah mempunyai sebanyak RM6.5 juta dan digunakan untuk pembelian aset dan sebagainya dan saya telah jawab secara terperinci dalam soalan lisan dan tentang prosedur untuk mewakaf dan prosedur bagaimana tanah wakaf ini ditukar milik kepada MAIPP ini adalah kalau serahan pemaju dia adalah serahan yang ditetapkan PBT dan Pihak MAIPP akan membuat permohonan untuk meminda milik tapi kalau dia sumbangan Kerajaan Negeri dia akan terus untuk dipindah milik.

Menjawab soalan YB. Pulau Betong, YB. Telok Ayer Tawar dan YB. Bertam berhubung dengan isu Maahad Tahfiz memang kita mempunyai satu *challenge* yang besar di peringkat pusat apa jawatankuasa lepas iaitu penasihat pendidikan persekutuan, pihak majlis kebangsaan hal ehwal agama Islam juga melihat *phenomenal* ini di mana keluarga-keluarga mereka ingin menghantar anak-anak mereka ke Maahad Tahfiz meningkat dan apabila ini meningkat tertubuhlah Maahad Tahfiz- Maahad Tahfiz ini *in every corner*, ini adalah masalah yang besar, masalahnya adalah pengurusan sungguhpun kerajaan mempunyai kuasa. Kerajaan menetapkan garis panduan tetapi kita melihat kaedah-kaedah yang baik iaitu untuk berbincang dan juga untuk memperbaiki sebab itu kita telah menubuhkan satu Majlis Pengetua-Pengetua Maahad Tahfiz di mana kita letakkan semua pengetua-pengetua di dalam satu majlis satu jawatankuasa dan kita berharaplah supaya selain daripada usaha MAIPP dan juga JAIPP untuk

menangani isu-isu tahfiz ini kita juga dapat *self regulatory* ataupun antara mereka sendiri yang diketuai oleh kita Kerajaan dapat menyelesaikan masalah-masalah mereka. Berhubung dengan sumbangan Kerajaan Negeri kepada Maahad-maahad Tahfiz sejak 2015, *start* 2010 kita telah membelanjakan berjuta-juta ringgit untuk kita memberi sumbangan selain daripada Kerajaan Negeri pihak JAIPP dibawah tabung-tabung yang ada dan juga zakat telah mengeluarkan bantuan-bantuan kepada maahad-maahad tahfiz.

Menjawab kepada soalan YB. Sungai Acheh yang ini saya rasa saya telah jawab tadi apabila soalan tambahan yang telah dibangkitkan iaitu tentang kariah, bagaimanakah siapakah anak kariah bagaimanakah kariah ditentukan dan sebagainya. Persoalan YB. Penaga tentang masjid pembinaan Masjid adalah pembinaan *share* iaitu 70% Pusat dan 30% Kerajaan Negeri dan juga terdapat beberapa masjid dan surau juga dibina dengan peruntukan Kerajaan Negeri sahaja. Menjawab persoalan yb. Sungai Acheh yang agar pemaju serahkan surau-surau kepada kariah ini YB. Timbalan Speaker, surau-surau ini memanglah duduk bawah kariah sungguhpun surau-surau ini adalah *stand alone* dengan komuniti dia sendiri tetapi dia adalah tertakluk kepada kariah juga tetapi pengurusannya kerana yang berbangkit ialah surau-surau yang terbiar, surau-surau yang terbiar ini bukanlah bermaksud tidak ada pengawasan tetapi badan-badan yang gagal menjalankan. Pihak MAIPP sedang berusaha untuk mengenalpasti dan mengurus surau-surau yang terbiar ini supaya dioptimakan penggunaan.

Menjawab persoalan YB. Bertam, berhubung dengan Azan. Saya rasa perkara ini sudahpun dibincang dan disebut dalam persidangan yang lepas sungguhpun Jawatankuasa Fatwa telah memutuskan bahawa tidak menggunakan pembesar suara selain daripada Azan dan Iqamah tetapi kita berpedirian iaitu kita ingin berbincang dengan masjid-masjid dan kariah-kariah sebab itu kita telah mengadakan muzakarah jawatankuasa masjid pada semasa Konvensyen Islam Rahmatun Lil Alamin dan muzakarah ini akan berterusan untuk membincang isu-isu yang timbul nanti.

Berhubung dengan Bertam dan juga Penaga persoalan tentang *no pork* ataupun *pork free* ini, betul ini juga mungkin akan menimbulkan satu salah anggap salah anggap pelancong-pelancong Muslim daripada luar negara. Pendekatan kita dua (2), satu (1) pendekatan Bahagian Pengurusan Halal iaitu Halal Penang untuk kita mendekati mereka mendekati *establishment* makanan ini untuk menasihati mereka untuk *apply Halal Certification* dan yang kedua ialah Akta Perihal Dagangan yang telah *diadment* baru-baru ini juga ada *clause* yang jikalau perkara-perkara yang boleh menyebabkan pelanggan menganggap restoran itu Halal maka itu tidak dibenarkan tapi pendekatan Kerajaan Negeri adalah untuk kita menasihati mereka untuk selesaikan perkara-perkara ini dengan *win win situation, Insyaa-Allah*.

Menjawab soalan YB. Permatang Berangan tentang isu khutbah. Isu khutbah ini yang setiap persidangan ditimbulkan sungguhpun teksnya ada, tapi kita membenarkan para-para khatib membaca khutbah mengikut teks mereka tetapi dengan mengikut garis panduan dan pihak Jawatankuasa Qaryah dan juga makmum boleh membuat laporan jika terdapat khatib-khatib yang tidak mengikut yang telah *go beyond* telah terlebih dengan apa yang mereka sampaikan yang menyebabkan perkara-perkara tidak diingini timbul. Dan pihak Pegawai Agama Daerah, Pegawai Tadbir Agama Daerah selalu mengawasi perkara-perkara ini dan membuat penyiasatan.

Berhubung dengan Wacana Ekstrimis Agama di Malaysia. Perkara ini adalah pemantauan yang terpaksa kita lakukan. Sungguhpun perkara ini bukan mudah bukan senang tapi terpaksa kita lakukan. Terdapat penceramah-penceramah yang boleh menimbulkan isu-isu ketegangan antara kaum. Terdapat penceramah-penceramah atau pendakwah-pendakwah yang mungkin menimbulkan *unnecessary problem*, wahabi begitu, begini dan sebagainya. Oleh sebab itu, pihak kerajaan, pihak Jabatan Agama Islam Pulau Pinang (JAIPP) dan Majlis Agama Islam Negeri Pulau Pinang (MAINPP) kita senantiasa mengawasinya dan kes ini kita yang wacana yang sepatutnya diadakan pada 22 April di Masjid Lama Sungai Bakap terpaksa dibatalkan atas arahan pihak JAIPP dan MAINPP.

Tentang pengemis di Bulan Ramadan ini dibangkitkan oleh YB. Seri Delima dan juga YB. Bayan Lepas, masalah ini adalah satu masalah agak rumit untuk saya rasa pihak YB. Sungai Puyu. Ini bukan masalah tindakan. Bulan Ramadan ini bukan tindakan undang-undang kerana mereka bukan hendak pergi duduk rumah-rumah tumpangan semua mereka tidak mahu duduk. Mereka datang hanya untuk mendapatkan sumbangan, zakat dan sebagainya. Dan Bulan Ramadan ini adalah di mana adalah bulan orang Islam murah hati, bagi makan, bagi duit, keluar zakat, keluar fitrah dan sebagainya. So, mereka makan. Walau bagaimanapun *Insyaa-Allah* saya dan pihak MAINPP dan pihak JAIPP akan berusaha

sedaya upaya untuk mengurangkan pandangan yang tidak sihat ini. Saya sendiri pun bila lalu di Masjid Kapitan Keling dan beberapa masjid saya rasa cukup *frust* melihat bagaimana mereka ini datang dari jauh dan mereka duduk keadaan macam itu. So, *Insyallah* kita akan berusaha kerana ini *very-very critical, very-very sensitive issue* yang kita terpaksa menangani. Dan ada orang hendak bagi. Dan mereka datang untuk menerima. So bagaimanakah kita hendak mengendalikan perkara ini. *Insyallah* tahun ini kita akan cuba sedaya uapaya untuk memperbaiki.

Berhubung dengan soalan *buffet-buffet* Ramadan dan sebagainya. Ini saya telah *mention* tadi setiap tahun kita cuba mempertingkatkan, tahun ini kita hendak beritahu kepada mereka ini bukan sahaja *you* kena ada sijil halal, tapi *you* kena ada *Islamic environment* yang iaitu *you* kena ada surau. Bukan *you* punya surau di parking lot bukan surau di jauh kena berjalan kena hendak pergi surau dia kena ada *proper*. Kalau tiada kita handak bagitahu mereka jangan ada *buffet-buffet* Ramadan ini. Kerana ini akan menimbulkan masalah kepada orang-orang Islam. Okey. Menjawab persoalan...(gangguan).

Timbalan Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Akhir sekali?

Ahli Kawasan Batu Maung (YB. Dato' Haji Abdul Malik Bin Abdul Kassim):

Belum lagi. Banyak lagi. Berhubung dengan YB. Air Itam yang membangkitkan asrama terbiar di atas tanah Wakaf Che Eusoff yang dibangkitkan dalam *audit report*, tadi saya telah tegakkan dan kelmarin pun saya telah mencelah itu bukanlah cadangan Uda dan itu memang usaha MAINPP yang telah memberi apa yang kita perlu di tempat itu. Dan *Insyallah* saya akan berusaha kita menyelesaikan masalah-masalah yang timbul *on the ground*. Berhubung Perdagangan Dalam Negeri, *Alhamdulillah* kita telah berjaya mengadakan *trade event* tiap-tiap tahun. Dan kejayaan kita bermula pada tahun 2009 apabila kita hanya mempunyai 15 *event* dan pada 2015, tahun ini pada tahun 2016 tahun ini kita telah meningkat kepada 105 *event*. Berhubung dengan "Ramadan Suoq" kita telah memulakan program ini pada tahun 2011 untuk memajukan perniagaan didalam Bulan Ramadan. *Insyallah* setiap tahun juga mempertingkatkan usaha kita dan kali ini pada tahun lepas kita telah mula dengan pasar-pasar ramadan untuk mengadakan program-program di bazar ramadan perniagaan dan tarikan kepada pelancong akan bertambah naik tinggi lagi. Ok, berhubung dengan yang dibangkitkan tentang Medan, Pulau Betong bangkitkan. Ya betul, keadaan bukanlah begitu, kerana kita telah tinggalkan 2 tahun, Ini tahun yang pertama kita telah balik untuk menyertai Medan Fair. Dan seperti biasa kita faham yang banyak tarikan ini adalah macam jualan-jualan kecilan. Kalau syarikat-syarikat besar mereka tidak mahu pergi, kalau mereka pergi mereka tidak boleh jual apa. Dan ini kita akan cuba memperbaiki pada tahun akan datang. Kejayaan MMK Perdagangan adalah terutama sekali dalam pembinaan SPICE ini. Pada tahun 2009/2010 apa bila kita mula melihat kurangnya Pulau Pinang dengan pusat-pusat ataupun konvensyen ataupun ekspo berperingkat antarabangsa, so pihak MMK Perdagangan mula melihat beberapa cadangan dan akhirnya kita telah dapat. *Alhamdulillah* pihak MBPP dan Kerajaan Negeri telah berusaha dan jayakan SPICE yang telah dibina dan akan siap sungguhpun di mana kata Yang Amat Berhormat sungguhpun kita menerima cemuhan dan juga kes mahkamah tapi *Alhamdulillah* kerana SPICE itulah kita dapat satu lonjakan kepada Industri MICE di Pulau Pinang sehingga kita dapat menubuhkan Pice Set mula dirancang dan di tubuhkan oleh MMK Perdagangan dan sekarang ini telah selesai penubuhannya di bawah Kerajaan Negeri.

Tentang Hal Ehwal Pengguna saya telah menjawab persoalan YB. Permatang Pasir tentang GST. Memanglah kita menghadapi masalah tentang masyarakat menghadpi masalah tentang GST ini dan sepertimana apa kita tahu bebanan masyarakat kepada GST dan kita berharap untuk terus berusaha untuk mengawal barang-barang, kenaikan harga barangan dan kumpulan pemantuan pengguna bersama-sama dengan masyarakat untuk berusaha dalam kearah ini. Dan saya berharap KPDNKK ini Kementerian akan berasama-sama KPDNKK dengan MMK Pengguna untuk berusaha kearah menjayakan aspek melihat harga barangan tidak melonjak di Pulau Pinang.

Halal. Usaha halal di Penang ini kita telah bersama-sama dengan pelancongan untuk memajukan industri *Cruise*, so Halal Penang dengan Bahagian Pengurusan Halal telah berusaha untuk memberi audit dan menerima permohonan audit dan juga memberi pensijilan halal supaya *Islamic Cruise* ini yang sekarang ini telah banyak diadakan di Malaysia ini. Dapat terus dimajukan. Dan baru-bari ini saya telah berbincang dengan *Costa Victoria Cruise* yang telah berjaya mendapat pensijilan halal supaya pensijilan

hala ini dan juga *kitchen* ini ataupun dapur ini akan terus mempunyai halal status untuk keluar daripada Malaysia ini. Ini kita sedang berbincang kerana tarikan pelancong luar lain daripada Malaysia iaitu antarabangsa juga ada. So sekarang ini kita memikirkan supaya pihak syarikat-syarikat pelancongan di Arab Saudi, Timur Tengah memasukkan *Cruise* ini didalam pakej pelancongan mereka dari Pulau Pinang. So, ini kita sedang berusaha supaya mereka datang ke Malaysia, datang ke Pulau Pinang naik *Cruise* ke Phuket ke Singapura dan sebagainya. Dan ini adalah *Islamic Cruise* yang telah di iktiraf halal. So buat akhir kata saya ingin mengucapkan ribuan terima kasih kepada Jabatan Agama Islam dan.

Ahli Kawasan Penanti (YB. Dr. Hajah Norlela Binti Ariffin):

Mohon sebelum tutup. Saja hendak minta. Boleh tidak saya minta tambahan kepada guru-guru KAFA dari jawapan yang yang saya terima mereka hanya dapat RM50.00 daripada Kerajaan Negeri. Dan saya harap kalau boleh guru-guru KAFA itu boleh di tambahkan. Lagi satu tadi sebab baru jumpa balik jawapan itu. Saya ada tanya balik soalan berkenaan keseimbangan peruntukan. Jadi bila saya congak-congak, saya tengok yang kita ada 109 Sekolah Agama Rakyat mendapat 40. Jadi kalau kita bahagikan kita dapat lebih kurang RM41,284.00 *average* ataupun secara purata. *Then* soalan saya juga berkenaan dengan sekolah persendirian cina dan mubaligh daripada 90 sekolah cina kalau kita bahagi dengan peruntukan diterima secara purata RM77,777.00 dan kalau sekolah Tamil ada 28 sekolah ini dari segi jawapan yang diterima jawapan Ketua Menteri dari dulu sampai sekarang yang saya bandingkan. Jadi kalau bahagikan peruntukan itu adalah RM62,500.00 jadi kalau dari segi *calculation the competition* maknanya tidak bagi saya tidak seimbang.

Ahli Kawasan Batu Maung (YB. Dato' Haji Abdul Malik Bin Abdul Kassim):

Boleh saya teruskan. Saya dah faham dengan soalan. Kerana Yang Berhormat Penanti sudah pernah tanya soalan ini pada MMK Agama. Saya hendak jawab sekali lagi . Kita jangan tengok peruntukan itu sahaja. Bila kita tengok peruntukan itu sahaja memanglah nampak tidak seimbang saya rasa dalam penggulungan Y.A.B. Ketua Menteri tadi. Kami sudah sebut iaitu untuk Sekolah Agama Rakyat, Tahfiz dah sebagainya dia bukan datang dari peruntukan itu sahaja. Dia ada peruntukan-peruntukan daripada pihak yang tadi saya kata RM57 juta, *7 points something* juta kepada pentadbiran agama itu pun ada sekolah, juga pengambilan tanah juga di MAIPP juga di Zakat dan sebagainya, so kita tak boleh *compare* daripada peruntukan itu, okey.

Ahli Kawasan Penanti (YB. Dr. Hajah Norlela Binti Ariffin):

Saya rujuk kepada bila saya jumlahkan, gunakan yang jumlah *total*...

Ahli Kawasan Batu Maung (YB. Dato' Haji Abdul Malik Bin Abul Kassim):

Total yang mana?

Ahli Kawasan Penanti (YB. Dr. Hajah Norlela Binti Ariffin):

Yang RM41 juta tu, so bila saya kirakan dengan berapa jumlah sekolah yang diberi oleh Yang Berhormat Batu Maung, itu yang saya buat perbandingan.

Ahli Kawasan Batu Maung (YB. Dato' Haji Abdul Malik Bin Abul Kassim):

Ini kita kena faham, peruntukan ini tidak datang dari *one source* dia juga datang daripada *federal* juga ada bagi kepada macam guru KAFA tadi, jawab persoalan penanti, KAFA *state* bagi RM50 tapi *federal* bagi RM400 tak salah saya, tak salah saya, so *federal* juga bagi bantuan, so ini ialah perkara-perkara yang bukan saja daripada satu peruntukan, dia ada pelbagai peruntukan so dan juga masa ke semasa sebab itu lah Sekolah-Sekolah Agama Rakyat, Sekolah-sekolah KAFA, Sekolah-sekolah Maahad Tahfiz di Pulau Pinang berjalan lancar sebab kita selesaikan masalah. Katalah sekolah masalah bocor bumbung, kita keluarkan peruntukan, untuk kita memperbaiki dibawah pembangunan, peruntukan pembangunan katakanlah sekarang jalan tidak ada lampu, ADUN ada peruntukan, kita juga akan keluarkan, ataupun pihak Pejabat Kewangan Negeri, pihak UPEN so banyak ada peruntukan-peruntukan saya minta YB. Penanti, kita jangan *compare* yang itu, kalau ada keperluan jangan masuk *paper* pun, bila

kata masuk *paper*, Sekolah Maahad Tahfiz tidak mempunyai sinar, saya terkejut, tidak mempunyai lampu, tidak mempunyai api, saya terkejut, saya hantar pegawai saya dan-dan, di Penanti pula, kalau kata di cerok mana-mana, di Penanti, saya cukup jaga Penanti, kerana dua (2) sebab, kerana Penanti dan kerana Permatang Pauh, bos saya, so ini saya minta, kalau ada keperluan, toksah kira bajet. Ada keperluan datang saja kepada saya, asalkan dia *proper* untuk keperluan anak masa depan generasi kita *Insyaa-Allah* saya akan selesaikan, sekian.

Ahli Kawasan Pinang Tunggal (YB. Dato' Haji Roslan Bin Saidin):

Saya minta sikit...(gangguan).

Timbalan Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri :

Sudah, sudah, sila buat..(gangguan)

Ahli Kawasan Pinang Tunggal (YB. Dato' Haji Roslan Bin Saidin):

Boleh lah, terima kasih, tak banyak ..(gangguan)

Timbalan Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Ni nak balik lambat ni malam ni....(gangguan)

Ahli Kawasan Pinang Tunggal (YB. Dato' Haji Roslan Bin Saidin):

YB. Batu Maung saya dah seluruh dalam Dewan yang mulia ini, petang ini, rasa terharu rasa simpati dengan simpati, simpati sungguh-sungguh dengan YB. Penanti, apa yang Yang Berhormat Penanti harapkan, apa yang YB. Penanti hajatkan dari segi tambahan elaun tadi, berapa RM50 saja begitu, Penanti? jadi yang YB. Batu Maung pusing kanan, kiri, pusing buat apa....(gangguan) cerita dia macam ni YB. Batu Maung,..(gangguan). YB. Batu Maung gatal kat sini, gatal kat depan ni, terus garu ja, jangan duk pusing..(gangguan) kalau boleh nak tambah? Betul tak?...(gangguan).

Timbalan Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

YB. Pinang Tunggal, duduk, seorang, seorang la cakap...(gangguan)

Ahli Kawasan Pinang Tunggal (YB. Dato' Haji Roslan Bin Saidin):

Saya bercakap tadi, YB. Batu Maung timbul....(gangguan) terima kasih lah..(gangguan) RM700.00 Timbalan Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri minta tambah lagi...(gangguan) dak pasal apa? Timbalan Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri yang tak faham pasal apa?! Timbalan Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri yang tak faham pasal apa?... (gangguan) setuju YB. Penanti?

Ahli Kawasan Batu Maung (YB. Dato' Haji Abdul Malik Bin Abul Kassim):

YB. Pinang Tunggal ni bukan nak tanya soalan, dia hanya nak menimbulkan kekecohan, dengan itu saya Timbalan Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri saya ucapkan ribuan terima kasih kepada semua yang telah mengambil bahagian membahas perkara perkara yang timbul kepada saya, dan saya mengucapkan ribuan terima kasih kepada semua agensi-agensi, jabatan-jabatan saya mohon menyokong.

Timbalan Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri :

Seterusnya, silakan YB. Perai. Saya rasa kita tak boleh rehat hari ini kita akan terus sampai tamat.

Timbalan Ketua Menteri II:

YB. Timbalan Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri, YB. Ahli-Ahli Majlis Mesyuarat Kerajaan, Ahli-ahli Dewan Undangan Negeri, saya akan menjawab soalan-soalan yang telah dibangkitkan dalam lima (5) hari sesi Dewan ini. Pertama saya mungkin saya akan ringkaskan jawapan-jawapan dan mungkin ada juga soalan-soalan yang saya sentuh semasa perbahasan, perbincangan dalam Dewan ini. Pertama adalah soalan daripada YB. Pulau Betong. YB. Pulau Betong, telah bertanya berkenaan bilangan penganggur di Pulau Pinang dan sebab-sebab pengangguran. Mengikut statistik Jabatan Buruh, Jabatan Perangkaan Malaysia jumlah pengangguran di kalangan rakyat Malaysia sehingga bulan Februari 2016 adalah seramai 5,604 orang, walau bagaimanapun Jabatan Perangkaan Malaysia tidak mempunyai maklumat terkini berkenaan jumlah penganggur mengikut negeri, namun menurut Jabatan Perangkaan Malaysia bilangan graduan siswazah yang menganggur di Pulau Pinang bagi tahun 2015 ialah seramai 3,800 orang. Kadar pengangguran di Pulau Pinang yang dikeluarkan oleh Jabatan Perangkaan Malaysia bagi tahun 2015 adalah hanya 1.6% berbanding dengan 2.9% untuk seluruh Malaysia.

Sebuah negara dikatakan mempunyai pertumbuhan yang baik jika kadar pengangguran tinggi bermakna berlakunya pembaziran sumber manusia, sebab berlaku pengangguran adalah pelbagai dan kompleks. Bagi setengah individu pengangguran hanya berlaku dalam jangka masa yang pendek di mana ia merupakan satu proses semulajadi bagi individu-individu yang bergerak dari satu pekerjaan ke pekerjaan yang lain atau pergerakan dari alam persekolahan atau persaraan kerja. Bagi setengah individu yang lain pula, pengangguran mengambil masa beberapa bulan mungkin disebabkan kesukaran mencari pekerjaan. Sikap terlalu memilih pekerjaan, turut merupakan faktor meningkat bilangan pengangguran di negara ini. Bagi menjawab persoalan yang telah dibangkitkan oleh YB. Sungai Dua, berkenaan langkah Kerajaan Negeri bagi meningkatkan peluang pekerjaan dalam sektor keusahawanan dan perniagaan kepada graduan yang menganggur Kerajaan Negeri telah memperkenalkan program baru yang pertama *Penang Exclamatory For Creative Analytic And Technology*. Program ini telah dilancarkan bagi golongan yang ingin menceburi bidang perniagaan sebagai printis permula niaga *entrepreneur*. Kedua Kerajaan Negeri melalui Penang Development Corporation PDC juga telah melaksanakan Projek Titian Saksama Rakyat (PTSR) Negeri Pulau Pinang yang merupakan program Mikrokredit yang memberikan pinjaman kepada peniaga peniaga kecil untuk membantu usahawan tempatan ketiga Kerajaan Negeri melalui Invest Penang juga telah merangka beberapa strategi pelaburan pertubuhan ekonomi termasuk penubuhan pusat penasihat pasaran sumber IKS, SME, *Market Advisory Resources Training Centre, Smart Centre*, Pusat SMART ini membantu golongan keciciran dan juga graduan dan memberi khidmat nasihat dari segi informasi perniagaan yang berguna dan terkini.

YB. Sungai Dua juga turut mencadangkan agar Kerajaan Negeri menyediakan latihan kemahiran seperti sijil kemahiran atau keselamatan untuk belia. Pertama Kerajaan Negeri melalui *Penang Skill Development Centre* memainkan peranan untuk melatih sumber manusia di pelbagai kemahiran bidang tinggi bagi memenuhi kehendak industri berasaskan teknologi tinggi di negeri ini. Antara pendidikan kemahiran yang menjadi agenda utama dalam Kerajaan Negeri bagi memenuhi pasaran sumber tenaga kerja adalah dalam bidang teknologi pemesanan, kesisiaan, kejuruteraan, komputer elektronik, megatronik, telekomunikasi, teknologi pembuatan CAM. Kerajaan Negeri turut bekerjasama dengan Persatuan Perusahaan Kecil dan Sederhana Malaysia SEMENTA, serta *Folier Technology, Technology Of Consultants LTC*, dalam menyediakan program latihan, dan pengajian Vokasional-Vokasional *Skill Employment* program buat pelajar lepasan sijil, pelajar SPM, sejajar dengan misi Kerajaan Negeri dalam menjadikan Pulau Pinang sebagai sebuah bandar pintar bertaraf antarabangsa program VACP melalui *Penang Science Cluster, SAMENTA* dan LTC pasti memberikan penekanan dalam aspek adaptasi kemahiran teknikal yang boleh digunakan dalam memenuhi tersebut.

Ketiga, Kerajaan Negeri berusaha dalam membantu anak-anak muda yang kurang berkemampuan dan tidak mampu dalam membiayai pengajian ke peringkat lebih tinggi, dengan memberi biasiswa dan juga elaun latihan vokasional. Program VACP ini pelajar bukan saja belajar tapi juga mempraktikkan kemahiran yang di ajar sehingga menjadi modal insan kemahiran tinggi dalam bidang yang diminati. Empat, Kerajaan Negeri juga telah memperkenalkan program Dual Vokasional Training DGVT, di Pusat Pembangunan Kemahiran Pulau Pinang (PSDC), ini merupakan hasrat PSDC untuk meningkatkan bakat dan kemahiran di Pulau Pinang. Dengan ini Kerajaan Negeri akan memberi bantuan kewangan pemaju industri syarikat-syarikat yang berpangkalan di Pulau Pinang dengan tajaan sebanyak RM2.0 juta. Program ini terbuka pada semua syarikat multinasional dengan entiti kecil dan sederhana, pengenalan DGVT di Pulau Pinang merupakan satu langkah yang sangat penting, dan menjadi matlamat Kerajaan Negeri untuk mencapai satu *standard, trade in Penang* sebagai tanda penguasaan pendidikan

vokasional. Melalui program ini, pelajar akan diberi elauan bulanan sebanyak RM900.00 untuk mengikuti kursus Diploma. Setelah berjaya menamatkan pembelajaran dalam masa 42 bulan mereka boleh bekerja dengan syarikat multinasional dengan gaji yang lumayan. Dan Diploma ini diiktiraf Kerajaan Malaysia dan Malaysian German Chamber Of Commerce. Keunikan sistem Vokasional German ini adalah belajar dan mengamalkan sambil bekerja dalam kilang.

Berkenaan dengan persoalan YB. Penanti, sekiranya graduan akan diserap dalam syarikat multinasional kebanyakan syarikat yang telah bertukar kepada syarikat *design* sebanyak 1,032 ekar tanah telah diperuntukkan untuk kawasan perindustrian Batu Kawan di mana sebanyak 569 ekar telah dijual kepada 100 buah kilang yang berteraskan elektrik dan elektronik. Pelaburan keseluruhan oleh kilang-kilang tersebut adalah dianggarkan jumlah RM7.5 billion dengan peluang pekerjaan yang ditawarkan adalah dijangka melebihi 35,000 orang. Kilang-kilang baru yang diwujudkan bagi tahun 2015 di kawasan perindustrian Batu Kawan pula dan menawarkan sebanyak 3,849 peluang pekerjaan daripada pelbagai bidang dan ini tidak hanya melibatkan *prime time*, *analogue design*, malah melibatkan juga kegunaan tenaga kerja dalam pelbagai bidang kemahiran dan disiplin. Peluang pekerjaan tersebut adalah untuk ke semua peringkat dan lapisan bagi pekerja mahir, separuh mahir dan pekerja am. Di samping itu industri sampingan seperti industri makanan, (*food and beverage*), pengangkutan (*transport and logging*) dan pembekal (*suppliers*) yang wujud juga dijangka akan memberi peluang pekerjaan sampingan kepada pelbagai peringkat dan pekerjaan tanpa mengira tahap kelulusan.

Beralih kepada soalan dibangkitkan oleh YB. Bukit Tengah mengenai *request for proposal* (RFP) tender projek pembangunan asrama pekerja di Juru. Saya rasa Ahli daripada Datok Keramat telah menjawab soalan-soalan yang telah dikemukakan oleh YB. Bukit Tengah ialah sama ada tempat itu sesuai kenapa Kerajaan Negeri menolak program perumahan dahulu tapi meluluskan projek asrama hostel dan kemudian isu ini sama ada syarikat yang membina atau yang akan membina asrama itu memang ada kemampuan dari segi dana dan sebagainya. Saya rasa semua ini telah dijawab oleh YB. Datok Keramat, betulkah? Jadi saya rasa tak perlu jawap soalan ini cuma saya rasa kemungkinan besar kalau ada permintaan supaya buat satu *open and inquiry*, saya rasa mungkin ini akan dipertimbangkan, tiada masalah. Sepertimana asrama di Bukit Minyak walaupun telah diluluskan SPC sudah meluluskan, MPSP sudah meluluskan tetapi atas permintaan Ahli Kawasan Bukit Tambun, saya rasa Kerajaan Negeri akan adakan *open and inquiry*.

Ahli Kawasan Batu Uban (YB. Dr. T. Jayabalan A/L A. Thambyappa):

Terima kasih, YB. Perai. Cadangan yang tadi disebutkan, cadangan kenapa kena ada satu *open and inquiry*. Ada banyak masalah kenapa kalau *you* masukkan warga asing macam CM cakap, bukan saja orang asing dengan orang *local*. Memang saya ingat ada banyak masalah berkenaan dengan sosial di mana dia duduk masukkan dia ke sebuah asrama memang mesti ada masalah sosial mesti ada. Tapi *we cannot compete with Singapore, Singapore is very tide state* dan YB. Datok Keramat *has said he has visited the worker centre in Singapore, Singapore has got tide system, weakness the problem of even capital punishment despite the whole world now objecting capital punishment, they still decided to go on* kawalan di Singapura yang memang *you can succeeding di Singapore*, saya ingat memang di Juru atau mana-mana mesti masalah, terima kasih.

YB. Timbalan Ketua Menteri II:

Kepada Ahli Kawasan Batu Uban dan saya juga memahami kekhuatiran Ahli dari Batu Uban dan situasi di Singapura dan Malaysia mungkin berlainan. Tapi Singapura pun tidak lepas daripada migitasi pekerja asing yang berlaku dua (2) tahun lepas di Jalan Serangoon di mana saya rasa duapuluh lebih orang telah dipenjarakan dan kemudian dibuang negeri. Walaupun ini tiada kaitan dengan asrama mereka oleh kerana mungkin mereka tidak ada asrama mereka berkumpul malam-malam di Jalan Serangoon. Tapi saya rasa siapa-siapa tidak bagi jaminan di Pulau Pinang khususnya di Bukit Minyak ataupun di Juru boleh dikawalkan secara efektif. Tapi saya rasa, saya minta cuma kita bagi satu peluang kepada kerajaan sebab masalah sosial ini bukan sahaja apabila kita bina asrama masalah sosial ini memang wujud sekarang. Jadi perkiraan kita apabila kita cuba menyelesaikan masalah sosial ini melalui asrama, bukan asrama yang saya rasa macam kita buat tidak ada *standard*, tapi ada *standard* dan di Juru kita juga menempatkan pekerja tempatan sebelum ini.

Jadi inilah satu cabaran, satu usaha yang kita ambil dan saya juga nyatakan bahawa kedatangan ramai-ramai pekerja asing ini bukan satu dibawah kawalan kita, ini adalah di bawah kawalan Kerajaan Pusat. Tapi ini adalah satu usaha di mana saya rasa, saya memang, saya tak bagi jaminan, *nobody can give but I think* di mana ini satu percubaan di mana Kerajaan Negeri akan menghadapi masalah dan saya sebutkan sendiri bahawa di tempat saya di Perai khususnya di flat-flat Taman Indah, saya rasa majoriti adalah pekerja asing. Di flat itu memang ada juga tempat-tempat atau kita labelkan kita ada pekerja asing. Ini merupakan satu masalah kepada saya di Perai dan saya rasa mengenai bagaimana kita cuba mengawal situasi saya juga minta Polis dan Imigresen membuat rondaan dan sebagainya.

Walau bagaimanapun saya memang tidak menolak kekhuatiran, menolak kebimbangan bahawa kita mungkin tidak begitu handal seperti Singapura, Singapura saya rasa undang-undang semuanya lebih ketat daripada sini. Ini mungkin berlaku tapi ini merupakan satu usaha sepertimana saya katakan tadi kalaulah perlu *public inquiry* mungkin lebih baik kita adakan. Kalaulah ada penduduk tempatan protes mungkin kita adakan, memang kita sudah adakan dialog dan sebagainya. Ini merupakan satu projek perintis, *it is final project* dan tengok kita bagaimana kita berjaya atau tidak.

Kepada YB. Seri Delima, merujuk kepada persoalan yang dibangkitkan oleh Seri Delima berkenaan kenapa Kementerian Pendidikan Malaysia tidak mengarahkan sekolah-sekolah di Pulau Pinang ditutup seperti di sekolah-sekolah di Kedah dan Perlis. Saya rasa saya telah jawab soalan ini dalam soalan lisan seperti 216 pada hari esok. Saya rasa mungkin di mahkamah. Jadi kenapa dia tutup di Kedah dan Perlis mungkin dia tutup di musim kemarau. Saya rasa isu ini isu yang kita perlu rujuk kepada Kementerian Pendidikan. Saya rasa Kerajaan Negeri tidak ada apa-apa peranan tentang penutupan sekolah. Itu jawapan yang saya kepada Seri Delima.

YB. Penaga telah bertanya mengenai perancangan dan kos bagi pembangunan pusat arkeologi Guar Kepah. Guar Kepah merupakan lokasi peninggalan perang sejarah zaman neolitik yang berusia hampir 5,000 tahun. Tapak tersebut merupakan satu-satu tapak awal yang membuktikan wujudnya penempatan manusia dengan cara hidup adaptasi marin semasa zaman batu di Pulau Pinang. Ini merupakan sejarah yang penting bukan sahaja di Negeri Pulau Pinang malahan juga kepada sejarah tamadun manusia di rantau Asia.

Sehubungan itu, langkah-langkah yang melibatkan pembangunan kontrovesi awalan perlu dilaksanakan bagi memastikan tapak warisan dan sejarah itu terpelihara. Tapak yang terlibat letak di lot 1012, lot asal lot 3471 Mk. 2, Daerah Seberang Perai Utara adalah tanah Kerajaan Negeri yang telah diluluskan pemberian milikan kepada Perbadanan Ketua Menteri (CMI), pada 12 Oktober 2012 dengan keluasan tanah lebih kurang 2.39 ekar. Kerajaan Negeri mempunyai perancangan yang terperinci bagi pembangunan galeri warisan aekeologi Guar Kepah, Kerajaan Negeri telah mengemukakan permohonan peruntukan kepada Menteri Pelancongan dan Kebudayaan Malaysia, YB. Dato' Seri Mohd. Nazri bin Abdul Azis pada 7 Oktober tetapi belum menerima apa-apa peruntukan.

Walau bagaimanapun memandangkan Kerajaan Negeri sangat komited untuk melindungi tapak warisan tersebut, pembangunan akan dilaksanakan secara berfasa setelah mengambil kira peruntukan yang terhad. Pada peringkat awal, pembinaan dibahagi kepada dua, iaitu pembinaan galeri warisan dan pembinaan infrastruktur. Pembinaan galeri Guar Kepah dianggarkan melibatkan kos berjumlah RM300,000.00. Reka bentuk dan konsepsi galeri warisan adalah berdasarkan konsep 3R iaitu *Reuse, Recycle and Reduce* di mana struktur dan sebahagian kemas asal rumah yang terdapat di atas tapak tersebut diguna semula. Keluasan galeri adalah seluas 233 meter persegi. Kemudahan asas lain seperti tandas dan kemudahan OKU akan dibina untuk kemudahan para pengunjung. Manakala bagi pembinaan infastruktur kos yang terlibat adalah dianggarkan adalah berjumlah RM476,000 ianya adalah terdiri daripada pembinaan akses laluan masuk ke kawasan tersebut. Kerja-kerja pelebaran jalan dan selekoh agar sesuai untuk laluan bas pelancong dan kereta, penurunan cerun, *decreasing slope* penyediaan kawasan *parking* bagi dua buah bas dan satu buah kereta serta penyediaan pagar di sekeliling parameter galeri. Keseluruhan kos adalah hampir RM800,000. Inilah kos yang terendah yang kita boleh buat galeri dan kita juga buat kawasan untuk *parking* dan sebagainya...(gangguan).

Ahli Kawasan Seri Delima (YB. Sanisvara Nethaji Rayer A/L Rajaji):

Minta laluan Yang Berhormat. Memandangkan Yang Berhormat sedang ulas tentang warisan dan sejarah, saya pun tertarik dan saya percaya memandang Yang Berhormat orang mempunyai pengetahuan tentang sejarah dan sebagainya. Saya berterima kasih di atas maklumat yang diberikan dan langkah-langkah yang diambil oleh Kerajaan Negeri bagi memastikan sejarah dan warisan di Pulau Pinang ini terpelihara. Saya amat tertarik dengan satu perkara yang saya lihat dalam laman sesewangan pada hari ini, komen oleh seorang Menteri, YB. Dato' Seri Nazri Aziz yang mengatakan bahawa tidak terbukti bahawa Hang Tuah ini sebenarnya wujud. Saya amat terpenggil untuk memberi komen bila saya di sekolah dahulu bila kita belajar sejarah kita tahu bahawa Melaka ini adalah orang yang menemui Melaka ini adalah Parameswar. Kuala Lumpur, Yap Ah Loy dan pendekar-pendekar seperti Hang Tuah, Hang Jebat ini adalah pendekar-pendekar yang dinyatakan dalam buku-buku sejarah.

Persoalan saya apakah langkah-langkah yang boleh diambil kerana sejak kebelakangan ini terdapat kerisauan kemungkinan sejarah ini ditukar-tukar bagi tujuan tertentu dan kerisauan bahawa sejarah sebenar, warisan sebenar negeri mungkin boleh hilang dengan perkara-perkara yang dilakukan. Kalau kita tahu dulu, Pulau Pinang ditemui oleh Francis Light tetapi YB. Telok Ayer Tawar sekarang mengatakan bahawa sebelum datangnya Francis Light ada penempatan di sini. Jadi mungkin itu adalah perkara yang benar, kita tidak tahu.

Jadi saya ingin tanya kepada Yang Berhormat, apakah tindakan yang diambil oleh Kerajaan Negeri untuk memastikan bahawa sejarah ini sebenar-benar diletakkan ataupun dicetak dalam bentuk buku untuk memberi keadaan yang sebenar kepada murid-murid di sekolah supaya mereka benar-benar belajar sejarah warisan yang sebenar dan perkara ini maklum lah terdapat juga tuduhan bahawa Menteri-Menteri ataupun saya tidak ingin buat tuduhan Barisan Nasional ingin menukarkan sejarah bagi tujuan kepentingan dari masa ke semasa kerana kalau kita lihat dalam buku sejarah pencapaian kemerdekaan orang-orang yang berjuang untuk kemerdekaan dan semuanya itu diputar belitkan...(gangguan).

Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Seri Delima, gulung apa yang dibahaskan.

Ahli Kawasan Seri Delima (YB. Sanisvara Nethaji Rayer A/L Rajaji):

Jadi saya nak tanya Yang Berhormat apakah tindakan yang diambil oleh Kerajaan Negeri?

YB. Timbalan Ketua Menteri II:

Saya sebenarnya bukan seorang sejarawan walaupun saya sangat minat dalam sejarah. Isu ini bila wira Melaka Hang Tuah, Hang Jebat dan sebagainya ini merupakan satu kontrovensi. Tidak ada satu masa ini adalah satu wira tapi sekarang ini dapat dipersoalkan atas mungkin penemuan fakta-fakta sejarah dan mungkin mereka rasa ini bukan sebenarnya, mungkin namanya lebih daripada negara China. Saya tak berani kita tidak ada sebenarnya data dan bukti untuk menunjukkan bahawa betul atau tidak. Jadi saya rasa mungkin sejarawan Malaysia pun ada yang disebut bahawa dia sudah membungkarkan ini sebagai mitos. Sebenarnya mereka tak wujud ini mungkin nama-nama bukan nama-nama Melayu. Tapi saya bukan pakar dalam sejarah Melaka. Kalau *you* tanya tentang Lembah Bujang, saya tahu sikit bukan pakar tentang Lembah Bujang.

Saya memang setuju dengan YB. Telok Ayer Tawar bahawa kenapa kita selalu menunjukkan sejarah kolonial sahaja. Bangunan-bangunan kolonial, macam mana dengan pra-kolonial. Oleh kerana itu saya sangat minat dengan projek galeri Guar Kepah dan selepas kita bina galeri Guar Kepah saya membuat satu rombongan ke Leiden, kalau boleh lah. Kalau Kerajaan Negeri membenarkan saya, saya rasa kawan-kawan di sana boleh ikut. Saya rasa bahan-bahan sejarah adalah di Muzium Leiden, kebanyakkan di Leiden. Di sebab itu saya rasa ini adalah penting walaupun saya rasa UNESCO sudah mengiktirafkan banyak bangunan-bangunan kolonial di George Town dan Melaka dan sebagainya. Saya tidak apa-apa tapi saya cuma nak kata berbalik kepada sejarah awal, sejarah pra-kolonial tak kanlah Penang tak wujud selepas Francis Light datang sini. Tak kan lah Singapura tak wujud. Jadi kita perlu satu fahaman sejarah dan janganlah kita juga, di samping itu kita tidak mempunyai satu peranan kepada

mereka di tanah ini yang sebenarnya memperjuangkan wira-wira semua ini telah ditinggalkan dalam sejarah kolonial.

Adalah banyak percubaan untuk *rewrite history*, bukan ini saya merujuk kepada *politician* sekarang. Saya rasa *you* boleh mendedahkan bukti yang baru tetapi sejarah Malaysia, dunia tahu apa sejarahnya. Kita tidak boleh putar belitkan.

Ahli Kawasan Pulau Betong (YB. Sr. Haji Muhamad Farid Bin Haji Saad):

Saya tertarik dengan cadangan YB. Seri Delima tadi. Mungkin Yang Berhormat kata tadi di Melaka itu mitos tentang Hang Tuah dan sebagainya. Tetapi apa yang disebut YB. Seri Delima tadi tentang sejarah Pulau Pinang memang ternyata tertulis atas catatan Francis Light dalam buku pelayarannya menyatakan selepas empat (4) hari dia datang ke Pulau Pinang ada 33 orang Melayu datang berjumpa dengan beliau. Ini saya rasa fakta sejarah dan ada dalam catatan buku sejarah Francis Light. Ini bukan mitos. Yang keduanya....(gangguan).

YB. Timbalan Ketua Menteri II:

Saya bagi satu contoh, apabila Kapten Cook dia pergi ke tanah yang besar iaitu dikenali selepas itu Australia, maka dia kata tanah ini tidak didiami oleh siapa-siapa, *founder keeper* so dia boleh tanah bagi pihak monarki. Tapi sebelum Francis Light keluar daripada masa itu tidak ada pelabuhan, ada juga orang kulit hitam melambai tangan kepada dia. So ini bermakna *you* boleh labelkan Australia ada kumpulan pribumi sebelum kedatangan *so* bagaimana *you* boleh labelkan Australia diambil di atas dasar ataupun idea teronulis. *It's a lie*. Boleh jadi saya rasa apabila British ataupun Kapten Francis datang ke Pulau Pinang. Ada sistem kerajaan, Melaka ada sistem kerajaan sebab itu saya katakan bahawa Kerajaan Melayu yang lama bukan di Melaka, di Kedah dan apabila kita melihat Lembah Bujang walaupun digazetkan, sejarah Lembah Bujang adalah sejarah orang Melayu.

Banyak orang mungkin tak faham, dia ingat Lembah Bujang sebab ada candi-candi ada juga agama Buddist ada agama Hindu mungkin orang India datang, tidak. Cuma India yang datang seribu tahun dahulu, 2000, 3000 adalah orang Melayu yang mungkin beragama Hindu, beragama Buddist dan sebagainya. Sebab itu candi-candi itu mungkin merupakan tapak Hindu, mungkin perkuburan dan sebagainya. Saya ada minta Kerajaan Pusat supaya mengazetkan Lembah Bujang, kita juga dua (2) tahun lepas seorang pemaju, mungkin dia tidak faham, dia pergi robohkan itu candi. Inilah warisan, inilah *heritage*, inilah sejarah. Inilah yang kita jaga bukan sahaja untuk kita tapi generasi yang akan datang.

Ahli Kawasan Bertam (YB. Haji Shariful Azhar Bin Othman):

Saya nak ucapkan syabas kepada Ahli Perai di atas penjelasan yang diberikan bagi saya yang cukup akademik dan sesuatu yang kita hormati cuma di sini saya nak, *to put my stand that* saya tak bersetujulah dengan pandangan daripada YB. Seri Delima yang mengatakan bahawa kemungkinan pakar-pakar sejarah sedang membuat sesuatu untuk mengubah sejarah. *No, no I'm not emotional*. *Rewrite*, menulis kembali sejarah, jadi saya tak nafikan bahawa pada hari ini, setelah negara berkembang begitu maju semua sejarah warisan bukanlah kata Utusan Malaysia sahaja. *They are from university* daripada luar-luar negara dan apabila mereka bertaburan di luar negara tentulah mereka mendapat maklumat yang berbagai-bagai.

Berbalik kepada Hang Tuah ini, kita daripada kecil baik anak Melayu, anak Cina, anak India semua faham bahawa Hang Tuah kita kenali beliau sebagai Laksamana Melayu di zaman Melaka dan siapakah Hang Tuah sampai hari ini kita masih menjadi satu pertanyaan tetapi di minda kita beliau adalah Laksamana Melayu seperti yang ditonjolkan di dalam sejarah. Cuma hari ini dia dipertikaikan bukan siapa dia Hang Tuah tetapi banyak menuskrip-menuskrip yang kita dapati kalau dulu sejarah Hang Tuah ditulis berdasarkan kepada Hikayat Hang Tuah sahaja ataupun berdasarkan Tun Sri Lanang dan sebagainya. Tetapi hari ini cerita pasal Hang Tuah didapati di arkib di India, arkib di Negara China semua *mention* benda yang sama tetapi buat sejarahwan apa sedang buat hari *they are try to is about*, sedang mencari punca yang sebenar. Jadi saya rasa kita di dalam Dewan kita mestilah menyokonglah usaha ini sampai, *it not easy to* mencari penyelesaian dan jawapan dalam tempoh satu dua hari ini tetapi biarlah sejarahwan ini buat kerja mereka masing-masing dan mereka sedang berdebat dan sebagainya. Terima kasih.

Timbalan Ketua Menteri II:

Sebentar saya jawab soalan dan kemudian saya akan beralih kepada Penaga. Ini saya rasa Guar Kepah ini dalam kawasan Penaga. Saya amat hormati. Kepada YB. Seri Delima, saya rasa YB. Seri Delima saya rasa isu ini ialah ada, bukan saya nak nafikan, ada juga yang memutar belitkan sejarah. Tetapi mereka adalah bilangan yang kecil, dan rakyat tidak apa ni, masyarakat *intelectual* tidak terima mereka, sebab masyarakat *intelectual* terima mereka sebab ada bukti, bukti ini boleh diterima bukan sahaja di negara ini di seluruh dunia. Ini menunjukkan tapi ada yang memutar belit sejarah dan sebagainya tapi ini saya rasa bilangan yang kecil sahaja. Kalau orang politik dia ada sesuatu di sebaliknya. Okey, YB. Penaga.

Ahli Kawasan Seri Delima (YB. Sanisvara Nethaji Rayer A/L Rajaji):

Yang Berhormat sikit, Guar Kepah Yang Berhormat boleh selesaikan. Saya minta supaya jangan disalah faham. Berbalik kepada isu Hang Tuah ini mempertahankan sejarah yang dulu. Kalau yang masih saya ingat lagi, kita juga telah baca dalam buku sejarah. Satu bab di mana Hang Jebat menderhaka kepada Sultan pada masa Sultan Melaka ketika itu. Di mana berlaku pergaduhan di antara Hang Tuah dan Hang Jebat dan walaupun Hang Tuah telah diusir keluar dari Melaka, beliau telah balik bagi mempertahankan kedaulatan Sultan dan berlaku pergaduhan sehingga Hang Jebat terbunuh. Jadi kalau kita baca sejarah itu ia terpahat di minda kita, kegemilangan pendekar-pendekar Melayu. Persoalannya adalah mengapa menteri-menteri sekarang membuat kenyataan mengatakan bahawa Hang Tuah tak wujud, *infact...*(dengan izin), Tan Sri Khoo Kay Kim sejarahwan, beliau juga mengatakan bahawa Hang Tuah tak wujud. Jadi *it create a lot of controvesy*, perkara-perkara yang tak perlu diusik, memang sudah ada di situ. Dua puluh, tiga puluh tahun diajar di sekolah mengapa ingin dipinda sekarang. Inilah persoalan mengapa buku sekolah ditukar sekarang, niat untuk menukar sejarah pada masa sekarang. Terima kasih Yang Berhormat. Itu sahaja.

Timbalan Ketua Menteri II:

YB. Seri Delima, saya rasa kalau kita ada bukti dan saya rasa kita boleh menukar, kita boleh ubah asalkan ini dapat diterima. Kalau kita sendiri boleh ubah atas tujuan tertentu. So jadi ini memang satu yang saya rasa sentiasa berlaku di dunia di mana sejarah ini kalau ada bukti dengan kemajuan dari segi ideologi dan sebagainya memang ini boleh berlaku tapi sama ada isu ini saya rasa mesti diselesaikan kalau tak ada ini akan timbul berbagai masalah apabila ia akan mempersoalkan pegangan kita. Hang Tuah hero, Hang Jebat hero tapi sekarang kita rasa Hang Jebat tak wujud. Ini menjadi permasalahan.

Ahli Kawasan Seri Delima (YB. Sanisvara Nethaji Rayer A/L Rajaji):

Yang Berhormat itu masalahnya nanti saya risau jangan salah faham, nanti mereka ceritakan tentang Hang Najib, Hang Zahid Hamidi, Hang Khairy Jamaluddin. Hang Rahman Dahalan. Itu masalahnya.

Ahli Kawasan Bayan Lepas (YB. Datuk Shah Headan Bin Ayoob Hussain Shah):

Ini apa pula Hang Rayer pasal apa pula Hang Rayer, bagilah contoh lain. Apa Hang Rayer? Hang ni Rayer.

Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

YB. Penaga. Sila.

Ahli Kawasan Penaga (YB. Datuk Haji Mohd Zain Bin Ahmad):

Kita letak Hang Rayer sebelah. Saya nak mulakan, sebenarnya saya ingin mengambil kesempatan di sini untuk mengucapkan ribuan terima kepada YB. Perai kerana saya nampak orang kata apa memang berusaha untuk menjayakan program ini dan pada masa yang sama saya ingin mengucapkan terima kasih kepada Pusat Pendidikan Arkeologi Global Universiti Sain Malaysia yang telah menemui tapak ini dan juga mungkin kerjasama di antara Kerajaan Negeri dan USM dapatlah kita

bina sebuah galeri arkeologi Guar Kepah. Saya ada soalan-soalan yang saya ingin sedikit penjelasan sedikit Yang Berhormat....(gangguan).

Timbalan Ketua Menteri II:

Pengurusan galeri tersebut akan diuruskan oleh pusat arkeologi global di Universiti Sains Malaysia dengan bantuan bersama Kerajaan Negeri pihak USM akan menyediakan semua kelengkapan dan bahan pameran serta tambah ekskavasi melalui pegawai dan pelajar USM daripada PPAG USM. Selain itu terdapat pelajar universiti luar antarabangsa mengikuti program ijazah lanjutan yang akan menjalankan kerja kursus lapangan di Tapak Guar Kepah sebagai kes kajian. Pihak USM terus diminta membuat semakan sama ada terdapat keperluan untuk membawa balik tulang-tulang dan rangka manusia yang di bawa dari Guar Kepah ke Belanda. Kini disimpan di muzium Belanda sebanyak 41 unit tulang. Dari aspek promosi Kerajaan Negeri akan mempromosikan kawasan tersebut dengan mengambil kira konsep eko perlancongan setelah mendapati kawasan tersebut penuh dengan pokok-pokok buah-buahan seperti pokok nangka dan jambu.

Kerajaan Negeri juga Kerajaan Pusat memandang serius bagi melindungi Tapak Warisan Guar Kepah dan turut membantu kewangan bagi membolehkan pembangunan seterusnya dibangunkan. Silakan.

Ahli Kawasan Penaga (YB. Datuk Haji Mohd Zain Bin Ahmad):

Saya difahamkan ia akan dibina, galeri ini akan dibina diatas lot 3471 dan saya inginkan penjelasan adakah satu bangunan baru akan dibina ataupun bangunan lama dinaik taraf. Yang kedua soalan berkaitan dengan, saya baca dalam saya baca dalam ucapan T.Y.T. yang mengatakan bahawa galeri ini akan siap pada hujung tahun 2016 dan dibuka kepada orang ramai pada awal tahun 2017 tempoh adakah mereka telah mula membina bangunan di situ, saya belum nampak lagi. Terima kasih.

Timbalan Ketua Menteri I:

Pertama tanah ini adalah tanah bekas TOL dan tapi TOL ini telah dibatalkan dah saya rasa rumah ni Dan saya rasa rumah ini tidak dihuni oleh pemilik tol tu dan kita pun ambil CMI ini bahasa kita akan gunakan apa yang boleh kita gunakan. Saya tidak tahu secara *detail* bagaimana JKR akan merancang semua ini dan kita telah adakan beberapa mesyuarat dan sebarang kita telah dari segi teknikal perancangan dan sebagainya jadi ini akan dilaporkan kepada saya, saya jadi Pengerusi Projek ini. Kemudian saya rasa dahulu penghalang yang paling besar adalah bajet kita ada bajet tapi kita buat apa -apa, tetapi sekarang kita ada bajet. Bajet ini saya rasa adalah satu bajet yang terhad RM800,000 untuk galeri RM300,000 kemudian RM400,000 lebih untuk infrastruktur yang telah diadakan. Saya harap bahawa mengikut JKR ini boleh disiapkan mungkin penghujung tahun ini dan ini boleh dibuka dan USM Professor Mokhtar dan saya telah berjumpa dengan beliau. Beliau adalah seorang pakar Arkeologi dan dia memang dia sangat-sangat minat tentang isu ini sebab itu kita pun rancang apabila semasa galeri ini dibangunkan. Saya pun dah rancang, kita pergi lawat Laeden supaya boleh kah kita pinjam tulang-tulang ataupun item yang ada di Laeden sebab banyak ada di Laeden dan pada mereka matlamat Guar Kepah adalah ditulis dalam buku sejarah darjah empat zaman Neolitik dan mungkin juga ada buku-buku sejarah walaupun tidak secara dalam tentang Guar Kepah ini dan ini merupakan satu kawasan yang mengandungi Lembah Bujang dan sebagainya. So saya rasa perkara pokok telah diselesaikan dan saya berharap bahawa apabila saya boleh jumpa Menteri Pelancongan dan mungkin saya akan tanya sikit bantuan lagi lah supaya kita akan mencantikkan galeri. Terima kasih.

Ahli Kawasan Pulau Betong (YB. Sr. Haji Muhamad Farid Bin Haji Saad):

Terima kasih YB. Perai tadi masa Yang Berhormat tengah menjawab soalan saya, saya tengah makan putu mayam jadi saya tidak dapat jadi saya cuba dapatkan handsard daripada *press* sahajalah sambil saya baca tiba-tiba sampai ke soalan YB. Bukit Tengah, Yang Berhormat tidak membacanya jadi tertinggal ke macam mana tu? Muka surat yang ketiga, muka surat yang ketiga tu ada Penanti, Bukit Tengah...(gangguan) itulah kenapa tidak baca yang itu mungkin tertinggal datang masuk dalam ni nak peringat yang tertinggal. YB. Bukit Tengah punya jawapan tu.

Timbalan Ketua Menteri II:

Bukit Tengah punya jawapan tu saya rasa jawapan ini sudah diberi kepada Dato Yang Berhormat so saya rasa saya cuba buat satu ringkasan sahaja

Ahli Kawasan Pulau Betong (YB. Sr. Haji Muhamad Farid Bin Haji Saad):

Tapi ini makna jawapanlah ni.

Timbalan Ketua Menteri II:

Ya, jawapan terima kasih. Cuma ini terdapat bilangan sahaja.

Ahli Kawasan Pulau Betong (YB. Sr. Haji Muhamad Farid Bin Haji Saad):

Bukan untuk simpan untuk rekod saya sahaja Terima kasih.

Timbalan Ketua Menteri II:

Okey saya teruskan bagi menjawab soalan yang dibangkitkan oleh yang terhormat jawi berkenaan dengan tapak Estet Byram yang akan ditukar kepada kawasan perindustrian PDC telah mengenalpasti tapak yang bersesuaian untuk pembangunan campur termasuk tanah tempat penempatan semula penduduk Ladang Byram dan kemudahan berkaitan di dalam perangan PDC untuk kawasan pembangunan bercampur komponen utama pembangunan adalah perumahan dan perniagaan. Terdapat juga peruntukan bagi sekolah Tamil seluas lebih kurang dua (2) ekar disamping itu tapak bagi sekolah kebangsaan juga akan turut disediakan. Sebagai sebuah kejiranan yang serba lengkap pelbagai kemudahan awam dan asas akan disediakan seperti sekolah, rumah ibadat kawasan riadah dewan pelbagai guna pusat penjaja, tadika dan sebagainya. Sehingga kini PDC masih belum mempunyai lot nombor untuk kemudahan-kemudahan tersebut kerana proses pengambil masih belum selesai dan tapak ini dirancang bagi pengambilan Ladang Byram fasa kedua yang dijangka selesai sebelum tahun 2020. Oleh itu kerja-kerja pembangunan dijangka akan dimulakan pada tahun 2021. Namun demikian perkara ini tertakluk kepada kelulusan Kerajaan Negeri dan perancangan pengambilan berfasa berdasarkan aliran tunai PDC. Berdasar tempoh pengambilan fasa dua yang agak lama PDC memberi pertimbangan untuk mengekalkan penduduk secara sementara dan mewujudkan zon penampungan 100 meter daripada pembangunan industri dan tapak perlupusan sampah dengan kawasan industri.

Jadi pendek kata saya rasa Yang Berhormat daripada kawasan Jawi memang dia faham sebab tiap-tiap mesyuarat yang kita adakan, bagaimana kita akan mengalih sekolah Tamil kemudian penduduk mungkin ada tempat ibadat. Saya rasa tiap-tiap kali kita bincang cuma sekarang ini kita bersedia untuk memberi jaminan kepada pihak yang sebenarnya menjalankan tapak perlupusan cuma ini adalah satu *requirements* daripada DEIA. *So you have to has a buffer zone*, sebelum mereka bagi kelulusan, tapi kita tunggu bahawa kalau kita boleh bagi satu jaminan bahawa tempat-tempat ini akan dipindah kemudian saya harap bahawa DEIA boleh memberi keputusan supaya tapak fasa tiga akan dimulakan di kawasan Ladang Byram So itu juga di sana.

Berkenaan dengan FOI, isu yang dibangkit adalah bahawa Kerajaan Negeri ini bukan demokratik kita letakan syarat SG apa ni *sectuary regulations* dan sebagainya, kita juga ada sidang akhbar oleh gerakan di depan bangunan ini. SG ini adalah satu *mechanism*, cuma untuk memastikan bahawa dokumen-dokumen kita di *classify* mereka perlu tanda tangan SG. Ini bukan untuk semua dokumen ini hanya untuk dokumen yang dapat di *clasify* berasaskan bahawa mungkin kita rasa dia akan membawa masalah tapi kita tidak memerlukan semua permohonan maklumat untuk membuat SG ini itu selektif.

Jadi saya rasa mesyuarat ini akan Kerajaan Negeri, EXCO ini akan bincang dan kita kena lihat bahawa bolehkah kita kekal atau kita mungkin akan melonggarkan syarat ini di masa hadapan. So ini bukanlah satu *date line*, ini mungkin kita akan lihat sama ada perlu atau tidak perlu di masa depan. Akhir sekali Dato' Yang di-Pertua adalah isu yang dibangkitkan oleh YB. Telok Bahang yang bagi menjawab permintaan YB. Telok Bahang Dia tidak ada disini sekarang untuk memohon maaf kepada Yang di-Pertuan Agong kerana memanggil pendakwah Islam Dr. Zakir Naik sebagai syaitan tapi saya

menggunakan perkataan saya sebagai Satan. Saya ingin mengatakan di sini bahawa saya telah menarik balik perkataan Syaitan dan telah memadamkan perkataan tersebut dalam halaman Facebook saya, pada hari yang sama juga, saya memuat naik. Saya ingin menegaskan sekali lagi di sini bahawa saya tidak berniat menyinggung perasaan umat Islam atau institusi di Raja tetapi ia telah ditujukan kepada Dr. Zakir Naik, semata-mata. Saya tidak mempunyai masalah sekiranya Dr. Zakir Naik ingin memberi ceramah agama tetapi Dr. Zakir Naik tidak harus memberi ceramah yang menjurus kebencian terhadap agama lain. Malaysia terdiri daripada rakyat berbilang kaum, budaya dan agama. Oleh itu adalah penting sensitiviti rakyat pelbagai kaum dan agama dijaga demi memelihara perpaduan rakyat serta keharmonian negara.

Oleh yang demikian tidak timbul isunya sini saya menulis surat permohonan maaf kepada Yang di-Pertuan Agong, kita ada penceramah-penceramah Islam, kita ada juga pakar-pakar Islam Allahyarham Nik Aziz bekas Menteri Besar yang saya hormati adalah seorang yang sangat sensitif terhadap, walaupun dia pakar Islam terhadap kaum-kaum lain. Ada juga banyak-banyak pakar Islam yang sangat-sangat sensitif, yang kita boleh pelajari. Jadi apabila kita menjemput seorang yang tidak tahu tentang keadaan Malaysia dan datang menghina atau menjatuhkan agama lain ini saya rasa satu yang kita tidak terima. Jadi saya sudah jelaskan kali ini saya rasa buat penjelasan. Buat penjelasan dan itulah pendirian saya, dan saya kesal dan ini tidaklah ditujukan kepada Islam ataupun masyarakat Islam. So jadi itu sahaja Dato' Yang di-Pertua gulungan saya pada petang ini. Saya ucapkan terima kasih kepada semua ahli-ahli, sama ada Ahli-ahli Kerajaan Pembangkang dan saya terus menyokong ucapan dari T.Y.T. Terima kasih.

Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Ahli-ahli Yang Berhormat Dewan berhenti rehat dan kita akan bersidang semula pada jam 8.00 malam.

Dewan ditangguhkan pada jam 7.00 malam.

Dewan bersidang semula pada jam 8.10 malam.

Setiausaha Dewan:

Ahli-Ahli Yang Berhormat, Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri.

Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Ahli-ahli Yang Berhormat, sesi penggulungan disambungkan. Persilakan Pantai Jerejak.

Timbalan Ketua Menteri I:

Terima kasih Yang Berhormat Speaker. *Bismillahi rahmanir rahim, Assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh.* Yang Amat Berhormat Ketua Menteri Pulau Pinang, Yang Berhormat Timbalan Ketua Menteri II Pulau Pinang, Yang Berhormat Dato' Seri Setiausaha Kerajaan Negeri, Yang Berhormat Ahli-Ahli Mesyuarat Kerajaan, Yang Berhormat Ahli-Ahli Dewan Undangan Negeri dan Ahli-Ahli Yang Berhormat sekalian.

Izinkan saya memulakan penggulungan ini dengan membaca, memetik Firman Allah dalam Surah As-Syura, dalam Ayat 38....(*bacaan ayat Al-Quran*). Yang bermaksud, "Dan lebih baik dan lebih kekal bagi orang-orang yang menyahut dan menyambut perintah Tuhannya serta mendirikan sembahyang dengan sempurna dan urusan mereka dijalankan dengan secara bermesyurat sesama mereka dan mereka pula menafkahkan sebahagian daripada apa yang kami berikan kepadanya". Surah As-Syura, Ayat 38.

Alhamdulillah bersyukur kita ke hadrat Allah kerana diberi kesempatan untuk bertemu dan berkumpul dalam Dewan yang mulia ini bagi menghadiri Mesyuarat Pertama Penggal Keempat, Dewan Undangan Negeri Yang Ketiga belas pada malam yang mulia ini untuk melaksanakan harapan rakyat

Negeri Pulau Pinang. Ucapan setinggi tahniah saya ucapkan kepada semua Ahli-ahli Yang Berhormat yang mengambil bahagian dalam sesi perbahasan sepanjang sesi Dewan pada kali ini. Sesungguhnya, kritikan, cadangan, pengiktirafan dan pujian yang diberikan seharusnya diterima dengan hati yang terbuka dan pertimbangan yang sewajarnya diberi kepada Kerajaan Negeri bagi memastikan kesejahteraan dan kebajikan rakyat terpelihara.

Saya ingin melahirkan rasa bangga dengan pencapaian yang memberangsangkan sebagaimana yang dimaklumkan semasa *Exit Conference* Penyata Kewangan Negeri Tahun 2015 dan Laporan Ketua Audit Negara, Kerajaan Negeri Pulau Pinang sekali lagi mendahului negeri-negeri lain untuk menjadi negeri pertama dalam mengemukakan Penyata Kewangan Kerajaan Negeri bagi tahun 2015. Kejayaan ini menjadikan Negeri Pulau Pinang mengekalkan pencapaian menjadi negeri yang pertama mengemukakan Penyata Kewangan selama lapan (8) tahun berturut-turut. Kedudukan kewangan Kerajaan Negeri pada akhir tahun 2015 juga telah mencatatkan peningkatan dan lebih hasil. Kerajaan Negeri Pulau Pinang dibawah pimpinan Y.A.B. Ketua Menteri juga telah berjaya mencatatkan lebih belanjawan setiap tahun sejak tahun 2008. Dengan ini jelas bahawa prinsip yang diamalkan oleh Kerajaan Negeri, Cekap, Akauntabiliti Dan Telus yang bukan sahaja dapat memastikan perbelanjaan yang berhemah dan bersih malahan berupaya meneruskan pembiayaan bantuan-bantuan sosial dan pelaksanaan projek-projek pembangunan.

Saya juga ingin merakamkan ucapan terima kasih yang tidak terhingga kepada Tuan Yang Terutama Tun yang telah merasmikan mesyuarat pada kali ini. Terima kasih juga di atas keperihatinan, pandangan dan juga nasihat yang telah diberikan oleh Tuan Yang Terutama kepada kita bagi melaksanakan pembangunan dan pentadbiran Negeri Pulau Pinang yang kita cintai ini. Keperihatinan Tuan Yang Terutama Tun dalam memastikan setiap pembangunan yang dilaksanakan dapat memenuhi keperluan rakyat dan seterusnya dinikmati oleh semua lapisan rakyat di Negeri Pulau Pinang. Saya juga mendoakan agar Tuan Yang Terutama Tun dan Yang Berbahagia Toh Puan sentiasa diberikan kesejahteraan, dipanjangkan umur, dimurahkan rezeki dan mendapat keberkatan serta kerahmatan untuk terus memegang tampuk kepimpinan tertinggi Negeri Pulau Pinang. Terima kasih dan tahniah kepada semua Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah mengambil bahagian di atas perbahasan pada kali ini khususnya yang melibatkan portfolio Pembangunan Industri, Perdagangan Antarabangsa, Koperasi, Perhubungan Masyarakat dan Pembangunan Keusahawanan yang telah diamanahkan kepada saya, Jawatankuasa MMK Perhubungan Masyarakat.

Semua maklum bahawa organisasi JKK masih tetap menjadi nadi penggerak di peringkat akar umbi masyarakat sebagai mata dan telinga kepada Kerajaan Negeri Pulau Pinang di dalam melaksanakan dasar dan fungsi untuk menjadikan negeri ini Bersih, Hijau, Sihat dan juga Selamat. Pada penghujung tahun 2015 dan awal tahun 2016 telah berlaku rombakan kepada beberapa jawatankuasa JKKK setelah Pakatan Rakyat berubah kepada Pakatan Harapan. Keseluruhan penamatan dan penggantian telah diselesaikan.

Saya juga merujuk kepada isu yang dibangkitkan oleh YB. ADUN Penanti berkaitan dengan kawasan perkampungan di kawasan Penanti yang gelap, kurang pencahayaan. Baru-baru ini pada 29 Mac 2016, 10.30 malam, saya ada melakukan lawatan dan turun padang iaitu di Kampung Cina, di belakang Shell, Mukim 20 Penanti bersama-sama dengan ADUN Kawasan, TNB, JKK, penduduk kampung serta Ahli Majlis bagi meninjau keadaan penduduk di situ setelah mendapat aduan bahawa sebahagian kampung di situ dalam keadaan yang kurang pencahayaan dan tidak mempunyai kemudahan tiang lampu bagi bekalan elektrik serta lampu yang rosak yang tidak diperbaiki. Setelah lawatan tapak dilakukan, pejabat YB. ADUN telah diminta untuk menghantar pelan lokasi beserta nombor tiang ke Majlis Perbandaran. Walau bagaimanapun pelan yang disediakan oleh JKK baru sahaja diterima dan didapati kurang tepat. Justeru pelan tersebut akan dipinda semula dengan memberikan maklumat yang tepat seterusnya akan dipanjangkan kepada Majlis Perbandaran untuk dibincangkan di dalam mesyuarat. Setelah keputusan daripada Majlis Perbandaran diterima, permohonan tersebut akan diajukan pihak TNB untuk mendapatkan kos sebenar serta maklumat lokasi-lokasi tiang baru dan lampu tersebut. Kos untuk pemasangan hampir RM3,000.00 satu tiang manakala pemasangan lampu pula RM900.00 setiap satu lampu. Jumlah kos keseluruhan terlibat dianggarkan RM10,000.00 hingga RM15,000.00 yang saya mengambil kesempatan ini berbesar hati untuk menanggung kos pemasangan itu bagi kawasan tersebut.

YB. ADUN Penanti ada menyatakan lima (5) JKK di kawasan beliau yang masih belum menerima surat watakah...(gangguan).

Ahli Kawasan Penanti (YB. Dr. Hajah Norlela Binti Ariffin):

Mohon laluan yang saya nak tambah. Sebenarnya YB. Pantai Jerejak datang hari itu, saya juga hantar 15 permohonan lampu yang memang kita dah hantar sebelum ini. Maknanya kawasan pencerahan tak ada lampu itu bukan hanya setakat di Kampung Kubang Semang belakang Shell tapi banyak lagi dalam 30 kampung saya itu, bukan situ sahaja. Terima kasih.

Timbalan Ketua Menteri I:

Baik saya ambil maklum kalau begitu. Yang Berhormat juga ada mengatakan lima (5) JKKK di kawasan Yang Berhormat yang masih belum menerima surat watakah pelantikan dan masih belum menerima apa-apa elaun dalam tempoh enam (6) bulan yang lalu dan hanya menerima elaun berkuatkuasa pada bulan April dan AJK JKK hanya menerima tiga (3) bulan lepas dilantik pada 23 April 2016 nanti. Untuk makluman Ahli Dewan sekalian, terdapat lima (5) JKK yang terlibat dalam perubahan pemecatan dan penggantian di dalam DUN YB. Penanti. Suka saya jelaskan di sini pelantikan tiga (3) daripadanya telah diteliti lewat dibuat kerana anggota bagi JKKK kawasan berkenaan terlibat dengan peniukaran yang telah saya sebutkan tadi. Keahlian parti dan perkara tersebut telah pun diselesaikan pada 31 Mac 2016 yang lalu. Baucer bayaran elaun kepada anggota JKK Mengkuang Mat Sulong dan Mengkuang Titi telah disediakan dan bayaran akan dibuat dalam masa yang terdekat. Untuk bayaran satu lagi JKKK Kuala Mengkuang bagi bulan Januari hingga Mac tidak dapat diproses kerana JKKK belum mengemukakan minit mesyuarat bulanan yang lengkap kepada Pejabat Daerah Seberang Perai Tengah. Perkara tersebut telah dimaklumkan kepada Pengerusinya dan bayaran elaun akan dibuat setelah minit mesyuarat yang lengkap dikemukakan di Pejabat Daerah Seberang Perai Tengah. Sementara itu, satu (1) lagi elaun....(gangguan).

Ahli Kawasan Penanti (YB. Dr. Hajah Norlela Binti Ariffin):

Mohon laluan. Rasanya ini JKK Kuala Mengkuang itu kan, Kuala Mengkuang itu dia orang itu semua dulunya PAS. Tapi, semua dah masuk Keadilan, so, rasanya disebabkan itu bukan sebab dia tidak pandai, tapi ia memang semua masuk Keadilan dari PAS.

Timbalan Ketua Menteri I:

Itu telah pun diselesai....(gangguan).

Ahli Kawasan Pulau Betong (YB. Sr. Haji Muhamad Farid Bin Haji Saad):

PAS tak kata apa kah? PAS masuk Keadilan, tak marahkah? YB. Penanti tak marahkah? Wakil Rakyat PAS dalam Dewan ini, wakil Penanti bagitau kata PAS masuk PKR semuanya, tak marahkah?

Timbalan Ketua Menteri I:

Saya teruskan. Ada satu (1) lagi Yang Berhormat, iaitu bila Ahli JKK tidak mencukupi 10 orang maknanya hanya ada sembilan (9), itupun juga merupakan sebab yang mesyuarat tidak boleh diadakan sebab itu dia nak kena mencukupkan minimum 10 orang untuk memastikan bahawa segala urusan pembayaran dapat dilakukan.

Bagi elaun Kubang Semang Semambu, Januari dan Februari tidak dapat diproses kerana minit mesyuarat dikemukakan, kerana tiada minit mesyuarat juga. Walau bagaimanapun, minit baru telah pun diterima dan JKK dilantik melalui mesyuarat pada 26 Februari pada ketika itu, dan urusan akan dibuat selepas daripada ini. Saya menyambut baik cadangan yang dikemukakan oleh Adun Penanti yang ke, saya akan mengarahkan urusan menamakan Ahli-ahli yang digantikan itu melalui Pejabat Daerah supaya mereka mengambil tindakan penambahbaikan dengan memaklumkan setiap perlantikan dan penamatan kepada ADUN masing-masing berkuatkuasa serta merta.

Menjawab soalan yang dibangkitkan oleh YB. Adun Sungai Acheh, berkaitan JKK lama dipecat dan Adun Kawasan tidak diberitahu. Untuk makluman Yang Berhormat, kini setelah Kerajaan Negeri Pakatan Rakyat dikenali sebagai Kerajaan Pakatan Harapan, keanggotaan JKK ditetapkan dengan melibatkan Ahli dari Parti-Parti iaitu DAP, PKR dan Amanah sahaja. Ahli-ahli dari Parti Pas tidak lagi dilibatkan. Oleh yang demikian, ada di antara mereka yang telah meletakkan jawatan atau ditamatkan keanggotaan mereka oleh Kerajaan Negeri. Semua ADUN-ADUN Kawasan yang berkenaan telah sedia maklum mengenai keputusan ini.

Cadangan YB. ADUN Pulau Betong, supaya Kerajaan Negeri membuat kolaborasi dengan JKK bagi menyelesaikan isu penyalahgunaan dadah dikalangan masyarakat setempat, dialu-alukan. Untuk makluman Yang Berhormat, Kerajaan Negeri telah menubuhkan pada awal tahun ini iaitu biro-biro yang dibawah Pentadbiran JKK bagi memastikan kelancaran Ahli dan keberkesanan tindakan semua JKK. Jadi yang dimaksudkan dengan biro-biro tersebut ialah, kalau satu JKK mempunyai 15 orang, Pengerusi, Setiausaha dan juga Bendahari, 15 sudah tolak tiga (3) ada lagi 12, maka setiap dua (2) orang yang merangkumi 12 memegang satu daripada biro-biro tersebut.

Biro-biro ini ialah Biro Kebersihan dan Kesihatan. Ia akan dikendalikan dibawah EXCO YB. Seberang Jaya. Biro Pembangunan Ekonomi dan Pengusaha Kecil dibawah YB. Batu Maung, Biro Kebajikan Perpaduan Keharmonian Kaum YB. Sungai Puyu, Biro Pembangunan Modal Insan yb. Perai, Biro Pembangunan Belia dan Wanita YB. Bagan Lalang, Biro Pembangunan Fizikal YB. Bagan Jermal.

Justeru, Biro Pembangunan Modal Insan telah dipertanggungjawabkan untuk membantu dan melaporkan isu-isu yang disebutkan tadi adalah isu-isu penyalahgunaan dadah dalam masyarakat setempat. Pemakluman ini sebenarnya telah dimaklumkan dalam satu pertemuan di Dewan Sri Pinang dan telah dimaklumkan perkara ini pada semua wakil-wakil daripada JKK.

Isu Kampung Mutiara. Untuk maklumat Ahli-ahli Yang Berhormat, Kampung Mutiara merupakan sebuah perkampungan melayu yang telah lama didirikan kira-kira 50 tahun yang lalu. Kampung Mutiara terletak di Lot 39 dan 40, Seksyen 1, Bandar Batu Feringghi, Daerah Timur Laut. Kampung Mutiara ini telah dianugerahkan status sebagai "Kampung Tradisi" pada tahun 2004, kerana mempunyai keunikan rumah tradisional perkampungan Melayu di Pulau Pinang. Walau bagaimanapun, baru-baru ini terdapat usaha untuk merobohkan penempatan tersebut yang mempunyai kira-kira 66 buah rumah. Mahkamah telah memerintahkan agar kerja-kerja perobohan dijalankan pada 24 Ogos 2015 melalui surat rasmi kepada saya, selaku Timbalan Ketua Menteri 1 kepada tuan tanah melalui peguamnya bertarikh 19 Ogos 2015. Saya telah memohon agar pihak tuan tanah menanggung perintah mahkamah tersebut kerana menurut tuan tanah, beliau hanya mahu berurusan dan mengadakan perbincangan. Dia tidak mahu dengan yang lain, tapi saya dapat mampu untuk berbincang dengan beliau. Maka pada 8 September 2015, saya telah mengadakan pertemuan dengan tuan tanah dan berbincang mengenai kedudukan penduduk Kampung Mutiara. Selepas daripada pertemuan tersebut, saya juga telah berjaya mengadakan perbincangan beberapa kali bagi mencari penyelesaian terbaik diantara kedua-dua belah pihak. Kerajaan Negeri Pulau Pinang, sememangnya amat peka dan mengambil peduli tentang kebajikan dan kesejahteraan rakyat Negeri Pulau Pinang. YB. ADUN Tanjong Bunga, YB. Ahli Parlimen Bukit Bendera dan saya sendiri telah menyatakan dan bertegas bahawa kami tidak akan meluluskan sebarang projek pembangunan di tanah tersebut selagi mana kebajikan penduduk Kampung Mutiara belum diselesaikan terutamanya dari sudut penempatan dan bayaran pampasan yang sewajarnya. Kerajaan Negeri Pulau Pinang juga akan terus berusaha mengawal keadaan dengan membela penduduk kampung tersebut, dan menggunakan kuasa Kerajaan Negeri untuk meluluskan pelan pembangunan di kawasan tanah itu. Saya juga turut mengadakan perbincangan dengan ICU, Unit Penyelarasan Bumiputera Jabatan Perdana Menteri tentang nasib penduduk Kampung Mutiara itu.

Setelah beberapa siri perbincangan dijalankan, pihak ICU telah mengutuskan sepucuk surat kepada peguam yang mewakili penduduk Kampung Mutiara berkenaan cadangan untuk membuat transaksi jual beli tanah berkenaan. Setelah diuruskan, maka kami dalam proses untuk mengenal pasti untuk membuat keputusan di atas jual beli tanah tersebut demi kebaikan penduduk yang ada di situ. Jelaslah bahawa Kerajaan Negeri Pulau Pinang dibawah Kerajaan Pakatan Harapan, sentiasa komited didalam memperjuangkan nasib rakyat Negeri Pulau Pinang khususnya.

Jawatankuasa MMK Perbangunan Industri dan Perdagangan Antarabangsa. Pulau Pinang akan terus kekal sebagai sebuah negeri keusahawanan dan perindustrian yang memberikan keutamaan didalam sektor pembuatan dan perkhidmatan *Manufacturing And Services* di mana pada tahun 2015, pelaburan telah dicatatkan sebanyak RM6.9 bilion. Saya ingin menjawab soalan yang diajukan oleh YB. ADUN Jawi, mengenai kawasan di DUN beliau yang belum dibangunkan dan permohonan beliau kepada Kerajaan Negeri supaya memperluaskan kawasan perindustrian daripada kawasan Bukit Minyak ke Bukit Tengah, ke kawasan Jawi kerana didapati terdapat kawasan yang berpotensi untuk dibangunkan bagi meningkatkan IKS. Soalan ini pun telah disebut pada sesi yang lepas.

Untuk makluman YB. ADUN Jawi, mengikut perancangan perindustrian oleh Kerajaan Negeri melalui PDC, tumpuan, pengembangan, perindustrian PDC adalah dikawasan Selatan dan Utara *Penang Science Park*, Timur Batu Kawan dan Selatan Batu Kawan. Setakat ini kawasan Jawi belum lagi termasuk dalam perancangan tersebut, dan PDC yakin rancangan industri di Jawi jika ada dan bersesuaian berkemungkinan akan melibatkan pihak yang akan membangunkannya. YB. ADUN Jawi juga turut bertanggungjawab untuk menjana tapak Estet Byram yang akan ditukarkan kepada kawasan perindustrian berserta cadangan untuk tapak penempatan semula dan kemudahan awam yang berkaitan. Saya ingat tadi soalan ini telah dijawab oleh YB. Perai.

Mengenai cadangan YB. ADUN Paya Terubong, agar Kerajaan Negeri mengkaji untuk menubuhkan pusat khidmat dan maklumat khas inisiatif Dasar *One Belt One Road*. Kerajaan Negeri menyambut baik cadangan tersebut dan akan mengkaji serta memberikan pertimbangan sewajarnya. Walau bagaimanapun, pada masa ini para pelabur boleh mendapatkan maklumat berkaitan *One Belt One Road* melalui *Invest Penang* yang merupakan *One Stop Center* yang ditubuhkan oleh Kerajaan Negeri untuk membantu para pelabur dan menarik pelaburan luar ke Negeri Pulau Pinang termasuk bertindak sebagai pemudah cara kepada pelabur dari Negeri China dibawah inisiatif *One Belt One Road*.

Seterusnya berkaitan soalan YB. ADUN Sungai Pinang, yang mencadangkan agar Kerajaan Negeri mengkaji impak KPPPA ke atas rakyat Pulau Pinang terutamanya *SME's*. Kerajaan Negeri Pulau Pinang telah memberikan beberapa isu penting mengenai KPPPA yang belum ditangani dengan sewajarnya oleh pihak Kerajaan Persekutuan. Diantaranya ialah impak KPPPA terhadap Industri Kecil dan Sederhana (IKS), ataupun *Small And Medium Industries*. Walaupun analisis, kos, faedah yang dijalankan oleh *Price Waterhouse Hoopers* menunjukkan potensi kesan positif kepada sektor *assimilate* akibat daripada pembukaan pasaran baru. Kemungkinan besar kesan positif ini dinikmati oleh *SME's* yang sudah berorientasikan eksport. Untuk *SME* yang lebih kecil, kebanyakan daripada mereka tidak akan menikmati potensi kesan positif daripada KPPPA ini. Malahan kemungkinan besar akan mengalami kemerosotan perniagaan akibat daripada *competition* ataupun persaingan luar yang lebih besar.

Berdasarkan kajian dijalankan oleh *Penang Institute*, syarikat-syarikat kecil di Malaysia secara umumnya, lebih kecil mempunyai *leverage* yang lebih rendah diberikan nilai yang lebih rendah di pasaran saham untuk mereka disenaraikan dalam pasaran saham dan terlibat dalam industri yang boleh dikatakan kurang berkeuntungan. Boleh dikatakan bahawa syarikat-syarikat *SME* kecil ini, berkemungkinan besar kurang dapat bersaing serta mendapat manfaat daripada KPPPA jika dibandingkan dengan *GLC* dan syarikat bukan *GLC* yang lebih besar.

Jawatankuasa MMK Pembangunan Keusahawanan. Kerajaan Negeri berbangga di atas pengiktirafan Negeri Pulau Pinang sebagai sebuah "Negeri Keusahawanan" yang telah diiktiraf pada tahun 2015 dan akan meneruskan agenda ini demi memacu perkembangan ekonomi negeri dan rakyat Pulau Pinang khususnya.

Mengenai cadangan YB. ADUN Permatang Pasir, untuk menjadikan bidang keusahawanan yang diusahakan oleh golongan Belia agar kurang bergantung kepada Kerajaan Negeri seterusnya memartabatkan Belia dalam bidang keusahawanan. PDC dengan kerjasama Jabatan Pendidikan Pulau Pinang telah melaksanakan Program Tunas Niaga (PROTUNE) yang bertujuan untuk membentuk budaya keusahawanan dalam kalangan pelajar bagi menimbulkan minat pelajar terhadap keusahawanan sebagai kerjaya pilihan mereka.

Selama 18 tahun pelaksana program PROTUNI ini seramai 13....(gangguan).

Ahli Kawasan Penanti (YB. Dr. Hajah Norlela Binti Ariffin):

Mohon laluan. Yang tunas ini, maknanya PDC bagi mikro kredit kepada *sit funding* apa-apa ka?

Timbalan Ketua Menteri I:

Tak, yang ini bukan yang PTSR. *This is separate. This is between* PDC dengan Kementerian Pendidikan. Ada seramai 13,850 pelajar daripada 39 buah sekolah menengah telah dipilih dan dilatih secara teori serta disediakan *platform* untuk mempraktikkan ilmu yang dipelajari dalam bentuk amali melalui pembukaan premis-premis perniagaan yang terletak di sekolah masing-masing.

Di samping itu, sebagai sokongan Kerajaan Negeri bagi membantu golongan belia dalam bidang keusahawanan...

Ahli Kawasan Pulau Betong (YB. Sr. Haji Muhamad Farid Bin Haji Saad):

Penjelasan Yang Berhormat. Yang sekolah tadi, ini bermakna Kerajaan Negeri pun melalui program telah pun masuk ke sekolah-sekolah. Betul ya?

Timbalan Ketua Menteri I:

Ya, ini melalui PDC.

Ahli Kawasan Pulau Betong (YB. Sr. Haji Muhamad Farid Bin Haji Saad):

Boleh masuk la. Bukan tak boleh masuk pun. Sebelu mni dimaklumkan tak boleh masuk langsung. Hari ini Yang Berhormat mengatakan bahawasanya sekarang daripada Program Kerajaan Negeri dengan sekolah-sekolah di sekolah-sekolah. Betul?

Timbalan Ketua Menteri I:

Mutakhir ini boleh. Tidak pada peringkat awal dulu. Terima kasih Yang Berhormat. Kerajaan Negeri di bawah Jawatankuasa Pembangunan Usahawan melalui PDC juga telah sebenarnya ada beberapa sekolah di kawasan saya di mana tiga (3) orang pelajar daripada sekolah menengah berjaya mewakili Pulau Pinang menang peringkat negeri dan menang dalam inisiatif mereka membuat satu projek yang mana diiktiraf dan mewakili Malaysia pergi ke Taiwan baru-baru ini sebab mereka datang nak buat presentasi di pejabat saya sendiri.

Ahli Kawasan Pulau Betong (YB. Sr. Haji Muhamad Farid Bin Haji Saad):

Biasalah bila dah berjaya buat semua *claim credit*. Biasalah tu. Termasuk dengan Pantai Jerejak lah. Dah berjaya, *claim credit*.

Timbalan Ketua Menteri I:

Kerajaan Negeri di bawah MMK Pembangunan usahawan telah memperuntukkan, ini adalah jawapan yang selalu saya sebutkan iaitu projek mikro kredit di bawah PTSR untuk membantu usahawan-usahawan kecil termasuk golongan belia yang memerlukan modal perniagaan. Sehingga 31 Mac 2016, sebanyak RM 9.72 juta pinjaman telah diluluskan. Setakat hari ini 2,227 orang peminjam termasuk 1,352 belia, maknanya 62.5% dan kita telah mengemaskinikan data kita boleh dapat data. Umur 40 tahun ke bawah yang dikira golongan belia itu *that's why* kita boleh tahu jumlahnya 62.5% yang terlibat dalam bidang peruncitan, pemborongan, pembuatan dan perkhidmatan. Ada beberapa soalan yang bertulis yang telah saya menjawabnya dengan data yang telah saya sebutkan tadi. Dalam masa yang sama, Kerajaan Negeri di bawah MMK Pertanian Dan Industri Asas Tani...(gangguan).

Ahli Kawasan Penanti (YB. Dr. Hajah Norlela Binti Ariffin):

Mohon laluan. Maknanya, dari jawapan yang saya terima ini sebab kalau dilihat daripada data, 69% daripada pemohon ditolak, disebabkan tidak ada lesen perniagaan PBT dan juga tidak ada premis perniagaan. Maknanya sekarang ni kalau dari segi jawapan, mikro kredit ini berniaga pasar malam yang tak ada *fix* tempat pun boleh dapat dan juga wanita yang bekerja di rumah juga boleh dapat mikro kredit PTSR dari segi jawapan ni sebab selama ini di sidang DUN yang lepas, Yang Berhormat Pantai Jerejak kata mesti ada dua (2) syarat tu dan dari jawapan bertulis yang saya terima, dari statistiknya, 69% tidak dapat disebabkan tidak memenuhi dua (2) syarat tu, premis perniagaan dan juga lesen perniagaan.

Timbalan Ketua Menteri I:

Daripada 2,227, itu merupakan 69%. Daripada 3 ribu lebih. Kalau ada dalam jawapan tu ada 3 ribu lebih yang memohon tapi hanya 69% setakat dalam rekod yang tak dapat tu memang tidak memenuhi syaratnya. Dia masih lagi kekal syarat-syarat iaitu kena ada premis dan minimum satu tahun telah menjalankan perniagaan.

Saya teruskan ya. Dalam Jawatankuasa MMK Pertanian dan Industri Asas Tani jugamerupakan skim yang sama iaitu Tabung Usahawan Tani Muda (TTM) di bawah kendalian Exco Seberang Jaya. Dan setakat 31 Mac 2016, sebanyak 165,000 telah disalurkan kepada 33 belia yang terlibat dalam bidang pertanian. Mengenai cadangan oleh YB. ADUN Sungai Dua untuk menyediakan tapak-tapak perniagaan dan peluang perniagaan di Sungai Dua.

Untuk makluman Yang Berhormat, pihak MPSP tidak ada cadangan yang khusus untuk menyediakan tapak gerai, dewan perniagaan, ruang niaga di kawasan DUN Sungai Dua. Walau bagaimanapun, penyediaan tapak gerai, dewan perniagaan yang ruang niaga hanya akan disyaratkan dalam permohonan pelan kebenaran merancang yang baru di kawasan yang strategik. Di samping itu MPSP turut menyediakan garis panduan kaedah penjajaan mudah alih sebagai alternatif kepada penjaja-penjaja untuk menjalankan aktiviti penjajaan secara bergerak. Melalui garis panduan tersebut, peniaga diberi peluang untuk mendapatkan lesen penjajaan tertakluk kepada syarat-syarat yang telah ditetapkan.

Seterusnya berkaitan dengan YB. ADUN Pinang Tunggal mengenai peranan dan tanggungjawab yang. Saya sebagai ADUN Pantai Jerejak dalam membangunkan Melayu ataupun usahawan melayu di negeri Pulau Pinang melalui portfolio saya, berapa banyak kejayaan yang telah dicapai. Bagaimana saya menggunakan portfolio saya untuk membantu rakyat Pulau Pinang untuk mencapai kejayaan. Banyak peluang dan ruang perniagaan kepada kaum Bumiputera Melayu terutamanya melalui program MMK Pembangunan Usahawan seperti Karnival Usahawan Melayu Pulau Pinang yang diadakan di Bandar PERDA dalam bulan April 2016. 200 peniaga melayu termasuk yang sedia ada diberikan ruang niaga untuk menjalankan aktiviti perniagaan mereka. Itu sebahagian daripadanya. Dalam membantu bumiputra lagi, kita bersama dengan *Chamber of Commerce* dengan Dewan-Dewan Perniagaan seperti PERDASAMA juga telah menganjurkan Usahawan Rakyat di perkarangan Tingkat 3, KOMTAR. 30 Usahawan Bumiputera terlibat dalam program ini. Ekspo Usahawan Desa juga turut membantu hampir 40 usahawan mengeluarkan produk desa sendiri dan diberi peluang menyertai program di bawah Kerajaan Negeri.

Dalam membantu meningkatkakan lagi tahap pengetahuan tentang selok belok perniagaan, MMK Pembangunan Keusahawanan bersama dengan PDC telah memilih 20 usahawan pinjaman PTSR untuk dilatih dan dibimbing selama enam (6) bulan dalam program *Business Coaching*. Hasil daripada program ini telah dapat meningkatkan pengetahuan dan pendapatan rekod lebih 150% hampir 200% selepas menyertai program ini dikalangan 20 orang usahawan tersebut. Bersama dengan Yayasan Islam Pulau Pinang juga MMK Usahawan juga menganjurkan Seminar Mikro Kredit Islam. Dimana fokusnya adalah kepada peniaga bumiputra dan Islam. Kajian juga telah tidak melupakan usahawan wanita di mana MMK Keusahawanan bersama PWDC telah menganjurkan Karnival Koperasi dan Usahawan Wanita Peringkat negeri Pulau Pinang. Kaum belia juga tidak dilupakan di mana bengkel usahawan belia juga dianjurkan oleh MMK Pembangunan Keusahawanan. Penganjuran contohnya *Penang Motorsport Entrepreneurship* iaitu belia yang minat dalam permotoran telah menarik lebih 25,000 pengunjung di seluruh Malaysia dimana ruang-ruang perniagaan telah diberikan kepada 40 usahawan permotoran tempatan. Yang mana 35 usahawan adalah usahawan bumiputera yang terdiri daripada golongan belia.

Ini kita adakan di perkarangan *car park* Stadium Batu Kawan. Juga bersama dengan NGO Warisan Dan Kesenian. Di dalamnya ada keusahawanan, maka MMK Pembangunan Keusahawanan juga menganjurkan Program Karnival Usahawan Kesneian dan Warisan. Yang mana 30 usahawan bumiputra yang terlibat dengan aktiviti kesenian dan warisan diberi peluang untuk bersama dengan program Kerajaan Negeri ini. Ia dibuat di Seberang Perai Selatan. Bagi membina rangkaian perniagaan serta melebar luaskan pasaran barangan Pulau Pinang di bawah MMK Keusahawanan, telah memilih 40 usahawan yang efektif untuk bersama melawat di *factory* ataupun kilang-kilang dan premis usahawan Berjaya di Negeri Sembilan dan juga Selangor.

Dalam membantu tambahan modal pusingan, usahawan bumiputra di bawah PTSR telah memberi pinjaman faedah kepada 83.4% daripada 2,227 itu, iaitu 1,819 merupakan peminjam Melayu Bumiputera. Banyak program yang dianjurkan oleh Pembangunan Keusahawanan seperti Festival Usahawan Penjaja, *street hawker*, karnival usahawan flora, karnival usahawan Pulau Piannng, Dialog bersama pengusaha industri dan usahawan telah di laksanakan bagi membantu usahawan terutamanya usahawan bumiputra dalam meningkatkan pengetahuan *networking* dan pendapatan mereka.

Jawatankuasa MMK Pembangunan Koperasi. Kerajaan Negeri sentiasa memberi galakan untuk menubuhkan lebih banyak koperasi di Pulau Piangn ini. Ia dapat dilihat dari sudut peningkatan penubuhan koperasi di mana pada tahun 2015, ada 725 buah koperasi sahaja telah berdaftar. Manakala pada tahun 2016 telah bertambah kepada 736 buah koperasi didaftarkan. Dalam satu jawapan bertulis diberikan data yang aktif adalah 598. Maksudnya tidak semua yang ada ini aktif, sememangnya itu merupakan antara cabaran koperasi-koperasi ini....(gangguan).

Ahli Kawasan Penanti (YB. Dr. Hajah Norlela Binti Ariffin):

Mohon laluan lagi sekali boleh tak? Saya nak tanya sebab kan sekarang Briged Wanita di bawah JKKK dan diberi sebanyak RM30,000 kan. Boleh ke duit yang RM30,000 itu digunakan untuk *fund business* kalau Briged Wanita nak buat bisnes macam pinjaman kecil-kecilan untuk Briged Wanita. Sebab banyak Briged Wanita kata mereka ditolak sebab berniaga kecil-kecilan di rumah. Nak tanyalah, bolehkah duit yang untuk Briged Wanita itu digunakan *some part of it* untuk *fund business* untuk Briged Wanita.

Timbalan Ketua Menteri I:

YB. Penanti biasanya kalau *fund* yang seperti in digunakan untuk buat program. Bukan untuk jadikan dan ataupun *funding* mana-mana usaha perniagaan. Dia tidak boleh digunakan. Buat bentuk program.

Sepertimana yang dipohon oleh YB. ADUN Sungai Dua iaitu senarai koperasi karyah masjid bagi DUN Sungai Dua adalah dimaklumkan secara keseluruhan, saya ada data itu. Terdapat 33 buah koperasi karyah masjid di Negeri Pulau Pinang termasuk 10 buah di daerah Seberang Perai Utara. Dan terdapat sebuah koperasi karyah masjid di dalam DUN Sungai DUa, iaitu Koperasi Karyah Masjid Al-Jalal, Pajak Song Pulau Pinang Berhad. Dalam (kurang jelas) satu dia memang ada pada DUN Sungai Dua. Untuk makluman Yang Berhormat Sungai Dua juga, di bawah Jawatankuasa MMK Pembangunan Koperasi, pelbagai program telah dijalankan dalam membentu koperasi samada koperasi asas ataupun koperasi karyah masjid. Misalnya, Karnival Koperasi Peringkat Negeri yang telah dilaksanakan dan berjaya menarik sebanyak 30 buah koperasi untuk mempromosikan produk-produk mereka....(gangguan).

Ahli Kawasan Telok Ayer Tawar (YB. Dato' Hajah Jahara Binti Hamid):

Penjelasan. Terima kasih YB. Pulau Jerejak. Saya hendak rujuk balik di mana YB. Pulau Jerejak mendapat takrifan koperasi yang aktif iaitu sejumlah 598, takrifan aktif itu apakah maksudnya? Sama ada mereka ada buat mesyuarat agong, aktiviti dan jumlah pendapatan, apa maksud takrifan aktif itu?

Timbalan Ketua Menteri I:

Terima kasih YB. Telok Ayer Tawar. Definasi ini diberi oleh SKM, Suruhanjaya Koperasi Malaysia, mereka yang mengaudit, pastinya kalau mereka tidak bagi laporan dan mesyuarat agung tahunan, itu dikira tidak aktif, bila mereka mengadakan mesyuarat itu mengikut penilaian SKM.

Ahli Kawasan Pulau Betong (YB. Sr. Haji Muhamad Farid Bin Haji Saad):

Penjelasan. Untuk makluman YB. Telok Ayer Tawar, jumlah koperasi kariah yang aktif daripada 30 lebih itu saya rasa cuma lima (5) saja yang aktif. Saya rasa YB. Pantai Jerejak perlu melihat bagaimana untuk membantu mereka supaya mereka benar-benar aktif seaktif koperasi di Bertam yang telah menunjukkan kejayaan-kejayaan mereka.

Timbalan Ketua Menteri I:

Terima kasih YB. Pulau Betong. Kalau di mana-mana pun, pengalaman kita mengendalikan pendaftaran koperasi memang tidak 100% aktif. Kita semua tahu bagaimana Koperasi Kariah Masjid Al-Taqwa Bertam telah mendapat kejayaan di peringkat nasional, mendapat tempat yang ketiga. Dalam Kategori Pengurusan Pengimaran Masjid, Peringkat Kebangsaan dilihat sebagai satu pengiktirafan kepada koperasi ini, mereka berjaya mendapat anugerah tersebut, antara faktor terbesarnya ialah keaktifan koperasi tersebut.

Ahli Kawasan Pulau Betong (YB. Sr. Haji Muhamad Farid Bin Haji Saad):

Kena terima kasih kepada SKM Kerajaan Pusat yang telah membantu mereka untuk mencapai tahan tersebut.

Timbalan Ketua Menteri I:

Tetapi kariah-kariah ini semua berada dalam Negeri Pulau Pinang. Dalam usaha kerajaan untuk meningkatkan lagi penglibatan anak muda dalam koperasi, satu Bengkel Ahli Lembaga Muda Koperasi telah dilaksanakan. Saya ada terlibat di dalam suatu perkampungan di mana saya gunakan *approach* koperasi ini iaitu apabila kampung tersebut telah diminta untuk pergi ke kawasan lain, bagaimana kita hendak mengekalkan kebersamaan penduduk. Sebenarnya saya sendiri telah memohon untuk mewujudkan koperasi bagi mengekalkan nama kampung tersebut, itu dalam kawasan saya sendiri. Mereka telah berjaya menubuhkan sebuah koperasi dan telah menjalankan perniagaan, mereka juga telah mendapat beberapa peluang-peluang perniagaan daripada aktiviti perpindahan tersebut.

MMK Pembangunan Koperasi juga telah menaja lima (5) buah koperasi yang telah terpilih untuk menyertai P-Haque 2016 di Kuala Lumpur. Ahli-ahli Yang Berhormat, sebelum saya mengakhiri ucapan penggulungan pada hari ini, rasanya belum terlewat saya mengucapkan Selamat Hari Ibu kepada ke semua ibu di seluruh Malaysia, Selamat Hari Jururawat kepada semua jururawat yang telah banyak berkorban masa dan tenaga demi menjaga kebajikan pesakit, tidak lupa juga kepada semua guru di seluruh Malaysia khususnya di Negeri Pulau Pinang, saya mengucapkan Selamat Hari Guru yang disambut pada 16 Mei yang lalu.

Sekalung penghargaan dan tahniah juga diucapkan kepada semua Ahli Yang Berhormat yang berjaya menggalas amanah negara dan tanggungjawab yang diberikan demi kebajikan rakyat di Negeri Pulau Pinang yang tercinta ini.

YB. Dato' Yang di-Pertua, dengan ini saya mohon menyokong, sekian, *Wabillahitaufik Walhidayah, Assalamualaikum wbt.*

Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Ahli-ahli Yang Berhormat, sesi penggulungan telah pun selesai. Ahli-ahli Yang Berhormat, masalah yang kita hadapi sekarang ialah usul bahawa kami yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri dan Ahli-ahli Dewan Undangan Negeri Pulau Pinang memohon mengucapkan terima kasih kepada Tuan Yang Terutama Yang di-Pertua Negeri Pulau Pinang kerana berkenan melafazkan ucapan kepada Dewan ini kerana Mesyuarat Pertama Penggal Keempat Dewan Undangan Negeri Pulau Pinang Yang Ketigabelas pada 10 Mei 2016 dipersetujui. Ahli-ahli yang bersetuju katakan "Ya".

Ahli-ahli Dewan Undangan Negeri:

“Ya”.

Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Yang tidak bersetuju, katakan “Tidak”. “Ya” sebulat suara, usul dipersetujui.

Setiausaha Dewan:

Usul daripada Y.A.B. Ketua Menteri:

Y.A.B. Ketua Menteri:

YB Dato' Yang di-Pertua, saya mohon mencadangkan bahawa Dewan ini meluluskan penutupan dua akaun amanah yang tidak aktif dalam Kumpulanwang Amanah Kerajaan Negeri Pulau Pinang iaitu Akaun Aemasa Antara Pentadbiran dan Akaun Penyelesaian Utama Perbendaharaan. YB Dato' Speaker, saya mohon mencadangkan bahawa Dewan ini meluluskan penutupan dua (2) akaun yang saya sebutkan tadi. Seperti mana saya sebutkan tadi Akaun Semasa Antara Pentadbiran dan Akaun Penyelesaian Utama Perbendaharaan ditubuhkan di bawah Seksyen 10 Akta Tatacara Kewangan 1957, Akta 61 bagi mengakaunkan terimaan daripada peruntukan Kerajaan Negeri yang digunakan bagi maksud-maksud tertentu. Kedua-dua akaun terlibat tidak aktif antara 9 hingga 13 tahun dan telah tidak digunakan lagi. Arahan amanah kepada kedua-akaun amanah Kerajaan terlibat di bawah Seksyen 10 Akta Tatacara Kewangan 1957, Akta 61 menetapkan bahawa sebarang baki kredit akaun amanah yang hendak ditutup hendaklah dimasukkan ke Akaun Hasil Negeri Disatukan. Jumlah baki kedua-dua akaun amanah yang hendak ditutup tersebut adalah sebanyak RM747,981.02, justeru selaras dengan cadangan penutupan kedua-dua akaun amanah tersebut, maka baki terkumpul berjumlah RM747,981.02 akan diperakaunkan ke Akaun Hasil Negeri Disatukan, terima kasih.

Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Usul ini ada sokongan?

YB. Timbalan Ketua Menteri I:

YB Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri, saya mohon menyokong.

Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Ahli-ahli Yang Berhormat, masalah yang kita hadapi sekarang ialah usul daripada Y.A.B. Ketua Menteri seperti berikut:

“Bahawanya Dewan ini meluluskan penutupan dua akaun amanah yang tidak aktif dalam Kumpulanwang Amanah Kerajaan Negeri Pulau Pinang iaitu Akaun Semasa antara Pentadbiran dan Akaun Penyelesaian Utama Perbendaharaan.

Ahli-ahli yang bersetuju katakan “Ya”. Yang tidak bersetuju katakan “Tidak”.

Ahli-ahli Dewan Undangan Negeri:

“Ya”.

Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

“Ya” lebih banyak, usul diterima.

Setiausaha Dewan:

Usul daripada YB. Timbalan Ketua Menteri I.

YB. Timbalan Ketua Menteri I:

YB. Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri, saya mohon mencadangkan bahawa Dewan ini membuat ketetapan bahawa Ahli-ahli yang berikut dilantik sebagai Ahli Jawatankuasa Kira-kira Kerajaan Penggal Ke Empat Dewan Undangan Negeri Pulau Pinang yang Ketigabelas.

1. YB. Tanasekharan a/l Autherapady sebagai Pengerusi
2. YB. Yap Soo Huey
3. YB. Dr. Hajah Norlela Binti Ariffin
4. YB. Dato' Haji Mohd Salleh Bin Man
5. YB. Dr. T. Jayabalan A/L A. Thambyappa
6. YB. Yeoh Soon Hin
7. YB. Soon Lip Chee
8. YB. Sr. Haji Muhamad Farid Bin Haji Saad
9. YB. Dato' Haji Mahmud Bin Zakaria

Selaras dengan pindaan sub-peraturan 109 (1) Peraturan-Peraturan Majlis Mesyuarat Dewan Undangan Negeri Pulau Pinang, peraturan-peraturan tersebut yang dipinda melalui peraturan 13, Peraturan-peraturan Majlis Mesyuarat Dewan Undangan Negeri Pulau Pinang, pindaan 2015 yang berkuatkuasa pada 13 Ogos 2015 memperuntukkan seperti berikut:

“Dewan bolehlah melantik jawatankuasa-jawatankuasa tetap sebanyak mana jua pun yang difikirkan perlu dari satu ke suatu masa. Jawatankuasa-jawatankuasa tetap hendaklah dilantik dengan membuat usul dan ianya hendaklah mengandungi ahli-ahli yang dipilih oleh Dewan dan pilihan ahli-ahli itu hendaklah terdiri daripada seorang Pengerusi dan tidak kurang daripada enam (6) dan tidak lebih daripada sepuluh (10) orang ahli. Seberapa bolehnya tiap-tiap jawatankuasa pilihan hendaklah ditubuhkan supaya terbayang di dalamnya kadar parti masing-masing dalam Dewan”.

Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Usul ini ada sokongan?

YB. Timbalan Ketua Menteri II:

Saya menyokong.

Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Ahli-ahli Yang Berhormat, masalah yang kita hadapi sekarang ialah usul bahawa Dewan ini membuat ketetapan bahawa ahli-ahli yang berikut dilantik sebagai Ahli Jawatankuasa Kira-kira Kerajaan Penggal Keempat Dewan Undangan Negeri Pulau Pinang yang Ketiga Belas iaitu:

1. YB. Tanasekharan a/l Autherapady sebagai Pengerusi
2. YB. Yap Soo Huey
3. YB. Dr. Hajah Norlela Binti Ariffin
4. YB. Dato' Haji Mohd Salleh Bin Man
5. YB. Dr. T. Jayabalan A/L A. Thambyappa
6. YB. Yeoh Soon Hin
7. YB. Soon Lip Chee
8. YB. Sr. Haji Muhamad Farid Bin Haji Saad
9. YB. Dato' Haji Mahmud Bin Zakaria

Ahli-ahli yang bersetuju, katakan “Ya”, yang tidak bersetuju katakan “Tidak”.

Ahli-ahli Dewan Undangan Negeri:

“Ya”.

Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Usul dipersetujui sebulat suara.

Setiausaha Dewan:

Usul daripada YB. Timbalan Ketua Menteri I:

YB. Timbalan Ketua Menteri I:

Yang di-Pertua, saya mohon mencadangkan bahawa Dewan ini membuat ketetapan bahawa ahli-ahli berikut sebagai ahli Jawatankuasa Hak dan Kebebasan mulai Penggal Keempat, Dewan Undangan Negeri Pulau Pinang Yang Ketigabelas:

1. YB. Dato' Law Choo Kiang sebagai Pegerusi
2. YB. Sanisvara Nethaji Rayer A/L Rajaji
3. YB. Lau Keng Ee
4. YB. Ong Chin Wen
5. YB. Dr. T. Jayabalan A/L A. Thambyappa
6. YB. Soon Lip Chee
7. YB. Lim Swee Khim
8. YB. Tanasekharan A/L Autherapady
9. YB. Omar Bin Haji Abdul Hamid
10. YB. Haji Shariful Azhar Bin Othman
11. YB. Datuk Shah Headan Bin Ayoob Hussain Shah

laitu selaras dengan pindaan sub-seksyen Peraturan 109(1) Peraturan-peraturan Majlis Mesyuarat Dewan Undangan Negeri Pulau Pinang, peraturan-peraturan tersebut yang telah dipinda melalui Peraturan 13, Peraturan-Peraturan Majlis Mesyuarat Dewan Undangan Negeri Pulau Pinang 2015 yang berkuasa pada 13 Ogos 2015 memperuntukkan seperti berikut:

“Dewan bolehlah melantik jawatankuasa-jawatankuasa Tetap sebanyak mana jua pun yang difikirkan perlu dari satu masa ke suatu masa. Jawatankuasa-jawatankuasa tetap hendaklah dilantik dengan membuat usul dan ianya hendaklah mengandungi ahli-ahli yang dipilih oleh Dewan dan pilihan ahli-ahli itu hendaklah terdiri daripada seorang Pengerusi dan tidak kurang daripada enam (6) dan tidak lebih daripada sepuluh (10) orang ahli. Seberapa bolehnya tiap-tiap jawatankuasa pilihan hendaklah ditubuhkan supaya terbayang di dalamnya kadar parti masing-masing dalam Dewan”.

Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Ada sokongan?

YB. Timbalan Ketua Menteri II:

YB. Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri, saya menyokong.

Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Ahli-ahli Yang Berhormat, masalah yang kita hadapi sekarang ialah usul bahawa Dewan ini membuat ketetapan bahawa ahli-ahli yang berikut dilantik sebagai Ahli Jawatankuasa Hak dan Kebebasan Penggal Keempat Dewan Undangan Negeri Pulau Pinang yang Ketiga Belas:

1. YB. Dato' Law Choo Kiang sebagai Pegerusi
2. YB. Sanisvara Nethaji Rayer A/L Rajaji
3. YB. Lau Keng Ee
4. YB. Ong Chin Wen
5. YB. Dr. T. Jayabalan A/L A. Thambyappa
6. YB. Soon Lip Chee
7. YB. Lim Swee Khim
8. YB. Tanasekharan A/L Autherapady
9. YB. Omar Bin Haji Abdul Hamid
10. YB. Haji Shariful Azhar Bin Othman
11. YB. Datuk Shah Headan Bin Ayoob Hussain Shah

Ahli-ahli yang bersetuju katakan “Ya”, yang tidak bersetuju katakan “Tidak”.

Ahli-Ahli Dewan Undangan Negeri:

Ya sebulat suara, usul dipersetujui.

Setiausaha Dewan:

Usul daripada YB. Timbalan Ketua Menteri 1.

YB. Timbalan Ketua Menteri I:

Yang di-Pertua, saya mohon mencadangkan bahawa Dewan ini membuat ketetapan bahawa ahli-ahli berikut sebagai ahli Jawatankuasa Dewan mulai Penggal Keempat, Dewan Undangan Negeri Pulau Pinang Yang Ketigabelas:

1. YB. Dato' Law Choo Kiang selaku Pengerusi
2. YB. Dato' Haji Maktar Bin Haji Shapee
3. YB. Teh Yee Cheu
4. YB. Teh Lai Heng
5. YB. Lim Swee Khim
6. YB. Cheah Kah Peng
7. YB. Yap Soo Huey
8. YB. Lee Khai Loon
9. YB. Sr. Haji Muhamad Farid Bin Haji Saad
10. YB. Dato' Haji Roslan Bin Saidin
11. YB. Dato' Haji Mahmud bin Zakaria

laitu selaras dengan pindaan subseksyen Peraturan 109(1) Peraturan-peraturan Majlis Mesyuarat Dewan Undangan Negeri Pulau Pinang, peraturan-peraturan tersebut yang telah dipinda melalui Peraturan 13, Peraturan-Peraturan Majlis Mesyuarat Dewan Undangan Negeri Pulau Pinang pindaan 2015 yang berkuasa pada 13 Ogos 2015 memperuntukkan seperti berikut:

“Dewan bolehlah melantik jawatankuasa-jawatankuasa Tetap sebanyak mana jua pun yang difikirkan perlu dari suatu masa ke suatu masa. Jawatankuasa-jawatankuasa tetap hendaklah dilantik dengan membuat usul dan ianya hendaklah mengandungi ahli-ahli yang dipilih oleh Dewan dan pilihan ahli-ahli itu hendaklah terdiri daripada seorang Pengerusi dan tidak kurang daripada enam (6) dan tidak lebih daripada sepuluh (10) orang ahli. Seberapa bolehnya tiap-tiap jawatankuasa pilihan hendaklah ditubuhkan supaya terbayang di dalamnya kadar parti masing-masing dalam Dewan”.

Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Usul ini ada sokongan?

YB. Timbalan Ketua Menteri II:

YB. Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri, saya mohon menyokong.

Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Ahli-ahli Yang Berhormat, masalah yang kita hadapi sekarang ialah usul bahawa Dewan ini membuat ketetapan bahawa ahli-ahli yang berikut dilantik sebagai Ahli Jawatankuasa Dewan mulai Penggal Keempat Dewan Undangan Negeri Pulau Pinang yang Ketiga Belas:

1. YB. Dato' Law Choo Kiang selaku Pengerusi
2. YB. Dato' Haji Maktar Bin Haji Shapee
3. YB. Teh Yee Cheu
4. YB. Teh Lai Heng
5. YB. Lim Swee Khim
6. YB. Cheah Kah Peng
7. YB. Yap Soo Huey
8. YB. Lee Khai Loon
9. YB. Sr. Haji Muhammad Farid Bin Haji Saad
10. YB. Dato' Haji Roslan Bin Saidin
11. YB. Dato' Haji Mahmud Bin Zakaria

Ahli-ahli yang bersetuju katakan "Ya", yang tidak bersetuju katakan "Tidak".

Ahli-Ahli Dewan Undangan Negeri:

"Ya" sebulat suara, usul dipersetujui.

Setiausaha Dewan:

Usul daripada YB. Timbalan Ketua Menteri I:

YB. Timbalan Ketua Menteri I:

YB. Yang di-Pertua, saya mohon mencadangkan bahawa Dewan ini membuat ketetapan bahawa ahli-ahli berikut sebagai Ahli Jawatankuasa Peraturan-peraturan Mesyuarat mulai Penggal Keempat, Dewan Undangan Negeri Pulau Pinang Yang Ketiga Belas:

1. YB. Dato' Law Choo Kiang – Pengerusi dan ahli-ahlinya ialah
2. YB. Dato' Haji Maktar Bin Haji Shapee
3. YB. Yap Soo Huey
4. YB. Yeoh Soon Hin
5. YB. Teh Yee Cheu
6. YB. Lee Khai Loon
7. YB. Sanisvara Nethaji Rayer A/L Rajaji
8. YB. Tanasekharan A/L Autherapady
9. YB. Datuk Haji Mohd Zain Bin Ahmad
10. YB. Muhammad Yusoff Bin Mohd Noor
11. YB. Nordin Bin Ahmad

laitu selaras dengan pindaan subseksyen Peraturan 109(1) Peraturan-peraturan Majlis Mesyuarat Dewan Undangan Negeri Pulau Pinang, peraturan-peraturan tersebut yang telah dipinda melalui Peraturan 13, Peraturan-peraturan Majlis Mesyuarat Dewan Undangan Negeri Pulau Pinang pindaan 2015 yang berkuasa pada 13 Ogos 2015 memperuntukkan seperti berikut:

"Dewan bolehlah melantik jawatankuasa-jawatankuasa tetap sebanyak mana jua pun yang difikirkan perlu dari satu ke suatu masa. Jawatankuasa-jawatankuasa tetap hendaklah dilantik dengan membuat usul dan ianya hendaklah mengandungi ahli-ahli yang dipilih oleh Dewan dan pilihan ahli-ahli itu hendaklah terdiri daripada seorang Pengerusi dan tidak kurang daripada enam (6) dan tidak lebih daripada sepuluh (10) orang ahli. Seberapa bolehnya tiap-tiap jawatankuasa pilihan hendaklah ditubuhkan supaya terbayang di dalamnya kadar parti masing-masing dalam Dewan".

Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Usul ini ada sokongan?

YB. Timbalan Ketua Menteri II:

YB. Dato' Yang di-Pertua, saya mohon menyokong.

Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Ahli-ahli Yang Berhormat, masalah yang kita hadapi sekarang ialah usul bahawa Dewan ini membuat ketetapan bahawa ahli-ahli yang berikut dilantik sebagai Ahli Jawatankuasa Peraturan-Peraturan Mesyuarat mulai Penggal Ke Empat Dewan Undangan Negeri Pulau Pinang yang Ketigabelas:

1. YB. Dato' Law Choo Kiang – Pengerusi dan ahli-ahlinya ialah
2. YB. Dato' Haji Maktar Bin Haji Shapee
3. YB. Yap Soo Huey
4. YB. Yeoh Soon Hin
5. YB. Teh Yee Cheu
6. YB. Lee Khai Loon
7. YB. Sanisvara Nethaji Rayer A/L Rajaji
8. YB. Tanasekharan A/L Autherapady
9. YB. Datuk Haji Mohd Zain Bin Ahmad
10. YB. Muhamad Yusoff Bin Mohd Noor
11. YB. Nordin Bin Ahmad

Ahli-ahli yang bersetuju, katakan “Ya”, yang tidak bersetuju katakan “Tidak”.

Ahli-ahli Dewan Undangan Negeri:

“Ya”.

Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Usul dipersetujui sebulat suara.

Setiausaha Dewan:

Usul daripada YB. Timbalan Ketua Menteri I

YB. Timbalan Ketua Menteri I:

YB. Yang di-Pertua, saya mohon mencadangkan bahawa Dewan ini membuat ketetapan bahawa ahli-ahli berikut sebagai Ahli Jawatankuasa Perlembagaan mulai Penggal Keempat, Dewan Undangan Negeri Pulau Pinang Yang Ketiga Belas:

1. Y.A.B. Lim Guan Eng – Pengerusi dan ahli-ahlinya ialah
2. YB. Sanisvara Nethaji Rayer A/L Rajaji
3. YB. Tanasekharan A/L Autherapady
4. YB. Cheah Kah Peng
5. YB. Dato' Haji Mohd Salleh Bin Man
6. YB. Ong Chin Wen
7. YB. Yeoh Soon Hin
8. YB. Soon Lip Chee
9. YB. Dato' Hajah Jahara Binti Hamid
10. YB. Datuk Haji Mohd Zain Bin Ahmad
11. YB. Haji Shariful Azhar Bin Othman

laitu selaras dengan pindaan sub-seksyen Peraturan 109(1) Peraturan-peraturan Majlis Mesyuarat Dewan Undangan Negeri Pulau Pinang, peraturan-peraturan tersebut yang telah dipinda melalui Peraturan 13, Peraturan-Peraturan Majlis Mesyuarat Dewan Undangan Negeri Pulau Pinang 2015 yang berkuasa pada 13 Ogos 2015 memperuntukkan seperti berikut:

“Dewan bolehlah melantik jawatankuasa-jawatankuasa Tetap sebanyak mana jua pun yang difikirkan perlu dari satu masa ke suatu masa. Jawatankuasa-jawatankuasa tetap hendaklah dilantik dengan membuat usul dan ianya hendaklah mengandungi ahli-ahli yang dipilih oleh Dewan dan pilihan ahli-ahli itu hendaklah terdiri daripada seorang Pengerusi dan tidak kurang daripada enam (6) dan tidak lebih daripada sepuluh (10) orang ahli. Seberapa bolehnya tiap-tiap jawatankuasa pilihan hendaklah ditubuhkan supaya terbayang di dalamnya kadar parti masing-masing dalam Dewan”.

Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Ada sokongan?

YB. Timbalan Ketua Menteri II:

YB, Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri, saya menyokong.

Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Ahli-ahli Yang Berhormat, masalah yang kita hadapi sekarang ialah usul bahawa Dewan ini membuat ketetapan bahawa ahli-ahli yang berikut dilantik sebagai Ahli Jawatankuasa Perlembagaan Penggal Ke Empat Dewan Undangan Negeri Pulau Pinang yang Ketiga belas:

1. Y.A.B. Lim Guan Eng – Pengerusi dan ahli-ahlinya ialah
2. YB. Sanisvara Nethaji Rayer A/L Rajaji
3. YB. Tanasekharan A/L Autherapady
4. YB. Cheah Kah Peng
5. YB. Dato' Haji Mohd Salleh Bin Man
6. YB. Ong Chin Wen
7. YB. Yeoh Soon Hin
8. YB. Soon Lip Chee
9. YB. Dato' Hajah Jahara Binti Hamid
10. YB. Datuk Haji Mohd Zain Bin Ahmad
11. YB. Haji Shariful Azhar Bin Othman

Ahli-ahli yang bersetuju katakan “Ya”, yang tidak bersetuju katakan “Tidak”.

Ahli-Ahli Dewan Undangan Negeri:

“Ya” sebulat suara, usul dipersetujui.

Setiausaha Dewan:

Usul daripada Ahl Kawasan Pulau Betong.

Ahli Kawasan Pulau Betong (YB. Sr. Haji Muhamad Farid Bin Haji Saad):

Bismillahirrahmani Rahim, Assalamualaikum wbt. Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri, Barisan Nasional dalam Dewan yang mulia ini sentiasa meletakkan kepentingan rakyat Pulau Pinang apabila mempertimbangkan pelaksanaan projek-projek yang kecil mahu pun yang mega di negeri ini. Apakah yang rakyat mahu? Apakah yang diperlukan oleh rakyat? Apakah yang boleh menambah dan meningkatkan kesempurnaan kehidupan mereka? Bagaimana dan apakah yang patut dilakukan untuk dilaksanakan demi menjamin alam sekitar Negeri dan penduduknya. Atas kesedaran ini saya telah mengemukakan usul di penggal yang lepas yang mahukan supaya semua projek tambakan laut yang baru ditangguhkan sehingga selesai kajian alam sekitar disiapkan. Dalam usul mendesakkan Kerajaan Negeri kali ini, setelah membuat kajian bersama-sama dengan penyelidik, saya telah membuat usul untuk membatalkan projek tambakan laut untuk mewujudkan tiga (3) buah pulau berkeluasan lebih 4,000 ekar di selatan Pulau Pinang. Selepas usul dibuat saya telah meneruskan penyelidikan saya dan termasuklah membaca tulisan-tulisan dalam *facebook*, blog, akhbar dan lain-lain sumber bacaan, saya juga telah mendengar jawapan-jawapan yang telah diberikan sama ada dalam soalan lisan, soalan bertulis dan juga jawapan-jawapan dalam penggulungan. Setelah meneliti dan mendengar semua itu dan setelah berbincang dengan rakan-rakan Yang Berhormat dari Barisan Nasional, saya mengambil keputusan untuk meminda usul saya mengambil kira situasi semasa dan kehendak NGO dan masyarakat Pulau Pinang. Usul yang saya pinda berbunyi demikian:

“Dewan yang mulia ini membuat satu ketetapan untuk mengarahkan Majlis Mesyuarat Kerajaan Negeri Pulau Pinang selaras dengan Pentadbiran Kerajaan Negeri Pulau Pinang yang menekankan “Cekap, Akauntabiliti dan Telus”, maka projek yang melibatkan penambakan laut bagi mewujudkan tiga (3) buah pulau buatan di selatan Pulau Pinang, seluas lebih kurang 4,000 ekar untuk mewujudkan tanah tebus guna bagi tujuan pembangunan untuk membiayai kos projek yang dicadangkan di bawah pelaksanaan Pelan Induk Pengangkutan Awam, hendaklah ditangguhkan sehingga mendapat keputusan *Detailed Environmental Impact Assessment* oleh Jabatan Alam Sekitar Negeri termasuklah kajian sosial ekonomi diselesaikan. Sebuah jawatankuasa khas yang dianggotai oleh Ahli-ahli Dewan Undangan Negeri dan individu serta NGO yang mempunyai kepakaran tertentu hendaklah dilantik bagi memantau dan memeriksa penyediaan laporan ini. Jawatankuasa Khas ini juga bertanggungjawab untuk memastikan yang kedua-dua projek tambakan laut dan pelaksanaan projek-projek dalam Pelan Induk Pengangkutan Awam adalah berdaya maju dan mampan yakni *feasible and sustainable*. Pihak Kerajaan Negeri juga perlu mencari alternatif dari segi pembiayaan projek yang dicadangkan dalam Pelan Induk Pengangkutan Awam.

Usul pindaan telah saya serahkan kepada YB. Dato' Speaker awal pagi tadi. Saya difahamkan bahawa awal pagi ini pihak Kerajaan Negeri juga telah membuat usul untuk meminda usul saya. Menyedari terdapat dua (2) usul pindaan dari pihak Pembangkang dan pihak Kerajaan, Dato' Speaker telah memanggil dan berbincang dengan kedua-dua pihak. Saya telah meneliti usul baru dari Kerajaan Negeri dan berpendapat usul yang dicadangkan oleh Kerajaan adalah mengambil butiran keperluan yang saya usulkan dan menepati kehendak usul pindaan saya dan usul saya pada sesi yang lepas. Dengan meletakkan kepentingan rakyat Pulau Pinang pada hari ini dan masa hadapan, kepentingan alam sekitar dan suara NGO yang sayangkan Pulau Pinang, saya menarik balik usul saya untuk memberi laluan kepada satu usul baru yang ada dalam pengetahuan saya yang akan dikemukakan oleh pihak Kerajaan. Terima kasih.

Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Selaras dengan Peraturan 38, Peraturan-peraturan Majlis Mesyuarat Dewan Undangan Negeri Pulau Pinang, usul YB. Pulau Betong dibenarkan untuk ditarik balik.

Ahli Kawasan Padang Kota (YB. Chow Kon Yeow):

Dato' Yang di-Pertua, memandangkan YB. Pulau Betong telah menarik balik pindaan kepada usul yang dikemukakan kepada Dewan yang mulia ini yang juga menyebabkan pindaan usul yang dikemukakan oleh saya juga ditarik bersama-sama, sebab usul asal telah ditarik balik, maka usul pindaan itu pun tak sah laku lagi. Saya telah memberi notis di bawah Peraturan 34(8) untuk membawa satu usul seperti berikut;

“Bahawa Dewan yang mulia ini membuat ketetapan bahawa pelaksanaan Pelan Induk Pengangkutan Awam atau PIP Negeri Pulau Pinang adalah amat penting dan perlu disokong untuk menyelesaikan masalah kesesakan lalu lintas dan meningkatkan kecekapan sistem pengangkutan awam supaya Negeri ini terus maju dalam pembangunan sosial dan ekonomi. Bahawa Dewan ini menyuarakan keperihatinan terhadap projek penambakan laut untuk mewujudkan tiga (3) buah pulau buatan kira-kira 4,500 ekar untuk tujuan pembangunan bagi membiayai kos pelaksanaan PIP yang akan membawa impak alam sekitar seperti mana dibangkitkan oleh wakil rakyat dari kedua-dua pihak, Kerajaan dan Pembangkang di mana YB. Pulau Betong telah mengisytiharkan menarik balik usul yang dikemukakan. Bahawa Dewan yang mulia ini membuat ketetapan supaya Kerajaan Negeri Pulau Pinang diwajibkan tidak memulakan projek penambakan laut sehingga mendapat kelulusan *Detailed Environment Impact Assessment* atau DEIA dari Jabatan Alam Sekitar Pulau Pinang yang perlu dipantau dan diperiksa oleh Majlis Pengangkutan Negeri PDC yang termasuk juga mencari alternatif lain seperti mana hasrat YB. Pulau Betong dari segi pembiayaan projek-projek PIP yang mempunyai model *feasible dan sustainable* termasuk pembiayaan oleh Kerajaan Persekutuan. Sekian.

Yang Di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Ahli-ahli Yang Berhormat, selaras dengan Peraturan 34(8) saya mengusulkan usul tergepar ini dan meminta Ahli-ahli Yang Berhormat yang menyokong, berdiri. (Ahli-ahli Dewan Undangan Negeri berdiri). Sila duduk.

Ahli-ahli Yang Berhormat, kita sekarang dalam sesi perbahasan untuk usul tergepar yang telah dibawa oleh YB. Padang Kota. Ahli-ahli Yang Berhormat yang ingin mengambil bahagian dalam perbahasan, dipersilakan.

Ahli Kawasan Telok Bahang (YB. Datuk Shah Headan Bin Ayoob Hussain Shah):

Assalamualaikum wbt dan salam sejahtera. Yang Di-Pertua dan Ahli-ahli Yang Berhormat, izinkan saya terlibat dalam perbahasan ini. Saya berpendapat sekarang adalah masa di mana pihak-pihak yang berkepentingan atau...(dengan izin) *stakeholder* dan prihatin di Pulau Pinang telah mencapai satu tahap yang lebih matang dan memahami isu-isu berhubung PTMP ini. Dalam proses mencapai kematangan ini, pelbagai-bagai isu kekhawatiran, keresahan, kekeliruan berhubung impak dari perancangan pelaksanaan PTMP ini diutarakan. Saya berpendapat sidang Dewan Undangan Negeri Pulau Pinang kali ini akan mencatat sejarah penting kerana keputusan yang bakal dipersetujui atau sebaliknya akan menentukan masa depan Negeri yang kita kasihi ini. Ianya adalah proses penting dalam pengkisahan sejarah generasi masa depan. Kita semua berada dalam agenda ini. Dan generasi masa depan akan melihat bagaimana Y.A.B. Air Putih, YB. Padang Kota dan Ahli-Ahli Yang Berhormat lain di pihak Kerajaan Negeri dan juga YB. Telok Ayer Tawar dan raka-rakan saya dipihak pembangkang mencapai kesepakatan atau sebaliknya dalam proses pembuatan keputusan ini.

Dato' Yang di-Pertua dan Ahli-ahli Yang Berhormat. Saya suka ambil contoh negara-negara yang telah terlebih dahulu menjalankan proses tebus guna laut dan melihat kesannya kepada alam sekitar. Di Hong Kong contohnya, lebih pada 10% tanah untuk pembangunan adalah tanah tebus, guna untuk menyokong 7 juta penduduknya. Projek tambakan laut dijalankan dengan giat untuk memenuhi permintaan perumahan, perniagaan, industri dan pengangkutan dan lain-lain lagi. Kesan kepada tambakan laut telah memberi kesan alam sekitar dari segi modifikasi, hidrologi, operasi seperti peparitan, pembinaan rumah, *resort*, penahan ombak menyebabkan kesan kepada persekitaran alam marin, pencemaran bunyi di bawah dan atas paras laut. Penggunaan peralatan dan bahan api akan mengusirkan spesis-spesis yang lebih lemah dan menjejaskan kualiti air dan udara. Ini amatlah mungkin lebih-lebih lagi akan berlaku pergerakan kapal dan lain-lain lagi pengangkutan jentera air dalam proses pembinaan. Juga boleh berlaku gangguan dengan *chemical*...(dengan izin) disebabkan pengangkutan pasir yang akan mengubah habitat. Sentimen yang terapung menjejaskan kehidupan marin bagi pengurangan kemasukan cahaya untuk proses *photosynthesis* contohnya rumpai laut dan *plankton-plankton*. Menurut laporan sentimen tertentu mampu bertindak balas dengan bahan di dalam laut yang boleh menyebabkan peningkatan suhu akhirnya air laut akan terkandung kurang oksigen dan akan menjejaskan kehidupan marin ini.

Dato' Yang di-Pertua, dan Ahli-ahli Yang Berhormat, bagaimana pula kesan industri perikanan. Dengan pembinaan tiga (3) buah pulau yang dirancang tersebut, apakah akan berlaku dari segi pembekalan ikan-ikan segar. Adakah pelayan di pesisir pantai akan ditolak lebih jauh keluar garisan pantai di selatan Pulau Pinang? Adakah rancangan Kerajaan Negeri untuk menawarkan profesyen kepada mereka yang wujud daripada pembangunan PTMP ini? Mencukupi dengan bilangan nelayan-nelayan yang sedia ada? Apakah peluang-peluang yang bakal akan diwujudkan kepada mereka, cukupkah peluang untuk mereka? Adakah semuanya akan mendapat pekerjaan gantian ini atau adakah mereka semua layak? Ini adalah di antara persoalan-persoalan perlu dihuraikan dengan lebih jelas jika kita prihatin pada masa depan rakyat berhubung dengan PTMP ini. Adakah bekalan domestik ataupun *local fish landing* akan berkurangan seterusnya menambahkan nilai-nilai import. Sayugia diingatkan pembangunan rumah-rumah kediaman dan entiti ekonomi di pulau yang baru dibentuk akan menambah bilangan penduduk. Apakah harga ikan di Pulau Pinang akan meningkat oleh kerana atas faktor permintaan dan penawaran ini jika ia berlaku ia meningkatkan kos sara hidup kehidupan rakyat akan datang. Mungkin ini kita boleh pelajari daripada negara Jepun yang mengalami proses tebus guna laut di Teluk Tokyo yang dilaporkan menjangkau lebih 110 ribu hektar bagi tujuan pembangunan pelabuhan, industri berat, penapisan minyak dan keluli, perumahan, perdagangan dan pembesaran lapangan terbang seperti di *Hanida Airport*. Pembangunan infrastruktur serta pembentungan dan stesyen janakuasa elektrik. Secara sejarahnya Tokyo Bay kawasan yang kaya dengan kehidupan marin dan penyumbang utama kepada industri perikanan. Kini tidak lagi akibat penggunaan berterusan selepas perang dunia ke-2. Juga di *New South Bay, Australia* yang mana polisikan menurun akibat pembangunan. Saya rasa kalau kita terus memeriksa lebih jauh pengalaman di bandaraya atau negara lain kita akan melihat kesan yang serupa. Sehubungan dengan isu-isu yang boleh dijadikan sempadan. Kajian EIA ini amatlah perlu dan disegerakan untuk makluman kepada orang awam.

Dato' Yang di-Pertua, dan Ahli-ahli Yang Berhormat, saya ingin mengajak kita semua sama-sama berfikir. Adakah disaat ini kita meletakkan kepentingan rakyat dan kepentingan negeri di tempat yang betul. Kos 27 bilion, tiga (3) buah pulau, bilangan dan kategori projek-perumahan-perumahan baru di atas tanah tebus guna ini tidak dapat dipastikan dengan terowongnya, *sky cab* nya, LRT, Monorel, Teksi Air dan anggaran penduduk yang mungkin tidak tepat, isu *radioship pasenger load...*(dengan izin) untuk LRT, Monorel. Kesan keatas status George Town sebagai tapak warisan UNESCO. Langkah berjaga-jaga untuk memitigasikan dan kesan peningkatan kenderaan persendirian. Merancang perbelanjaan secara *land swap* ini, ketiadaan laporan EIA, ketidak sediaan laporan PAC Pulau Pinang. Siap satunya membawa impak berkait di antara satu sama lain. Jika melihat kepada isu-isu ini, pada saat ini kita sudah dapat membayangkan usaha-usaha ini akhirnya mencapai *full circle...*(dengan izin). Kita membuat pelbagai usaha dan aktiviti-aktiviti dan projek-projek. Tapi akhirnya kita berpatah balik dalam keadaan asal. Masalah kesesakan tidak dapat diatasi, masalah alam sekitar terus mencabar dan kebajikan rakyat tidak ditambah baik seperti yang disasarkan PTMP ini. Apakah yang kita mahu dari PTMP ini? RM27 billionya akan ditanggung secara *land swap* ini akan menjadi keputusan apa. Adakah ianya salah.

Dengan isu-isu yang terhidang dihadapan kita pada masa yang sama kita menghadapi cabaran yang belum lagi diselesaikan oleh Kerajaan Negeri. Dengan sebaik seperti isu pengondolan, tanah-tanah tinggi, tanah-tanah bukit saya berasa sangsi keupayaan PTMP ini. Sekiranya tidak fokus dengan sebenar-benarnya. Secara kesimpulannya, buat masa sekarang saya tidak tahu bagaimana PTMP ini dapat menyelesaikan masalah kesesakan yang menjadi tumpuan utama PTMP ini. Kerisauan saya turut disuarakan oleh NGO-NGO selainnya. Oleh yang demikian, saya menyarankan agar Kerajaan Negeri memberi perhatian kepada semua pandangan dan bantahan NGO-NGO ini kerana saya yakin dan percaya NGO-NGO ini berniat baik dan mulia memandangkan mereka tidak mahu menjadi saksi kepada suatu kerosakan dan kegagalan tanpa mereka melakukan sesuatu. Sebenarnya selama ini pembangunan di Negeri Pulau Pinang adalah sinonim dengan NGO-NGOnya. Jadi dengan kata-kata demikian saya sudahi ucapan saya dengan *wassalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh*.

Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Ahli-ahli Yang Berhormat, sapa yang ingin menyertai sesi perbahasan, sila Penanti.

Ahli Kawasan Penanti (YB. Dr. Hajah Norlela Binti Ariffin):

Bismillahirohmanir Rahim. Assalamualaikum dan Selamat Malan dan Petang. Saya tidak akan ulangi perkara-perkara yang saya telah bahaskan dalam perbahasan saya dan soalan-soalan yang telah dibangkitkan. Bagi saya pertamanya hendak mengucapkan berbilang terima kasih dan penghargaan kepada pihak Kerajaan Negeri yang telah mendengar suara kami *backbencheres* yang telah menyuarakan berbagai-bagai persoalan dalam perbahasan kami berkenaan dengan Pelan Induk Pengangkutan Awam. Jadi saya rasa ini satu sejarah yang telah terjadi dimana kedua-dua pihak. Alhamdulillah yang telah membuat satu *conclusion* yang sama *Insya-Allah*. Maknanya dari pihak Kerajaan Negeri dan kami *backbencheres* yang menyuarakan pandangan dan pihak pembangkang mengutarakan usul untuk menghentikan penambakan laut. Yang saya hendak sebut kali ini ialah, harini semua wakil-wakil rakyat telah menyatakan keresahan kebimbangan dan persoalan yang disuarakan oleh rakyat yang kami wakili dan juga *civil society* yang telah berjumpa dengan kami. Maka saya ingin mencadangkan dan menyarankan satu analisa keperluan dilakukan benar-benar dilakukan sebab bila kita melihat dalam mesyuarat PAC dan seterusnya banyak persoalan ditimbulkan. Apakah analisa keperluan yang telah dilakukan. Adakah justifikasinya untuk kita *spend* RM27 billion untuk projek ini untuk meletakkan infrastruktur LRT dan sebagainya. Bukan setakat dilihat daripada segi teknikal tambakan laut tapi saya mengharapkan supaya pihak Kerajaan menggunakan peluang ini juga untuk membuat analisa keperluan dari segi *comercial vibility* dan juga *sustainability* dan tidak dalam projek ini kos operasi dan penyelenggaraan tidak membebankan rakyat Pulau Pinang dan juga status kewangan Pulau Pinang yang sangat baik ketika ini. Di samping itu, saya harap pihak Kerajaan juga akan melihat dari segi *liverbility* ataupun cara hidup pembangunan yang dia lakukan di Pulau Pinang, sebagai contohnya bila kita menuju ke status yang lebih maju, kita boleh lihat di Kuala Lumpur ataupun di kawasan Selangor dan juga di beberapa negara yang maju, yang manusia sekarang suka tinggal di kawasan di mana kita boleh bekerja, kita boleh rumah kita di situ dan kita boleh membeli barangan kita, *shopping* dan juga berekreasi. Jika boleh di satu tempat yang berdekatan. Yang tidak memerlukan kita untuk menggunakan naik kereta menggunakan perjalanan yang jauh dan ini kita mengadakan satu pembangunan dan perancangan pembangunan di mana kita boleh *work, live, shopping and play* dalam satu kawasan berdekatan dengan ini pembangunan secara ini dapat mengurangkan keperluan kepada penggunaan kereta dan sebagainya.

Sebagai contoh saya tengok di Bangi dan di Kajang, Kuala Lumpur Infrastruktur University disitu. Banyak universiti disitu. Maksudnya penduduk boleh belajar disamping itu bekerja dengan mungkin kita boleh buat SOHO dan juga juga itu boleh *shopping*, atas tempat tinggal dan boleh buat tempat riadah. Kalau kita ada pembangunan begini maksudnya kita mengurangkan keperluan kena membina lebih banyak lebuhraya. Lagi satu saya mengharapkan Pelan Pengangkutan Awam ini bukan hanya tertumpu kepada kawasan bandar dan di pulau saya mengharapkan sangat kalau kita hendak *spend* RM27 billion sampai ke mungkin lebih dari itu, kita mempunyai sistem pengangkutan dan pembangunan yang seimbang bagi penduduk di kawasan kampung dan kawasan bandar dan di kawasan Seberang Perai juga di kawasan pulau.

Dengan ini saya mengharapkan yang pihak Kerajaan akan melihat, mengambil masa betul-betul melihat supaya kita mempunyai pembangunan Pulau Pinang yang betul-betul membawa kita ke era yang lebih baik dan mengurangkan keperluan pengangkutan kereta dan sebagainya. Terima kasih.

Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

YB. Machang Bubuk.

Ahli Kawasan Machang Bubuk (YB. Lee Khai Loon):

Terima Kasih Dato' Yang di-Pertua. Saya juga ingin mengambil bahagian dalam perbahasan usul ini. Dan saya terharu dengan Dewan yang mulia ini kerana malam ini kita semua mencipta sejarah satu sejarah di mana wakil rakyat tidak kira parti apa kita sama-sama untuk membincangkan satu isu yang begitu penting dan juga menyuarakan suara rakyat di Dewan yang mulia ini.

Dato' Yang di-Pertua, sebelum ini kita tahu pembangunan yang dilaksanakan oleh Kerajaan UMNO/BN dulu di Pulau Pinang hanya semata-mata berdasarkan kepada kepentingan sahaja. Kerajaan UMNO/BN dulu juga menjual tanah, malahan meluluskan projek penambakan laut yang luas. Mereka tidak mengambil tentang tidak mengambil kira sangat tentang alam sekitar, banyak perjanjian.... (gangguan). Ini sudah ada bukti nanti saya tengok banyak perjanjian yang di tandatangani oleh Kerajaan dulu. Tunggu saya habis dulu. Dengar. Banyak perjanjian yang ditandatangani oleh Kerajaan UMNO/BN yang dahulu, Kerajaan sekarang perlu menanggung dan melaksanakannya jika tidak kita akan menghadapi masalah. Selepas perjanjian ditandatangani maka kita tidak boleh patah balik. Apa yang saya hendak tegaskan di sini sekiranya ada sebarang masalah yang timbul orang yang akan datang perlu menanggung segala akibat yang buruk daripada perjanjian tersebut. Pengajaran dan iktibar yang ditinggal dari zaman UMNO/BN ini adalah apabila kita berdepan dengan sebarang projek pembangunan kita perlu mengkaji dan meneliti isi kandungan pembangunan dan cara pelaksanaan tersebut secara terperinci dan berwaspada sebelum apa-apa keputusan dibuat. Saya rasa pada peringkat ini masih belum terlewat lagi untuk kita membuka segala maklumat berkenaan dengan Pelan Induk Pengangkutan Pulau Pinang ini. Termasuk dengan apa-apa perjanjian ini yang bakal akan ditandatangani kepada orang ramai untuk di teliti untuk di kaji dan di bincangkan oleh orang ramai sebelum perjanjian-perjanjian tersebut ditandatangani. Keputusan Kerajaan Negeri yang akan membuka laporan terperinci yang telah dikemukakan oleh *SRS Consortium* dalam *request for proposal* itu serta semula keputusan kebolehlaksanaan itu amat dialu-alukan dan perancangan tempoh pelantikan KPNG dan *USM Research Team* itu untuk membuat *pure review* juga amat penting. Ini juga menunjukkan bahawa Kerajaan Negeri Pulau Pinang mengambil langkah yang betul yang kita bukan membuat apa-apa perjanjian dengan tergesa-gesa tetapi kita hendak melibatkan orang ramai untuk meneliti tentang apa yang kita hendak cadangkan. Saya berpendapat bahawa segala pendedahan maklumat-maklumat yang membolehkan golongan profesional, akademik, persatuan-persatuan masyarakat sivil serta rakyat yang prihatin untuk mengkaji kebaikan dan keburukkan cadangan-cadangan yang dikemukakan oleh mereka. Kita perlu juga sedari bahawa semua rakyat di Pulau Pinang ingin mengetahui lebih mendalam dan menyeluruh tentang Pelan Induk Pengangkutan yang semakin penting dan dirasai oleh akar umbi.

Satu lagi perkara Dato' Yang di-Pertua, saya ingin membangkitkan di sini adalah sangat penting tentang *funding model* yang bergantung kepada penambakan laut untuk menampung perbelanjaan keseluruhan Pelan Induk Pengangkutan tanpa mengemukakan skim operasi pada masa akan datang. Isu-isu seperti tambang pengangkutan awam bagaimana untuk *brad event* apabila kutipan bayaran tidak cukup menampung kos operasi bagaimana menyelesaikan masalah defisit kewangan pada masa akan datang, semua ini sangat penting dan perlu dijawab. Adalah sangat bahaya untuk membincangkan *funding model* tanpa mengetahui skim operasi yang jelas. Bagaimana kita memastikan bahawa projek LRT dan lebuhraya itu tidak akan menjadi projek "Gajah Mati". "Gajah Putih" *sorry*. Maka isu berkenaan skim operasi perlu diselesaikan terlebih dahulu.

Dato' Yang di-Pertua, keutamaan kepentingan itu mesti jelas, saya berpendapat bahawa keprihatinan rakyat di Pulau Pinang adalah disebabkan rakyat mempunyai harapan yang tinggi terhadap Kerajaan Pakatan Harapan. Kerajaan Negeri perlu teruskan lebih banyak pendengaran awam serta membuka segala maklumat dan prinsip ketelusan itu perlu ditegakkan supaya rakyat boleh mengambil bahagian dalam perbincangan secara menyeluruh dan membuat keputusan. Saya menyokong sepenuhnya usul yang telah dikemukakan oleh Kerajaan Pulau Pinang di mana melalui Majlis Pengangkutan Negeri untuk memantau untuk memeriksa secara terperinci tentang *Details Environment Impact Accesment* (DEIA) yang bakal diluluskan oleh Jabatan Alam Sekitar. Di samping itu saya berharap Majlis Pengangkutan Negeri Pulau Pinang juga berperanan untuk mengkaji dan menilai Pelaksanaan Pelan Induk Pengangkutan yang paling penting adalah memastikan bahawa semua isi kandungan dalam perjanjian akan dibincangkan untuk mengelakkan masalah yang timbul seperti kita pernah bincang di sidang DUN ini permohonan kebenaran merancang (OSC) yang telah diluluskan oleh MPSP atau MBPP mempunyai risiko untuk disaman atau dibayar tuntutan atas pihak mohon kebenaran merancang itu. Oleh itu, sebelum kita membuat apa-apa keputusan kita perlu memikirkan dalam dan terperinci. Akhir sekali saya berharap segala isu yang berkaitan dengan pembangunan boleh diperbincangkan secara dasar dan bukan difaham diputuskan berdasarkan kepastian. Adakah penambakkan laut adalah cara yang paling baik. Adakah cadangan-cadangan Pelan Induk Pengangkutan paling sesuai dan baik untuk Pulau Pinang? Perbincangan kita mesti balik kepada peringkat ini. Cuma dengan cara ini kita boleh lebih mendekati kebenaran dan cadangan yang paling ideal. Saya tidak berharap segala keputusan yang dibuat oleh Kerajaan Negeri akan menjejaskan kedudukan kewangan Kerajaan Negeri serta pemeliharaan alam sekitar lebih-lebih lagi ia adalah satu pelan induk yang merancang untuk masa akan datang yang tempohnya panjang selama 50 tahun, dengan ini saya pohon untuk menyokong.

Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Yang Berhormat Tanjung Bunga.

Ahli Kawasan Tanjung Bunga (YB. Teh Yee Cheu):

Terima kasih Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri kerana memberikan peluang saya untuk bahaskan usul ini. Saya fikir saya dipandang seorang kontroversal dalam beberapa isu dalam Dewan ini dan dihentam sekuat-kuatnya...(gangguan) bukan *you*. Maksud saya dihentam oleh pihak tertentu. Tetapi akhirnya kita di sini juga berasa selesa sikit bila Dewan ini dapat mula memupukkan satu *culture* mungkin *separation power* di mana *chair and balance* di mula dipentingkan dan kepentingan awam juga di pentingkan dengan kes ini. Juga saya berpandangan saya tentang usul ini melibatkan tiga (3) faktor. Faktor pertama adalah isu alam sekitar. Pada pendapat saya alam sekitar seperti usul ini iaitu laut, laut ini adalah binaan Tuhan dan tidak boleh digantikan apabila ia sudah musnahkan akan lupus selama-lamanya, ini semua orang faham. Kemusnahannya termasuk eko-sistem lautan iaitu hidupan lautan dan flora dan fauna. Untuk maklumat kajian oleh universiti tempatan bahawa terdapat tiga jenis *sea horse* di perairan laut kita termasuk lautan akan ditambakan ini. Maka lautan yang akan ditambakan itu memang adalah satu kawasan lautan yang tidak dalam yang mungkin dikatakan sesuai oleh satu pihak dengan alasannya dari segi komersial dan ia jadi satu kawasan memang kawasan itu ada kawasan *food bank* makanan laut untuk ekonomi tempatan dan negeri penduduk kita. Jadi pelan tambakan laut begitu besar dan luasnya memaksa aktiviti penangkapan ikan diberhentikan dan nelayan bertukar pencarian rezeki misalnya projek SPT1, SPT2 dikawasan Tanjung Tokong. Projek penambakkan dimana-mana dunia ini tetap akan memusnahkan alam sekitar dan eko-sistem laut selama-lamanya. Termasuk sosial aktiviti struktur perkampungan tempatan, berjiranan dipengaruhi atau lupus. Bahan terutamanya tanah atau pasir yang akan digunakan untuk projek tambakan laut ini iaitu tiga (3) pulau dengan jumlah keluasannya 4,300 ekar amatlah besar maksudnya bukit bukau berdekatan akan digondolkan untuk maksud tersebut. Ini bermaksud kemusnahan alam sekitar yang satu lagi iaitu bukit bukau dimusnahkan untuk tambakan laut. Jadi ini adalah *double* kemusnahan...(dengan izin) alam sekitar buat selama-lamanya iaitu laut dan bukit.

Faktor yang kedua ialah sistem pengangkutan awam. Bahawa pengangkutan awam adalah memang adalah satu keperluan dan kemudahan infrastruktur buatan tapi buatan dan rekaan manusia. Buatan dan rekaan tidak boleh dibandingkan dengan rekaan alam semula jadi atau buatan Tuhan. Dalam kes ini adalah laut dan bukit. Jadi nilai pemusnahan alam sekitar adalah tidak terkira dan tidak dapat digantikan. Tapi buatan rekaan sistem pengangkutan awam iaitu oleh manusia boleh dikaji semula mengikut kemampuan kewangan sesuatu Kerajaan Negeri itu untuk memutuskan sistem yang lebih sesuai atau mampan untuk *geographical status* tempatan dan dengan adanya pilihan model sistem pengangkutan awam yang lain seperti LRV dan MRT atau yang lain. Projek tambakan laut tersebut boleh dielakkan. Semua model sistem harus dibandingkan, dipamerkan dan maklum balas orang awam

diterimakan termasuk NGO-NGO dan didahulukan juga. Dan dalam projek tambakan jikalau dia di persetujui dijalankan saya juga harap RKK tambakan laut atau tanah tebus guna patut diwajibkan digazetkan dan kajian semula RSNPP sekarang perlu juga disempurnakan dahulu sebelum projek dijalankan Pelan Tempatan di bahagian Pulau mesti digazetkan dahulu. Faktor tiga alternatif pembiayaan pada pendapat saya cara menggunakan tanah tambakan laut untuk pembiayaan sistem pengangkutan awam dengan kos akan ditanggungkan bukan sahaja kerajaan tetapi seluruh penduduk negeri kita ini dan juga kos alam sekitar yang tidak ternilai bukan satu-satunya cara ini. Maka alternatif pembiayaan perlu diusahakan demi kepentingan generasi baru seperti yang ditegaskan dalam penggulungan Y.A.B. Ketua Menteri tadi iaitu bukan sahaja sumber air patut dikongsikan malah alam sekitar kita mesti juga dipelihara demi kepentingan generasi akan datang.

Satu mekanisma bebas perlu ditubuhkan agar perkembangan kedua-dua projek mega tersebut dipantau setiap masa. Diharap pembiayaan untuk PMP tersebut sebagai satu cara keluar agar mengelakkan tambakan laut. Ia wajib ditanggungkan oleh Kerajaan Persekutuan dan di sini saya juga ingin menyeru Yang Berhormat-Yang Berhormat dari UMNO mewakili sebahagian ahli dalam Kerajaan Pusat memberi bantuan supaya pembiayaan ini ditanggungkan oleh Kerajaan Persekutuan kerana ini adalah perkara yang tidak boleh dielakkan atas demi kepentingan rakyat dalam Malaysia kita ini. Dengan itu sekian perbincangan saya, terima kasih.

Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

YB. Pulau Betong, sila.

Ahli Kawasan Pulau Betong (YB. Sr. Haji Muhamad Farid Bin Haji Saad):

Terima kasih, YB. Dato' Yang di-Pertua. Saya ingin merujuk sedikit kepada usul yang dikemukakan iaitu apa yang dimaklumkan bahawa pemantauan akan dibuat oleh Majlis Pengangkutan Negeri ataupun *Penang Transport Council*. Jadi saya ingin mencadangkan sepertimana yang diharapkan oleh YB. Telok Bahang, YB. Machang Bubuk dan juga YB. Tanjung Bunga di mana kita memerlukan ketelusan dalam laporan yang dibuat oleh PTC maka saya ingin mengesyorkan supaya dalam PTC itu nanti ditambahkan keanggotaan dengan mengambilkira penyertaan daripada ADUN-ADUN daripada Barisan Nasional terutamanya YB. Ketua Pembangkang dan juga beberapa lagi ahli NGO dan individu yang saya rasa yang boleh menyumbang kepada penyediaan laporan yang telus. Saya mahukan pihak PTC ini bersikap terbuka dan mendengar pendapat dan pandangan. Saya rasa PTC juga harus berani menegur. PTC juga harus cekap, *akauntable*, telus, jujur, amanah dan kompeten. CAT JAK ini dan itu saya ingin mencadangkan beberapa nama untuk pertimbangan selain daripada Ketua Pembangkang dan mungkin ADUN Kawasan YB. Nordin daripada pihak kami termasuk YB. Telok Bahang yang telah pun membahaskan usul. Saya ingin mencadangkan lima (5) nama lagi untuk dipertimbangkan oleh Kerajaan Negeri.

Satu, saya ingin mencadangkan Dr. Lim Mah Hui, Profesor dan juga *banker* yang telah dua puluh tahun pengalaman dalam perbankan antarabangsa. Yang kedua Dato' Lim Chong Keat, Arkitek yang telah pun mereka cipta KOMTAR. Arkitek ini diiktiraf oleh pelbagai badan profesional antarabangsa dan pemenang anugerah oleh *Singapore Institute of Architect Gold Medal 2015*. Saya ingin mencadangkan juga seorang bekas Senator yang kita pilih dalam Dewan ini iaitu mantan President Transparency International Tunku Abdul Aziz, yang keempat Pengerusi CAP SM. Idris, yang kelima Pengerusi Penang Chan Group. Saya berasa sepertimana yang diharapkan oleh semua orang kita mahukan ketelusan dari segi laporan dan pemantauan maka saya rasa individu-individu ini dan NGO ini berjaya dan membantu mengeluarkan satu laporan yang lengkap.

Pihak kami di Barisan Nasional sepertimana yang saya katakan tadi amat memandang serius tentang tambakan laut ini kerana ianya melibatkan kehidupan nelayan dan alam sekitar yang memang menjadi igauan saya sebenarnya. Sebab itulah saya mengambil keputusan usul awal dan saya bersama-sama rakan-rakan telah pun berjumpa yang telah kami lantik bersama-sama tapi demi kelangsungan kepada usul yang cukup penting ini maka saya menarik usul dan saya berharaplah PTC dapat menjalankan tugas mereka dengan mantap. Terima kasih, Dato' Yang di-Pertua.

Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Ahli-ahli Yang Berhormat, kita berada dalam sesi penggulungan, dipersilakan Ahli Kawasan Padang Kota.

Ahli Kawasan Padang Kota (YB. Chow Kon Yeow):

Terima kasih Dato' Yang di-Pertua. Pertamanya kerana memberi peluang kepada saya untuk membentangkan usul segera mengenai pelaksanaan *Penang Transport Master Plan* dan keduanya kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang sudi mengambil bahagian dan memberi pandangan-pandangan yang boleh digunakan oleh pasukan di pihak Kerajaan Negeri semasa menimbang isu-isu berhubung dengan pelaksanaan *Transport Master Plan* ini. Saya merasakan apa yang sudah pun dilakukan setakat ini adalah *unprecedented* sebab pada peringkat ini memang tidak ada apa-apa perjanjian yang ditandatangani di antara Kerajaan Negeri dengan SRS Consortium dan apa yang dilakukan adalah di bawah satu syarat yang wajib iaitu mereka perlu melakukan segala kerja menuju kepada mendapat kelulusan atas kos mereka dan sekiranya kelulusan tidak diperolehi maka tidak ada apa-apa perjanjian dan itu pun menandakan bahawa usaha yang kita mulakan untuk melantik projek *delivery partner* perlu ditamatkan juga dan perlu diikhtir dan perlu mencari jalan yang lain, itulah *unprecedented* dari segi apa yang kita lakukan sejak pelantikan bulan Ogos yang lalu.

Saya tidak berniat untuk memberi ucapan yang panjang cuma nak memberi status terkini berhubung dengan kajian DEIA yang kini dilaksanakan oleh pihak perunding berdasarkan kepada *Environmental Quality Act National Coastal Zone Fisical Plan, National Fisical 2 dan Integrated Shore Management Plan INSP 2002*. Parameter kajian DEIA ini bukan sahaja pada kawasan tambakan pulau-pulau yang dicadangkan tetapi merangkumi lingkungan 5 kilometer radius kawasan zon impak kerja-kerja tambakan laut. Skop kajian DEIA ini akan tertumpu pada tempoh masa sebelum, semasa dan selepas kerja-kerja penambakan. Di antara kajian persekitaran fizikal yang terlibat adalah isu-isu yang dibangkitkan oleh YB. Telok Bahang berhubung dengan kualiti air, kualiti pemantapan, kualiti udara, bunyi hidrolik, peparitan kriteria tanah, *marine traffic* dan *navigation*, lalu lintas, kajian hidrolik persekitaran biologi yang merangkumi flora dan fauna, marin, persekitaran manusia dan juga penilaian persekitaran ekonomi. Saya difahamkan bahawa memang ada melebihi 100 kriteria yang perlu diberikan jawapan dalam kajian DEIA ini.

tambakan ketiga-tiga pulau tersebut bukan sahaja dikatakan membiayai *Penang Transport Master Plan* tetapi yang penting juga adalah untuk menampung perkembangan pembangunan pesat ekonomi dan populasi di Negeri Pulau Pinang dan penggunaan tanah di kawasan *Free Trade Zone* Bayan Lepas yang unit setelah 40 tahun satu klaster dan eko-sistem ENE serta SME telah dibangunkan di sana dan memerlukan keluasan kawasan ini. Justeru penambakan pulau terutamanya Pulau A akan memperlihatkan perkembangan kawasan *Free trade Zone* yang baru. 1000 ekar di Pulau A boleh diperuntukkan untuk tujuan perindustrian dan pembesaran Lapangan Terbang Antarabangsa Pulau Pinang sekiranya diperlukan. Hasil pengkongsian cadangan ini dengan pihak MIDA mendapat sambutan yang amat menggalakkan. Inisiatif ini secara tidak langsung akan membuka banyak peluang pekerjaan baharu bagi generasi yang akan datang di Negeri Pulau Pinang. Ketiga-tiga pulau ini juga akan dibangunkan atas konsep *smart and green*. Di antara kemudahan awam yang dikenal pasti adalah pantai awam sepanjang 5 kilometer, *coastal park* sepanjang 3 kilometer laluan khas basikal. Secara keseluruhannya komposisi utama guna tanah ketiga-tiga pulau adalah bagi perumahan 27%, komersial 6%, pembangunan bercampur 10%, industri 16%, kemudahan awam 6%, taman awam 13%, infrastruktur dan utiliti 2%. perincian rancangan ketiga-tiga pulau ini perlu diluluskan oleh pihak Kerajaan Negeri dan akhirnya juga perlu dibentangkan kepada Majlis Perancangan Fizikal Negara pada akhir tahun ini sepertimana diberi maklumat semasa saya buat pengumuman.

YB. Dato' Yang di-Pertua, suka saya terangkan Kerajaan Negeri tidak pernah dan tidak akan menyisihkan kebajikan para nelayan di kawasan tambakan pulau tersebut. Malah Kerajaan Negeri memberi keutamaan khas bagi mengkaji dan seterusnya mencari kaedah terbaik untuk mengurangkan impak kepada nelayan. Sehubungan itu, salah satu jawatankuasa awam yang ditubuhkan *task force* nelayan turut dianggotai oleh LKIM, Jabatan Perikanan, Pejabat Daerah dan UPEN. *Task force* ini sedang mengkaji pelaksanaan kemudahan-kemudahan untuk memudahkan kehidupan nelayan-nelayan seperti pembinaan jeti baru dan tukun tiruan. Selain itu perunding *Farmly Marine* bagi meneliti dilantik dan menjalankan kajian impak perikanan di kawasan tambakan tersebut. Kajian impak perikanan yang sedang dijalankan mengenalpasti lapan (8) unit nelayan yang berada dalam lingkungan 5 kilometer radius kawasan penambakan laut. Daripada lapan (8) unit nelayan tersebut hanya empat (4) unit nelayan yang dikenalpasti secara langsung di kawasan penambakan laut iaitu Permatang Damar Laut, Sungai Batu, Teluk Kumbar dan Gertak Sanggul.

Kajian *Fisheries Impact Assessment* ini diperingkat terakhir dijangka siap akhir bulan Jun akan menilai impak-impak yang akan dialami oleh nelayan dan akan mengesyorkan langkah-langkah yang perlu diambil untuk mengurangkan kesan kepada para nelayan. Kerajaan Negeri sentiasa peka dan mendengar luahan para nelayan. Kerajaan Negeri dan PBT telah mengadakan sebanyak 78 sesi perbincangan dengan penduduk tempatan dan nelayan dalam zon impak tambakan setakat ini untuk memberi penerangan tentang tambakan laut dan mendapatkan maklum balas. Satu pusat setempat telah disediakan di Permatang Damar Laut agar para nelayan dapat menyalurkan sebarang maklum balas kepada Kerajaan Negeri melalui projek *delivery partner* dengan segera. Setiap maklum balas akan diambilkira oleh Kerajaan Negeri demi kesejahteraan seluruh rakyat.

Dato' Yang di-Pertua dan Ahli-ahli Dewan, Kerajaan Negeri mengakui bahawa Kerajaan Negeri tidak mempunyai sumber kewangan yang kukuh dan cukup untuk membiayai *Transport Master Plan* ini, justeru Kerajaan Negeri atas pertimbangan PMT perlu dilaksanakan demi masa depan Negeri Pulau Pinang dan rakyat Pulau Pinang dengan rendah diri telah memohon peruntukan daripada Kerajaan Pusat untuk membiayai *Transport Master Plan* di negeri kita melalui surat-surat kepada Perdana Menteri dan Menteri-Menteri dan juga melalui permohonan RMKe-11. Namun setakat ini tidak dapat berita baik tetapi sebagai satu model alternatif *financing* maka kita akan perlu meneruskan usaha ini supaya pihak Kerajaan Persekutuan dapat juga menyokong pelaksanaan *Penang Transport Master Plan* ini. Setakat ini *finacial model* yang dikemukakan atau dicadangkan oleh PBT adalah melalui tambakan laut dilihat sebagai satu kaedah yang *viable* yang dapat dipenuhi oleh Kerajaan Negeri kerana tidak ada bebanan kewangan yang perlu ditanggung serta mempunyai risiko yang paling rendah. Tetapi kita masih terbuka kepada cadangan-cadangan alternatif sekiranya ada kita memang terbuka untuk meneliti dan pada peringkat awal pun kita sudah menyuarkan hasrat sekiranya Kerajaan Persekutuan ingin melaksanakan mana-mana projek di bawah *Transport Master Plan* kita memang mengalu-alukan.

YB. Telok Bahang telah membangkitkan banyak isu yang berguna dan saya percaya Penang Transport Council diamanahkan dibawa usul ini akan teliti setiap perkara yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat. YB. Machang Bubuk juga memberi pandangan yang bernas dan menunjukkan langkah-langkah yang diambil oleh Kerajaan Negeri setakat ini dapat persetujuan Yang Berhormat sendiri dengan mengadakan sesi-sesi taklimat, pelantikan, konsultan dan sedia untuk direview dan sebagainya sememangnya memang hasrat kita untuk memberi perhatian kepada perkara-perkara ini dan sepertimana Yang Berhormat kata masih belum lewat sebab setakat pun tidak ada apa-apa perjanjian cuma kajian tak ada perjanjian tetapi banyak kajian yang perlu dihabiskan dan buat penyerahan ataupun permohonan. YB. Tanjung Bunga juga menyuarkan hasrat sekiranya tambakan laut dapat kelulusan dan perlu dijalankan untuk membiayai *Penang Transport Master Plan*, maka beliau berharap satu rancangan kawasan khas juga dibentuk untuk mengawal pembangunan di kawasan-kawasan bukan di tiga (3) pulau sahaja tetapi kepada kawasan-kawasan tambakan laut pada masa kini dan masa depan. Cadangan ini akan diberi pertimbangan sewajarnya dan seperti mana saya nyatakan memang dalam kajian semula rancang struktur kaji semula, perkara-perkara ini sudah pun diambilkira dan pada minggu akan datang atau pada bulan Jun apabila *State Planning Community (SPC)* bermesyuarat, perkara ini akan dibentangkan oleh Jabatan Perancang Bandar dan Desa (JPBD) Pulau Pinang dan kalau dapat kelulusan SPC, ianya akan dipanjangkan kepada JPBD Putrajaya untuk sempat dimasukkan kertas untuk pertimbangan Majlis Perancangan Fizikal pada akhir tahun ini.

YB. Pulau Betong, saya ingin ucapkan terima kasihlah kerana ambil satu keputusan yang tidak disangkakan oleh ramai, tetapi Yang Berhormat sudah pun memberi penjelasan mengapa perlu buat sedemikian dan kita menghormati keputusan ini dan kita pun sudah buat *response* yang sewajarnya melalui usul segera untuk mengambil kira isu-isu yang diutarakan oleh Yang Berhormat. Cadangan untuk lantikan kepada PTC iaitu perlu diperluaskan keanggotaan akan dibawa untuk pertimbangan EXCO dan sememangnya kalau pakar-pakar atau individu-individu dilantik diharapkan dapat menyumbang kepada proses untuk melihat kaedah yang baru, alternatif yang boleh menyokong usaha kita, memang kita terbuka kepada pandangan-pandangan ini sebab kita mempunyai tujuan yang sama iaitu untuk masa depan Negeri Pulau Pinang, projek dan pelaksanaan *Penang Transport Master Plan* ada satu kriteria atau pun satu *prerequisite* yang amat penting supaya Pulau Pinang akan terus maju dengan menangani isu-isu pengangkutan dan pengangkutan awam dengan adanya pulau-pulau yang menawarkan *land bank* yang begitu besar untuk pembangunan masa hadapan. Saya percaya ianya adalah satu projek atau pun satu rancangan yang dinanti-nantikan oleh rakyat Negeri Pulau Pinang dan kita di dalam Kerajaan Negeri termasuk Ahli-ahli Dewan diberi mandat untuk memastikan proses ini akan dijalankan dengan telus, cekap, lancar dan inklusif dan pentingnya mencapai matlamat yang ditetapkan. Jadi dengan itu, saya ucapkan terima kasih kepada semua Ahli-ahli Yang Berhormat dan harap dapatlah sokong usul ini supaya menandakan satu tapak baru supaya kita sama-sama berikhtiar untuk menjayakan *Penang Transport Master Plan*. Sekian, terima kasih.

Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Ahli-ahli Yang Berhormat, masalah yang kita hadapi sekarang ialah usul yang dibawa oleh YB. Padang Kota bahawanya Dewan Yang Mulia ini membuat ketetapan bahawa pelaksanaan Pelan Induk Pengangkutan (PIP) Negeri Pulau Pinang adalah amat penting dan perlu disokong untuk menyelesaikan masalah kesesakan lalu lintas dan meningkatkan kecekapan sistem pengangkutan awam supaya negeri ini terus maju dalam pembangunan, sosial dan ekonomi. Bahawanya dewan ini menyuarakan keprihatinan tentang projek penambakan laut untuk mewujudkan tiga buah pulau buatan kira-kira 4,500 ekar. Untuk tujuan pembangunan bagi membiayai kos pelaksanaan PIP yang akan membawa impak alam sekitar seperti dibangkitkan oleh wakil rakyat dari kedua-dua pihak kerajaan dan pembangkang. Di mana, ADUN Pulau Betong menarik balik usulnya. Bahawanya Dewan Yang Mulia ini membuat ketetapan supaya Kerajaan Negeri Pulau Pinang diwajibkan tidak memulakan projek penambakan laut sehingga mendapat kelulusan *Detail Environment Impact Assessment (DEIA)* dari Jabatan Alam Sekitar Persekutuan yang perlu dipantau dan diperiksa oleh Majlis Pengangkutan Negeri (PTC). Dan termasuk mencari alternatif lain dari segi pembiayaan projek-projek PIP yang mempunyai model yang *feasible* dan *sustainable*, termasuk pembiayaan oleh Kerajaan Persekutuan. Ahli-ahli Yang Berhormat yang bersetuju katakan "Ya", yang tidak bersetuju katakan "Tidak". Tiada bantahan, usul dipersetujui. Sila, Air Putih.

Y.A.B. Ketua Menteri:

Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri, sukacita saya dengan ini memaklumkan bahawa saya akan menggunakan Peraturan 34, Peraturan Mesyuarat Usul-usul Dan Memberitahu untuk membawa usul seperti berikut, bahawa Dewan Yang Mulia ini membuat ketetapan prihatin tentang skandal *1Malaysia Development Berhad (1MDB)* sebanyak RM50 bilion mencipta sejarah buat kali pertama mengakibatkan sebuah syarikat milikan syarikat Kerajaan Persekutuan Malaysia dan juga dijamin oleh Kerajaan Persekutuan Malaysia gagal atau *default* atau tidak dapat melangsaikan bayaran faedah yang diwajibkan dibayar dua (2) kali, setiap kali melibatkan jumlah faedah sebanyak sekurang-kurangnya RM50 juta US Dollar. Justeru itu, demi kepentingan awam, adalah diputuskan bahawa semua urusan berkaitan dengan 1MDB di Pulau Pinang harus dibekukan. Dibekukan sehingga satu penjelasan penuh diberikan olehnya tentang skandal ini dan impaknya kepada rakyat serta juga tentang urusan pembelian dan penjualan tanah khususnya 243 ekar tanah di Air Itam yang dibeli dengan harga RM1.38 bilion sebelum Pilihan Raya Umum (PRU) 2013 serta membabitkan hampir 3,000 keluarga dan pembangunan perumahan berskala besar.

Dato' Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri, skandal RM50 bilion 1MDB tidak boleh ditutup melainkan Kerajaan Persekutuan tampil berani, membersihkan nama mereka dengan mendedahkan laporan Ketua Audit Negara secara umum berkenaan skandal terbabit. Kedua, mengira kos impak negatif kegagalan melangsaikan hutang buat kali pertama dalam sejarah oleh entiti kerajaan bulan lalu dan awal bulan ini dalam bentuk bayaran faedah berjumlah RM50 juta US Dollar masing-masing. Dan ketiga, memberi justifikasi mengapa tiada tindakan diambil terhadap mereka bertanggungjawab oleh pihak berkuasa Malaysia ke atas skandal yang begitu besar sedangkan tangkapan dan dakwaan telah dibuat oleh negara-negara asing terhadap mereka yang bertanggungjawab berhubung skandal ini. Apakah yang cuba disorok atau diselindungi oleh Kerajaan Malaysia? Apabila enggan mendedahkan laporan Ketua Audit Negara kepada umum. Menamakan 1MDB dengan memindahkan ke semua baki asetnya ke Kementerian Kewangan tidak akan menyelesaikan masalah kerana 30 juta rakyat Malaysia masih perlu menanggung hutang yang berjumlah lebih RM55 bilion. Barangkali ke semua hutang 1MDB juga diambil alih oleh Kementerian Kewangan, jika tidak bagaimana 1MDB dapat membayar hutang-hutangnya apabila ia tiada sebarang aset sekarang, yang akhirnya masih memerlukan Kerajaan Malaysia untuk menyelamatkannya kerana ianya adalah sebuah syarikat hak milik kerajaan dan Kerajaan Persekutuan turut menjamin beberapa hutang 1MDB. Malah, jenis serta nilai aset 1MDB yang dipindahkan kepada Kementerian Kewangan juga boleh dipertikaikan. Aset ketara 1MDB yang masih tinggal adalah tanah Tun Razak Bandar Exchange Bandar Malaysia di Kuala Lumpur yang diberikan pada harga rendah tanpa tender terbuka dan dijual semua oleh 1MDB dengan keuntungan berlipat ganda. Juga, tanah seluas 234 ekar di Air Itam yang dibeli dengan harga RM1.08 bilion tunai berjumlah RM2.3 bilion dan pelaburan berjumlah RM14 bilion dalam unit aset yang nilainya diragui. Ke semua hutang ini berjumlah RM50 bilion dan sekiranya bayaran faedah diambil kira, maka jumlah hutang boleh sahaja melebihi RM55 bilion. Di samping itu, skandal 1MDB telah memaksa GST dilaksanakan dan penurunan nilai mata wang ringgit yang amat menyusahkan rakyat apabila hutang RM55 bilion 1MDB tidak boleh dibayar, maka siapa yang membayarnya? Perlu diingatkan bahawa setiap rakyat Malaysia perlu membayar RM1,800.00 setiap orang. Dan lagi menurut dakwaan agensi-agensi berita perniagaan antarabangsa, jumlah wang derma yang masuk ke dalam akaun peribadi Y.A.B. Perdana Menteri telah meningkat angka RM4.2 bilion,

biarpun dijanjikan tindakan undang-undang oleh Yang Amat Berhormat Perdana Menteri di negara masing-masing kerana dakwaan memfitnah, masih tiada tindakan yang diambil oleh Y.A.B. Perdana Menteri di peringkat antarabangsa. Disebabkan soalan-soalan 1MDB yang masih belum dijawab, Kerajaan Negeri Pulau Pinang akan membekukan ke semua urusan niaga tanah yang seluas 234 ekar di Air Itam. Yang dibeli oleh 1MDB sehingga wujud kejelasan, kepastian dan kecekapan. Dalam mengambil kira kesemua masalah yang telah berlaku. Malah, untuk tanah di Pulau Pinang, 1MDB tidak membeli 100% milikan tanah. Ini merupakan satu pembelian yang agak janggal dan mengarut kerana tiada pemaju perumahan yang serius akan membeli tanah kecuali mendapat pemilikan 100%. Kerana undang-undang Malaysia yang memperuntukkan sebarang pembangunan mestilah mendapat pengesahan 100% oleh pemilikinya. Dan apabila tanah tersebut dibeli ketika menjelang Pilihan Raya Umum 2013, Perdana Menteri sendiri telah berjanji untuk membina 9,199 unit perumahan rakyat bagi menampung lebih 3,000 keluarga setinggan di sana.

Dato' Yang di-Pertua, terdapat kebingunan awam sama ada janji-janji ini masih praktikal dan dapat dilaksanakan memandangkan kos yang besar telah dilabuhkan serta tiada 100% milikan tanah. Keutamaan Kerajaan Negeri ialah untuk berdiri teguh bersama lebih 3,000 keluarga setinggan ini. Atas sebab itu, sehingga ke semua soalan yang disenaraikan di atas, diambil kira dan diperjelaskan. Kerajaan Negeri Pulau Pinang tidak akan membenarkan sebarang urusan niaga tanah sama ada permohonan tukar hak milik tanah atas kebenaran gadaian, atau kebenaran gadaian, mestilah mendapat pengesahan EXCO Kerajaan Negeri Pulau Pinang dan saya harap bahawa Dewan Undangan Negeri boleh menyokong usul ini agar menjaga kepentingan 3,000 keluarga setinggan dan mendapat penjelasan tentang skandal 1MDB. Saya mohon mencadangkan.

Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Ahli-ahli Yang Berhormat, selaras dengan Peraturan Mesyuarat, Peraturan 34(8) saya memperakukan usul yang dibawa oleh Yang Amat Berhormat Air Putih. Saya memerlukan sokongan. Ahli-ahli Yang Berhormat yang sokong, sila. Terima kasih, sila duduk. Ahli-ahli Yang Berhormat, sekarang kita berada dalam sesi perbahasan atas usul yang telah pun dibawa oleh Y.A.B. Air Putih. Ahli-ahli yang ingin mengambil bahagian di dalam perbahasan, dipersilakan. Sila, Air Itam.

Ahli Kawasan Air Itam (YB. Wong Hon Wai):

Yang di-Pertua Dewan, saya telah meneliti usul yang dibawa oleh Air Putih ini dan kes 1MDB ini memang kes skandal yang besar, yang kita telah pantau selama beberapa tahun dan baru-baru ini di Parlimen Dewan Rakyat telah dibentangkan satu laporan Jawatankuasa Kira-Kira Wang Negara tentang kawalan Pengurusan Tadbir Urus 1MDB. Apabila saya meneliti laporan ini, telah didapati bahawa terdapat jaminan Kerajaan Persekutuan kepada 1MDB, terdapat *data of support* untuk membolehkan 1MDB untuk mendapatkan pinjaman, terdapat *stand by credit*. Semua ini melibatkan orang awam. Dan kes ini apabila pembelian tanah melibatkan 230 ekar tanah di Air Itam, di kawasan KADUN saya, dan saya dapati bahawa apabila pada tahun 2013, ada satu (1) keadaan dalam keadaan pembelian hartanah ini amat janggal dan luar biasa. Waktu itu saya masih ingat 1 Malaysia telah buat satu *showroom* di Pekan Air Itam. Satu *showroom* di pekan Air Itam dengan model-model perumahan. Borang-borang dikeluarkan, diedarkan, beribu-ribu *copies*, beribu-ribu orang ramai telah mengisi borang tersebut pergi lihat *showroom* tersebut, kononnya ingin membuat tempahan terhadap rumah mampu milik. Papan iklan 1MDB 1Malaysia dinaikkan, semasa Pilihan Raya Umum Ke-13. Dalam masa lebih kurang sepuluh (10) hari, selepas mereka menaikkan papan iklan, *showroom*, dan Y.A.B. Dato' Sri Najib turun untuk membuat pengumuman untuk membina 9,999 unit rumah di kawasan sekitar Air Itam, Air Putih dan Paya Terubong. Apa yang mengejutkan saya, *showroom* itu tutup selepas pilihan raya, tutup selepas pilihan raya. Masa pergi buat bising, kerana memang saya pantau *showroom* tutup semasa pilihan raya. Beribu-ribu orang tertipu isi borang, tertipu atas janji tersebut. Saya buat laporan *Malaysian Anti-Corruption Commission* (MACC) kerana di kawasan sana terdapat pembelian undi yang dilakukan semasa pilihan raya waktu tersebut. Wang-wang di, kelab 1Malaysia buka di sana untuk *openly*, untuk membeli undi, memberikan wang. Saya buat laporan MACC, saya pergi Balai Polis Air Itam, Balai Polis Farlim, saya pergi MACC sebelum pilihan raya. Dan selepas pilihan raya juga saya buat laporan MACC juga. Waktu itu kita tidak mengetahui transaksi tanah 1MDB, transaksi tanah 1MDB hanya berlangsung kira-kira pada waktu itu tapi tidak diumumkan kepada orang ramai. Apabila perkara pilihan raya tamat, dan baru kita tahu, baru dengan sediki-sedikit banyak perkara kita terbongkar, terhadap aktiviti-aktiviti 1MDB yang sedikit-sedikit terbongkar dan sepanjang beberapa tiga (3) tahun ini kita dapati bahawa 1MDB sudah tutup kedai. 1MDB *showroom* di Pekan Air Itam tutup kedai, lari tak tahu pergi ke mana, gulung tikar. UMNO pun semua balik rumah, tak mahu nak membincangkan satu isu yang sangat serius ini....(gangguan).

Ahli Kawasan Seri Delima (YB. Sanisvara Nethaji Rayer A/L Rajaji):

Masuklah, apalah *you* orang takut.

Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Jangan, biarkan Air Itam.

Ahli Kawasan Air Itam (YB. Wong Hon Wai):

Dan saya rasa ini dan apa yang penting, audit *report* 1MDB diklasifikasikan di bawah Akta Rahsia Ramsi (OSA). Hanya dibentangkan Jawatankuasa Kira-Kira Wang Negara (PAC) *report* sahaja, audit *report* 1MDB. Masih disiasat oleh banyak negara, antarabangsa, siasatan antarabangsa, hantar orang ambil beg. Siasatan audit antarabangsa, kebangsaan antarabangsa, dan saya rasa ini muslihat skandal yang amat besar yang tidak dapat diberikan penjelasan yang jelas. Dan masih dilaporkan secara mingguan bukan sahaja di media antarabangsa secara mingguan. Apabila Perdana Menteri Y.A.B. Dato' Sri Najib melawat ke England baru-baru ini, ada pemberita yang mencuba menanyakan soalan-soalan tersebut. Media antarabangsa menanyakan soalan berkenaan 1MDB, tidak dijawab tapi lari daripada liputan media. Dan saya rasa ini skandal yang amat besar, saya menyokong usul ini demi melindungi kepentingan awam, kepentingan duit rakyat dan juga kepentingan 3,000 keluarga yang menghuni di kawasan Air Itam sama ada di KADUN Air Itam, Air Putih ataupun Paya Terubong. Saya menyokong usul ini. Sekian.

Ahli Kawasan Seri Delima (YB. Sanisvara Nethaji Rayer A/L Rajaji):

Dengan izin, Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri, saya juga turut memohon kebenaran untuk mengambil bahagian untuk perbahasan ini di mana saya pada dasarnya ingin menyokong usul ini, saya juga ingin sebelum itu menyatakan bahawa kita tak boleh menyalahkan Yang Berhormat-Yang Berhormat daripada UMNO, Barisan Nasional, yang telah lari lintang-pukang, keluar daripada dewan, mungkin takut akan menghadapi nasib yang sama seperti mantan Timbalan Perdana Menteri, Tan Sri Muhyiddin, mantan Menteri Besar Kedah, Dato' Seri Mukhriz dan juga mantan Perdana Menteri Tun Dato' Seri Dr. Mahathir bin Mohamad. 3M yang digeruni oleh UMNO sekarang. Kelab penyokong Che Det dan Tun Dato' Seri Dr. Mahathir bin Mohamad, saya. Kalau Yang Berhormat-Yang Berhormat daripada UMNO, kita pasal Tuan Haji Mohamad Sabu (Mat Sabu), malam ini nak habis, bagi hangat sikit. Benar-benar ingin membela nasib rakyat, mereka sepatutnya berada di dalam Dewan Yang Mulia ini, berbahas tetapi apakan daya mereka juga mengikut ketua mereka. Dalam pepatah melayu, orang kata "Berani kerana benar, takut kerana salah". Kalau tidak ada apa-apa salah laku dalam skandal 1MDB, Perdana Menteri sendiri akan berani untuk menjawab soalan apabila ditemu bual oleh wartawan. Yang Berhormat-Yang Berhormat di sini pun, sekarang diberi peluang begitu besar untuk mempertahankan pengerusi mereka, presiden mereka. Mengapa mereka tidak berbuat demikian. Ini menunjukkan dengan jelas bahawa Yang Berhormat-Yang Berhormat daripada Barisan Nasional atau UMNO memang takut, memang mengetahui bahawa ada perkara yang tak kena dengan skandal 1MDB. Sebabnya adalah pendedahan-pendedahan maklumat yang begitu penting, dibuat bukan oleh pihak pembangkang, tetapi oleh Tan Sri Muhyiddin sendiri di dalam semua *roadshow* atau ceramah-ceramah beliau yang boleh kita ikuti sekarang juga dalam *YouTube*. Dan salah satu pendedahan yang telah dibuat oleh beliau adalah satu (1) atau dua (2) hari sebelum beliau dipecat. Beliau telah memakumkan bahawa mantan Peguam Negara Tan Sri Gani Patail bersama-sama dengan Ketua Cawangan Khas dari Bukit Aman bertemu dengan beliau dan menunjukkan dokumen-dokumen yang menunjukkan bahawa sejumlah wang yang besar telah masuk ke dalam akaun Perdana Menteri. Sehingga hari ini, kita boleh katakan tidak ada sebarang tindakan diambil oleh Perdana Menteri menyaman Tan Sri Muhyiddin kalau kenyataan itu adalah tidak benar. Persoalannya adalah mengapa? Peguam Negara dikorbankan atas isu 1MDB. Tan Sri Muhyiddin dikorbankan atas isu 1MDB. Dato' Mukhriz dikorbankan atas isu 1MDB. Saya wakil rakyat DAP dalam Dewan Yang Mulia ini, ingin membela nasib mereka juga. Adakah Yang Berhormat-Yang Berhormat daripada Barisan Nasional, UMNO, ingin tanya mengapa sehingga hari ini tidak ada sebarang tindakan diambil terhadap dalang 1MDB, siapa dia Jho Low. Apakah kekebalan Jho Low? Apakah kedudukan beliau begitu kebal lebih tinggi daripada Tan Sri Muhyiddin, daripada Dato' Mukhriz, daripada Tun Mohamad, mengapakah Kerajaan Negeri tidak mengambil sebarang tindakan untuk mendapatkan beliau hadir di Malaysia, memberi keterangan di hadapan PAC, menyatakan kalau betul tidak ada apa-apa salah laku, dalam skandal 1MDB, memberi keterangan secara bersumpah, mengapa tidak? Ini adalah perkara yang wajar dan wajib diberi perhatian. Saya berdiri di sini bersama-sama dengan Ketua

Menteri, rakan-rakan saya daripada DAP, untuk memberi sokongan penuh kepada usul ini. Daripada Pakatan, terima kasih Batu Maung. Tersasul, kadangkala kita terlupa juga. Supaya kita membela nasib keluarga 3,000 orang ini dan memastikan bahawa tanah yang telah dihaskan untuk membina rumah mampu milik ini tidak disalahgunakan. Dan saya turut menyokong hasrat Ketua Menteri dalam mengusulkan usul ini supaya tanah tersebut diberi ataupun disimpan atau pun dibekukan sebarang transaksi sehinggalah skandal 1MDB ini selesai. Sekian saya mohon menyokong, terima kasih.

Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Ahli-ahli Yang Berhormat, kita berada dalam sesi penggulungan. Dipersilakan, Yang Amat Berhormat.

Y.A.B. Ketua Menteri:

Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri, saya rasa saya ingin mengucapkan terima kasih kepada Yang Berhormat Air Itam dan juga Seri Delima yang menyokong usul ini supaya kita dapat menjadikan secara rasmi bahawa Dewan Yang Mulia ini menyokong usaha Kerajaan Negeri untuk mendapat bukan sahaja ketelusan 1MDB tapi juga untuk mempertahankan hak dan juga kepentingan penduduk-penduduk sungguh pun mereka adalah tinggal di 234 ekar tanah di Air Itam. Agak mereka tidak dikorbankan atau dimangsakan oleh mereka yang terlibat dalam 1MDB ini. Memang saya setuju dengan YB. Air Itam dan juga YB. Seri Delima bahawa mereka yang terlibat dalam skandal 1MDB bukanlah orang biasa. Dan mereka juga datang dari pelbagai sektor termasuk ada seorang yang datang daripada Pulau Pinang. Yang agak terkemuka saya rasa lebih terkenal daripada Ketua Menteri Pulau Pinang, namanya saya rasa dikenali satu dunia, sampai bila saya pergi luar negara, mereka tidak kenal saya tapi kenal Jho Low. Dan inilah menunjukkan impak 1MDB yang begitu besar. Tapi selain daripada menjadi orang yang terkenal di Pulau Pinang, apa yang lebih penting ialah impak negatif kerana gelagat dan juga permainan mereka telah memanipulasi telah mempunyai kesan yang amat besar terhadap ekonomi Negara Malaysia dan secara langsung juga rakyat di Negeri Pulau Pinang. Itulah sebabnya demi memastikan kepentingan mereka yang duduk di atas tanah 234 ekar ini dapat terus dijaga. Maka pihak Kerajaan Negeri mencadangkan usul ini kerana kami difahamkan bahawa tanah ini pun telah di tender keluar, dan di antara mereka yang terlibat adalah juga bekas-bekas Pengarah 1MDB, sungguh pun mereka telah letak jawatan dari konon mereka yang letak jawatan, bekas Ahli Lembaga Pengarah, ada terbabit dalam pembelian tanah 234 ekar ini, daripada 1MDB. So dengan kata lain, ia hanya secara tidak langsung atau secara kongsi.

Oleh itu amatlah penting bahawa kita membela nasib penduduk dan juga memastikan akauntabiliti dan juga ketelusan seberapa yang boleh tentang pembelian dan juga 1MDB secara keseluruhannya. Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri, saya sekali lagi mengucapkan sekali lagi terima kasih dia atas kedua-dua Yang Berhormat yang memberikan sokongan dan kita harap satu hari nanti bahawa keadilan dapatlah ditegakkan dengan tindakan yang sewajarnya ke atas mereka yang bertanggungjawab. RM50 bilion bukanlah satu jumlah yang kecil tambah dengan faedah, RM55 bilion, itu adalah sesuatu yang akan terus menghantui Malaysia untuk satu masa yang agak panjang. Dan kita akan berusaha untuk mengurangkan impak negatifnya dan tentu kepentingan utama ialah keluarga-keluarga di Air Itam dan saya bagi pihak Kerajaan Negeri ingin memberikan jaminan bahawa kita akan mempertahankan penduduk-penduduk 3,000 keluarga di Air Itam. Sekian, terima kasih.

Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Terima kasih Y.A.B. Air Putih, Ahli-ahli Yang Berhormat, masalah yang kita hadapi sekarang ialah usul bahawa Dewan yang mulia ini prihatin tentang skandal 1MDB sebanyak RM50 bilion yang mencipta sejarah buat kali pertama mengakibatkan sebuah syarikat milik Kerajaan Persekutuan Malaysia dan juga dijamin oleh Kerajaan Persekutuan Malaysia gagal (*default*) atau tidak dapat melangsaikan bayaran faedah yang diwajibkan dibayar sebanyak dua (2) kali setiap kali melibatkan jumlah faedah sekurang-kurangnya USD50 juta. Justeru itu, demi kepentingan awam, adalah diputus bahawa semua urusan berkaitan dengan 1MDB di Pulau Pinang harus dibekukan sehingga satu penjelasan penuh diberikan olehnya tentang skandal ini dan impaknya kepada rakyat serta juga tentang urusan pembelian dan penjualan tanah, khususnya 234 ekar tanah di Air Itam yang dibeli dengan harga RM1.38 bilion sebelum Pilihan Raya Umum 2013 serta membabitkan hampir 3,000 keluarga dan pembangunan perumahan berskala besar. Ahli-ahli yang bersetuju katakan "Ya", yang tidak bersetuju, katakan "Tidak". Sebulat suara usul dipersetujui. Sila.

Y.A.B. Ketua Menteri:

Terima kasih Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri. Saya ingin memohon mencadangkan supaya dewan ini ditangguhkan sekarang.

Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Happy semua, tiada sokongan tidak boleh.

Timbalan Ketua Menteri II:

Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri saya mohon menyokong.

Setiausaha:

Ahli-ahli Yang Berhormat, Y.A.B. Ketua Menteri telah mencadangkan supaya dewan ini ditangguhkan dan usul telah mendapat sokongan.

Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Ahli-ahli Yang Berhormat, saya ingin mengucapkan berbanyak-banyak terima kasih di atas kerjasama semua sepanjang persidangan dewan ini. Dengan ini, Dewan ditangguhkan ke suatu tarikh yang akan dimaklumkan kelak.

Y.A.B. Ketua Menteri:

Jumpa lagi Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri. Selamat Hari Wesak.

Dewan ditangguhkan pada jam 10:40 malam.